

Poul
Anderson

VÁLKA BOHŮ

*Epická sága o Haddingovi,
legendárním válečníkovi a králi Vikingů*

Perseus

Dianě Paxsonové, tak vzdálené v dalekých zemích

Text copyright ©1997 by Trigonier Trust

Cover copyright ©1999 by Petr Bauer

Translation copyright ©1999 by Helena Emmerová

All rights reserved

Edition ©1999 by PERSEUS publishing, Ltd.

ISBN 80-86030-95-4

I.

Vůbec první válku v dějinách svedli mezi sebou samotní bohové. Odin a jeho Aesirové vládli Asgardu, nejvyššímu z devíti světů Stromu. Panovali obloze, větru a počasí, slunci a měsíci, hvězdám, Zimní cestě nebem a plamenům, které plápolají na chladném severu. Byli mezi nimi lovci, kteří se potulovali po pralesech s lukem a oštěpem, zatímco jiní chovali krávy, z nichž měli různý užitek, a rychlé koně. Jejich ženy zvelebovaly domovy a vychovávaly silné děti. Sám Odin odjakživa hledal moudrost. Křížem krážem se nechal vést mnoha cestami a pátral všude, kam ho nohy donesly.

Západně od Asgardu ležel Vanaheim, kde přebývali Vanirové. Byli to bohové země a moře, úrody a rybolovu, pluhu a lodí, lásky a plození, ale také vládli lecjakým věcem temnoty a bezpráví. Manželství jim bylo cizí a přespávali, u koho se jim zlíbilo. Jejich ženy byly často čarodějnicemi. Přesto byli nadaní a ušlechtilí a snad i laskavější než přísní Aesirové.

Pod těmito světy bohů se nacházely světy lidí, elfů, trpaslíků a jotunů. Těm posledním se někdy říkalo thursirové a patřili k nejstarší ze všech ras, která pocházela z Ymira. Mnozí po něm zdědili vzhled obra, i když někdy takové výšky nedosahovali. Jiní byli trollové nebo zrůdy. Přesto se leckteří podobali lidským bytostem a půvabem mnohdy člověka dokonce převyšovali. Ne všichni zůstali v Jotunheimu, severně za mořem, které obklopuje lidský Midgard. Stejně tak nebyli všichni nevychovaní a nepřátelští. Pocházely z nich i matky bohů. Někteří byli tak moudří, že jejich znalosti sahaly až k počátku času. Vždycky si ale jotuni pamatovali, jak jim Odin s bratry zavraždil jejich praotce Ymira.

Bohové vybudovali své síně a posvátná místa. S kousky zlata hráli dámu. Na samém konci kořenu tohoto Stromu, který rostl

nejblíže Asgardu, seděly tři Norny a určovaly a runami zapisovaly, kam by měl život dojít. Každé ráno se tam scházely s Aesiry a společně přemýšleli, co budou dělat. Mír vládl mezi nimi i mezi lidmi.

Ale pomalu se do myslí začala vkrádat špatnost. Lidé v Midgardu obětovali všem bohům, kteří jim mohli být užiteční. Většina se obracela k Vanirům, neboť byli schopni poskytnout takové blaho, jaké by se jim hodilo nejvíce. Aesirové se cítili být neprávem poškozenými Heimdall opustil Asgard a potuloval se po zemi; říkal si Rig. Kdekoliv strávil noc, zanechal po sobě syna. Jeho potomci se pak stávali vazaly, sedláky i urozenými pány. Když vyrostl Kon, nejmladší ze synů Jarly, Rig se vrátil s úmyslem naučit jej takovým dovednostem, aby se mohl stát prvním králem. Takto Heimdall chytře přilákal Aesirům tolik vyznavačů, že zanedlouho převýšili počet uctívачů Vanirů.

Gullveig odešla z Vanaheimu Všem se jevila tak spravedlivou, že ji zaslepeni začali nazývat Zárnou Přitom byla nejstrašnější čarodějnici. Do myslí mužů zasela šílenství a zlým ženám dávala poznat potěšení. Zlomyslnost probouzela vztek, který vedl k prokletí. Když se jí tedy podařilo uvrhnout kletbu na Midgard, odvážíla se přes duhový most na Asgard.

Než mohla nadělat další škodu, Odin přikázal bohům, aby ji zabili. V jeho síni na ni seslali déšť oštěpů. Ona se jim ale vysmála. Upálili ji a ona vystoupila z popela planoucí jako rozžhavené zlato. Třikrát se ji pokusili zničit, ale pokaždé bezúspěšně. Pak je opustila, aby se vrátila do Vanaheimu a pověděla, co se jí stalo.

Rozzuření Vanirové se vydali na Asgard. Ze svého vysokého křesla, ze kterého je vidět na celý svět, je spatřil Odin přicházet s nablýskanými zbraněmi a s hrozivým duněním kroků a

kopyt. Vyjel jim vstříc v čele Aesirů. Když se přiblížili, seslal na nepřítele svůj oštěp. Tak začala vůbec první válka.

Zasáhla také zemi. Lidé mezi sebou bojovali, stejně jako to dělají dodnes. Vzývali Aesiry a Odin zajistil svým vyvoleným vítězství. Ale vlastní válku vyhrát nedokázal. S pomocí temného umění nejprve Vanirové ovládli všechna bitevní pole. Probojovali se až k samým zdem Asgardu a zbořili je. Aesirové se vzchopili a zahnali útočníky. Svár se neustále, rok co rok, přeléval sem a tam a zanechával obě země zpustošené. Celá země, špatně opečovávaná bohy, žalostně trpěla. Lidé hladověli, prali se o kus chleba a jen těžko mohli vyšetřit nějaké zvíře k oběti vyšším silám. Ve svých horských pevnostech si obři mumlali Ymirovo jméno a brousili zbraně.

Po tak dlouhém a únavném vyčkávání dychtil Odin vědět Jak by mohl tento zhoubný svár skončit. V Jotunheimu pod druhým kořenem Stromu vyvěral pramínek vody moudrosti. Přebýval u něj Mimir, jeho odvěký ochránce. Odin podstoupil dlouhou a nebezpečnou pouť, aby mohl požádat o jeden doušek. Mimir odpověděl, že se Odin může napít, ale za cenu jednoho oka. Odin byl ochoten takovou oběť podstoupit. Jakmile tak učinil, stal se Mimirovým bratrem. Jotun se s ním vrátil do Asgardu a dal mu mnoho dobrých rad. Jedna z nich Odina vybídla, aby vypátral, co učí runy. Odin uposlechl, přestože se musel vypravit až za samotné hranice smrti.

Když se navrátil, pomohly mu získané znalosti uklidnit hněv svých válečníků a promluvit si s nepřítelem. Oba svaté kmeny odložily zbraně a setkaly se. Společně všichni bohové rozmlouvali o tom, odkud se objevila nenávist, kdo vznesl obvinění a kdo by se měl komu vzdát. Nakonec se domluvili, že budou sdílet oběti, bohatství i vládu.

Abý byla dohoda stvrzena, vyměnili si zajatce. Aesirové dali Vanirům dva. Jedním byl Hoenir, jenž spolu s Odinem a

Lodurem stvořil z jasanového a jilmového dřeva prvního muže a ženu a vdechl jim život. Druhým byl Mimir. Vanirové měli o ztepilém a pěkném Hoenirovi vysoké mínění a přijali ho do svých nejvyšších rad.

Stejně tak přivítali Aesirové Njorda, Vanira vládnoucího moři, a jeho dvě dospělé děti, Freyra a Freyju. Nelíbilo se jim ale, že je otec měl s vlastní sestrou Ingun. Jejich zákony totiž zakazovaly spojení blízkého příbuzenstva. Přesto byl Freyr prvním bohem země, půdy a jejího bohatství. Freyja byla pivní bohyně lásky, plození a života a také nejkrásnějším stvořením, které se kdy procházelo Asgardem. Také byla mocnou čarodějkou a naučila Aesiry čarodějnictví jejího národa. Odin se tomu vyhýbal, protože to považoval za nelidské a nedůvěryhodné. Přesto se taková znalost hodila.

Zanedlouho vládl mezi bohy opět mír. Ale lidé od té doby stále vedli války, obři byli neklidní a drak Nidhogg okusoval nejhlubší kořeny Stromu. Aesirové považovali za nutné obnovit hradby okolo Asgardu, ale tentokrát chtěli mohutnější.

Jednou k nim přišel muž, který tvrdil, že je dokáže postavit za rok a půl. Za odměnu požadoval slunce, měsíc a Freyju za manželku. Napřed o tom bohové nechtěli ani slyšet. Loki na ně naléhal, aby mu na tu práci poskytli pouze půl roku. To by nikdy nemohl stačit. Cokoli by za tu dobu postavil, dostanou zadarmo.

Ve válce proti Vanirům se Aesirové leccos naučili o podvádění. Odvrhli všechny pochybnosti a uposlechli Lokiho. Přesto je naplnil úžas, když muž souhlasil. Měl pouze jedinou podmínku, a sice že si může ponechat svého hřebce Svadilfariho. Aesirové mu přislíbili, že mezi nimi bude v bezpečí. Muž se dal do práce.

Ohromení bohové pozorovali, jak rychle to jde. Ten muž rozsekával kameny, které se zdály příliš velké, aby s nimi

cokoli pohnulo, ale Svadilfari je snadno odtáhl na pánem určené místo. Den co den narůstaly vysoké a nedobytné hradby. Když měla půlroční lhůta vypršet, chybělo postavit a spojit maltou pouze bránu.

Bohové se sešli v Odinově síni. Freyja proklínala nejvíce ze všech Lokiho. Křičeli, že pokud si ten kameník zaslouží svou mzdu, Loki to zaplatí životem. Ten šibal jim ale řekl, ať se ničeho neobávají.

Příštího rána, když Svadilfari táhl další náklad k Asgardu, vyklusala z lesa klisna. Zaržála a začala okolo něj poskakovat a pohazovat ohonem. Hřebec se vydal za ní. Křik a běsnění nebyly pánovi nic platné a Svadilfari se mu ztratil mezi stromy.

Kameník práci tedy nedokončil včas a Odin mu řekl, že nedostane nic. Muže ovládl vztek. Zrušil iluzi, již změnil svůj vzhled, a v napůl dokončené bráně teď místo něj stál a burácel obr. Thor už měl dost jeho hrozeb a hanebných slov. Bůh bouře udeřil a obrovou odměnou byla rozbitá lebka.

O několik měsíců později se vrátil Loki a vedl osminohé hříbě. Tou klisnou byl totiž on a hříbě bylo jeho potomek. Loki je dal Odinovi. Mládě jménem Sleipnir vyrostlo v hřebce rychlého jako vítr a neúnavného jako smrt.

Od té doby jen málokterý jotun zůstal na straně bohů, kteří porušili daný slib.

Mezitím začali Vanirové podezřívát své zajatce. Pravda, Hoenir vynášel moudré rozsudky. Ale vždycky až poté, co si něco špital s Mimirem. Když u toho náhodou Mimir nebyl a Hoenir měl odpovědět na nějakou těžkou otázku, vždycky prostě řekl: „O tom musí rozhodnout někdo jiný.“

Když se Vanirové doslechli, do jak riskantního postavení dostali Aesirové Freyju, divoce v nich vzplanul dosud

doutnající vztek. Chopili se Mimira, usekli mu hlavu a poslali ji na Asgard.

Tam už byli Njord a jeho děti tak rozhořčení, že jejich chování dovolovalo jen málokterému meči zůstat v pochvě. Loki nyní zase tak dlouho podněcoval Odinovy syny, až se k němu přidali a pomstychtivě všechna tři rukojmí svázali.

U moře přebýval obr jménem Hymir. Přestože byl hrubý a nelítostný, cosi ho s Aesiry spojovalo. Odin zplodil bojovného Tyra s bohyní, která si později vzala Hymira. Na Lokiho příkaz přivedli zajatce k obrovi, aby je hlídal. Když zůstali sami, řekl Loki Hymirovi, že by tyto Vaniry za to, co jejich národ provedl, měl řádně zostudit. Loki vždycky nadělal mnoho zlé krve.

Hymir mu uvěřil. Přenesl Freyra a Freyju na útes uprostřed chladného moře mezi trolly, bytosti ze záhrobí a děsivou magii. Njorda uvěznil spoutaného ve své síni. Když sem bezmocného boha hodili na podlahu, Hymirovy dcery ho zesměšňovaly a dokonce se mu vymočily do úst.

Odin s tím neměl nic společného. Byl totiž tolik zaměstnán jinde, že se o tom vůbec nedozvěděl. Jakmile se mu do rukou dostala Mimirova hlava, odnesl ji a ošetřil bylinkami, aby nikdy nezetlela. Hned vzápětí začal vyrývat runy a zpívat zaříkávadla, aby se hlava probudila. Oči se otevřely a ústa promluvila. Jako mrtvý se Mimir naučil to, co nikdo živý vědět nemohl.

Odin zanechal hlavu u studny pod stromem. Ta denně hasila svou žízeň vodou z pramene moudrosti, ve kterém leželo Odinovo oko. Často pak Odin hlavu vyhledal a žádal od ní radu.

Když se vrátil do Asgardu a zjistil, co se stalo s rukojmími, strašlivě se rozhněval. I bez porušení dohod měli už bohové dost problémů. Křičel stejně divoce jako na bitevním poli a

nařizoval osvobodit Njorda, Freyra a Freyju. To ale nebylo tak jednoduché. Držela je magie a jejich vysvobození stálo hodně času a úsilí. Po nějaké době ale zase byli v plné síle. Odinovi synové je přivedli k němu, prosili je o odpuštění a nabídli jim obrovské odškodnění.

Njordovy děti přijaly a kromě jiných pokladů dostal Freyr překrásný meč a Freyja vůz tažený kočkami. Oba byli rádi, že mohou přebývat v Asgardu a neomezeně pracovat v Midgardu. Uznali, že jejich rod také chyboval.

Zato Njord neměl zrovna smířlivou náladu po utrpení, jež si musel prožít. Mimo jiné odmítl i vlastnictví takzvaného Přístavu, který mu nabízeli. Zřekl se přátelství, ke kterému se zavázal, a připravoval se na návrat do Vanaheimu.

Odin předvídal mezi bohy novou válku, která jim všem přinese záhubu. Musí se pokusit jí zamezit. Sebral veškeré své síly a pronikl dopředu v čase - který není pro bohy a lidi stejný - a udělal to, co se nikdy předtím nestalo a už ani nestane - válku zažehnal.

II.

K horám položeným severně od Skanijské nížiny se blížil malý vojenský oddíl. V čele jel Braki Halldorsson, správce Yvangu a thén (thén býval příslušníkem nižší šlechty) dánského krále Grama. Byl to statný muž s tvářemi ošlehanými větrem a pod hustým obočím a tupým nosem zarostlými šedivým vousem. Z ramen mu splývala drátěná košile, která se při každém pohybu blýskala a chřestila. Za ním jel mladík oděný v lehčí zbroji, stár čtrnáct zim. Byl to králův starší syn Gudorm. Protože neměl helmu, zářila jeho plavá hříva v stinném lese jako paprsek slunce. Za ním jela mladá otrokyně, která si tiskla k nádrům dítě a dávala mu z nich pít. Oči měla rozšířené strachem.

Obklopovaly je dvě desítky mužů. Jen málokterý měl jinou výzbroj než helmu, dřevěný štít zavěšený na zadku koně a někdy kožený kabát pošíť železnými kroužky. Většina třímala sekyry nebo oštěpy, nikoli meče. Byli to synové sedláků, které sousední správce povolal, aby jej následovali. Nicméně byli vysocí a silní. Nohama dosáhli ze svého huňatého malého oře skoro až na zem. Na takovou bandu by si netroufli žádní lupiči ani potulní Seveřané.

Přesto je trápila nejistota. A rostla každým krokem. Nikdo na sobě nenechal nic znát, ale oči jim těkaly sem a tam. Často jim přeběhl mráz po zádech a sevřeným hrdlem těžce polykali. Bylo slyšet jen klapot kopyt a vítr ve větvích. Když náhle zakrákal havran, muži sebou trhli a sevřeli zbraně tak pevně, až jim zbělely klouby na ruce.

Dospěli k divočině. Cestička se vinula vzhůru a byla užší než zvířecí pěšina. Pod korunami rozličných stromů ji lemovala houština. Rostly tu buky tmavé kůry, sukovité duby a v šeru jedlí se tu povalovaly žulové balvany. Když se stromy na

chvilku rozestoupily, naskytl se pohled na svahy, horské hřebeny a zarostlá údolíčka. Foukal ledový vítr, který šustil v žloutnoucím podzimním listí a hnal mraky temnou oblohou, tu a tam osvětlenou zábleskem slunce. Většina stěhovavých ptáků se již shromáždila k pouti za teplem; jen osamocený jestřáb kroužil ve výšce.

Les zase zhoustl a u cesty se tyčil do výše obrovský strom. Na něm byla přibita lety vybělená rozšklebená medvědí lebka. Braki přitáhl otěže, zvedl ruku, otočil se v sedle a do svistu větru promluvil: „Znám toto znamení. Jsme blízko obrova přístřešku. Až tam dorazíme, zůstaňte zticha a nedělejte žádné náhlé pohyby. Je vás na něj příliš málo. Nechtě mluvit mě.“ Mlaskl na koně a ten se dal do klusu.

Jeho muži zat'ali zuby a následovali ho. Přes všechna velitelova slova si Gudorm nemohl pomoci, aby nedržel ruku na meči. Dívka si něco brumlala. Když se dítě rozplakalo, přitiskla ho k hrudi a přidržela u bradavky tak, jako by si ona brala teplo a sílu z dítěte a ne naopak.

Cesta se stočila okolo skalnatého výstupku. Braki jej obešel. Jeho kůň se vzepjal a zaržál. Poblíž stáli dva velicí psi podobní vlkům, ale černí jako uhlí. Oči jim žhnuly nenávistí a tesáky se blýskaly. Nějaký muž vykřikl. „Řekl jsem vám, ať jste tiše!“ křikl za sebe Braki. Snažil se udržet koně v klidu, zatímco psi vrčeli a ježili srst. „Vagnhofdi!“ zařval. „Zavolej si psy! Je tady Braki. Přislíbili jsme si mír, ty a já.“

Někdo zatroubil na roh. Hluboký zvuk se odrazil od svahů a pronikl mužům až do morku kostí. Psi sklopili uši, otočili se a odpížděli se. Braki přiměl koně, aby je následoval. Ani jeho mužům nezbývalo nic jiného.

Vyjeli na vrchol vymýceného kopce. Tam se jim naskytl pohled na vysočinu z hřebenu na hřeben. Dům, který tam stál, byl primitivně postavený; podezdívku měl z kamenů a stěny z

klád, vyspárovaný byl jílem a mechem a zastřešený drny. Jen málokterý král ale obýval tak obrovskou síň. Ze stropní díry se hrnul kouř a válel se nad korunami stromů jako bouřkové mraky. Otevřenými dveřmi probleskovaly paprsky ohně a vycházelo teplo a zápach.

Obr čekal uvnitř.

Byl třikrát vyšší než vzrostlý muž a dost rozložitý, než aby se s ním někdo pokoušel měřit v souboji. Rozcuchané vlasy padaly přes srostlé obočí, křivý nos a ústa. Vousy mu rostly až do poloviny trupu staženého pásem pobitým bodci. Jeho kabát, kalhoty a boty byly z kůže. V rukou svíral devítistopou palici a u boku měl sekyru odpovídající jeho velikosti.

Jako by zahřměl hrom, když promluvil: „Zdravím tě, Braki. Říkám ti, abys ke mně chodil vždycky sám, když už to musí být. Proč jsi s sebou vzal tuhle bandu? Mám je snad pro tebe zabít?“

Otrokyně zaúpěla Muži znehybněli v sedlech. Gudormovi se vztekem vehnala krev do tváří. Braki na ně mávnul, aby mlčeli.

Velitel se zadíval obrovi do očí a odpověděl: „Tentokrát tu nejsem kvůli sobě, Vagnhbfdi. Potřeboval jsem na cestu strážce, aby se nic nestalo synům mého krále.“ „Co mi chtějí?“

„Slyš. Jejich otec je ve válce s norským králem Svipdagem, který dobyl Dánsko a chce se nyní ujmout vlády ve Svithjodu a Geatlandu. Dej, ať se jejich otci splní přání, a on pak bude vládnout na tvé straně a stejně tak jeho synové. V zemi se rodí hladové děti. A ty přece Svipdagovi a jeho spřežencům nejsi nijak zavázaný.“

„Hmm,“ zabručel jotun. „To jsem nevěděl.“ Po chvíli dodal: „No, nechám vás tu alespoň přespat a můžeme si popovídat.“

Muži z Brakiho družiny uvolnili stisk svých zbraní. Vše probíhalo tak, jak jim jejich vůdce slíbil.

Jednou tento obr zničil nové farmy, které ležely na okraji divočiny, a obyvatele povraždil. Když ho válečníci z celého hrabství zahnali, seslal plíseň na úrodu a dobytčí mor na zvířata. Ale Brakiho dědeček o magii také něco věděl a dokázal tato kouzla zlomit. Pak se sám vydal za obrem.

Nakonec se ti dva dohodli. Vagnhofdi nechá lidi být, pokud nebudou kácet stromy, lovit zvěř, ani jinak škodit vysoko v lesích, kde obr žil. Od té doby všichni yvangarští správci pečlivě dohlíželi, aby se tato dohoda dodržovala. Čas od času se některému z nich naskytl důvod, aby obra vyhledal - třeba jako Halldorovi, který chtěl vyřešit problém, co se zvířaty, ať už divokými nebo ochočenými, která se zatoulají na državy lidí. A nebo za ním přicházel Halldorův syn Braki, který s obrem měnil železné nástroje za kožešiny.

Nicméně Vagnhofdi věděl, že na něm spočívají obrovské závazky. Byl strašným protivníkem, který by snadno vyřídil nejednoho nepřítele, ale kdyby se na něj vypravilo na delší dobu více mužů, podlehl by.

A stalo by se tak velice rychle, kdyby tito bojovníci obětovali Thorovi a bůh se rozhodl jim pomoci.

Proto zavedli Braki a jeho družina koně do té části obrova obydlí, kde měl krávy, opatřili zvířata pící a s ulehčením se usadili v obytné místnosti. Nacházeli se v ohromné samostatné prostoře. Skrz vydělané kůže natažené přes okna sem pronikalo večerní šero. Více světla pocházelo od ohně, který plápolal ve vyhloubené jámě ve východní části podlahy. Vzduch se vlnil horkem, jiskry se blýskaly a nepříjemný kouř se vznášel v modrých obláčkách. Ohnivá hra světla a stínu odhalovala hrubě otesané pilíře a trámy. Jak se slunce postupně ukládalo k odpočinku, noc se vkrádala do každého rohu. Nebyly tu ani židle, ani lavice. Muselo se sedět na zemi a v pohárech velikosti kbelíku tu kolovalo pivo, z ruky do ruky

se posílal okousaný hrubozrnný chléb a pečené maso. Kromě obra tu ještě bydlela Vagnhofdiho družka Haflidi a jejich dcera Hardgreip. Matka vařila v sousední místnosti a její masivní tělo bylo vidět jen napůl. Hardgreip napřed obsluhovala hosty a pak se posadila poblíž a dychtivě naslouchala. Muži si pomysleli, že i takto rozcuchaná by při lidských rozměrech byla celkem pohledná.

Braki seděl se zkříženýma nohama před Vagnhofdim, který se nad ním tyčil jako útes, a hovořil: „Možná jsi se doslechl, že králové a ostatní šlechta běžně dávají své děti na vychování nižším vrstvám. Je to jakási pocta a utužuje to svazky mezi rodinami. Já jsem nevlastní otec tady Gudorma a udělal jsem pro něj, co jsem mohl, dokud nebyl připravený vrátit se ke králi Gramovi.

A jak už jsem ti řekl, Gram je mrtvý. Padl ve válce s králem Svipdagem. Než do války odešel, poslal ke mně Gudorma zpátky, abych se postaral o jeho bezpečnost. Zdálo se mu, že ten mládenec je příliš mladý na to, aby šel do bitvy s ním. Svipdag je tak krutý, že by ho pravděpodobně rovnou zabil ze strachu, aby se mu později nepomstil. Gram měl ale ještě druhou ženu, a ta mu povila tohoto syna, maličkého Haddinga. Když se dozvěděla o manželově smrti, poslala mi své dítě i s uplakanou chůvou. Oba doprovázel důvěryhodný muž.

Gram a já jsme byli dobří přátelé a v minulosti jsme spolu často bojovali bok po boku. Ale já už jsem jenom pouhý správce ve vzdáleném hrabství Dánského království. Když nás a naše sousedy přijdou Svipdagovi muži vyplnit, nic proti nim nezmohu. Zdá se mi, že nejlepším řešením bude, když chlapce schovám tady u tebe. Poznáš, že Skjoldungové nejsou nevďečný rod.“

„Hm, hm,“ vrčel Vagnhófdi a popotahoval se za vousy. „My jsme ale lidem cizí a nejsme vybavení na výchovu královských

synů.“ Pokora mezi jeho vlastnosti nikdy nepatřila. Spíše se za ta staletí naučil opatrnosti.

„Gudorm už bude brzy mužem,“ odvětil Braki. „A co se týče Haddinga, čas od času mu sem mohu potajmu přinést cokoliv, co bude potřebovat, a nebo mohu přijít a osobně jej naučit, co bude nutno. Nechám tu také jeho chůvu.“

„Ne,“ zavrtěl hlavou Vagnhófdi. „Má dcera nedávno porodila dítě, které zemřelo. A mléko ji ještě stále tlačí na hrudi.“

Nikdy se nezmínil, kdo byl otcem. Možná, že to nevěděl. Třeba to nevěděla ani ona. V lesích potkala někoho, k němuž vzplanula láskou - k druhému obrovi? Nebo k bohu, který nechal volný průchod své chuti?

Děvče na okraji kruhu, ve kterém seděli muži, těžce oddychovalo a pak propuklo v radostný pláč.

„O tom musím přemýšlet,“ dodal jotun. „Zůstaňte tuto noc a zítra si znovu promluvíme „

Slunce zapadlo. Obr se ženou ulehli k odpočinku na hromadu kůží a dalšími kožešinami se přikryli. Braki a jeho družina si lehli do přikrývek a kůží, které si vezli z domova.

„Ach jo,“ mumlal Gudorm do ucha Brakimu. „Opravdu musím být zašitý v téhle špíně a samotě?“

„Ber, co dostáváš,“ odpověděl Braki úsečně.

Malý Hadding byl zticha. Hardgreip si ho přitiskla k nadrům. Mezi těmi bílými pahorky byly Haddingovy oči, které sledovaly uhasínající oheň, modré a smutné.

III.

Gudorm byl o světě svého otce dobře poučen. Věděl, že Sasové, jemu podobný národ, žili jižně od Jutského poloostrova. Východně od nich, podél jižního pobřeží Baltského moře a na pevnině, přebývaly kmeny, kterým Dánové souhrnně říkali Vendové a považovali je za podivné a zaostalé bastardy, kteří mluvili zvláštními jazyky. Za nimi se až do nekonečna táhla Gardariki. Její obyvatelé byli s Vendy příbuzní a stejně jako oni roztroušení do správních území a malých království, která nikdy nemohla nashromáždit moc síly. Přesto byli zdatnější a zámožnější. Za něco z toho vděčili Seveřanům, kteří s nimi častěji obchodovali, než bojovali a začali se mezi nimi usazovat ve městech, která si postavili na velkých řekách.

Severně od země Sasů se nacházely hory, pláně, lesy a farmy Jutského poloostrova. Na jeho jižní polovině si vyznačili hranice Anglové, aby se oddělili od Jutu. Stejně ale tyto národy měly stejný původ jako ostatní Seveřané, mluvily stejnou řečí, žily stejným způsobem života a žádnému králi se nepodařilo je sjednotit pod jednu vládu. Tudíž se na jejich území hrnuli Dánové. Vzdálenější konec Jutského poloostrova, kde Skaw vybíhá do Skagerraku, už Dánům patřil, stejně jako jim už dávno náležely všechny východní ostrovy.

Nejbližší z těchto ostrovů byl Fyn, který ležel za Malým Beltem. Východně od něj přes Velký Belt se nacházel největší ostrov - Sjaelland. Okolo bylo ještě roztroušeno plno menších ostrůvků. Za Sjaellandem se nacházel Sund a za touto úžinou ležela dánská pevnina Skanie.

Severně od skanijských hrabství žili Gótové a severně od nich Švédové. Přestože měli Gótové odvahu a statná těla, bylo jich málo a většinou uznávali nadvládu švédského krále. O jeho

odvěkém království. Svithjod, které oplývalo bohatstvím a rozprostíralo se široko daleko, se říkalo, že jej založil sám Odin.

Za horami severně odtud leželo Norsko, jakási skupina hašteřivých a měnících se malých království. Pár jich mělo dost síly na to, aby je nikdo nepřehlížel a nepodceňoval.

Severně od všech těchto národů a ještě zpět k jihu okolo zálivu, který se vléval do Baltského moře, žili Finové. Byl to divoký národ s vlastním jazykem a božstvem, který sice neválcil, ale plodil mnoho čarodějů.

Dánové věřili, že své jméno dostali od Dána, který je před dávnými dobami sjednotil. Královský rod, který se ale stal právoplatným z vůle bohů, pocházel od Skjolda. Pověsti vyprávějí, jak jej ke břehu přinesla loďka bez vesel, ve které odpočíval s hlavou položenou na snopku pšenice.

Vyrostl v tak silného a moudrého muže, že ho považovali za potomka Odina, který jim poslal svého syna. Provolali ho svým vládcem a vzdávali mu pocty a on se jim odvděčoval vítěznými bitvami, štedrostí a dary, spravedlivými rozhodnutími a moudrými zákony.

Přesto byla zlá doba a většina jeho synů zemřela již v mládí; buď ve válce nebo kvůli nějakému sporu, v bouři na moři či při lovu medvěda nebo kance, jindy umírali na rozličné choroby. Až v pozdním věku požádal o ruku Alfhildy, dcery nejpřednějšího krále Anglů. Dvořil se jí ale také Sas Skati. Ve své zemi zastával post jarla, druhého nejmocnějšího člověka hned po králi. Vyzval Skjolda, aby spor vyřešili mečem. Skjold jej v čestném souboji zabil a vzal si tu dívku za ženu. Alfhilda porodila Grama, který se měl stát stejně mocným jako jeho otec. Narodil od něj byl ale tvrdohlavý a unáhlený. Také se nechoval hezky k ženám. Napřed se oženil s dcerou svého

pěstouna, ale zanedlouho ji dal svému příteli, kterého chtěl odměnit za jeho hrdinství v boji.

Pak se doslechl o Gro, dceři švédského krále Sigtryga, která byla zaslíbena klášternímu životu. Spíše pro vlastní slávu než kvůli ní se za Gro vydal jen s přítelem. Oděn v kůži kozy a divoké šelmy a v ruce třímaje palici, potkal tuto dívku v lese, když se jela se služkami vykoupat k jezírku. Zachváčena hrůzou si myslela, že to je sám jotun. Přesto když s ní Gramův muž mluvil jeho jménem, směle jím pohrdala až do té chvíle, kdy Gram shodil svůj chlupatý oděv a hlasitě se svému vtipu rozesmál. Dívce spadl kámen ze srdce a zamilovala se do něj, takže nad ní brzy získal moc.

To ale znamenalo válku s králem Sigtrygem. Čarodějové říkali, že ho může porazit jen zlatem. Připevnil tedy hroudu zlata na kopí, vyhledal krále a rozťal mu hlavu. Pak se na bitevním poli setkal se Sigtrygovými bratry a také je zabil.

Gro mu porodila Gudorma a ještě holčičku, ale nikdy už nebyla šťastná.

Za nějaký čas zemřela Gramova matka Alfhilda a starý král Skjold ji brzy následoval. Jeho truchlící národ naplnil loď poklady, vynesl na ni krále a poslal ji na moře, aby plula tam do neznáma, odkud kdysi jejich král přišel.

Od té doby národu vládl Gram. Válkou a různými úskoky si podmanil Švédy, kteří neměli stálého vůdce.

V Ranriki vládl Svipdag; sídlil tam, kde se jižní Norsko dívá na Skagerrak. Také on byl úspěšným válečníkem, který si podmanil své sousedy a ujal se vlády na území okolo velkého zálivu. Pocházel ale z rodu Ynglingů, který vždycky vládl ve Svithjodu. Jeden z jeho předků, mladší syn, odešel do Norska a protože se nic lepšího nenašlo, dobyl je. Svipdag si ale myslel, že má na Svithjod a jeho bohatství větší nárok než nějaký

Skjoldung. Rozzuřil se, když se dozvěděl, že ho Gram předběhl.

Jeho čas přišel teprve po letech. Gram nedělal moc velké pokroky, protože se mu tvrdohlavě stavěli na odpor nejen Švédové, ale i Gótové. Jednoho léta se pro změnu vydal proti Sumblimu. Byl to Nor, který vládl pěkné hrstce Finů. Gram si chtěl od něj vybrat dávku kůží, kožichů, otroků a dalšího zboží, jež by mu pomohlo ve válce se Švédy.

Když se dostal do Finska, Sumbli jej požádal, jestli by místo válčení nemohli uzavřít obchod. Gram vešel do jeho síně. Uviděl tam Sumbliho dceru Signy a bezhlavě se do ní zamiloval. Nabídl za ni jejímu otci mír.

Pak ale připlula loď, která s vypětím veškerých sil přivezla novinky z domova. Zatímco byl Gram pryč, Svipdagovo loďstvo obeplulo Skagerrak a Kattegat a pustošilo celé Dánsko. Gram si musí pospíšet domů. Když se blížili, Severané se stáhli a za nimi zůstávali pobití lidé, spálené domovy a vypleněná města. Také unesli Gramovu sestru a dceru, kterou měl s Gro.

Přesto ale namísto pomsty odjel Gram, jak nejdříve mohl, do Finska za Signy. Protože neočekával žádné potíže, nechal většinu své družiny doma, aby se muži starali o své příbuzné a chránili zemi. Vydal se na cestu zálivem se třemi loděmi plnými válečníků a darů a za navzdory nepříznivému větru pomalu brázdil divoká moře.

Když konečně dosáhl cíle, dostihly ho další špatné noviny. Sumbli jej neměl rád a ani mu nevěřil. Ještě než se tu Gram zjevil vůbec poprvé, proslýchalo se, že by si Signy měla vzít saského krále Henrika. Když Gram tehdy odjel, Sumbli pro tohoto muže poslal a Henrik byl ihned připraven vydat se na cestu. A právě teď se chystala svatba.

Gramova ocelová vůle byla ještě strašlivější než jeho slíbená pomsta. Na přímý útok měl s sebou příliš málo zbraní a sil. Namísto toho si oblékl ošuntělé šaty, natáhl si kapuci, která mu kryla obličej, a vydal se pěšky do Sumbliho paláce. V tento veselý čas tu cizince vítali. Pár strážných se jej zeptalo, jestli něco přinesl. Odpověděl, že dovede léčit. Zatímco se sál zaplňoval hosty a poháry s medovinou kolovaly, Gram se posadil mezi ostatní poddaný lid. Mezi čím dál více opilými lidmi si razil cestu až k trůnu, kde seděl Henrik společně se Sumblim. Nevěsta seděla obklopená svými družkami naproti nim. Jakmile se dostal dost blízko, vytáhl zpod pláště meč a jedinou ranou Henrika zabil.

V tuto posvátnou chvíli nebyl nikdo jiný ozbrojen. Gram si prosekal cestu síní, popadl Signy levou rukou a prodral se ke dveřím. Venku se snášel soumrak. Doběhl ke svým lodím a ihned odrazil.

Příští rok po sklizni sebral vojsko a zamířil do Norska, aby pomstil dceru, sestru a své království. Narazil ale na více nepřátel, než počítal. Vztekem naplněná srdce Sasů uposlechla posly a vyslala Svipdagovi na pomoc své válečníky. Gram padl v bitvě, ve které Dánové utrpěli největší ztráty. Svipdag se připravoval k převzetí vlády nad Dánskem.

Signy nebyla šťastná, když ji Gram unesl. Toužila se vrátit do Finska. Protože nedávno porodila syna Haddinga, nechtěla, aby jej zabili v postýlce. Kamkoli se s ním hnula, obávala se, že ji budou pronásledovat Svipdagovi zabijáci. Proto jej tajně poslala Brakimu, stejně jako to dříve otevřeně udělala s jeho nevlastním bratrem, a doufala, že jej velitel nějak zachrání.

Tohle všechno a ještě víc Gudorm věděl. Býval by to mohl Haddingovi všechno říci, až by se chlapeček naučil mluvit, ale té chvíle se Gudorm nedočkal.

IV.

Severní vítr zvěstoval, že již brzy přijde zima. Jeho silný dech si pohrával s deštěm smíchaným se sněhem. Holé větve vrzaly a zmítaly se nad vypálenými loukami. Strniště se měnila v bahniska. Tu a tam se ze šedi vynořil osamělý schoulený statek, ale brzy ho zase přikryla temnota.

Silnice z klád ještě zůstala průjezdná. Čtyři koně po ní táhli čtyřkolák. Kouřilo se jim z nozder. Vůz byl těžký, zastřešený a bohatě vyřezávaný a malovaný. Na bočnicích se proplétaly různé příšery. Jejich obličej se mračily a civěly směrem ke kolům, jejichž drkotání a vrzání jakoby představovalo výhrůžky unavených loukotí. Volně zavěšené železo bouchalo do kovu, aby vyplašilo bytosti ze záhrobí a jiná zlověsná stvoření. Uvnitř seděla královna Gro se čtyřmi služkami. Před zimou se chránily kožešinami a teplými těžkými oděvy. Stejně zahaleny jely vpředu a vzadu dvě desítky stráží, kterým se z helmy řinuly dešťové kapky až k násadě kopí.

Nejdříve viděli jen stíny, ale konečně se před nimi tyčila vysoká a tmavá palisáda. Vrány už dávno odvedly svou práci na hlavách hříšníků, které nechal král Gram narazit na bodce - i když některým ještě zůstaly vlasy a vlály ve větru. Válečníci u brány se chopili zbraní a přikázali příchozím, aby se zastavili. Jakmile se dozvěděli, kdo přijel, pustili vůz dovnitř a vyslali jednoho muže, aby předal o těchto hostech zprávu.

Kola a kopyta klapala o dlažební kameny. Kolem dokola se k sobě choulila stavení. Většina jich byla malá, postavená z propleteného proutí a větví a omazaná hlínou, s drny pokrytou střechou; nad ní se podél hřebene plazil kouř. Byly zde stáje, dílny, skladiště a domy pro nižší lid. Ozývala se tu spousta zvuků: hovor, kroky, rány kladivem, bučení, kdákání, mečení. Ve vzduchu visely těžké pachy z ohně, vaření, dobytka, trusu a

mokrých vlněných kabátů. Volně tu pobíhali psi, prasata a slepice. Muži, ženy a děti vykukovali ze dveří, když kolem nich královna projížděla. Někteří kreslili prsty ve vzduchu znamení.

Nejvýše stál palác. Byla to dvoupatrová budova z trámů a šindele a každý štít zdobily sochy draků. Hořejší patro lemoval krytý ochoz. Vzadu se nacházela kuchyně a místnost, kde mohly ženy příst a tkát. Na tomto místě, nedaleko rybářského a obchodního města Haven u Sundu, si Skjold postavil jedno ze svých nejlepších sídel v celém Dánsku.

Grom vůz se zastavil před hlavními dveřmi. Čeledíni se ujali koní, zatímco královna vystoupila a spolu s muži vešla kolem dalších stráží dovnitř. Žádný strážce v sobě neměl dánskou krev.

Od dveří, kde ponechali zbraně a pláště, měřila hlavní místnost sto stop. V tento temný den se tu všude míhaly stíny. Vzduch plný kouře, který se tu povaloval a nechtěl se zvednout, byl ostrý a měl namodralou barvu. Viselo tu nicméně několik rozsvícených lamp a to nejen hliněných, ale i z leštěného kamene a pěkně zpracovaného bronzu. Světlo se také třepotalo od ohňů, které plápolaly v kamenných ohništích roztroušených po podlaze. Odlesky plamenů padaly i na deštění a závěsy, jež se vlnily za vyvýšenými lavicemi, které lemovaly místnost a sloužily jako úložný prostor. Pilíře podpírající křížové trámy byly ozdobeny rytinami bohů, hrdinů a příšer a vypadaly tak napůl živé.

Rákos šustil královně pod nohama, když kráčela k trůnu umístěnému uprostřed východní stěny. Gro neměla strach, ve tváři měla odhodlaný a pevný výraz. Byla to vysoká žena, stále ještě na pohled pěkná. Přes skládaný plátěný spodní šat jí splývala krásně ručně vyšívaná róba, přichycená na ramenou stříbrnými brožemi. Stejně vyšívaná byla i síťka překrývající

pletenec hnědých vlasů. Brož na pravém rameni přidržovala krásný řetízek, na kterém visely klíče od jejího vlastního dvora. Na krku jí žhnuly jantarové korálky a na zápěstí se blyštily zlaté náramky.

„Zdravím tě a vítám,“ promluvil král spíše opatrně než srdečně. „Pojď a sedni si vedle mne. A tvá družina ať si udělá pohodlí. Je tu medovina pro všechny a hostina již probíhá.“

Než Gro odpověděla, chvilku se na něj zadívala. „Když jsi mě sem pozval, očekávala bych, že budeš na můj příchod připravený.“

Král byl velký muž asi tak čtyřicetiletý. Tmavé vlasy a protáhlá bradka mu začínaly šedivět. Kostnatý obličej se skobovitým nosem rozrývaly dvě jizvy. Byl také pěkně oděn, měl na sobě kožešinou lemovanou kytlici, modré kalhoty a kožené boty. Jeho severské výslovnosti Gro snadno rozuměla.

Královnina povýšenost jej zarazila, ale ovládl se a řekl: „Chci ti prokázat větší úctu, než jaké se ti v poslední době prý dostávalo. Ale pokud se mnou nebudeš mluvit, můžeš hned zítra odjet domů.“

„Ach, od příchodu tvého posla jsem o tom trochu přemýšlela,“ opáčila. „Měli bychom si promluvit.“

Vystoupila na trůn a posadila se. Pokývl na její strážce, aby se rozestavily poblíž, a křikl na sloužící tak hlasitě, jako by byl na lodi. Zanedlouho dostal každý svůj roh naplněný až po okraj, kromě královny, které přinesli číši ze skla zpracovávaného v Jižní zemi. Svůj pohár označil Svipdag kladivem. „Napijme se na vzájemný mír,“ řekl.

„Na mír alespoň pro tuto chvíli,“ pronesla Gro.

„Ať zůstane navěky.“

„Měli bychom se na tom domluvit, ne?“

Nicméně napětí trochu povolilo. Za ta léta, co si najímala jednoho muže za druhým, se všichni cítili více zavázáni jí než

králi Gramovi. Někteří byli Švédové, jiní Gótové. Ty si vzala s sebou. Rádi se připojili k veselým Svipdagovým Seveřanům, jedli s nimi, pili a vyměňovali si historky. Gro zatím tiše rozmlouvala s králem.

Následujícího dne se o samotě sešli v podkroví paláce. Hovořili velmi dlouho. Blížil se západ slunce, ale přes padající mlhu nebyl vidět. V tu chvíli na ni pohlédl: „Zdá se, že si začínáme rozumět. Když si mě vezmeš, dostane se ti zde v Dánsku královských poct.“

Dobře věděla, že má doma v Ranriki ženu a další dvě v sousedních zemích, které si podmanil. Ale nic si z toho nedělala. Stejně by s ní trávil čas jen zřídka. Gram ji opustil před svou smrtí, kdy odešel za milenkou a posléze za Signy. Ona, Gro, byla dcerou krále, kterého Gram zabil.

„S tím ti pomohu a poradím,“ slíbila.

Pokývl. „Dánové mě nemají rádi. Ale nežádám od nich nic jiného, než co náleží králi - území, daně, úctu a obranu před nájezdníky. Nebudu tu moc často a neodvedu ani žádné dánské vojáky. Mým cílem je Svithjod, kterému chybí vůdce. Nemohu ho ale přemoci, když za mnou nebude tiše stát Dánsko. Připoj se ke mně, Gro, a budeš vládnout i Švédům a Gótům - svému národu.“

„Na tom se ale musí shodnout i vysoce postavení dánští muži - járiové, šerifové a správcové,“ řekla pomalu.

„I za tuto cenu,“ pronesl Svipdag kysele. Raději by zdolal každého, kdo by se mu chtěl stavět na odpor.

„Musíš začít s Gramovými nejbližšími, jeho bratranci a sestřenicemi, jeho dcerami, jež měl s různými ženami, s jejich otčímý a manželi,“ pokračovala. „Musíš jim dát nejen pocit jistoty, ale také odměnu -úměrně tomu, jak blízcí to jsou příbuzní.“

„Myslím, že to zvládnou, když mi budeš stát po boku, radit mi a pomáhat.“

„Někteří ale odmítnou. Budeme je muset chytit a zabít dříve, než utečou ze země. Ostatní to přiměje změnit názor.“

„Oné Signy by se dala setnout hlava,“ navrhl s úšklebkem.

Gro zavrtěla hlavou. „Ne. To by jen rozlítilo její přátele a jejího otce. Těžko si můžeš dovolit mít s ním nějaké potíže. Ať se k němu ta Finka vrátí,“ dodala opovržlivě. Ve skutečnosti ale dobře věděla, že v Signy koluje severská krev.

Svipdag vybuchl smíchy. „Začínáš si mě zasluhovat.“

Zahleděla se mu přímo do očí. „Jen zlost a bolest, nic víc ode mě nedostaneš, pokud mi nesplníš tu jedinou, nejdůležitější žádost.“

„Myslím, že vím, co máš na mysli,“ zavrčel Svipdag.

Pokývla. „Musíš přivolat mého syna Gudorma, uzavřít s ním mír a udělit mu vysoké postavení. Proto jsem sem na tvé pozvání přišla a nic jiného nechci.“

„Dobrá, zkusím tedy udělat, co bude v mých silách,“ řekl Svipdag, „ale co když nebude chtít?“

„Uvidíme, jak to půjde,“ odpověděla Gro. „Přiveď mi mého syna a nech mě s ním promluvit.“

Signy nakonec prodala veškerý svůj majetek a koupila si za to loď a najala posádku. Na jaře, když se umoudřilo počasí, vyplula do Finska. Mezitím Svipdagovi muži překročili Sund a přes Skanii zamířili do Yvangaru.

Braki a jeho žena je přivítali s rozpaky. Nebydleli si zrovna jako králové. Na kamenném nádvoří stál pěkný dům. Široko daleko se pásly krávy, pole čekala na pluh a rašící pupeny zdobily svou zelení dřevo. Bylo tu ještě mnoho dalších usedlostí. Za nimi se rozprostírala divočina, kde muži poráželi stromy, lovili, chytali ryby a připravovali pasti. V modrém

oparu se na severu zdvihaly vysočiny, tam ale vstoupit nesměli.

Na všech farmách žili pod Brakiho vedením statní muži. Když Svipdagovi muži žádali o Gudorma a vyprávěli, co je pro něj nachystáno, mluvili umírněně. Braki ale odpověděl, že tu Gudorm není a potrvá několik dnů, než jej naleznou. Správce se vydá na cestu, ale jen s několika věrnými. Seveřané si mezitím mohou u něj doma odpočinout.

Tehdy se Gudorm vrátil do domu Vagnhofdiho. Obr ho s drsným úsměvem na tváři pozval dál a všichni se posadili kolem ohně. Všude se rozprostírala tma, venku kvílel vítr a z dálky bylo slyšet vytí vlků.

Braki vyřídil Gudormovi, co se dozvěděl. „Když se zapřísáhneš králi Svipdagovi, můžeš se v míru vrátit do Dánska a dostat se k moci.“

„To je ale skvělé!“ zakřičel mladík.

„Tvůj otec padl jeho rukou,“ dodal Braki.

Gudorm zrudl, uhnul pohledem a zamumlal: „Tady ani nevím, jak se daří matce. A stěží zde mohu myslet na pomstu. Proč bych se měl věčně skrývat v lese a zemřít jako nějaký psanec, když mohu se ctí, i když pozdě, přijmout postavení hodné mého otce a zachovat jeho rod? „

„Vyčkej času,“ zavrčel Vagnhófdi. „Kdo ví, co se může stát? Dočkáš se.“

„To říkáš pořád!“ zařval mladík. „Už toho mám dost!“ Vyskočil a utekl. Když už bylo pozdě a všichni šli spát, stále se ještě nevracel.

Ráno si jej Braki vzal stranou. Gudorm se svému nevlastnímu otci svěřil, jak nenávidí tenhle drsný a osamocený život a jak je rád, že může přijmout Svipdagovu nabídku. Braki promluvil s thursirem.

Donutili Gudorma, aby se nikde nezmiňoval o Haddingovi. Hardgreip řekla, že teď ještě nesmí odejít. Viděla totiž podivná znamení, vyryla runy do opáleného dřeva, potřísnila je krví z rány, kterou mu udělala na palci a pod srpkovitým měsícem zpívala záhadné písně. „Jestli nás zradíš, budeš odsouzen ke kruté záhubě,“ vyhrožovala mu.

„Nestojíme o tvé čarodějnické fígle.“ odpověděl celý bílý v obličejí, „a já se tě rád zbavím.“

Poté odjel s Brakim domů a odtud zpátky do Sjaellandu. Svipdag jej neuvítal moc vřele, ale s dostatečnou úctou, protože se dívala Gro. Král mu zaplatil za otcovu smrt a protože byli všichni Gramoví jarlové mrtví nebo utekli, ustanovil Gudorma jarlem nad celým Dánskem, i když na to byl ještě mladý. Muži si mezi sebou špitali, že věří, že tento mladík může udržovat mír a vybírat daně lépe než nějaký dospělý. Nyní se Svipdag vydal se svým loďstvem přes Sund, podél Baltského pobřeží směrem ke Skerrygarthu. Kolem mnoha ostrovů doplul hluboko do Svithjodu, kde přistál, rychle zaútočil a ovládl Uppsalu. Tam věnoval bohům množství obětí a začal vládnout nad celým královstvím. Pálil domy, zabíjel muže a ženy si bral jako válečnou kořist, dokud se mu nepoddala všechna hrabství.

Na Gramova syna se Signy myslel jen málokdy a krátce. Dítě nebylo u matky, nikdo nevěděl, kde by se mohlo nacházet a nikomu na něm nezáleželo. Copak ukňourané dítě představuje nějaké nebezpečí? Pravděpodobně jej zanechala u nějakých chudáků, jejichž sousedé ho těžko rozeznají od ostatních spratků. Jestli vůbec vyroste, nebude vědět a umět nic jiného než jak si obstarat jídlo, aby nepošel hladý. Svipdag na něj brzy zapomenul.

V.

Odkojen obrovou ženou, Hadding rychle vyrostl a nabral síly. Už dávno jedl totéž, co ostatní: ulovené maso, ryby z řek, mléko a sýr a máslo od krav, chleb z obilí, které matka Hafliði pěstovala na mýtině a mlela strojkem velkým jako člověk. Podél cest sedaly nasbírat kořínky, listy, různé rostliny, houby a housenky. V určitých ročních obdobích také dozrály oříšky, bobule a dal se sbírat med od divokých včel. Vagnhofdi vařil pivo a medovinu, ale Hardgreip naučila Haddinga, že každý potůček a pramínek má svou vlastní chuť, své zvláštní kouzlo.

Od thursira se naučil ještě spoustu jiných věcí. Na lov chodil raději sám bez psů a stal se z něj nadšený lovec, lstivý strůjce pastí a trpělivý rybář. Uměl si sám kořist stáhnout, vykuchat, uvařit, kůži vydělat a využít vnitřnosti a kosti. Uměl si vyrobit vrtítko, kterým mohl rozdělat oheň, dokázal splést větve a udělat si z nich přístřeší, podle mraků a větrů svedl předpovídat počasí, orientoval se podle denní i noční oblohy, uměl si zavázat ránu i vyhojit zlomenou končetinu. Ze železa a kamenů si vyrobil nástroje, ke kterým vyřezal rukojeti. Železo našel Vagnhofdi v bažinách a přinesl jej, aby jeho rudu zpracoval svou nadlidskou silou. Haddingovým domovem byla divočina a on poznal každé její tajemství a změnu. Toulal se venku v jarním dešti, kdy pučely lístky. Ptáci, kteří se vraceli z teplých krajů, zatemnili oblohu křídly a vzduch vyplnili svým křikem. V létě, za dlouhých dnů a krátkých nocí, se pořád pohyboval venku. Všechna zeleň divoce bujela, sluníčko vysílalo životodárné paprsky, vzduchem sálalo teplo, linula se vůně bouřek a života. Hadding se neviděn a neslyšen pohyboval mezi stromy, které na podzim dostávaly červenou a žlutou barvu, a z vrcholků hor pozoroval mlhavé dálavy nebo shlížel na opar líně se povalující nad lesy. V zimě běhal na

lyžích a na bruslích, aniž by mu vadilo chladno, a to nejen ve dne, ale i po setmění, když se vyjasnilo a nad sněhem zářily tisíce hvězd.

Nejvíce ho ale vždycky přitahovala voda, především zdejší největší jezero. Kdykoliv jen mohl, šel k němu a přes třpytivou se vodu se snažil dohlédnout až na druhý břeh. Když vítr rozvlnil hladinu, něco se v Haddingovi rozechvělo a pronásledující se vlnky jako by zpívaly. Svlékl si šaty, prodral se rákosím a hodiny a hodiny plaval jako vydra. Ve vydlabané loďce, kterou si v rákosí ukryl, by mohl místo rybaření strávit celý den sněním. Místo pádla si vyrobil stěžeň a plachtu a přestože to nebylo úplně nejdokonalejší, docela mu to stačilo. Neustále přemýšlel o moři, které znal jen z vyprávění. Jednou se k němu vydá. S přibývajícím věkem jeho touha narůstala.

Jeho dětství s thursirem ale bylo šťastné. Nepozastavoval se nad tím, že všichni byli o hodně větší než on. Bral to prostě jako dané. Chovali se k němu mile, jak jen to při jejich drsných způsobech šlo. Stačila ale chvilka neopatrnosti, prudký pohyb a Hadding odletěl tři nebo čtyři yardy, a ještě si pak chvíli musel lízat rány. Svou hlubokou, drsnou a pomalou řečí mu pověděli mnohé o svých tradicích, pověstech a básních, které sahaly až na počátek světů. Díky tomu pochytil něco ze starého jazyka z Jotunheimu. Většinou ale v jeho přítomnosti mluvili jazykem jeho lidu. Do midgardského dění se to hodilo lépe.

Během roku slavili různé svátky, které ale nesouvisely s lidmi, nýbrž připomínaly takové události jako vzestup a vraždu Ymira, zajetí Garma a Fenrise a nebo veselejší příhody, kdy třeba Utgard a Loki oklamali Thora. Protože měli prostá srdce, snadno se rozveselili.

Přesto ale dokázali být strašliví. Když se Vagnhofdi rozzuřil, začal řvát, rozhazoval okolo sebe balvany tak, že padaly stromy a sesouvala se půda. Někdy šel ve vzteku holýma

rukama ulovit medvěda. Hardgreip, která si s Haddingem hrála, zpívala mu a v dětství se o něj starala, se zase ráda honila za jelenem nebo losem. Když zvíře uštvala, ubodala ho a s požitkem se jako šelma válela po jeho zkrvaveném těle a zuby z něj rvala kusy syrového masa.

Hadding takový nebyl. Braki mu mezi čtyřma očima řekl, že takhle se nemůže chovat člověk. U obrů se Hadding takovým způsobem ale nedivil. Hardgreip byla spíše ztřeštěná než šílená. Z dálky, třeba když odcházela, vypadala jako pěkná mladá žena oblých tvarů, s plnými nadry. Dlouhé havraní vlasy jí splývaly podél obličeje; rovný nos vyčníval mezi vystouplými lícními kostmi a úzké zelené oči zářily pod hustým obočím. Široké rty oddalovaly červené tváře. Když Hadding vyrostl z malého chlapce v mladíka, často vyhledával takové místo, odkud by na ni dobře viděl. Nejraději byl, když se šla vykoupat k rybníku. Nestyděl se, protože si byl jistý, že ona ví, co dělá. Usmála se na něj.

Jedné zimní noci, když se potuloval v okolí sám, špehoval skupinu projíždějících bílých elfů. Třpyt hvězd se stejně jako od sněhu odrážel i od jejich přilbic a drátěných košil. Vysoko třímali plápolající světla a na oštěpech se jim třepotaly korouhve. Jejich koně byli také sněhově bílí, štíhlí a rychlí jako vítr, za jeden úder srdce by doběhli z jednoho konce světa na druhý. Nad nimi poletovala veliká sova. V naprosté tichosti pádili plání, ale když se Haddingovi ztratili na obzoru, jejich vůdce zatroubil na roh. Ten zvuk jej léta děsil.

Když o tom pověděl doma, Vagnhófdi se mračil a bručel, že to není dobré znamení. Bílí elfové se moc kamarádili s bohy. Jotunům sice někdy rozkazovali tmaví elfové, ale na tyhle se také musí dávat pozor. Mít s nimi něco společného je podobné, jako si zahrávat s vlky.

Také neměl rád trpaslíky. Horníci a řemeslníci sice dovedli vyrobit plno krásných věcí, ale byli lační po bohatství, vznětliví a schopní sesílat kletby, jež přetrvávají několik životů. Vagnhófdi byl rád, že tu v okolí pod zemí nikdo z nich nepřebývá.

Dříve tady v divočině žily různé příšery, v bažinách číhali na zvěř i na člověka nikorové, potulovali se tu trollové, kteří měli nejraději lidské maso, poletovali tu močáloví ptáci a také drak. Za ty stovky let Vagnhófdi většinu z nich poté, co ho obtěžovali, zabil. Stejně je ale moudré se některým horám a jezerům vyhýbat.

S ostatními bojovat nemohl. Musel se od nich i s rodinou držet dál: patřily mezi ně noční bestie, nadpřirozené bytosti a neklidné duše mrtvých. I když tento spolek nedržel pohromadě. Hadding se o nich dozvěděl, když se jednou s Hardgreip vydali na třídní výlet, který skončil až za tmy.

Hafiidi orala své pole. Nepotřebovala na to žádného koně ani vola, táhla pluh sama. Našla při tom kus kamene, do kterého byly vyryty runy. Když jej přinesla domů svému muži a dceři, kteří runy znali, znepokojilo je to a pořád si něco šuškali. Objevila se špatná znamení. Kráva porodila tele bez hlavy. Jednoho dne se zase pod nohama otřásala a hýbala půda. Jedné noci se měsíc zabarvil jako sražená krev. „Hledej radu v záhrobí,“ řekl Vagnhófdi Hardgreip. „Vyznáš se v démonech lépe než já.“

Na moment zaváhala, pak ale pevně sevřela rty a kývla. Sbalila na cestu jídlo a vyrazila za úsvitu. Hadding se hrdě přihlásil, že půjde také, a ona jen tiše souhlasila, protože bude ráda za jakoukoli společnost.

Na rovině její rychlé chůzi nestačil, pokud neběžel, ale později se prodírali nevyšlapaným hustým křovím, jehož trny,

šlahouny a pokroucené větve byly propleteny jako kroužky na drátěné košili. Mezi těmito trsy se povalovaly padlé kmeny a sem tam šlápli do zpěněné zelené louže. Hardgreip mu ulehčovala práci tím, že si před ním krok co krok prorážela a probojovávala cestu. Mlha se tu válela a postupně padala k zemi. Plazili se tu hadi, kvákaly žáby, na obzoru pokřikovaly vrány a pochtunávaly si na zdechlině. Tam, kde se k sobě stíny tlačily nejtěsněji, zahlédl Hadding shnilé dřevo, které modře zářilo. V noci se přivinul blízko k oddychujícímu teplému tělu obřice. Na nějaké delší povídání byli moc unavení.

Třetího dne při západu slunce došli k pahorku, na kterém stál dolmen vztyčený před věky věků neznámým národem. Z jeho velikých kamenů již opadala hlína. Umazaní mechem a lišejníky se tiskli k vrbovému podrostu. „Drž se ode mě pořádně daleko,“ varovala Hardgreip Haddinga. „Ať se stane cokoli, nepřibližuj se.“

Stejně za ní zahalen do tmy kousek šel; zaslechl jen zlomky toho, co zpívala. Když padla noc, nevyšel ani měsíc, ani hvězdy a tma byla neprostupná, vyšlehly před ní plameny. Hadding viděl tmavou siluetu proti ledově bílému ohni. Dolmen zaskřípal. Něco z něj vystoupilo a postavilo se před ni. Hardgreip zakřičela své přání. Hadding stěží slyšel šepot, který jí odpověděl.

Ta věc se vrátila zpět do své hlíny, plameny uhasly a Hardgreip se obrátila k Haddingovi. „Pojďme pryč,“ vyzvala ho slabým hláskem. Slepě se prodírali mezi větvemi, které je šlehaly a drásaly, dokud nedošli k pramínku a pospíchajícímu vodopádu. Tam se zastavili a upadli do spánku plného nočních můr.

Na cestě domů mu pak Hardgreip řekla jen: „Nečekala jsem, že ze záhrobí uslyším něco dobrého. Také se tak nestalo. Nerozumím tomu, co říkal, a myslím, že ani otec nebude. Ale

mluvil o tom, že nás čeká záhuba.“ Dlouze se na něj zadívala. „A řekl, že ty, Haddingu, nejsi ten, kým se zdáš být, a že jsi čím dál tím záhadnější. Nevím, co to znamená.“

Otřesený Hadding mlčel.

Když se později dostali zase do známých lesů, spadl jim kámen ze srdce. „Věděla jsem, že nikdo, ani lidé, ani thursirové a ani bohové nežijí věčně, ani světy samotné,“ řekla, „a ať už je náš osud jakýkoli, nenaplníme jej tento rok.“ Co se Haddinga týče, pohled na milované jezero mu dodal síly a povzbuzení a začal ještě náruživěji než kdy předtím přemýšlet, kdy se vydá hledat moře.

Tihle jotunové byli opravdu na magii zvyklí. Neznali ji moc do hloubky, ale uměli seslat kouzla určité síly, která buď pomáhala, nebo škodila či odkrývala utajené. Snažili se Haddinga také něco naučit. Neměl ale žádný talent a často se mu to, co by pro kouzlo měl udělat, hnusilo.

„Jak si přeješ,“ povzdechl si Vagnhofdi jako vítr v korunách borovic. „Toto umění je dost složité i pro ty, kdo k němu mají vlohy. Bude pro tebe tedy nejlepší, když toho necháš. Stejně ti ale aspoň něco málo ukážu. Bude se ti to hodit, až od nás odejdeš, a už teď víme, že tvá cesta nebude vystlána růžemi. Řeknu ti pár slov, která mě k tobě přivolají, i kdybys byl přes půl Midgardu daleko. Použij je jen v krajním případě, protože k tobě mohu přijít jen jednou.“

Kromě toho se Hadding nenaučil z čarodějnické-ho umění skoro ani špetku. Mohl vyvolávat runy na ochranu nebo je vyrývat pro štěstí, věděl, že když se někomu jinému čirou náhodou něco stane místo něj, má si z toho vzít ponaučení a varování, ale čaroděj se z něj nikdy nestal.

Možná to byla Brakiho práce. Protože byl věrný synovi svého mrtvého krále, on a pár jeho mužů se dvakrát až třikrát do roka sebrali a přišli do obrova příbytku, aby s Haddingem strávili

několik dní. Od něj se chlapec dozvěděl o lidech a jejich způsobech, o celém lidském světě za těmito divočinami, o tom, co se tam dělo dříve a nyní. Braki mu pověděl o bozích, o nešvarech mezi nimi a o jotunech. Vagnhofdi takové řeči nerad slyšel. Braki ale odpovídal, že vysoká magie run je jedna věc, ale vaření čarodějnických lektvarů a vyvolávání záhrobí je věc druhá, strašlivá.

Jako první a nejpřednější věc objasnil Braki Haddingovi, kým je, jak se sem dostal, co ztratil, i když mu to právem náleželo, a jaké břemeno pomsty na něm leží. Správce také Haddingovi donesl zbraně a tvrdě jej učil s nimi zacházet a válčit.

Hadding kromě těchto lidí jiné neznal. Jejich návštěvy byly řídké a krátké. Čím více se blížil dospělosti, tím více toužil po způsobu života, který vedli a který mu také náležel. Chtěl zažít teplo domova, hodování, mít kamarády, ženy, potomky, vidět města, bohatství, lodě a nové země, které ležely za mořem, za mořem.

Byl synem Grama. Jeho otec ležel nepomstěný, zatímco on, který by měl být králem Dánů, dřepěl v lesích v thursirově obydlí, pokládal pasti na bobra a vybíral vajíčka z ptačích hnízd. Hloubal o tom čím dál více, když se sám toulal daleko v divočině nebo ležel na holém kopci pod rozbouřenou oblohou. Více a více času trávil s mečem a štítem a porážel nepřátele, které si vymyslel.

Pak Braki přinesl bolestné novinky. Gudorm, Haddingův nevlastní bratr, kterého si ale nepamatoval, byl zavražděn.

Lidé si mysleli, že matka Gro neustále Gudorma tajně popouzela proti svému muži, Svipdagovi. Pak příběh pokračoval tím, že k němu Gro po smrti jako duch přišla a řekla mu, aby se chopil zbraní. Ať už to bylo jakkoli, on to udělal. Projížděl Dánskem a účastnil se jedné Rady za druhou, nechal se na shromážděních nazývat králem a povolával

válečníky, aby jej následovali. Ale Svipdag byl velmi rychlý. Ze Svithjodu přivedl mocného nepřítele a Gudorm padl na bitevním poli.

Hadding zuřil. Braki mu řekl, že s tím zatím nemůže nic udělat a že musí ještě chvíli setrvat u obra. Když velitel odešel domů, Hadding se začal chovat odměřeně a byl strohý. Vagnhofdi a Haflidi se s tím smířili. Hardgreip se ho snažila přimět k řeči, ale nepodařilo se jí to, a tak jen s lítostí pozorovala, jak se z něj postupně stává někdo jiný.

Na jaře, po kruté zimě, znovu přijeli do domu muži. Nezdrželi se a ani mezi nimi nebyl Braki. Ten totiž v tom hrozném počasí onemocněl, zmítal se v horečkách a kašlal a pak se vydal na cestu do pekel. Pochovali jej i s jeho zbraněmi a navršili na něj mohyly.

Hadding opustil dům. Byl pryč tři dny a tři noci. Pouto, které ho tam drželo, bylo přetaženo.

VI.

Vrátil se večer, zastavil se v otevřených dveřích a počkal, než se mu oči přizpůsobí okolnímu šeru.

Všichni tři thursirové jedli. Přestože seděli na zemi se zkříženýma nohama a obklopovala je tma, zdáli se mohutní a vyšší než Hadding. Ten občas zachytil záblesk jejich očí či zubů. Z malého ohýnku se okolo nich linul dým. Štiplavý kouř se tu mísil s pachem krav ze zadních stájí. Poté, co strávil uplynulé dny na vzduchu v lese, se mu tu nedýchalo dobře.

„Vítej zpátky,“ zavrčel Vagnhofdi a Haflidi pokračovala: „Máš hlad?“ Hardgreip si povzdychla.

„Ne, dnes jsem se živil svými úlovky,“ odpověděl Hadding, „ale připiju si s vámi na rozloučenou, protože zítra jedu domů.“

„Cože?“ vykřikla Hardgreip. „Tvůj domov je zde!“

Zavrtěl hlavou. „Mým domovem je Dánsko. Byl jsem pryč už moc dlouho. A nepřítel mého otce je příliš dlouho naživu.“

„Když se proti němu vydáš sám,“ namítl Vagnhófdi, „on nebude tím poraženým. Jsi snad berserk, abys zavyl a bil dav lidí, dokud tě nesrazí k zemi?“

„Slíbil jsi, že budeš bojovat na mé straně.“

Ted' zase zavrtěl svou zarostlou hlavou Vagnhófdi. „To se odvážím udělat jen jednou. Jakmile by se dozvěděli, že v jejich světě válčí jotun, vzývali by své bohy a brzy by sem přišel Thor. A proti jeho kladivu nemám žádný štít.“

„Já jsem Skjoldung,“ řekl Hadding, „potomek bohů.“

„Vždyť je to také pěkně záludná cháska,“ zavrčel Vagnhófdi. „Zůstaň, chlapče, alespoň ještě pár dní a budeme spolu přemýšlet.“

„Ach, zůstaň,“ vzdychla Hardgreip. „Copak bys mohl tak chladně opustit ty, kdo tě tak milují?“

Upřela na něj pohled. Stál mezi veřejemi v plné výšce, se širokými rameny, mrštný a silný, v zelené lovecké vycpávané kytlici a kalhotách, nůž za pasem, kopí v ruce, luk a toulec pověšeny na zádech. Paprsek světla pronikal dovnitř, aby dal jeho vlasům, které splývaly z čelenky až po ramena, barvu právě rozžhaveného zlata. I když ještě neměl opravdový vous, na tvářích, bradě a nad pevně sevřenými rty se mu objevovaly počínající temné stíny. Měl rovný nos, ledovcově modré oči a hluboko z hrudi se mu dral jasný hlas.

Zahlédla v jeho obličejí krátké zaváhání a řekla potěšené: „Já vím, že máš srdce na pravém místě a že umíš být vděčný.“

Hadding vzdychl. „Dobrá, když to tedy tak moc chcete, zůstanu ještě pár dní, ale ne déle. Ne, déle nemohu.“

„Ano, cítím to,“ potvrdil Vagnhófdi těžce. „Jsi tím, kým jsi, a nikdo nemůže utíkat před svým osudem.“

„Ale teď pojď dál, „požádala ho Haflidi, „a budeme se společně veselit jako dříve.“

Tak se ale nestalo. Sice pili, mluvili o nepodstatných věcech a o dřívějších dnech, ale Hadding byl čím dál tím vznětlivější a Vagnhófdi mrzutější. I sama Hardgreip se musela snažit, aby se chovala nenucené. Když se ale Hadding a Haflidi uložili ke spánku, i ve tmě poznal, že si Hardgreip vzala otce stranou a něco si s ním šeptala.

Ráno, když se po delší době konečně nasnídali, usmála se na Haddinga a řekla: „Co kdybychom si dnes udělali volno, ty a já? Mohli bychom se podívat na naše oblíbená místa a znovu si je užívat, jako bychom je neznali.“ Myslel si, že tím chce Hardgreip snížit jeho touhu odjet. To se nepovede nikomu, ale prozatím by si takhle mohl odpočinout. Pak už se k odpočinku nedostane.

Společně se procházeli, ona mu přizpůsobovala svou chůzi a od domu zamířili na vrcholek hory v lese pod nimi. Byl krásný jasný den, po obloze se prohánělo jen pár mráčků, vánek byl provoněný mladou trávou, čerstvě vyrašenými lístky a prvními květinami. Nad zvířecí stezkou, po níž se vydali, se jako stříška skláněly šelestící stromy, mezi nimiž probleskovalo světlo a pronikalo do stínů. Po kmeni vyběhla jako červený blesk veverka a rychle zmizela v té zlatohnědé záplavě nad jejich hlavami. Někde zazpíval ptáček.

„Ano, tahle zem je neposkvrněná a budu si to navždy pamatovat,“ řekl Hadding.

„To je vše, jenom pamatovat?“ zeptala se Hardgreip. Když se podíval vzhůru, uviděl, jak se jí na tom velikém obličejích lesknou slzy. Jakmile se jejich oči setkaly, ihned oba odvrátili pohledy a začervenali se.

Po chvíli došli k mýtině. Byla obklopena buky a poseta velikými kameny hustě porostlými mechem. Mezi nimi bublal

třpytivý pramínek a vytvářel mělké jezírko, ze kterého vyvěrala stružka. Jeden břeh jezírka nebyl pokryt kameny, ale oním měkkým a pružným mechem.

Začínalo se oteplovat. Díky tomu se ze země linuly rozličné vůně, vůně právě se rodícího svěžího života, kterým to tu vše překypovalo. „Ach, znám tohle místo,“ přerušil Hadding mlčení.

„Ano, moc dobře,“ pousmála se Hardgreip, „protože jsi mě tu nesčetněkrát pozoroval.“

Najednou ho chytila za ruku. Dlaň měla velikou a teplou, cítil, jak v ní buší srdce, ale její stisk byl něžný. S ohromením se jí znovu zadíval do očí. Zářily na něj jako slunce.

„Haddingu,“ vydechla, „neodcházej. Zůstaň u nás. Vezmi si mě, mé tělo. Ted' hned!“,

„Cože?“ vydechl v úžasu.

„Ať jsem tvou první ženou, obejmí mě, tu, která si tě vzala za svého, když jsi se narodil, tu, která tě kojila ze svých prsou a udržovala tě při životě. Vrať mi to, co jsem ti dávala!“

Hadding jen zmateně zíral. Poodstoupila od něj jedním ze svých dlouhých kroků. Pořád ji ale viděl, jak se tu tyčila, oděná jen ve své dlouhé košili, a na bosé nohy se jí lepila hlína. Zvedla ruce vysoko nad svou rozčuchanou hlavu a začala zpívat.

Proč jen a nač marníš svůj život tak dlouho sám?

Toužíš po boji a nechceš nic jiného.

Láska tě neláká, necháváš ji stranou.

Jsi divoký, plný vůle a bujnosti. Uzavřel jsi své srdce štěstí, hledáš jen, kde bys smočil svůj meč v krvi.

Neznáš noc strávenou v míru s nevěstou, která tě potěší.

Vyrostl jsi v nelítostného člověka s krutými způsoby.

Bezhlavě ses vysmíval a pohrdal láskou.

Vymet' ten vztek ze své duše a vnes do ní dobrou vůli a radost, nebud' už mrzutý a vezmi si mě!

Protože jsi kdysi byl mým dítětem, které jsem kojila a starala se o něj.

Vzpomeň si na mě, na svou matku a její mléko, jak jsem tě držela a pomáhala ti vyrůstat a nespala, abych dohlédla, jestli ti nic nechybí.

Chtěl ji. Chtěl ji celým svým já. Později, když jej v noci probouzelo vrčení a bručení, bouchání a narážení, které bylo slyšet při páření obrů, to skoro nemohl vydržet. Jeho denní sny o Hardgreip jej vybičovaly natolik, že běžel několik mil, vrhal se do ledové vody a lovil a zabíjel se zuřivostí vlka Přesto věděl, že jsou tyto sny beznadějně a teď dokázal jen vykoktat: „Nejde to Ty, ty jsi jotun. Já jsem člověk. Jsi na mě moc veliká.“

Zaklonila hlavu. Její smích zněl jako řev rozpálené srny.

„Jsi dost veliký, má lásko. Ano, já jsem jotun, ale také jsem čarodějka a mohu být čímkoli, čím chceme já a ty“

Zazněla další melodie.

Neboj se a s přátelskou moudrostí mě následuj do postele.

Brzy uvidíš, jak se mé tvary přizpůsobují tvým přáním Protahovat končetiny či snižovat výšku, mohu se změnit každým směrem, od nynější výšky až do nebes a mraků, kde se prohání Thor na svém voze s koly z blesků Ale když bude potřeba, mohu se zmenšit zpátky na zem a má hlava, která se octla v nebesích, může ihned náležet lidské ženě. Všelijaké změny. Mohu být malinká a dívat se na svět jinak, dokud nevzhlednu a neuvidím nad sebou oblohu. Teď jsem malá a sražená, pak zase vystřelím do výšky Měsíc narůstá a bledne, ale já nejsem nikdy stejná.

Kdybys slyšel o vlkodlacích, nedivil by ses tomu. Zmenšuji se až na trpaslici, která bývala obřicí, Nejsem na místě, ale rychle

prchám z dohledu. Zesiluji objetí, kterému jsem byla tak blízko. Mé dívčí ruce se vztahují k tobě, ne mé obří. Má bytost se rozděluje na malou a velkou. S odvahou a silou čelím protivníkům, ale jsem jemná a křehká, když spím s mužem.

Hadding vzdychl. Hardgreip se k němu blížila. Na několik úderů srdce ji viděl jen mlhavě a slyšel hvízdání podobné meluzíně. Pak před ním znovu stála Hardgreip, se spletenými vlasy, těžce oddychovala, ale byla z ní žena o hlavu menší než on. Znovu se rozesmála, ale tentokrát ne tak hlubokým, ale tichým a chraplavým hlasem. Svlékla si oděv a rozevřela náruč. Na prsou a břiše se jí leskl pot. Její vůně ho přemohla. Přišel k ní a objali se. Jazykem mu rozevřela rty. Rukama přejela po jeho šatech. Strhal je ze sebe. Povalila jej na zem a sedla si na něj.

VII.

Přesto po týdnu Hadding oznámil, že už půjde. „Odcházíš od nás, kdo jsme tě vychovávali až do dospělosti?“ zeptal se Vagnhofdi.

„A ode mě, která z tebe udělala muže?“ dodala k tomu Hardgreip.

Hadding se napřímil. „Kdybych nepomstil otce a bratra, jejichž vrah dosud sedí na nejvyšším trůně Skjoldungů, necítil už bych se více jako muž.“

„Těžko jsem mohl doufat v něco jiného,“ vzdychl Vagnhofdi, „a nemohu předpovídat, co se stane, ale jedno vím jistě. Děje se tu něco, co překračuje hranice vás lidí.“

Ani Hardgreip vlastně nebyla překvapená. Povídala si s Haddingem mezi milováním. „Neměl bys jít sám,“ prohodila.

Vagnhofdi se na ni podíval. Krev se jí hrnula do hlavy. „To ani neočekávám,“ odpověděl, „ale tebe by na takové cestě nečekalo nic dobrého.“

„To bys byl radši, abych zůstala doma?“ odsekla drze. „Má touha by dovedla zapálit les.“

Hadding také zčervenál a uhýbal pohledem, ale neřekl nic proti. Taková společnice by se na cestu mohla hodit, jak pro radost, tak proto, že v případě potřeby ovládá jotunské síly.

„Pak se tedy tento večer napijeme na rozloučenou,“ uzavřel Vagnhófdi, zatímco Haflidi se po tváři koulely slzy jako tajícímu ledovci. Hardgreip se na matku zamračila a od té chvíle věnovala veškerou pozornost svému milenci. Poháry s medovinou neustále kolovaly a ti dva mladí se začínali veselit.

Za svítání se všichni čtyři probudili a Hardgreip s Haddingem se počali chystat na cestu. Ona si našla nějaké šaty, které Braki před lety přinesl Haddingovi, a oblékla se jako muž. Ze správcových darů si také vzala meč a kopí, protože nyní cestovala v lidské velikosti. Nesla jídlo, své zbraně a další vybavení, protože Hadding měl na zádech štít, helmu, drátěnou košili a vycpávky a také luk a šípy. Vagnhofdi mu dal váček se zlatem a stříbrem, aby si jej připevnil na opasek vedle nože.

„Svou dceru už neuvidím,“ řekl obr, „ale je to její vlastní vůle a osud. My dva se ještě jednou setkat můžeme, můj chráněnce.“

Thursir stál před domem a pozoroval vzdalující se cestovatele. Naposledy se Hadding a Hardgreip ohlédli do kopce a viděli je, jak se tyčí k obloze. Pak se ztratili z dohledu mezi stromy.

Dny klidně ubíhaly a oni procházeli divočinou. Lesy lemovala lehce zvlněná nížina Skanie. Cesta míjela vyježděnou silnici. Po ní se kousek odtud dostali do Ývangaru. Tam je pohostil Brakiho nejstarší syn a sdělil jim, co je nového ve světě.

„Svipdag ovládá skoro celý Svithjod a podmanil si Góty,“ pravil, „přesto není jeho vláda dost silná a musí každý rok bojovat, aby potlačil povstání. Proto ani moc nepobývá v Dánsku. To zůstává od Gudormovy porážky tiché. Také tam

ale nejsou spokojení. Úroda byla chudá a lidé reptají, že by to chtělo lepšího krále.“

„To jsem já!“ zvolal Hadding.

„Rodem ano, alespoň to tak můj otec vždy tvrdil. Přesto bys ale měl postupovat pomalu a opatrně, dokud neshromáždíš silné stoupence. Jak to udělat, nevím, a mezi námi, nezdá se mi, že by tvůj přítel patřil zrovna mezi tu nejvhodnější sortu.“

„Stejně půjdeme dál a na něco přijdeme.“

Hadding nechal rozhlásit po sousedství, že se bude pořádat hostina. Koupil krávu a prasata, ale hlavně koně, kterého zabil u Brakiho mohyly. Hardgreip namočila do koňské krve proutky a pocákala jí lidi, pak proutky rozhodila a četla z nich runy tak, jak proutky dopadly. „Vidím samé podivné věci,“ řekla, „nic, čemu bych rozuměla.“ Přesto se muži do uvařeného svatého masa nadšeně pustili a mluvili o mrtvém muži a jeho skutcích jen v dobrém. Hadding to považoval za dost dobré znamení, i když tohle vlastně byl jeho způsob, jak veliteli poděkovat.

Brakiho syn dal jemu a Hardgreip koně, na kterých se vydali na jih. Daleko, až za bažinami a lesy, ležely farmy. Tuto noc budou muset přespat pod širým nebem. Byli za to ale rádi. Protože se Hardgreip vydávala za mladíka, nemohli spát spolu. „To je pošetilost,“ mumlala po prvním úmorném dni, když odpočívali za svitu měsíce. „Co je komu do toho, co my spolu děláme?“

„Braki mě učil, že takový je zákon Aesirů,“ odpověděl Hadding. „Lidé ho musí respektovat, aby je bohové neopustili.“

Udeřila pěští do země. „Do jejich zákonů mi nic není!

On ale v tom bledém světle viděl, jak si Hardgreip začíná dělat starosti. Trásla se, jako by do ní prosakoval chlad z rosy, která se třpytila všude kolem. „Co se děje?“ zeptal se.

„Viděla jsem už moc varovných znamení,“ zamumlala. Otočila se k němu a pevně ho k sobě přivinula. „Pojď, chci na to alespoň pro dnešní noc zapomenout.“

Další den bylo zataženo, mraky pluly nízko jako ponurý kouř. Dešťové přeháňky přicházely jedna za druhou a vše neúprosně bičovaly. Ze silnice se stala sotva rozeznatelná zabahněná cesta. Táhl se mezi zanedbanými poli, která už pokrýval jen plevel. Vítr se točil mezi roztroušenými chlupy a zmítal listy stromů jako žebřakovými hadry. Dvakrát zahlédli na obzoru spálené farmy. Musela tu proběhnout nějaká válka, spor anebo tudy prošli venkovští zloději. Hadding a Hardgreip sevřeli kopí a ostruhami pobídlí koně.

Byli rádi, když se na sklonku dne dostali k nedotčenému příbytku. Byl chudý - malý domek a stodola se choulily pod střechami z mechových drnů. V okolí už žádný jiný dům neviděli. Pole leželo nedotčené. Zaplevelená louka se svažovala k rákosí, které lemovalo jezero. Za ním už bujela divočina. Generaci za generací se lidé snažili pustinu vylepšit vysušováním a kácením, ale byla to těžká a pomalá práce a neustále museli žít ve strachu před pomstychtivými lidmi.

Před domem pobíhali dva psi a štěkali a vrčeli. Hadding máchl kopím, aby je odehnal. Hardgreip dal luk a toulec. „Napni luk a zůstaň za mnou,“ nařídil jí. Braki ho naučil, že nemá věřit cizím lidem. Jeli ke dveřím. Seskočil a zaklepal.

Otevřel malý chlapec. Sekyra, kterou svíral v ruce, by mu moc nepomohla. Hadding se usmál. „Zdravím,“ řekl. „Jsme kolemjdoucí, kteří by byli vděční za přístřeší na noc.“ Kopí opřel o stěnu, aby dokázal, že nemá v úmyslu něco nekalého.

Lidé ze statků většinou hosty vítali. Za jídlo, pití, místo na spaní a možná i za ženu, kterou leckterý otevřenější domácí půjčoval, viděli statkáři oplátkou nové obličejce, slyšeli nové

hlasy a dozvěděli se, co se děje jinde. A kromě toho dělali dobrý skutek, který jim přinese štěstí.

Tenhle chlapec tu ale stál ve dveřích ve vycpaném ošuntělém obleku se svěšenou hlavou. Šmouhy od sazí na tváři naznačovaly, kde si utíral oči. „Pojďte dál, jestli chcete,“ řekl unaveně, „ale upozorňuji vás, že tu leží můj mrtvý otec.“

„To jsou smutné novinky,“ odpověděl Hadding. „Nebudeme tě rušit ve smutku. Můžeme klidně spočinout ve vaší stodole.“

„Ne,“ řekla Hardgreip; dosud seděla na koni. Třásl se jí hlas. „Pusť nás do domu.“ Hadding se ohlédl přes rameno a proti šedivé větrné obloze ji spatřil, jak sedí napjatá jako její luk.

Chlapec ji také viděl. Ten pohled jej zastrašil. „Pojďte pod naši střechu,“ zval je chvějícím se hlasem. „Postarám se o vaše koně.“

S Hardgreip těsně za zády kráčel Hadding do samostatného nízkého pokoje. V krbu modře plápolal rašelinový oheň a poskytoval trochu tepla. Více se ho ale linulo od několika krav ustájených na vzdálenějším konci. Živočišné teplo se mísilo s jejich pachem a pachem hnoje. Slyšel, jak se hýbou, žvýkají potravu a dýchají, ale vidět byly jen stíny. Světlo hliněné lampy a čtyř svíček probleskovalo kouřem a tmou, která už značně zhoustla. U každé zdi stála hrubě opracovaná postel. Jinak tu stály jen tři stoličky, dřevěná truhla a domácí náradí. Na trámech viselo jídlo a nad ohněm kýta. Byla to dobře udržovaná domácnost. Na podlaze bylo rozprostřené rákosí a v rohu stál kameny vyvážený tkalcovský stav.

Příchozím šla v ústrety žena. Copy jí v šeru žlutě zářily, ale ruce měla zničené těžkou prací a chyběla jí většina zubů. Batole se jí drželo za sukně. Další dvě děti se držely za ní, ale ve tmě jim zářila bělma. „Nemůžeme vás pohostit moc dobře, ale kousek jídla a místo na spaní vám nabídneme,“ řekla stejně vyčerpaně jako její syn. „Jsem Gerda a tohle je můj dům. Dnes

zemřel můj muž, Skuli Svertingsson. Zítra jej pohřbíme, jak nejlépe budeme umět.“

Hadding představil pouze sebe. O otci ani o svém průvodci nemluvil a zeptal se: „Na co zemřel?“

„Nevím. Byl nemocný a najednou zemřel. Včera se vydal do lesa hledat zatoulanou krávu. Možná, že ho postřelil tmavý elf.“

Ležel na marách umytý a čistě oděný. Měl zavřené oči a ovázanou hlavu. Hardgreip jej překročila a upřeně se na něj zadívala. Byl dlouhý a hubený. Nos mu z popelavého obličej trčel jako útes a vousy začínaly šedivět.

Hadding projevil ženě soustrast a přislíbil pomoc. „Mohu z klády vytesat rakev, pak můžeme oba kopat a necháme mu v hrobě kousek stříbra,“ navrhl. Snažila se, aby se nerozplakala.

Hardgreip ho zatahala za rukáv. „Pojď se mnou ven,“ zamumlala. Hadding šel za ní.

Na chvíli přestalo pršet. Nad nasáklou hlínou se točila mlha. Na západě se mraky natolik protrhaly, že jimi prošly poslední paprsky. Zbarvily jezero krvavě rudým odstínem. Ze střeš a stromů kapala voda.

Hadding se své milence podíval do očí. Žhnuly stejně jako jezero, i když měla studené ruce, když Haddinga držela za zápěstí. „Tady mohu pomoci kouzlem,“ zasyčela. „Už jsme měli moc špatných předzvěstí. Když budeme vědět, co nás čeká, můžeme se na to připravit a možná i vyhrát.“

„Vždycky jsem slýchával, že vůle Noren se nedá změnit,“ namítl s pochybami.

Zvýšila hlas. „Copak bys šel slepě proti nepřátelům, kdybys je mohl předtím pozorovat? Jsem na světě o hodně déle a o podsvětí jsem se něco naučila.“

„Co chceš dělat?“

„Tento muž zemřel nedávno. Jeho duše ještě neodešla. Mohla bych ji snadno vyvolat. On už ale nahlédl do budoucnosti. Mohl by nám mnohé povědět.“

Hadding z toho měl nepříjemný pocit. „To je ale špatný vděk za laskavost té vdovy.“

„Ha, copak se poslední ze Skjoldungů nechá na své cestě za tím, co mu náleží, zastavit nějakou ženskou a jejím mužem, kteří se hrabou v zemi? Haddingu, udělám to já, která jsem již se záhrobím rozmlouvala. Nejlépe bys udělal, kdybys mi pomohl, ale ať už to učiníš nebo ne, stejně se to stane.“

Její náruživost překonala jeho mládí. A kromě toho, kdyby se zase přeměnila na obřici, nemohl se jí postavit na odpor. A tak jen nešťastně pozoroval, jak uřízla výhonek trnky, seřízla ho na krátkou snítku a vyryla do něj runy. Když s tím byla hotová, už se rychle snášela noc. Znovu se spustil liják. Vrátili se dovnitř.

„Musíme něco udělat,“ řekla Hardgreip Gerdě. „Vy a děti se držte zpátky. Nic se vám nestane. Pokud mě neposlechnete, stane se vám něco strašného.“

Žena zírala s otevřenou pusou a choulila se strachy. I když se Hadding netvářil zrovna moc ochotně, přítele by nezradil. Jeho meč by snadno skoncoval s celou její rodinou. Gerda naříkala. Rychle zahнала děti dozadu mezi krávy.

Hardgreip přiložila do ohně. Z kuchyňského džbánu nalila vodu do konvice a dala ji na oheň, z batohu vyndala věci, o kterých Hadding vůbec nevěděl, že je má. Listy lilku, sušenou žábu, netopýří křídélka, seschlou pupeční šňůru dítěte, které se narodilo mrtvé, a ještě další, horší suroviny. Hodila je do vody a svlékla se. Stála nahá ve světle plamenů, jež se střídalo se stíny. Hůl s runami držela nad konvicí a zpívala. Voda začínala vřít.

Hadding stál jako přimražený. Bylo to horší než tenkrát u dolmenu. Za celá ta léta, která u obrů strávil, takovou Hardgreip neznal.

Pára se vznášela okolo ruky obřice a její hůlky. Ta byla z tmavého dřeva, které se ve svitu ohně lesklo Hardgreip ji dala Haddingovi do ruky. „Ted',“ přikázala, „mu ji dej pod jazyk.“

Vždycky si o sobě myslel, že je nebojácný. Dosud se ale neodvážil udělat nic jiného než poslouchat. Strnulými kroky se blížil k mrtvému. Když rozvazoval látku, již měl mrtvý ovázanou hlavu, dotkl se masa. Bylo vlhké. Čelisti musel rozevřít silou. Rychle strčil hůlku mezi zuby, napříč vlhkými ústy. Pak ihned ustoupil.

Hardgreip si stoupla na jeho místo u postele. Zvedla ruce. „Vzbud' se, Skuli,“ zazpívala pronikavým hlasem. „Vyzývám tě z moci Ymirovy, přijd'. Nařizuji ti, abys mi přečetl, co nás čeká. Jinak nebudeš mít v hrobě žádný odpočinek. Spálí tě plameny Surta, hadi Helu se usadí na místě tvého srdce a orel na konci světa tě bude trhat až do skončení všech světů. Zvedni se a mluv.“

Tělo se pohnulo.

Vdova a děti plakaly ve stáji. Tělo se začalo coul po coulu posazovat Kosti v něm jen praštěly. Otevřely se mu oči. Byly potažené blankou a prázdné, ale míhaly se v nich červené plamínky. Hlava se trhavě pohybovala, až našla Hardgreip. Přes hůlku se ozvalo skřípavým hlasem:

Vyvolala jsi mě z mrtvých. Ted' na tebe, kterás mě vytáhla z pekla, padne záhuba. Cekají tě podivné náhody a strasti. Tvá hnusná a krutá magie mě zavolala ze stínů a mé hlíny, abych odpověděl na tvé otázky odkud a kam máte jít.

Odpovídám tedy, že tě čekají strasti a smrt. Nepřišel jsem sem dobrovolně, jsi čarodějnice a já musím mluvit. Přináším ale

strašné novinky. Brzy budeš pospíchat z mého domu pryč do divočiny a budeš se toulat v neznámých krajích.

Až se ti stane něco strašného a skončíš špatně. Pak budeš hořce litovat toho, co jsi kdy provedla, když jsi vyťahovala mrtvé z jejich tmy na svět pomocí kouzel a nutila je přejít neklidnou cestu a poslouchat tvé rozkazy. Ted' jen čekej, až se ti pomstí strašliví nepřátelé. Vyvolala jsi mě z mrtvých. Ted' na tebe, kterás mě vytáhla z pekla, padne záhuba. Čekají tě podivné náhody a strasti.

Hlava se s vrzáním otočila. Očima, které ani nemrkly a již neměly slzy, našla Haddinga. Stál jako solný sloup a jen bezmocně poslouchal.

Ty věz, že jakmile se na ni snese noc, rybáři ji rozřežou až k srdci, budou ji drásat drápy a zraňovat zuby, rvát, trhat a rozřezávat zkrvavené cáry a končetiny, tvé štěstí tě ale před nimi ochrání, Haddingu, neuvrhne tě do pekel, ale udrží tě při životě, abys mohl alespoň chvíli chodit po tomto světě a vykonávat svou práci.

Ta čarodějka ale musí zaplatit za hřích, který spáchala.

Vyrušila mě z mého odpočinku, vtrhla do mého míru a zničila jej, odvážila se vysmívat smrti. Obrátí se v prach.

Oči se znovu obrátily k Hardgreip Vyvolala jsi mě z mrtvých. Ted' na tebe, kterás mě vytáhla z pekla, padne záhuba. Čekají tě podivné náhody a strasti.

Tělo padlo zpátky a znehybnělo. Oči civěly do tmy pod střechou Vítr hvízdal, dešť bubnoval.

Hardgreip se dívala jinam. Až po dlouhé době zašeptala: „Myslím, že bychom raději měli jít.“

Hadding se vzmužil. „Ne,“ prohlásil odhodlaně. „Zůstaneme přes noc a zítra uděláme, co jsem slíbil: pohřbíme tohoto muže, kterého jsme zneuctili, a necháme mu v hrobě, co jen

budeme moci.“ Směrem k zadní části domu zavolal: „Gerdo, pojd'te sem. Už je hotovo. Nemáte se čeho bát.“

Přesto nikdo neusnul.

VIII.

Den už hodně pokročil, když byli konečně Hardgreip a Hadding se vším hotovi a mohli vyrazit. Nikdo nepromluvil skoro ani slovo Gerda nepoděkovala Haddingovi ani za rakev, ani za kopání a dary, které nechali mrtvému v hrobě. Neřekla nic ani na zlatý náramek, který jí dal na ruku, i když si toho za něj mohla hodně koupit. Nic jiného ale ani nečekal a byl rád, že už mohou odjet.

On i thursirka jeli mlčky. Počasí se vyjasnilo, ale neoteplilo se. Křoviny lemovaly zablácenou cestu. Byla příliš úzká na to, aby se po ní dalo jet vedle sebe. Z listů kapala studená voda. Větve zakrývaly oblohu a na zem házely stíny. Mezi stromy už ani nebylo vidět. Mlha se táhla nízko. Ozývalo se jen šplouchání a čvachtání kopyt, vrzání a chrastění postrojů a cinkání přívěšků. S padající tmou začala k večeru houkat sova.

„Raději bychom se už měli zastavit a připravit se na tmu,“ řekl konečně Hadding. Jeho hlas zněl unaveně. „Hned jak najdeme nějakou mýtinku, aby na nás věčně nekapala voda z těch stromů.“

„Tady v těch místech to může být leda tak bažina,“ odpověděla stejně utahaně.

Nebyla to ale pravda. Cesta se klikatila kolem skupiny vrb, až je dovedla na louku. Pravda, sice tam byla mokrá tráva, ale někdo tam postavil přístřešek z křovin. Nemohlo to tu stát dlouho, protože větve ještě držely pevně svázané. Podle velikosti by se tomu dalo říkat i chatrč. Na podlaze ležely jalovcové větve, které byly navrch suché, husté a pružné, takže se na nich dalo spát.

„Štěstí se obrátilo na naši stranu,“ konstatoval Hadding. „Tohle nás může protentokrát zachránit. Budeme tu jako v bavlnce.“

„Nechval dne před večerem,“ tiše zamumlala Hardgreip. Uhasla v něm i poslední jiskřička srdečnosti.

Stejně tady ale zůstanou. Hadding dohlédl na koně, zatímco Hardgreip nasbírala nějaké suché dřevo. Zapálila oheň a on zahradil otvor hlínou, aby se uvnitř udrželo teplo. Uvařili si sušené maso a snědli ho s okoralým chlebem, přestože neměli moc velký hlad. Pili vodu, která se nasála do mechů rostoucích na padlých stromech. Než padla úplná tma, nanosili dovnitř všechny věci a pak se usadili.

Když se snažili svléknout, větve pod nimi chrastily. Přehodili si přes sebe sedlové pokrývky. Hardgreip se ve tmě pevně přitiskla k Haddingovi. „Drž mě,“ prosila. „Miluj mě. Jsem tak osamělá.“

Jako by se jí držela ta hrůza, kterou viděl. „Jsem unavený,“ řekl vlastně pravdivě. Přinutil se ji obejmout. Nevoněla jako žena. Byl z ní cítit strach.

Přesto za chvíli upadl do neklidného spánku. Mluvil ze spaní a neustále se probouzel. Měsíc byl v úplňku a osvětcoval vrcholky stromů. Promáčená tráva se třpytila jako led. Hardgreipino bělmo zářilo ve tmě. Byla vzhůru. On nic neříkal a za chvíli jej zase přemohlo spaní.

Probudil ho její křik.

Pak se ozývalo párání a trhání. Vyskočil. Střecha chatrče byla odtržená. Měsíční svit pronikal skrze poškozenou stěnu. Osvěcoval ruku, která se sem shora natahovala.

Paže byla široká jako Hadding vysoký. Ježily se na ní černé chlupy. Měsíc odhaloval nehty, které vypadaly spíše jako pařáty. Ruka hledala Hardgreip. Ta se krčila vzadu. Měla široce rozevřená ústa. Bušila okolo sebe rukama.

„Musíš vyrůst do své obří podoby!“ křičel Hadding. „Bij se s tím!“

Konečně se jí vrátil rozum. Když ji prsty našly, začala se otáčet a vydechovat kouř. Její tělo se začalo měnit. Rozbourala další zeď. Chytila tu ruku a začala s ní zápasit.

Hadding se rozzářil divokou radostí. Konečně se dalo bojovat s něčím reálným. Za bledého svitu měsíce našel svůj meč. Vytáhl ho a ťal.

„Ááá!“ zařval. „Zemři, bídáku!“ Ostří se zablesklo. Pokaždé, když udeřilo, cítil v ramenou náraz. Železo se zařezávalo hluboko. Vystříkla krev. Páchla jako hniјící mrtvola. Po každé kapce, která jej zasáhla, zůstala vypálená jizva.

Chvíli vyhrával ten, podruhé onen. Chatrč se zhroutila. Spletené větve mu spadly na hlavu. Neviděl, komu náležela ta ruka. Znovu se rozmáchl mečem.

Tak se prosekával masem, svaly a kostmi na zápěstí. Otrávená krev stříkala. Hardgreip zavravorala a upadla. Stiskla tu ruku, ta ale neměla žádnou paži. Vyτί Haddinga ohlušilo. Zem se otrásala a hřměla dusotem kvapných kroků.

Zanedlouho odezněly. Hadding v troskách těžce oddychoval. Hardgreip tu ruku odhodila. Postavila se. Ve svitu měsíce vypadala obrovská. Její pot a slzy se leskly v měsíční záři. Neustále vzlykala.

„My žijeme,“ řekl udiveně Hadding.

„Nemůžeme...tady...zůstat,“ zachraptěla.

„Ne.“ Jak ustupovala bojová zuřivost, začínal se také chvět. Rány žhnuly bolestí. Ze zápachu se mu tak zvedal žaludek, až začal zvracet. Copak dalšího asi ještě tahle noc přinese?

Zaťal zuby a dal se do práce. Napřed se vyvával v trávě, aby ze sebe dostal ten jed. Vlhká hebkost a vůně půdy byly jako přátelské pohlazení. Pak se rozhlédl. Koně šílení strachem přetrhli provazy a utekli do lesa. Zubatý a ztupený meč mu byl

skoro na nic. Vzal si tedy Hardgreipin, protože ona s ním stejně neuměla moc zacházet. Všude kolem se válely šaty a rozházené věci. Sesbíral, co mohl, a snažil se všechno očistit, jak nejlépe uměl. Až najde nějaký pramínek, zbytek špíny vypere.

Hardgreip se choulila a třásla. „Zase se můžeš zmenšit,“ zavolal. „Jinak naděláš moc rámusu a budeš moc vidět, až se budeme prodírat křovím.“

Zmenšila se a stoupla si před něj. Sepnuté ruce jí jen tak visely, hlavu měla skloněnou a zcuchané prameny jí zakrývaly obličej. „Co budeme dělat?“ zeptala se mírně.

„Když půjdeme po cestě, může nás najít cokoliv,“ odpověděl. „Musíme jít daleko od ní a doufat, že nás divočina skryje. Zítra se podle slunce vydáme na jih a časem bychom měli dojít do země lidí.“

„To by pro tebe bylo dobré.“ Skoro ji ani neslyšel.

„Ne, teď už nejsi předem odsouzená,“ řekl mnohem povzbudivěji, než jak to cítil. „Už jsme jednoho porazili. Ať se další mají na pozoru.“

„Možná, že tě ještě pár dní budu smět mít po boku,“ vzdychla.

Oblékli si šaty, sbalili věci a vyrazili. Cesta ubíhala pomalu a byla obtížná. Přestože měsíc svítil jasněji než všechny hvězdy, jeho světlo se tříštilo mezi listy ve skvrny a tmavé stíny. Hadding si coul za coulem pomalu razil cestu. Přestože byl v lese jako doma, zakopával o kmeny a kameny. Křoví mu podráždělo nohy. Větve ho šlehaly do obličeje. Napadlo ho, jakou spoušť asi za sebou nechává, když slyšel všechno to šelestění a praskání. Jindy by šla první Hardgreip, hbitá jako vlk. Zdálo se ale, že z ní vyprchala veškerá vůle. Jen ho němě následovala.

„Jakmile přijde ráno, můžeme odpočívat, jak dlouho budeme chtít,“ řekl v jednu chvíli. Slova ale zněla tak prázdně, že už raději mlčel. Jen namáhavě dýchal. Dech měl horký a ostrý.

Náhle ucítil, že jdou z kopce. Nevěděl, jestli narazili na údolí nebo to je jen díra. Ve dne by si mohli vybrat, jestli to obejdou nebo ne. V téhle tmě se mu ale zdálo nejlepší jít stále rovně. Alespoň by mohli někde dole najít vodu. V ústech a krku ho pálila žízeň.

Sestupoval. Neurčitě se před ním rýsovaly tmavé obrysy. Nebylo mu jasné, proč je tu tak málo světla, když se půda tak svažuje. Asi procházel houštinou, která ho přerůstala a propouštěla ještě méně světla než předtím.

Les se rozevřel. Vpadl do husté mlhy. Bezhlesně se kolem něj vlnila a i přes svit měsíce zahalovala výhled. Okolo stálo několik stromů a keřů, zbytek byl ponořen v nicotě.

„Hej,“ zamumlal, „raději bychom se měli otočit.“ Podíval se po Hardgreip. Neviděl ji. Mlha vířila a padala.

Naplnila ho hrůza. Určitě v té tmě někde zakopla. Nemůže ale být daleko. „Hardgreip!“ zavolal. „Zůstaň, kde jsi. Zakřič a já tě najdu. Hardgreip!“

Ozval se hlasitý křik.

Něco zavrčelo. Kdesi vysoko se zatřepotala křídla. Byl slyšet dusot nohou. Něco se ve vzduchu zavlnilo a chňaplo. Ozývalo se trhání a lámání. Žena křičela. Křičela znovu a znovu Hadding tasil meč. „Drž se, Hardgreip!“, zavolal. „Bojuj! Já už běžím!“

Řítil se kupředu, rozhlížel se doprava, doleva, nahoru i dolů. Mlha houstla. Zakopával a drápal se o větve. Zdálo se, že zvuky pocházejí odevšad a odnikud. Za chvíli se ztišily. Slyšel vrčení a zdálo se mu, že slyší praskot kostí drcených čelistmi. Pak se ocitl v naprostém tichu.

Teprve po rozednění našel zkrvavenou zem, listy zamazané od krve a krvavé kusy. Pohřbil všechno, co se dalo.

IX.

Od té doby se Hadding toulal bez přítele. Putoval dnem i nocí a ztratil ponětí o čase. Občas přespal u sedláků Moc jim toho o sobě neřekl a hned brzy ráno zase vyrážel Častěji ale odpočíval v divočině a živil se tím, co ulovil. Většinou směřoval na jih, i když věděl, že se tak přibližuje svým nepřátelům, na které je nyní sám. Takto si ale cestu naplánoval a nestaral se, co jej na jejím konci čeká Byl ještě mladý Pomalu jej opouštěla hrůza a smutek a postupně se v něm probouzela naděje. Když dorazil k pobřeží a poprvé spatřil moře, byl už docela klidný.

Stromy pokrývaly svažující se nížinu skoro až k vodě. Postupně řídly, až tu rostlo jen pár roztroušených zakrslých jehličnanů ošlehaných větrem Mezi nimi se zelenala rezavá tráva. Břeh pokrývaly oblázky a oválné šedivé kameny. Mezi nimi se v pramíncích a žlutohnědých hromadách válely chaluhy. Byl jasný, větrný den. U Baltského moře se nezvedá veliký příboj. Přesto se tu dmuly vysoké vlny se zpěňnou bílou hřívou. Jejich smaragdová zeleň postupně přecházela v šedou barvu a u břehu se krásně modraly. Svou sílu ukazovaly rychlostí, nárazy a řevem Racci tu poletovali jako sníh. Jejich skřehotání jej vylákalo ven Vzduch voněl a chutnal po soli.

Zhluboka vdechl jeho štiplavost a hlasitě se rozesmál.

Svlékl si šaty, doběhl k moři a skočil do něj. Tohle nebylo žádné tiché a klidné jezero. Tady s vodou bojoval a dováděl. Když se potopil, mohl díky soli nechat otevřené oči. Viděl pohupující se řasy a rybky, jak probleskují jantarovými hlubinami. Pak se zase vynořil a nedaleko zahlédl dva tuleně, jak si hrají stejně jako on. Propracoval se zpátky ke břehu. Ledový vítr ho studil na mokré kůži a za chvíli jej začala štípat sůl. Přesto byl za to všechno vděčný. Konečně našel domov, po kterém tak dlouho toužil.

Hlad a žízeň mu vrátily myšlenky zase na chvíli k zemi. Musí najít pitnou vodu. Lovit tu asi zrovna moc dobře nepůjde a ryby uměl chytat jen ve vnitrozemí. Jestli tu někde nebydlí lidé, bude muset brzy odejít. Zkusí je hledat. Paprsky si nechal hrát záda a vydal se na východ.

Slunce klesalo. Jeho hřejivé prstíky krásily vlny zlatem. Haddingův stín se před ním prodlužoval. Pláž byla stále užší, jak ustupovala stoupajícímu břehu. Ještě než slunce zapadlo, všiml si vysokého útesu, který se tyčil nad mořem. Rychle se k němu vydal. Mohl by z něj spatřit nějaké místo, kam by mohl jít.

Když šplhal na útes pokrytý rostlinami, zahlédl na jeho vrcholku muže. Haddingovo srdce poskočilo. Cizinec vypadal, že je také sám. Hadding tedy pustil jílec Hardgreipina meče, ale raději pevně sevřel kopí. Pak pokračoval.

„Zdravím!“ zakřičel a zamával volnou rukou. „Přicházím v míru.“

Muž se po něm podíval, ale zůstal stát na kraji útesu. Hadding se vydal jeho směrem. Uvědomil si, že cizinec je velmi vysoký a hubený, ale má široká ramena. Pod dlouhým modrým pláštěm, který se třepotal ve větru, měl pěkné šaty. Široký klobouk mu stínil obličej. Měl dlouhé vlasy a vousy šedé jako vlk. Hadding zahlédl pouze jedinou zbraň, kopí přiměřené délky. Špička odrážela nízké sluneční paprsky a oslepovala oči.

„Zdravím,“ zavolal zpátky ostrým vzduchem. Hlas měl stejně hluboký jako hlas moře. „Čekal jsem na tebe.“

Ohromený Hadding se zastavil a hleděl do vyzábělého obličejě s vpadlými očima. Pravé oko ledově modře zářilo. Hadding se do něj skoro ani nemohl podívat. Ovládl jej respekt. Pomalu svěřil ruku s kopím.

Nějak cítil, že by nebylo dobré před tímto mužem něco skrývat. „Jsem Hadding Gramsson a cestuji sám,“ řekl uctivě.

„Tohle jméno patřilo synovi bývalého dánského krále,“ odpověděl muž.

Hadding se napřímil. „To jsem já. Vydal jsem se najít to, co mi právem náleží, a pomstít svůj rod.“ Jistě udělal nejlépe, když směle pokračoval: „A mohu se zeptat, kdo jste vy?“

„Nyní se jmenuji Gangleri. Dělán převozníka.“ Více toho o sobě stařec neřekl. To jméno mu nemusel dát otec. Znamenalo Poutník.

„Vydal ses na nebezpečnou cestu, Haddingu,“ pokračoval muž. „Jak chceš takhle sám dobýt své království?“

„Na to musím přijít,“ odpověděl mladík.

Stařec pokýval svou šedivou hlavou. „Koluje v tobě krev tvých předků. Pomohu ti.“

Slunce již skoro zapadlo. Poslední paprsky se vlnily po moři. Vítr zesílil a ochlazoval se. Rackové už tu nebyli, ale z lesa vylétli dva havrani. Zakroužili nad nimi a pak zase odletěli.

Haddinga ponoukala zvědavost. „Proč bys to dělal?“

„Mám rád odvážné muže,“ řekl Gangleri. „A i když často cestuji sám, nejsem nikdy opuštěný. Hodně toho totiž vím. Neprohloupíš, když se budeš řídit mými radami.“

To je určitě čaroděj, pomyslel si Hadding. Za svého života s obry si na magii zvykl. Od jisté doby ji ale rád neměl. Hadding napjal svaly.

Gangleri to na něm poznal a řekl: „Existuje nízká nauka a existuje vysoká. Té první se straň, tu druhou cti. Ale jako válečník se nesmíš bát ani jedné z nich.“

V Haddingovi se ozvala hrdost a odpověděl: „Budu ti naslouchat.“

Ve stínu klobouku se mihl letmý úsměv. „Děláš dobře, příteli. Když chceš získat to, co je tvé, potřebuješ pomocníky.

Znamená to slávu, která k tobě přitáhne muže. Znamená to také bohatství, kterým je musíš odměnit. Nedaleko odtud se na plavbu přes moře připravuje skupina Vikingů.“ Gangleri ukázal na východ. Hadding spatřil něco, čeho si předtím nevšiml. Nad zarostlým hřebenem se vznášely obláčky dýmu. „Přišel jsem mezi ně před několika dny. Řekl jsem jim, že jsem jasnovidec a že umím léčit. Když se přimluví, vezmou tě mezi sebe. Pak už musíš sám prokázat, co v tobě je.“

Ohromený Hadding vykoktal: „Nemám nic, co bych ti dal. kromě svých díků. Ale až budu mít, co mi náleží, okusíš mé štědrosti.“

„Nechci od tebe zlato. Čekám jinou odměnu,“ odpověděl Gangleri. „Raději pojďme, ať se tam dostaneme před setměním.“

Muž šel tak rychle, že mu Hadding sotva stačil. Na mluvení mu ale dechu již nezbývalo. Slunce za nimi zrovna zapadlo, ale obloha byla stále světlá.

Když přešli hřeben, spatřili vikingský tábor.

Haddinga přešly veškeré obavy a strach. Lodě byly překrásné. Kotvily v zátoce. Pohupovaly se tu klinkrové drakary s úzkými trámy a nádherně vyřezávanou přídí a zádí. Některé měly na konci palubu, jiné byly úplně otevřené. Zádě byly krásně tvarované a zdobené řezba-mi. Některé přídě se také chlubily krásnými rytinami nebo naopak zůstaly strohé a rovné, aby mohly hrdě nést figuru. Kormidelní veslo se vždy nacházelo na pravoboku. Vesla byla společně se stěžněm a ráhnem jen volně uložená. Trup lodí oživovaly červené, žluté, modré a zelenočerné kresby lemované zlatem a stříbrem. Celkem se tu skvěly skoro dvě desítky menších a větších lodí. Haddingovi připadalo, jako by už toužily odplout.

Muži se hemžili po trávě mezi ohni a koženými stany. Zástavy na tyčích se třepotaly nad nablýskanou zbrojí a hlasitým

veselím. „Přišel jsi právě včas,“ obrátil se Gangleri k Haddingovi. „Poslední posádka, na kterou se čeká, právě dorazila.“

Sešel k nim a vedl Haddinga do jejich středu. Když mezi nimi procházel, všichni ztichli. Hadding věděl proč. Tajuplnost a záhadnost halily Gangleriho jako plášť a žhnuly mu z oka jako oheň.

Zastavili se před velikým mužem. Stál před stanem a nad hlavou mu vlála zástava. Byl na ní vyšit kůň ve cvalu. Muž měl na sobě jen vycpávané kalhoty a krátký kožený kabát. Na temeni už mu řídly zrzavé vlasy a ústa hyzdila ošklivá jizva. Přesto mu všichni válečníci pozorně naslouchali a nic proti jeho slovům nenamítali. Na ohni se na rožni pekl kus hovězího. Jeho vůně dráždila Haddingův hladový žaludek.

„Vítej zpátky, Gangleri,“ pozdravil jej vůdce. „Koho to s sebou přivádíš? „

„Mám pro vás jednoho muže,“ odpověděl mu stařec. „Haddingu, seznam se s Lysirem Eyvindssonem, velitelem Bralundu, který shromáždil tohle loďstvo a velí mu.“

Lysir se zamračil. „Máme v posádce dost mužů. Nepotřebujeme nějakého nezkušeného mladíka.“

„Když ho přijmeš, přinese ti to slávu a tvé jméno budou všichni ctít ještě dlouho po tvé smrti,“ přesvědčoval jej Gangleri. „Lidé nikdy nezapomenou, že tys byl prvním, se kterým se poprvé vydal na moře. Toto je Hadding - syn dánského krále Grama.“

Všichni si ohromeně šeptali. „To jsou ale skvělé novinky, pokud je to pravda,“ vyhrkl Lysir. Gangleri na něj vrhl přísný pohled a on rychle pokračoval: „Jistě je tomu tak, když to říkáš ty. Ale myslel jsem, že to dítě určitě již dávno zemřelo. Kolik lidí si vlastně ještě pamatuje, že vůbec žil?“

Hadding přemohl bázeň a stud a vystoupil.

„Ano, můj životní příběh je opravdu podivný,“ připustil. „Ale prý jsem otcí hodně podobný. Jak vzhledem, tak i povahou. Kdo z vás jej znal?“

„Rok co rok jsem s ním jezdil do války,“ ozval se roztřesený hlas staršího muže. „Byl jsem u toho, když jej Svipdagovi Seveřani a Sasové porazili. Ano, je to, jako kdyby tu přede mnou zase stál, chlapče.“

„Já jsem na své obchodní cestě viděl královnu Signy,“ potvrdil jiný muž. „Vzala si krále Dynaborga z Gardariki. Jeho příbuzní jej ale svrhli. Slyšel jsem, že se královna raději zabila, než aby se zase jako kdysi vzdala svého postavení nebo šla do postele s manželovým vrahem, jako to udělala královna Gro. Zdá se mi, že je v tobě něco z její silné povahy.“

„Pak tedy vítej!“ zaburácel Lysir. „Přineste pivo! Připijeme si na Skjoldungy!“

Muži uposlechli a přijali Haddinga mezi sebe. Zanedlouho se celá vikingská družina veselila. Začala obrovská hostina. Rohy se zvedaly k připitkům. Za mihotavého světla ohně, které dávalo kouři barvu krve, si Hadding stoupl proti tmě a vyprávěl, co všechno zažil. Jeho slova podbarvoval hluk a spěch mořských vln.

„Tohle není žádná legrace,“ kývl nakonec Lysir. „Až se o tom doslechne král Svipdag, nebude z toho mít radost.“

Gangleri stál stranou ve stínu, opřený o kopí. Zpod klobouku mu zářilo oko. „Bojíš se jeho vzteku?“ zeptal se.

Lysir divoce zavrtěl hlavou. „Ať na mě Thor sešle své blesky, jestli ano! Už příliš dlouho nám Dánům ukládal příliš vysoké daně, zatímco naše farmy a rybárny nedávaly skoro žádnou úrodu. A tady ve Skanii je to možná ještě horší, protože jsme blízko jeho Uppsale.“

„Nejenom Dánové k němu cítí nenávist,“ řekl kapitán. Této schůzky se totiž účastnili i Švédové a Gótové. „Ale přece jen je to mocný panovník, jak se ostatně přesvědčil jarl Gudorm.“

„Bud' se před ním budete plazit a Haddinga vyhodíte,“ vložil se do toho přísným hlasem Gangleri, „nebo budete Gramovu synovi přísahat věrnost.“

Lysir kývl. „Promluvíme si o tom ráno,“ odpověděl. „Nejdříve se ale ještě jednou napijme na své bohy. Ať nám dají moudrost - a štěstí, které je lepší.“

Muži se probudili pozdě.

Shodli se na tom, že by napřed měli vystřízlivět, než se budou rozhodovat. Proto zůstalo loďstvo zakotvené ještě den a noc. Odpoledne se Vikingové sešli. Ne všichni chtěli riskovat Svipdagovu pomstu. Nicméně domů se také nikdo nechtěl vrátit. Stejně tak nepotřebovali skládat žádné sliby, kromě toho, že budou během výpravy považovat Haddinga za jednoho z nich.

Lysir ale pro Haddinga udělal ještě víc. Nejenže jej vzal mezi své, vybavil jej šatstvem a výzbrojí, ale také jej přijal za bratra. Oba se řízli do ruky a nechali svou krev skanout do šlépějí druhého.

Pro kapitánovy muže to znamenalo velký závazek. Nejedna z vikingů se pak nechal slyšet, že se pro Haddinga kdykoliv chopí zbraně. Když vyhraje, zahrne je velkými poctami a bohatstvím. Když prohraje, zemřou mu po boku. Stejně musí každý jednou umřít. Jediné, co trvá, je sláva, kterou po sobě člověk nechává.

Gangleri všechno pozorně sledoval. Až později jim všem došlo, že když Lysirovi sliboval jméno, které jej přežije, nezmínil se o tom, že kapitán sám bude po zemi chodit ještě hodně dlouho.

Večer pověděl Lysir Haddingovi, na co se chystají. Na východ přes moře leží břehy nížinného Kurlandu. Je to země lesů, mokřin a hlubokých říčních údolí, která jsou poseta farmami jejích obyvatel - Vendů. Kurové jsou pořádní chlapi, ale v kovářství a válečnictví jsou ještě méně zdatní než Severané. Vikingové proto byli zvyklí je napadat a brát si zajatce nebo z nich alespoň vyždímat kožešiny, které byly jejich jediným bohatstvím.

Později se ale mezi nimi našel odvážný muž, který se stal jejich králem. Jmenoval se Loker a válkou a různými lstmi sjednotil pod svou vládou mnoho klanů. Mohl tedy postavit vojsko, které by se utkalo s nepřítelem. Najal také skupinu zámořských válečníků. Tihle Dánové, Švédové a Gótové nebyli pouhou stráží, ale také vedli a cvičili kurlandské muže ve válečném umění. Od té doby tam padla nejedná vikingská posádka.

„Před třemi lety tam zemřel můj bratr,“ posmutněl Lysir. „Hodně jsem cestoval, abych shromáždil muže, dal dohromady větší loďstvo než tehdy a pomstil bratra.“ Zakřenil se. „Až Lokera porazíme, vypleníme jeho město. Slyšel jsem, že nashromáždil obrovské množství zlata.“

Haddinga napadlo, že za svůj podíl na kořisti by mohl začít najímat muže na vlastní pomstu.

Za úsvitu se posádky připravovaly k vyplutí. Zatímco spouštěli za vydatného křiku loď na vodu, Had-ding dával sbohem Ganglerimu a děkoval mu za pomoc. „Zanedlouho se zase uvidíme,“ řekl stařec. „Do té doby se už něco naučíš.“ Sledoval je potom až do chvíle, kdy se jim ztratil z dohledu. Naposled zahlédli záblesk jeho kopí. Vysoko v oblacích létali dva havrani.

Vesla vrzala, jak se pohybovala v závěsech, a nesla loď na vlnách. Na své palubě vybalil Lysir dračí hlavu. Byla krásně

vyřezávaná a pomalovaná. Blízko spřátelených pobřeží ji nechával schovanou, aby ne-rozzlobil majitele pozemků. Nyní ji ale nasadil, aby se mohla zubit na přídi. Pak vzal Haddinga ke kormidlu a ukázal mu, jak se řídí loď.

Hadding poznal, co to je ohýbat záda a napínat svaly při veslování. Naučil se vázat uzly a napnout plachtu, ukázali mu jak pečovat o plavidlo a podle čeho určovat kurz. Na učení měl spoustu času, protože plavba neprobíhala tak hladce a netrvala tak krátce, jak se očekávalo. Na obzoru i po celé obloze se honily mraky. Vítr přinášel přívaly deště a mořské vody. Šedivé a zelené vlny se za hromového rachotu hrozivě vzdouvaly, takže muži sotva slyšeli jeden druhého. Byli promrzlí až na kost. Kdo zrovna nevytléval různými nádobami vodu, ten vesloval a snažil se udržet loď přídi po směru jízdy. Promáčené a unavené ruce se jen pokrývaly puchýři, které zase ihned praskaly. Otupělí únavou ale všichni bojovali dál.

Zaneslo je to daleko na sever. Snažili se tedy alespoň dostat k závětrnému břehu Gotlandu, než se bouře uklidní. Pak ale padla mlha. Ta snášející se tichá slepota byla čím dál strašlivější. Když se mlha konečně zvedla, loďstvo bylo roztroušené široko daleko.

Lysir se několik dnů neohroženě plavil sem a tam a hledal ztracené lodě. Nacházel je po jedné, dvou i po třech. Mírnější počasí posádky povzbudilo. Vztyčili stěžně, aby za ně pracoval vítr. Když se proud vzduchu změnil a už nebyl příznivý, plachty stáhli a přivázali je ke stožáru.

Hadding se všechny tyto dovednosti naučil ohromně rychle. „Je to, jako kdyby sis vzpomněl na něco, co jsi od narození uměl, ale na nějakou dobu to zapomněl,“ zamumlal Lysir, „a jako kdyby naše nesnáze přišly proto, abys je ty mohl dříve vyřešit.“

Hadding zčervenál pýchou. Pod nohama se mu pohupovala loď, slyšel hukot vln a všude na dohled se rozprostíralo neklidné moře. Vzduch byl provoněn solí, pryskyřicí a slunečními paprsky. Vítr kvílel, voda se hrmula vlna za vlnou. Loď byla jako živá, jako roztoužená žena. A tohle všechno si nyní Hadding mohl vychutnávat. Sem patřil.

Žádná z vikingských lodí naštěstí neztroskotala. Pouze některé trupy chtěly vyspravit a všichni potřebovali klidný, nikým nerušený spánek. Dopluli zpátky ke Gotlandu a vylodili se. Lidé, kteří je zahlédli přicházet, utekli do vnitrozemí. Lysirovi muži je ale nepronásledovali, ani jim nevykrádali usedlosti. Tento ostrov totiž odváděl daně švédskému králi. I když jím právě byl Svipdag, mohlo by se to časem změnit. Není nutné dělat si zbytečné nepřátele. Spokojili se s kravami, které se jim v okolí podařilo dohnat. Maso si opekli na dřevu, které nasekali na pobřeží. Poté, co se živili jen zásobami ryb a nedopečeným chlebem, jim tohle maso chutnalo výtečně. Soudky naplnili vodou, opravili loď, usušili se a vydali se znovu na moře.

Tak dorazili do Kurlandu. Záliv, který Lysir hledal, poprvé spatřili z jihu. Plavili se podél pobřeží, až daleko ve vnitrozemí uviděli kouř ze strážných ohňů. „Tady to bude dobré,“ usoudil Lysir. „Když nechceme jen zaútočit a utéct, musíme se setkat s Lokerem. Čím dříve, tím lépe. Stejně máme zpoždění - na drancování nebude po boji moc času, jestli se máme vrátit domů na žně.“

Přistáli na písčité pláži hluboko v zálivu. Nalevo na dohled od pobřeží se zelenala obdělávaná půda a palisádou obehnaná víska. Všichni obyvatelé se i s dobyt看 schovali uvnitř. Jeden nebo dva muži se bezpochyby rozběhli sdělit králi, kdo připlul. Napravo se až do nedozírné dálky rozprostíral les s hustým podrostem. „Kvůli tomu jsem chtěl přistát tady,“ prozradil

Lysir Haddingovi. „Když budeme stát před ním, nepřítel nás nemůže obklíčit.“ Mladík si tuto prozíravost vzal k srdci.

Lysir také nedovolil posádce, aby se pokoušela tu opevněnou vísku obsadit. „Nemá smysl ztrácet životy za tak mizernou usedlost,“ vysvětlil. „Jakmile Lokera porazíme, vyrabujeme ji i cokoli jiného, co budeme chtít.“

Stejně někteří reptali a během tří nudných dnů čekání se strhlo několik hádek. „Tohle je také součástí válečného umění,“ poučil Lysir Haddinga, „umět vyčkávat.“

Pak se konečně zalesklo železo, zaduly rohy a zazněl dusot kopyt a nohou. Když se vendský nepřítel blížil, ozývaly se hrubé nadávky. Vpředu na koních jelo s třepotajícími se zástavami několik velitelů.

Uprostřed pochodovalo v řadách několik desítek mužů v helmách a drátěných košilích, podobných, jaké měli jezdcí. Byly to královy armády Seveřanů. Mezi ostatními byli hlavně domorodci. Někteří měli prilby a kožené kabáty posíté kovovými kroužky, ale většina nosila jen čepici, krunýř a kalhoty z vydělané kůže a možná i štít. Jejich výzbroj čítala sekery, kopí, nože a palice, které mohly, ale nemusely mít kamennou hlavici. Vikingové mezi nimi viděli také lučištníky, ale ti nesli jen krátké luky, které se spíše než do války hodí na lov. Vrháče nezahlédli ani jednoho. Přestože nepřátelé Lysirovy lidi počtem převyšovali, Vikingové se nahlas chvástali s tím, že tohle bude spíše sklizeň než boj.

I když už byli muži nedočkaví a netrpělivě přešlapovali, poslal Lysir napřed k nepřátelům vyjednávače. Vyjel pouze s bílým štítem a velitelovým vzkazem. Vikingové odjedou v míru domů, když jim každému vyplatí deset a veliteli sto marek zlata, nebo stejnou hodnotu v kožešinách a zajatcích.

Loker si odplivl a přikázal vyslanci, ať se vrátí. Když odjížděl, král po něm vrhl kopí tak, aby mu přeletělo nad hlavou.

„Tohle se naučil od těch jeho Seveřanů,“ zamumlal Lysir. „Znamená to, že nás všechny obětuje svým bohům.“

Hadding polknul. „To se mu ale nepovede,“ odpověděl. Slyšel, jak se mu chvěje hlas. Vztek z něj vypálil veškerou nejistotu.

„Pokusíme se o to,“ potvrdil Lysir, „i když svému osudu se nikdo nevyhne.“

Sundal si z ramene roh a zadul bitevní signál. Z obou stran se ozval bojový ryk. Kurland'ané se v neuspořádaných vlnách hrnuli na Vikingy.

Na Haddinga se vrhl gardista, vyzbrojený stejně jako on. Hadding levou rukou pevně sevřel štít a zaútočil. Meč se zasekl do okraje dřevěného štítu nepřítele. Ten jej s úšklebkem otočil. Tím se mu málem podařilo vykrotit Haddingovi ostří z ruky. Příliš pozdě si Hadding vzpomněl na Brakiho, který jej před tímto trikem varoval. Sebral všechny síly. Nějak se mu podařilo zbraň udržet, uvolnil ji a znovu se srazil s nepřítelem, tentokrát ostří na ostří. Oba na několik okamžiků znehybněli. Poprvé se Hadding díval do očí někomu, koho chtěl zabít a kdo chtěl zabít jeho. Byl to nesmírně těsný kontakt, skoro jako láska.

Meče sklouzly a znovu ťaly. Jakoby zdálky ucítil Hadding ránu na rameni. Drátěná košile a vycpávky ji zastavily. Rychleji než protivník odhalil slabinu v krytu a sekl jej do nohy. Cítil, jak ostří projíždí masem a naráží na kost. Válečník zaúpěl a padl. Z rány se mu řinula krev a vytvářela velikou kaluž. Napůl se postavil a ťal zdola. Hadding ránu odrazil a sekl jej do krku. Vyhrnulo se ještě více krve. Muž se zhroutil. Ještě jednou nebo dvakrát sebou škubl. Pak zůstal bezvládně ležet. Přes zápach vlastního potu ucítil Hadding pach stolice, kterou svěrače mrtvého již neudržely.

Pak se na něj hrnul další a za ním ještě jiný válečník. Dostával a rozdával rány, i když jen zřídka tušil, kam dopadají. Ve víru boje se dostal úplně jinam. Tlačil se, snažil se stát pevně na nohou, pak zase padal, aby se rychle zvedl a útočil, kryl se a znovu útočil. Těžce oddychoval. Hrdlo už měl vyschlé. Na zuřivost nebyl čas. Měl co dělat s tím, aby zůstal naživu. Přesto se ale radoval z každé rány, kterou uštědřil nebo překazil. Na tváři se mu vždycky mihl úšklebek.

Proud bitvy jej zanesl až mezi Vendy. Dva z nich zabil. Pak po něm zaútočil sekerou nějaký muž se žlutými vousy. Rána mu vyrazila meč z ruky a rozťala štít. Kdyby se úder nezpomalil o držadlo štítu a nesklouznul po něm, přišel by o ruku. Muž se sekerou zařval. Sjel rukama po topůrku zbraně a chytil ji za kovovou hlavici. Přestože to je těžko uvěřitelné, kůží obalené topůrko stočilo Haddingovo ostrí. Když válečník sekeru znovu zvedal k úderu, už ji opět držel správně. S plnou silou ťal po Haddingovi. Taková rána by rozsekla i helmu nebo drátěnou košili. Hadding ale uskočil dostatečně rychle. Než útočník stačil sekeru znovu zvednout, Hadding se prudce vymrštil a zranil jej nad obočím. Muž se zapotácel a s křikem couvl. Oslepovala ho vlastní krev a cár kůže, který se mu jen tak pohupoval před očima. Hadding jej zabil.

Skjoldung se rozhlédl. Dostal se na okraj bitevního pole, kde boj ztěžovalo křoví. Povalovali se tu jen mrtví nebo svíjející se a nařikající ranění. Mezi nimi na krvi zbrcené trávě pokračovala bitva, která se rozdrobila do mnoha šarvátek. Lokerovi Severani ale stále v prvních liniích okolo svého krále zachovávali uspořádanou jednotku a drali se kupředu jako ledovec. Zahlédl také Lysirovu zástavu. Právě klesala k zemi. Viděl, jak velitel upadl; kopí mu proklálo roztrženou drátěnou košili. Gardisté se přes něj převalili a pokračovali dál.

Vikingové se vzdali.

Otočili se a utíkali k lodím. Někteří z nich se tam pak postavili a vytvořili hradbu ze štítů. Lokerovi muži také utrpěli ztráty. Ti, kteří přežili, měli spoustu zranění a byli unavení. Museli ještě dorazit nějaké Vikingy, kteří zůstali roztroušení po poli. Pak sebrali Kurland'any k poslednímu úderu. Mezitím hlídka námořníků vyčistila pobřeží, aby se vyčerpaní bojovníci mohli nalodit.

Nepřátelé ale Haddinga odřízli. Krev z desítek ran mu postupně promáčela spodní kabátec a kalhoty. Ztěžka oddychoval. Ruka, kterou svíral nyní už tupý meč, se mu třásla stejně jako kolena. Takhle se na pobřeží nikdy neprobije.

Pak jej spatřili tři Kurland'ané. Zakřičeli radostí a rozběhli se k němu. Těm by se neubráníl. Skočil do křoví pod stromy. Díky zkušenostem s divočinou by je mohl setřást. Pak už jen půjde tak dlouho, dokud bude mít sílu.

X.

Pozvolna se snášela noc. Vyklopýtal z houštiny na otevřenou cestu, kterou lemovaly obrovské černé stíny stromů. Nad nimi se rozzářily první dvě nebo tři hvězdy. Jejich chabému světlu, které se odráželo od louží, propůjčila močálová tráva ještě šedivější a pochmurnější barvu. Půda čvachtala pod nohama. Ve vzduchu visel teplý pach močálu, ale s postupným ochlazováním země se začala zvedat mlha. U země se vznášel pouze strašidelně bílý opar. Ticho vše obklopovalo jako přízrak.

Uprostřed lučiny stál muž. V ruce svíral kopí a obličej mu stínil klobouk. Kovově šedé vousy mu splývaly na kabát. Za ním stál kůň stejné barvy; výškou odpovídal svému pánu.

Muž pomalu řekl: „Tak jsme se zase setkali, přesně jak jsem předpověděl.“

Na nějaký úžas nebo překvapení byl Hadding příliš unavený a otupělý. Už skoro ani necítil bolest, hlad nebo žízeň, touhu či utrpení. Přemohla jej únava a slabost ze ztráty krve. Nebýt tohoto setkání, prostě by tu padl, nalokal se té špinavé vody a usnul. Sotva stál, kymácel se a zamumlal: „A co z toho všeho teď mám?“

„Řekl jsem, že se něco naučíš,“ odpověděl stařec, „a muž musí umět nejen porazit nepřátele, ale také překonat sám sebe. Dnes v noci se o tebe postarám.“

„Dobře, že jsem tě tedy potkal, Gangleri, pokud nejsi jen sen.“

„Pojď,“ pokývnul Poutník. Hadding se k němu kolébal, ale zakopl o kořen a začal padat na zem. Gangleri jej chytil. Napůl bez sebe cítil Hadding, jak jej stařec drží jednou rukou. Gangleri ho snadno přehodil přes koně. Zdálo se mu, že ten oř má nějak moc nohou, ale nemohl to přesně spočítat, protože se mu točila hlava. Gangleri zapřel nohu do třmenu a vyhoupl se

do sedla. Hadding ležel před ním na břiše. Gangleri jej přikryl kabátem a hvízdal. Kůň se rozběhl.

Každým okamžikem by měli zajet do houští. Místo toho ale Hadding cítil, jako by uháněli do kopce, a pak se dostali na nějakou divnou cestu. Jeli po ní tak rychle, že jim vítr jen svištěl okolo hlav. Zachumlal se do kabátu a už se o nic nestaral.

Za nějakou dobu, která pro jeho otupělou duši nic neznamenal, jízda skončila klapotem kopyt na kamenech. Kůň hlasitě zaržal a zastavil se. Gangleri sesedl a popadl Haddinga tak snadno, jako by byl dítě. Mladík zaslechl cinkot železa. Za nimi se zabouchly dveře. Gangleri jej nesl dál.

Nakonec jej položil na lavičku. Hadding se malátně posadil a jen slabě bojoval, aby zůstal vzhůru.

„Tady,“ ozval se Gangleriho hluboký hlas. „Napij se.“

Hadding otevřel ztěžklá víčka. Stařec se nad ním tyčil a třímal zlatý roh. Byl tak dlouhý a široký, že jej Hadding musel uchopit oběma rukama, aby ho mohl zvednout k ústům. Jeho obsah voněl jako med a letní louka a horká pryskyřice, kterou se spárují lodě. Když to ochutnal, bylo to jako polibek pro jazyk a oheň pro tělo.

„Napij se hodně,“ přikázal mu Gangleri. „Tohle už uzdravilo horší zranění.“

Hadding poslušně hltal, stále nenasytněji. Když lektvar dopil, vlila se mu do žil nová krev. Bolest ustoupila. Zostřil se mu zrak a zbystřil sluch. Poprvé si všiml postav, vytvarovaných na rohu. Stála tam žena vítající muže, který přijížděl na koni a nad hlavou mu létali dva havrani. Jinde zase další muži oslavovali a bojovali. Podíval se na svůj odraz. Přestože měl drátěnou košili proseknutou, meč tupý, šaty roztrhané a promáčené krví, všechny rány se beze stop zahojily. Byl zdravý a plný síly.

Postavil se a zmateně se rozhlédl. Nacházel se s Ganglerim sám v nějaké síni. Nebyl si tím ale jistý. U zdi obložené nejlepším dubovým dřevem, vyřezaným do podivných tvarů, stála Haddingova lavička, která byla pěkně vypracovaná a vykládaná zlatem. Na podlaze ležela medvědí kůže. Na konec sálu ale neviděl, stejně jako nedohlédl na trámy nad hlavou. Bylo to obrovské a plné namodralého šera. Zdálo se mu, že nejbližší sloupy mají tvar mužů. Šmouhy by mohly být závěsy, matné měsíce by mohly být štíty a ohně by mohly plápolat někde v dálce. Ale nemohl to říci jistě.

Podíval se na Gangleriho. Zachytil pohled jeho oka. Znovu rozproudenou krví proběhl mráz. „Kdo vlastně jsi?“ zašeptal. „Kde to jsme?“

„Řekl jsem, co jsem řekl, a přivedl jsem tě tam, kam jsem tě přivedl,“ odpověděl stařec.

Haddingovi se vrátil smysl pro čest. „Zachránil jsi mi život. Jak ti mohu poděkovat?“

„Noc ještě neskončila,“ varoval ho Gangleri, „a není pro tebe nejbezpečnější, abys zde zůstával.“

„A kam bych tedy měl jít?“

Poutník promluvil vážným hlasem:

Když se vydáš nazpátek, chytí tě nepřátelé, spoutají a předhodí bestiím k roztrhání, vlkům jako kořist. Když s nimi ale půjdeš a uspíš je pitím a historkami, budeš si moct přerezat pouta. Necháš je za sebou...

Pokračoval a ohromený Hadding naslouchal a snažil se pochopit. Nedařilo se mu to. Zeptat se ale neodvážil „Teď pojď“, vyzval jej nakonec Gangleri a odkráčel. Hadding jej následoval.

Šli dlouho večerním šerem. Prošli dveřmi pobitými železem, které byly tak vysoké, že nedohlédli na jejich horní rám. Gangleri uchopil zlatý kroužek západky a jediným pohybem

dveře otevřel. Zamířili do chladného ticha. Kráčeli za jasného svitu přibývajících hvězd. Kůň čekal.

„Jed’ přede mnou,“ vyzval jej Gangleri. Pomohl hostu do sedla. Když oba seděli na koni, znovu stařec přehodil přes Haddinga plášť a přetáhl mu kapuci přes hlavu. Pak hvízdal. Kůň se dal do běhu.

Ted’ už ale byl Hadding zase sám sebou. Čím dál více se mu zdálo pro bojovníka nevhodné, aby měl přikrytou hlavu a záda opřená o někoho, kdo jej přidržoval rukou. Zmocnil se ho vztek. Zašátral po plášti, stáhl ho a odkryl si hlavu.

Kolem dokola ležela neprostupná tma. Hvězdy zářily, přestože jich ubylo a jejich světlo už nemělo takovou sílu jako dříve, jako hvězdy ve světě lidí. Daleko vpředu se jejich svit třpytil na mořské hladině. Foukal pronikavý a ostrý vítr. „Nedívej se na to, co je zakázané,“ slyšel starcova slova.

Přetáhl si zase přes hlavu kapuci a zachvěl se.

Konečně se cesta stočila kamsi dolů. Kůň se zastavil. Gangleri stáhl z Haddinga plášť. Namířil kopí k zemi. Hadding to pochopil a seskočil. Podíval se na starce. Tyčil se v sedle proti tmavému a hustému lesu.

„Jdi a hledej svůj osud,“ řekl Gangleri Haddingovi. Otočil koně a odklusal do divočiny. Brzy se mezi stromy a stíny ztratil.

Hadding setrásal nepříjemný mráz, který mu běhal po zádech. Stál na bitevním poli. Svítalo. Na východě se objevovala bílá záře, která propůjčila vodě a ranní rose zvláštní třpyt. Díky ní spatřil na břehu několik lodí. Ostatní odpluly se žalostně zuboženými posádkami. Ležela tu mrtvá, nehybná těla mužů. Měla příšernou barvu, prázdné a vyvalené pohledy. Pochutnávali si na nich mrchožrouti, i když se v této ranní hodině z lesa ozývalo jen ospalé cvrlikání. Ještě včera tu

Vendové dobili zraněné Vikingy a odnesli vlastní raněné do vzdálené pevnosti. Ted' za svítání znovu hledali své padlé.

Dokud Gangleri neodjel, vůbec si nevšimli, že tu nejsou sami. Ted' ale Haddinga zahlédli. Mysleli si, že je to nějaký jezdec, který zabloudil v lese a doklopýtal zpátky. S divokým rykem uháněli k němu.

Byl tu sám, bez štítu a s tupým mečem. Přesto na ně čekal klidně. Věděl, že jej hned tak nezabijí. Ať už ten stařec byl kdokoliv - a nebylo by moc moudré o tom nějak moc přemítat - určitě to byl čaroděj, jehož věštba se vyplní.

XI.

Král Loker se projížděl po kraji. Když se vrátil, předvedli před něj Haddinga. Pevnost byla postavena z palisády, jejíž mezery vyplňovalo proutí a větve utěsněné a vymazané hlínou. Dobytek, který sem přivedli schovat, už zase vyhnali ven. Pach jeho trusu tu ale všude zůstal viset ve vzduchu. Král a jeho družina by uvítali, kdyby se zítra mohli vrátit domů. Zůstával tu takhle dlouho jen proto, aby zjistil, jak to tady vypadá s lidmi. Tenhle zajatec už by mohl být tím posledním, čím se tu hodlá zabývat.

Pršelo. Většina Kurland'anů se musela shromáždit venku. Ani jejich velitelé neměli lepší střechu nad hlavou než tyhle strašné boudy. Ani to Lokerově náladě nepřidalo. Seděl na truhle mezi ostatními válečníky. Byl to velký a snědý muž a teď se nasupeně mračil. Hadding před ním stál se svázanýma rukama a hlídali jej dva Seveřané.

„No vida,“ řekl král, „alespoň máme někoho z vás živého.“ Uměl totiž mluvit jazykem Seveřanů. „Nemáš na sobě jediné škrábnutí.“ Vend'ané Haddingovi sundali helmu i drátěnou košili a sebrali mu zbraně. Zůstaly mu jen šaty. Potrhané ale mohly být klidně od křoví a krvavé skvrny se mezi nánosy bahna daly těžko rozlišit. „Ty jsi zmizel, schoval se a doufal jsi, že tě po návratu budou oslavovat jako velikého hrdinu. Neříkej mi, žes na nás nic nezískal. Jistě ses chystal na svůj podíl a smlsnul sis na našich ženách, co?“ Obrátil se ke strážím. „Svažte ho a hoďte mezi jeho mrtvé kamarádky. Jejich přátelé vlci si na nich brzy pochutnají. Nebo jim možná vrány napřed vyklouou oči.“

„To jste řekl pěkně, pane,“ odplivl si jeden ze strážců. Pak ho oba odvedli.

Venku Hadding promluvil. „Je to moc daleko. Proč bychom měli promoknout? Mohli bychom tu počkat, až přestane pršet.“ „To ti tak záleží na takový chvilce tvýho zatracenýho života?“ vysmíval se mu jeden z nich.

Hadding pokrčil rameny. „Ten včerejší hluk vyplašil vlky z celého okolí. Sotva se vrátí z lesů dřív než večer, až lidi přestanou pobíhat okolo mrtvých. Proč byste vy i já měli zmoknout? Ten čas můžeme strávit lépe.“

Vlastně se s těmi muži začal bavit hned, jakmile jim byl přidělen na hlídání. Nechovali se příliš nepřátelsky. Byl pro ně nepřítel, který má zemřít. Jinak ho ale brali jako sobě rovného muže. A kromě toho jim sdělil novinky z domova. Vigleik byl Gót a Ketil Dán ze Skane. Stejně statečně, jako Hadding nesl svůj osud, tak pevně mu uvěřili, když je ujišťoval, že není žádný zbabělec. Prostě měl jen štěstí v boji a zůstal, dokud všichni neutekli. Pak se ztratil v lese, ale ráno zjistil, že se dostal na stejné místo, odkud přišel.

„Proč ne?“ řekl Vigleik a Ketil přikývl. Všichni tři se vrátili do chatrče, ve které předtím čekali, až pro ně pošle král. Byla ještě menší než většina ostatních. Její obyvatelé zrovna museli někam odejít. Na špinavé podlaze doutnal rašelinový oheň. Jeho záře sotva stačila osvětlit stoličky, truhlu a nějaké kuchyňské náčiní. To bylo veškeré skromné zařízení. Kouř se mísil se zatuchlým pachem. Za úzkými dveřmi pleskal déšť.

Ketil si svlékl kabát, vyklepal z něj co možná nejvíce vody a přehodil ho přes trám. Pak začal kašlat a popotahovat. „Fuj, to je ale počasí!“ postěžoval si. „Máš pravdu, ani psa by nevyhnal. Ne, že by to tady ale bylo o mnoho lepší.“

Vigleik se zašklebil. „Máme něco, čím se zahřejeme.“ Ukázal na soudek medoviny, který sem přinesli již dříve. Královi muži si vzali všechny dobroty, které našli. Nakonec to byli přece oni, kdo obyvatele zachránil před Vikingy.

„Mohli byste se podělit,“ navrhl Hadding. „Proč?“ zeptal se Vigleik.

„Když mi vyschne v krku, nepromluvím už ani slovo.“

„Tak mu něco dej,“ souhlasil Ketil. „Už si moc randy neužije.“

Jeho kamarád rozvázal zajatci pouta a znovu mu je svázal vpředu, aby mohl vzít do rukou roh. Kotníky mu ovinul provazem a ten smyčkou přichytil k trámu podpírajícímu střechu. Druhý strážný mezitím stál vedle s připraveným mečem. Hadding byl na rozdíl od nich při plné síle. Strážci byli po včerejšku zranění a unavení. Nechtěli nic riskovat.

Všichni se posadili. Měli jen jeden roh. Ketil jej naplnil, napil se a podal ho Vigleikovi. Ten potom roh přidržel, aby si ho mohl chytit Hadding.

„Pověz nám o sobě něco,“ požádal ho Ketil. „Řekneme to ostatním, takže se na tebe hned nezapomene.“ Vigleik zívnu.

„A ať je to vyprávění poutavé, jestli to dokážeš. Dneska jsme měli špatný den.“

Hadding pozvednul roh, napil se a podal ho zpátky. „Možná vám toho řeknu víc, než chcete slyšet. Budete si myslet, že jsem lhář.“

Ketil se popotahoval za knír. „Muž odsouzený k smrti nemá důvod lhát, ne? Stejně si myslím, že by mu to nepomohlo.“

„To máš pravdu. Poslouchejte tedy. Já jsem poslední žijící syn dánského krále Grama. Když padl v boji, důvěryhodný muž mě přinesl ke svým známým obrům a ti mě vychovali.“

Vigleik se zakuckal. Po rtech mu stekla medovina. „To je opravdu pohádka!“

„Ať je to pravda nebo ne, alespoň máme co poslouchat,“ těšil se Ketil.

Čas ubíhal. Děšť bubnoval na střechu. Fascinovaní válečníci seděli a ani se nehnu. Přestali mít představu o tom, kolik už

toho vypili. Když podali roh Haddingovi, držel jej u úst stejně dlouho jako oni. Srkl si ale jen malý doušek. Nevšimli si toho.

Vyprávěl jim, jak vyrůstal, jaký to byl život. Popisoval jim všední zážitky, ale i ty strašidelné. Když se ale něco týkalo Hardgreip, cítil, že se mu o tom nechce mluvit. Raději pokračoval celkem podle pravdy dál. „Jotuni mají mnoho vlastních ság. Víte, jejich rasa byla tou úplně první na světě. Přestože je bezpochyby většina z nich nemotorná a hloupá, někteří jsou šikovní, jiní moudří. Jejich znalosti sahají až ke kořenům světů. Pamatují si věci, které žádný člověk nikdy nevěděl a které bohové zapomněli nebo o nich nechtěli mluvit. Povím vám jednu takovou historku. Určitě znáte jednu její část, ale to je jen zlomek. Slyšel jsem ji od obra. Je možné, že lidé ji vyprávějí tak, bohové jinak. Ale tohle mi řekl on.“

Medovina stále kolovala. Hadding se pustil do vyprávění.

„Zatímco mezi Aesiry a Vaniry zuřila válka, která ohrožovala budoucnost všech bohů, Odin hledal moudrost. U Mimirovy studnice si jí koupil doušek za cenu jednoho oka. Pak teprve zjistil, kolik toho ještě neví a musí poznat. Mimir jej nemohl nic naučit, protože ještě nezemřel. Mohl mu ale říci, kde hledat radu.

Pak se Otec připravil na cestu a vyrazil. Šel sám. Musel projít hodně divokých a matoucích cest. Kdokoli, kdo by se k němu přidal a neměl jeho znalosti, by ohrožoval oba dva. I on sám někdy na tak dlouhé pouti ztratil cestu.

Vydal se do Midgardu a světem lidí. Ti se také pustili do válek. Vedli krvavé spory a množily se mezi nimi krádeže. Jako pouhý poutník musel často bojovat. Nepřinášelo mu to žádné potíže, jen ho to brzdilo. Pomáhal totiž také těm, kteří se s ním spřátelili.

V Železném lese už to bylo těžší. Zdržovali se tam trollové a různé jiné příšery. Přesto tam nebyl k sehnání ani kousek masa

nebo ryby, ovoce nebo kořínky. Potřeboval víc než jen lidskou sílu a dovednosti, aby se dostal napříč touto neplodnou zemí.

Ještě horší byla cesta, která jej dovedla až do pekla. Cestoval mrazivě chladnou a temnou zemí Niflheimem. Překračoval divoké řeky, odolával jedovatým hadům, prošel okolo draka Nidhogga, který okusuje nejhlubší kořeny Stromu Světů. Se zlem se setkával na každém kroku.

Také se musel navíc vyhnout ohňům Muspellheimu. Přebývá tam Surt, který je jednoho dne přinese, aby spálily všechny světy. Jotuni nevěděli, jak mohl Odin projít přes tohoto obra bez jediného zranění. On o tom nikdy nemluvil.

Nakonec dosáhl svého cíle. Tam, daleko v nejvyšších horách Jotunheimu. Už věky tu přebýval Farbauti se svou ženou Laufey. Oni jediní věděli to, co Odin potreboval.

Ve svém paláci jej patřičně přivítali. Obsluhovali je tmaví elfové. Kolem zdí neustále profukoval a kvílel vítr, který sem přinášel sněhové vločky a jejich ledový třpyt. Nechtěli mu ale splnit jeho přání. Jemu, který byl přítomen zavraždění Ymira.

Měli dva syny, Byleista a Lokiho.“ Náhle přišlo Haddingovi divné, jak moc se Lokerovo jméno podobá jménu jednoho ze synů. Odložil ale tuto myšlenku na jindy a pokračoval. „Byleist se k nově přichozím nechoval přívětivě. Nenáviděl je. Nic dalšího jsem o něm neslyšel. Loki ale byl jiný. Sám by se mohl stát bohem. Byl vysoký a krásný, se světlou pletí, jež kontrastovala s havraními vlasy a očima. Protože byl divoký a plný života, už dávno jej přestalo bavit nicnedělání na téhle kamenné pevnosti, která leží v nehostinných horách, kde zima nikdy nekončí. Dychtivě naslouchal všem příhodám a melodiím, kterými se host odvděčoval svému hostiteli. Jeho slova v Lokim vzbuzovala představy o Asgardu, zářícím na konci duhového mostu.

Zanedlouho požádal matku a otce, aby mluvili otevřeněji. Byl rozumný, měl dobře proříznutou pusou a když chtěl, dokázal být i uhrančivý. A ke všemu jim ještě našeptal, že by nemuselo být na škodu, kdyby se mezi božstva dostal někdo z jejich druhu.

Pak tedy starší jotunové, čaroděj a čarodějka, ustoupili. Pověděli Odinovi vše, co věděli. Že to, po čem se pídí, leží daleko za prahem smrti. Tam se ale ještě nikdo neodvážil.

On ano. Čeká ho ještě náročnější a podivnější cesta, než po jakých dosud kráčel. Thursir se o ní za ta léta přece jen něco dozvěděl. Loki se nabídl, že s ním půjde jako průvodce a pomocník. S tím Odin s díky a potěšením souhlasil.

Rozloučili se a sešli do hor. Museli přejít ledovce, kamenné pustiny, obrovské pozemky a zahrady obrů. Až došli k moři. Tam Loki vyvolal svého pomocníka z podsvětí a přikázal mu, aby je převezl ve své poloviční lodi. Tu vidí námořníci krátce před tím, než se potopí. Na protějším břehu bujel prales. Nikdo tu nepřebýval a kromě různých stvoření žijících ve vodě, vzduchu či na zemi se tu nic netoulalo. A přesto, jaká jsou tahle stvoření rozmanitá a krásná! Také tu nebylo slyšet ani hlásek. Ozývalo se jen šumění listů ve větru.

Putovali stále dál, až došli k samotnému Stromu. Tento obrovský jasan roste za hranicemi lidského myšlení. U jeho kořenů a okolo silného kmenu a větví jsou seskupeny všechny světy. Strom ale velice trpí. Zespoda jej ohlodává Nidhogg, shora okusuje jelen a jeho dřevo hnije. Prohání se po něm také červená veverka Ratatosk, která vyžvaní veškerá ošklivá slova, která kdo vyslovil, od draka v hlubinách počínaje a orlem, který krouží na obloze a na vše dohlíží, konče. Přesto Strom žije, protože on sám je život. Ten přetrvává, i když všechny světy již padnou.

Odin a Loki vyšplhali mezi větve. Proplétali se jimi, překonávali jejich pohupující se dlouhé údy a stinná útočiště šeptajících listů, až našli přesně takovou větev, kterou hledali.

Tam si Odin hodil smyčku okolo krku a seskočil z větve. Pod ním už čekal Loki a probodl jej jeho vlastním kopím. Tam Odin zemřel.

Devět nocí se pohupoval ve větru a obětoval sám sebe. Visel na stromě, jehož kořeny sahají až do neznáma. Loki čekal. Bez vody a bez chleba, jen za společnosti temné noci a kvílícího větru.

Pak Odinovo vyvalené oko opět zamrkalo a rozzářilo se. Podíval se totiž do hlubin, které nikdo nikdy neviděl. Hlasitě vykřikl. Provaz, na kterém se tak dlouho houpal tam a zpátky, se přetrhl. Odin spadl. Vstal a sebral vyryté runy, aby si je přečetl.

Tohle jsou runy vysoké magie a hluboké moudrosti. Je v nich shromážděno veškeré vědění bohů, elfů, trpaslíků, obrů a lidí. Díky nim může někdo znalý poskytnout pomoc v trápení a nemoci. Může si přetrhat pouta a ztupit meč nepříteli. Může zastavit šípy, kouzla a oheň. Může potlačit nenávist mezi lidmi a utišit bouři na moři. Může vyhnat čarodějnice a povzbudit válečníky, když ztrácejí odvahu a sílu. Může vyvolat mrtvé, kteří mu předpoví, co se stane. Může si získat lásku kterékoli panny - a díky tomu se Odin později naučil umění skaldů. Zná všechna skrytá jména bohů, elfů, trpaslíků a obrů. Ví věci, které by nikdy nikomu neřekl.

Tak se tedy Odin podíval smrti do očí a zase se vrátil. Tak našel runy. Od té doby se Strom jmenoval Yggdrasil, kůň Strašlivého, kterým je Odin. A když se mu lidé obětují, vždycky je to pověšením, protože on je Pánem šibenice.“

Hadding se odmlčel. Venku hlasitě bubnoval déšť. Ketil a Vigleik seděli se zkříženýma nohama u ohně a pokud zrovna

nedrželi roh s medovinou, hráli si nad plameny ruce. Snášející se tmou upírali oba kalné zraky na Haddinga. Jeho vyprávění bylo tak tajemné a napínavé, že si každou chvíli potřebovali loknout medoviny.

„No, a co se dělo potom?“ zamumlal Ketil.

Hadding se zasmál. „Zbytek už je veselejší. Upozorňuji vás, že mi ho vyprávěl jotun, který asi bohy neuctíval přesně tak, jak by měl.

Odin měl dva bratry. Jmenovali se Vili a Ve. Byli to oni, kdo mu pomohl zabít Ymira a stvořit Midgard z těla otce obrů. Odin se ale pak ujal vlády a oni zůstali stranou. Líbilo se jim to čím dál tím méně.

Když odešel a nikdo nevěděl, jestli se vrátí, vydali se jeho bratři do Asgardu. Všem oznámili - snad dostatečně přesvědčivými a čestnými slovy - že jim náleží právo kralovat po Odinovi a že pokud se jim Aesirové nepodrobí, špatně se jim povede. Čím jiným než schopnostmi dodržovat zákony se vlastně bohové liší od thursiru? Tak si tedy Vili a Ve osvojili bratrovu veškerou moc a bohatství. A ano, také jeho ženu Frigg, paní fensalirskou a matku Baldra Bystrého.

Tohle všechno Odin zjistil, teprve když po dlouhé době kráčet dalekou cestou domů. Jeho těžce nabytá nová moudrost jej varovala a on nechtěl v Asgardu žádné spory. Vanirové zůstávali jeho nepřáteli. A kromě toho, tihle byli jeho bratři.

Šel s ním Loki. 'Nech to na mně,' navrhl mu. 'Zůstaň nějaký čas mimo.' Byl mistrem přeměn. Změnil se v blechu a tyhle samozvané krále neustále kousal. Pak se stal mouchou a každé ráno jim bzučel u uší. Z nedostatku spánku byli k smrti unavení. Když se usadili na trůn před bohy, změnil se ve veš, která jim tancovala ve vousech tak, aby ji všichni viděli. Nikdy ji ale nemohli chytit. Stal se červem, který užíral a provrtával Ydunská jablka, jablka mládí, která byla určena pro Viliho a

Veho. Díky Lokimu se ale nedala jíst. V tomhle trápení nebylo kouska důstojnosti. Bohové se začali smát. A to je horší než nenávisť.

Když se Loki domníval, že nastal pravý čas, radil Odinovi, aby se vydal do Asgardu. 'Vítej zpátky,' pozdravili jej Vili a Ve s úsměvem. 'Nemáme už nejmenší touhu zůstat na tak zanedbaném místě. Jsme rádi, že ti toto břemeno můžeme opět předat.' Pak odešli a Odin už o nich nikdy neslyšel. Ujal se zase vlády a vrátil se ke své královně. S Vaniry se usmířil moudrými slovy.

Odin ale nejprve stvrdil vlastní krví bratrství s Lokim, aby jej odměnil za jeho zásluhy. Dal mu také místo mezi bohy, přestože věděl, jak se na něj lepí problémy. Mnoho mu totiž dlužil. Také doufal, že by bohové mohli najít uplatnění pro mazanost a obratnost syna Laufey a Lokiho.

Tak se také stalo. Čím dál tím častěji ale pomáhal bohům z problémů, do kterých je předtím sám dostal. A postupem doby nezpůsoboval nic jiného než zlo..."

Hadding ztichl. Opilý a unavený Vigleik usnul. Svalil se na podlahu a chrápal. Ketil ztěžka pokyvoval hlavou a klížila se mu víčka „Vyschlo mi v krku, i když je dneska mokrá večer,“ konstatoval Hadding. „Dej mi ještě napít.“

„Opravdu, kamaráde z Dánska?“ zamumlal opilý hlasem Ketil. Pak mu podal roh. „Hej, není už nějak pozdě? Vigleiku, vzbud' se! Dostali jsme nějaký úkol, ne?“ Zatřásl Gótem, ale nedostal žádnou odpověď. „Dobrá, dobrá, měli jsme včera perný den, zasloužíme si nějaký ten odpočinek. Není kam spěchat. Vyprávěj dál, příteli.“

Nebylo nutné pokračovat dlouho. Po několika Haddingových větách Ketil také usnul.

Dovnitř se vkrádala tma a chlad. Když se Hadding ujistil, že oba hlídači tvrdě spí, rozmáchl se a mrštil roh proti trámu, jenž

podpíral střechu. Roh se rozpadl na několik ostrých úlomků. Hadding si jimi přeřezal pouta.

Zatápal v šeru, vzal si meč a vyšel ze dveří. V okolí nikoho neviděl. Zaslechl jen vytí vlka. Chatrč stála těsně u palisády. Vylezl na střechu a odtud hradbu přeskočil. Měkce doskočil na zem a utekl do lesa.

Připadal si jako doma s Hardgreip. Ať byla noc nebo den, věděl přesně, kudy projít mezi stromy a keři, kudy obejít ostružiní a jak překročit chrástí a přejít přes bažiny. Přestože se snažil pohybovat opatrně a neslyšně, meč měl stále připravený v ruce.

Pak se setkal s tím, co očekával. Ze tmy před ním se nemotorně vyhrnulo něco velikého. Lámalo to větve; pod tíhou té bytosti praskaly. Slyšel vrčení a z dechu příšery cítil shnilé maso.

Nebál se. Čekal na útok. Tenkrát v té veliké tmavé hale Gangleri zpíval:

Necháš je za sebou. Na cestě brzy potkáš zrůdu. Chytá lidi a trhá je svými drápy a tesáky. Sevři ale jeho chrupavkovitou kůži a zabodni mu meč do hrudi. Pak se napij proudící krve. Sněz jeho maso a celé srdce a získáš jeho sílu. Vlije se ti nová síla do žil, která probudí k životu všechny tvé končetiny. Budu se vznášet blízko tebe a pomohu ti, aby se unavili všichni pronásledovatelé.

Pokud splnil tenhle slib, jistě dodrží i další. Okolím se rozlehl Haddingův smích.

Když trolla zabil a snědl jeho maso, jak mu ten stařec nakázal, cítil se jako znovuzrozený. Od té doby měl síly za tři dospělé muže.

XII.

Na pobřeží Hadding ukradl loď a vydal se na ní do Skane. Bylo k tomu zapotřebí pořádného námořnického umění. Když přistál, šel pěšky do Bralundu. Tam jej dobře přivítal Lysirův syn Eyjolf, přestože byl Hadding otrhaný. Eyjolf mu dal šaty a jiné užitečné věci a nabídl mu, aby zůstal, jak dlouho bude chtít. Udělal to kvůli otci, ale také z úcty. Byl to podsaditý statný muž s rezatými vlasy a pihovatým obličejem, asi o dva roky mladší než Hadding. Nechali ho zde, aby se tu o všechno coby správce staral. Hadding nebyl zrovna typickým hostem, jaké by Eyjolf vítal běžně.

Hadding zde setrval celou zimu. Žil nenápadně, aby se o něm nedozvěděli ve Svipdagu. Bralund neležel v lesích jako Yvangar. Zdejší území bylo mnohem větší a lepší než kraj Brakiho. Žilo tu více lidí a někteří bydleli i v okolí. Nicméně do Uppsaly to bylo dost daleko na to, aby se tu novinky nějak rychle šířily. A navíc zdejší obyvatelé neměli nejmenší zájem varovat krále, kterého neměli rádi.

A tak Hadding mohl jezdit po okolí a mluvit s mnohými lidmi. Poslové se rozjížděli do kraje. Vzpomněli si na staré sliby a probudila se v nich nová naděje. Jestli neuspěl a padl Lysir, Haddingovi se tak nestane. Ukázal jim jen zlomek z toho, co uměl, a přece to bylo skvělé. On je právoplatným dánským králem, posledním ze Skjoldungů. Ti, kteří se za něj nyní postavili, když to potřeboval, se mohou těšit na tučnou odměnu, až si on přijde na své.

Přidalo se k němu méně mužů než k Lysirovi. Většinou to byli mladší synové a jim podobní. Čestně je upozornil, že mohou být z domova klidně pryč i déle než jen jednu rabovací sezónu. Nevezme si proto s sebou nikoho, koho by doma při práci postrádali. Tohle zvýšilo jeho důvěryhodnost coby vůdce.

Nakonec sesbíral skupinu drsných a nadšených mužů. Když se na jaře sešli na pobřeží, obsadili celý tucet lodí. Hadding obětoval bohům koně a voly. Pak se jeho Vikingové vydali na cestu.

Namířili si to zpátky přes moře a znovu do Kurlandského zálivu. Tentokrát se zde zastavili jen pro vodu a zase vyrazili dál. Tam, kde se do moře vlévala řeka Dvina, museli ještě více zabrat. Plavili se svižně proti proudu až na rozsáhlé území Seveřanů zvané Gardaríke. Nebyl čas sebrat proti nim vojsko. Dostali se až ke zdem samotného Dynaborgu.

Zdi byly dlouhé a vysoké, z pěkně opracovaného dřeva. V každém rohu se tyčily strážní věže. Nad nimi vykukovaly střechy nejvyšších domů. Tohle město se rychle rozrůstalo díky obchodu. Přebýval tu král Andvan, který svrhl Haddingova nevlastního otce, jehož Hadding nikdy neviděl.

Z přístavu se rychle vytratily všechny lodě. Vikingové je nepronásledovali. Vylodili se a utábořili se před zavřenými železem pobitými vraty.

Strážní se jim z věží vysmívali. Jak by asi tak chtěli dobýt takovouhle pevnost? Jezdci na koních povolávali muže z okolí do zbraně. Král Andvan mohl jen čekat. Zanedlouho tyhle opovázlivce rozdrtí muži z jeho usedlostí. Pokud se ovšem vetřelci do té doby nestáhnou kvůli hladu nebo nemocem. Král prý ale doufal, že se nestáhnou. Útočníci měli totiž pěkné lodě a on se těšil, až mu připadnou jako kořist.

Hadding si jich ale nevšímal. Raději se ptal každého, kdo už tu někdy byl, jak to uvnitř pevnosti vypadá. „Už jsem vymyslel plán,“ řekl rychle. „Ptáci právě budou snášet.“

Nastala totiž doba hnízdění. Ptáci, kteří si stavěli hnízda pod doškovými střechami, létali neustále přes hradby tam a zpátky. Hadding s sebou přivezl několik zdatných ptáčníků. Ti roztáhli sítě a nastražili pasti. Brzy jich nachytali několik desítek.

Přivázali jim na nohy knoty, zapálili je a ptáky vypustili. Jen několik jich ulétlo, zbytek se vrátil do hnízd. Suché rákosí a mech okamžitě vzplanuly. Oheň strávil šindele a pak i zbytek budov. Dynaborgem se valil hustý dým a plameny.

Muži s ohněm zápolili, jak nejlépe dovedli, aby i s rodinami a majetkem neshořeli. Hadding zatroubil na svůj roh. Vikingové přistavili k nyní nehlídaným zdem žebříky a proudili dovnitř. Boj netrval dlouho.

Hadding mužům přísně nakázal, aby neubližovali nikomu, kdo se vzdá. Také nesměli vztáhnout ruku na jedinou ženu nebo dítě. Chtěl tady s tím být rychle hotov. Když se jeho ozbrojenci dostali do královského paláce, vyšel jim s holýma rukama naproti And-van a představil se. Mluvil severským jazykem, protože v něm kolovala severská krev, stejně jako v mnoha jiných pánech Gardarike. Díval se na Haddinga s přimhouřenýma očima, protože všude kolem byla spousta kouře a dýmu. Za praskotu dohořívajících ohňů se ho zeptal: „Co ode mě chceš?“

„Mohl bych na tobě pomstít svou matku,“ začal Hadding, „ale ty jsi ji nezabil. Vezmu si místo toho výkupné a odejdu - budu chtít tvou váhu ve zlatě.“ To sice bohatství Dynaborgu citelně ztenčilo, ale město přežilo. Někteří Vikingové protestovali, že jim měl vůdce dopřát, aby si užili žen. Hadding jim na to odpověděl, že s jejich podíly na kořisti jim brzy bude dobrovolně po vůli mnoho dívek. Zatím by se měli rychle vydat na cestu, než je přepadne silnější armáda.

Z této úspěšné výpravy se neplavili rovnou domů. Většina z nich zůstala s Haddingem za hranicemi ještě další čtyři roky. Potulovali se po východních zemích. Plavili se po řekách a jezerech, pluli podél pobřeží, vzali si koně a jezdili nekonečnými zelenými pláněmi, prohlíželi si města a obydlí a jejich podivné obyvatele. Válčili a obchodovali, hýřili a

hladověli, pohřbívali padlé přátele a nabírali do svých řad nové. Brázdili území od Ladožského jezera k Bílému moři a jižně směrem k Řecku. Tiskli se k sobě, když je zastihla příšerná zima v Gardarike a jedli zlatá jablka, která rostla v ovocných sadech na Krymu. Viděli finského čaroděje, jak v začouzené chatrči z drnů při souboji vypustil duši. Slyšeli také básníka, který nahlas předčítal ze schodů chrámu s bílými pilíři v nějakém římském městě. Promlouvali s králi a obchodníky, procházeli se s pastýři a lovci. Uspokojili své touhy, kdekoli mohli. Někdy ale dávali sbohem s těžkým srdcem. Hadding je ale vždy vedl dál.

Ze všeho nejčastěji byli ve službě. S tím jejich vůdce počítal od chvíle, kdy ušetřil Dynaborg. O jejich družině se říkalo, že je strašlivá v boji, ale rozumná a důvěryhodná v míru. Takové muže potřebovali králové na války v celém Gardarike. A nejen na vzájemné potyčky, ale čím dál tím více i proti kmenům, které sem pronikaly ze stepí. Obchodníci potřebovali stráž pro své plně a bohatě naložené lodě, které se každoročně plavily proti i po proudu po velkých řekách. Haddingovým mužům platili po zásluze velice dobře. K tomu ještě Vikingové přidali zisky z rabování a výkupného, které dostávali po vítězném boji: zlato, zboží, otroky a dobytek. Také se naučili, jak mazaně prodat vše, co se jim nehodilo. Ti, kteří přežili, si přinesli domů prostředky na zakoupení usedlostí nebo půdy či lodí, a usadili se. Hadding zbohatl.

Když si myslel, že už je dost bohatý, začal majetek utrácet za lodě, zbraně, zásoby a dary a najímal si do svých služeb bojovníky. Vyhledalo jej mnoho v bitkách zocelených Seveřanů, kteří se jen tak potulovali po Gardarike. Také se k němu přidalo plno dychtivých mladíků z jeho vlastní země. S každým si dlouze promluvil a díky svým zkušenostem z plaveb si pečlivě vybral jen ty nejlepší.

Pomýšlel na to, že by zaútočil na krále Lokera v Kurlandu, pomstil přítele Lysira a ukořistil královské poklady. Doslechl se ale, král zmizel. Vzal si do divočiny na lov několik mužů a pak už je nikdo neviděl. Mezi lidmi se šušká, že se jim musela stát nějaká nehoda. Možná je napadla smečka vlků. Hadding, který znal vlčí způsoby, tomu nevěřil. Dlouze se zamyslel. Byl to nevypočitatelný král. Jako by zde měl nějakou povinnost a když ji splnil, vydal se jinam. Pak tu myšlenku zavrhl. Nechával se příliš unést fantazií.

A kromě toho, jeho opravdový cíl ležel za mořem. Pět let poté, co odešel z Dánska, se vrátil.

K dánským břehům přitáhl s mocným loďstvem. Vyřezávané trupy rozrývaly vlny. Vesla se se skřípotem nořila pod hladinu jako pavouci nohy. Voda za zádí vířila a každou chvíli vystříkovala ke slunci běloskvoucí pěnu. Když se na obzoru vynořily modravé vrcholky hor, přivítal je divoký výskot a křik. Vyplašení rackové zamávali křídly a zmizeli v oblacích. Zprávy o tak velkolepé podívané se rychle dostaly až do Uppsaly, kde sídlil král Svipdag. Povolal své muže do zbraně a setkal se s nepřítelem, jehož armáda byla přece jen o něco menší. Přesto se Hadding zašklebil, když je uviděl v plné síle. „Já jsem ten nejhorší protivník,“ zakřičel do větru, „se kterým ses mohl na moři utkat.“

Střetli se blízko Gotlandu. Hadding se dlouho radil s ostatními kapitány. Vztyčili stožáry, přestože ještě nebyl čas natáhnout plachty. Na každém stožáru se třepotala zástava. Každá posádka tak bezpečně poznala, kde se nachází jejich spolubojovníci. Lodě utvořily rozestupy, i když ne moc široké. Co možná nejčastěji se dvě lodě soustředily na jednoho nepřítele. Válečníci vrhali kopí, šípy a kamení. Natočili se bokem a poničenou loď rychle zahákovali. Muži si probili cestu na palubu a vyčistili ji. Pak zaútočili na další. Když

někdo z Haddingových mužů spatřil, že se loď jejich vůdce dostala sama mezi Svipdagova plavidla, rychle mu přispěchali na pomoc.

Nepodařilo se to vždycky, ale většinou ano. A tato pomoc Svipdagovi chyběla. Jeho posádky podléhaly jedna za druhou, panikařily a rychle ujížděly zkrvavenou vodou pryč. Když se slunce sklánělo k západu a vytvořilo na hladině hořící most, stál Svipdag na přídi královské lodi a bojoval svou poslední bitvu.

Vikingové se shromáždili na pravoboku, levoboku, přídi i zádi. Jeden za druhým padali válečníci přes zábradlí do rozbouřených vln.

Štíty do sebe narážely.

Zvonilo a chrastilo železo. Muži ani moc nekřičeli. Spíš se snažili popadnout dech nebo proklínali. Každou chvíli se ozývaly výkřiky bolesti. Podlaha zbrocená krví a vyhřezlými vnitřnostmi jim klouzala pod nohama. Muži padali k zemi a ostatní o ně zakopávali. Loď páchla smrtí. Nad hlavami jim kroužili rackové.

Od jejich štíhlých bílých křídel se odrážela zlatavá sluneční záře.

Svipdag se rozmáchl sekerou a zasáhl nejbližší válečníky, kteří jej tísnili. Zuby mu zářily pod potem promočeným vousem a helmou ozářenou zapadajícím sluncem. Měl poničený a rozštípnutý štít. Najednou jej zaslechl zbytek jeho družiny vydechnout: „Haddingu, budeme bojovat, dokud také nezemřeš.“ Jeho údery ale byly čím dál tím slabší. Do krku jej zasáhlo kopí. Pustil meč a štít, padl na kolena, zašátral po pochvě, zhroutil se a zemřel. Krev přestala stříkat, jen mu pomalu vytékala z těla a tvořila na prknech paluby obrovskou kaluž.

Hadding pohledem zhodnotil situaci a jako dosud v každé bitvě musel prohlásit, že vyhráli. Byla světlá letní noc. Hvězdy svítily jen matně, protože slunce nebylo daleko. Rozhlédl se po třpytivém moři. Spatřil jen vlastní loď. Jediná nepřátelská, která se tu pohupovala, byla obsazena mrtvolami.

Ráno přistál v Gotlandu a všem oznámil, že se svými posádkami porazil krále Svipdaga. Z Gotlandu pokračoval do Dánska.

Lidé jej všude vítali. Nikdo proti němu neřekl jediné slovo. Svipdagův syn podnikl všechno pro to, aby se udržel ve Svithjodu a Severském domově. Hadding bez problémů projel Skane, přeplavil se přes záliv na Sjaelland a jiné ostrovy. Nakonec dojel na sever Jutského poloostrova, který se také podřídil vládě Skjoldungů. Tak přišel mezi své. On, král Dánska.

XIII.

Toho roku byla v Dánsku na polích obrovská úroda, krávy tloustly a rybáři bohatě plnili sítě. Dánové to přičítali tomu, že mají opět spravedlivého krále. Shromáždili se okolo Haddinga, kamkoli přijel, protože chtěli, aby také u nich uvedl vše na pravou míru. Musel se přesvědčit, jestli mají dobré správce. Někteří z nich si mohli za Svipdaga vést dobře a nemuselo by se jim zrovna líbit, že se na trůn vrátil Skjoldung. Musel odměnit muže, kteří při něm věrně stáli, a těm nejdůvěryhodnějším dal podle svého uvážení a jejich schopností do rukou část moci. Zároveň ale nesměl být nespravedlivý k těm, na které si musel dávat pozor, i když mu zatím nijak neuškodili. Ve všech těchto záležitostech a v mnoha jiných se snažil naučit panovat správně. Ať už pomocí dobré rady nebo díky vlastním schopnostem.

Proto ani neměl čas pomýšlet na ženění. Prostě sdílel lůžko se kteroukoli ženou, kterou mu nabídli -častokrát se k němu ženy hrnuly samy - když projížděl zemí. Stejně tak nedbal o to, co se děje za hranicemi. Pouze věděl, že v Uppsale nyní panuje Svipdagův syn Asmund a chystá se na pomstu. To ale ani Haddinga nepřekvapilo. Otázkou pouze bylo, jak moc může být tahle hrozba reálná.

Odpovědi se dočkal na jaře, když dlel ve velkém paláci blízko Havenu, který postavil jeho dědeček. Z blízkého Sundu přijela na koních skupina mužů. Vjeli do pevnosti a zamířili rovnou ke královu domu. Byl ponurý den; nad dosud neobdělávanými poli pluly těžké mraky a stromy se ještě neoděly do listoví.

Když ale přichází vešlí, uvítalo je teplo, světlo a dobrá nálada. Hořely tu vysoké ohně a vůně dřeva se mísila s vůní bylin. V lampách plápolala světla a vše rozjasňovala. Okny potaženými blánou ze střev pronikalo matné světlo. Stíny propůjčily

bohům, hrdinům a šelmám vyrytým na sloupech nebo vetkaných na závěsech pohyb a dech. Urostlé ženy neustále dohlížely na to, aby ani jediný z mužů, kteří seděli na lavičkách podél všech stěn, neměl prázdný roh. Dobře cvičení psi se povalovali u nohou svých pánů. Královi hosté a válečníci jeho družiny měli na sobě brokátem po-šité a kožešinou lemované tuniky, kalhoty obarvené borytem, žlutým rýtem nebo modrou mořenou, pásy a dokonalou obuv vyrobenou z nejjemnější kůže. Hadding na trůně byl oděn ještě skvostněji. U krku měl připnutou stříbrnou brož s granátem, na prstech nosil zlaté prsteny a celou paži mu zdobily zlaté náramky. Vlasy a krátce sestřížené vousy zářily stejnou žlutí jako šperky. Ve skjoldunském obličejí s ostrými rysy se blýskaly oči připomínající barvu moře.

Stál před ním skald a recitoval oslavné verše. Když skončil, král se zasmál. „Tohle si budou lidé dlouho pamatovat,“ řekl. „Tak ať si také zapamatují, jak moc se mi to líbilo.“ Rozpůlil jeden z náramků a podal jej tomu muži jako štědrú odměnu. Přítomní mu provolávali slávu. Skald zarecitoval verše díky a usedl na své místo. Přátelé jej poplácali po zádech, poblahopřáli mu a pobídli jej, aby si smočil hrdlo.

Poté nastala vhodná chvíle, aby byli uvedeni nově příchozí. Hadding promluvil první. „Proboha, Eyjolfe!“ křičel šťastně. „Vítej! Proč jsi nám nedal vědět, že sem máš namířeno? Uspořádali bychom patřičnou hostinu!“

„Nebyl čas, můj pane,“ odpověděl Lysirův syn. „A ani teď není.“

Všichni se nadechli. Hadding sevřel rty. Pak ale klidně hosta vyzval: „Pojď a sedni si ke mně. Napijeme se spolu. Pak se teprve podíváme na ty špatné zprávy.“

Novinky se dozvěděli brzy. Protože Asmund posílil svou moc ve Svithjodu, rychle se připravoval na válku. Nedávno ve

Skane zaslechli, že povolává jak Švédy, tak Góty. Z toho jasně vyplývá, že chce překročit hranice mezi královstvími. Takový nepřítel by mohl způsobit mnoho škody, protože muži se ještě nevrátili na jarní práce.

Hadding si mnul bradu a upřeně zíral ven, kde se začínala snášet tma. „Pravděpodobně chce v obsazeném území nechávat co nejvíce válečníků, kteří budou hlídat jeho kořist, a zatím bude drancovat a plenit,“ řekl hlubokým hlasem. „Jakmile bude sklizená úroda, sebere armádu znovu a tentokrát zaútočí přes Sund. Takhle bych rozhodně jednal já. Takže jej předejdeme.“

Jeden starší válečník se zamračil. „Pane, copak můžeme sehnat dost mužů, přepravit je a živit? Vždyť nás je málo, ne?“

Král zvednul hlavu. „Myslím, že můžeme postavit takovou sílu, jakou budu potřebovat,“ odpověděl tak, aby to slyšeli všichni. „Nedovolím Asmundovi, aby ničil mou zemi a napadal můj národ.“

Eyjolfovi se zablýsklo v očích. „Udělal jsem dobře, když jsem ti tenkrát pomohl.“

Od té doby byl Hadding zase plně zaneprázdněný. Neměl dostatek času na to, aby projel celé Dánsko, ale na Sjaellandu a na ostrovech jižně od něj bylo mnoho kvetoucích usedlostí, na kterých žili silní synové.

Zprávy o válce se dostaly také do Skane. Válečníci se měli sejít na určených místech. Hadding zatím shromažďoval lodě a zásoby a také koně a vozy na přepravu dalšího potřebného vybavení. Přestože pracoval tvrdě, stromy už začaly pučet a všechno se zazelenalo. Dříve vyrazit nestihl. S nepřítelem se setkal, teprve když vyrazily malé a jemné lístky, tráva rostla jako divá a po obloze přeletovala hejna stěhovavých ptáků, kteří se vraceli domů.

Utkali se na severu Skane. Švédové a Gótové se ještě hlouběji do země nedostali. Posmutnělo jen několik podpálených farem. Jinak bylo slunné odpoledne. Foukal mírný vánek, ptáci zpívali a ve vzduchu se vznášela vůně půdy a nového života. Haddingova armáda procházela rovinou lemovanou nízkými zalesněnými pahorky. Po jejich levici protékala třpytivá řeka. O kousek dál se rozprostírala louka s bukovými nebo jasanovými háji. Sedláci uprchli a rozehnali všechna stáda. Pole bylo připravené k bitvě.

Když Hadding zdálky spatřil přibližujícího se nepřítele, tlumeně hvízdł. „To vypadá na převahu tři proti jednomu,“ konstatoval. „S tolika muži jsem nepočítal. „ Králův smích zněl jako štěkání. „Každý z nás se bude muset vypořádat se třemi válečníky.“

Většina mužů z jeho družiny těžce polkla. Všichni ale odhodlaně pokračovali v pochodu. Helmy a špičky kopí odrážely světlo. Nad hlavami se jim třepotaly zástavy. Dupot nohou zněl jako hluboké a pomalé údery na buben. Hadding sesedl z koně. Přehodil si štít na záda a ze sedla si vzal halapartnu. Podle předpokládaného průběhu bitvy potřeboval zbraň s dosahem delším než meč, aby nepřítele zasáhl hned z přední fronty a snížil tak jeho nápor.

Brzy mu bylo jasné, že se bitva rozdrolí do malých skupinek. Jediným způsobem, jak se udržet v blízkosti svých druhů, bylo sledovat velitelovu zástavu. Když padne vlajka, bude se bojovat už jen muž proti muži, bez velení a taktiky.

Na švédské straně vedl svůj národ král Asmund. Hlasitě se smál. „Teď ses unáhlil přesně tak, jak jsem doufal, Haddingu!“ zařval. Vypadal jako jeho otec. Veliký, zavalitý, se zahnutým nosem, tmavými vlasy a šedivějícím vousem. Mladíkovi po

své pravici slíbil: „Dneska se bude tvůj jmenovec smát v hrobě.“

Henrik byl štíhlý a plavovlasý. Jen stěží dosáhl věku, kdy by se měl chopit zbraně. Jméno mu dal Asmund hned po narození na počest toho, jehož Gram zabil, aby mohl unést Signy. Ta se pak stala Haddingovou matkou. Sasové ale chtěli jejího snoubence pomstít, tak se přidali ke Svipdagovi a přispěli tak ke smrti Haddingova otce. A mladý Henrik stál teď tady, kde chtěli Gramova syna porazit, a vypadal, že je Asmundovi bezmezně oddán.

Na obou křídlech vlály zástavy králových dvou starších synů, Ufnho a Hundinga. Henrika měl ale nejraději. Okolo svých velitelů se rozmístili Švédové a Gótové. Ve chvíli, kdy jezdci přitáhli otěže a seskočili, se ozval válečný pokřik. Byl tak silný, že se odrážel ozvěnou od okolních hor. Vyplašení ptáci s pípáním vylétli z hnízd. Zablesklo se železo. Tětiny se napnuly a první šipy prosvištěly vzduchem.

Nepřátelé se srazili jako dvě rozbouřené vlny - jedna menší, druhá větší. Do větru vystříkla krvavá pěna. Vlny vířily a pěnily, až se proměnily ve vyjící bouři. Meče ťaly, sekery sekaly, kopí svištěla. Muži řvali, funěli, křičeli a padali. Vysoko nad jejich hlavami se třepotaly vlajky. Haddingova s havranem a Asmundova s orlem. Hadding se snažil udržet v houfu mezi svými bojovníky, zatímco Asmund se se svou armádou neustále hnal vpřed.

„Hej!“ zařval Asmund. „Jen čekej, Haddingu! Já si pro tebe přijdu!“ Čísí ostří mu rozstřípalo štít. Zprava zaútočil Henrik a toho muže zabil. Tento chlapec bojoval tak tvrdě, jak mu jen slabá tělesná konstituce dovolovala, a stejně neohroženě, jako kterýkoli starý zkušený válečník.

Po Asmundově levici zařinčely zbraně. Vztekly téměř jako berserk sem na nejvyššího nepřátelského vůdce Eyjolf

Lyrisson vedl své Bralundany. Probili a prosekali si cestu mezi družiníky. Vrhli se na Asmundovy strážce jako vlci na jelena.

Jelen má ale silné parohy a ostrá kopyta. Seveřané stáli jeden vedle druhého jako hradba. Jejich meče zvonily a zraňovaly. Ostatním Švédům a Gótům došlo, co se děje. Jen co dobojovali každý svůj souboj, přispěchali na pomoc.

„Ááááá!“ zařval Henrik a hlasitě si odkašlal. Vyběhl zpoza štítové barikády a hnal se k nepříteli. Eyjolfova sekera mu vyrazila meč z ruky, rozťala helmu a konečně i lebku.

Pak nátlak ještě zesílil. Na Skaňany se valili útočníci ze všech stran. Seveřané podlehli. Jejich řady se rozpadly. Ti, kteří zůstali, si razili cestu ke svobodě a stahovali se z bitevního pole. Eyjolfova zástava ležela na zkrvavené zemi a Eyjolf sám hledal vlajku svého krále.

Na okamžik byl kolem Asmunda klid. Neslyšel nářek zraněných ani rychlé oddychování zdravých, kteří se opírali o kopí. Stál a díval se na zohavenou mrtvolu, která bývala jeho nejdražším synem Z kaluže krve a vyteklého mozku na něj zíraly jeho oči. Asmund měl skaldský talent. Za chvíli se rozhlédl a zničeně promluvil:

Kdo bude používat mé zbraně?

Už nemá více smysl nosit helmy a drátěné košile.

Vzali mi mého chlapce.

Ty, smrtko nelítostná, která sis vzala mého miláčka, udělej to samé se mnou.

Rozmáchnu se jen mečem a ukončím svou poslední bitvu.

Narovnal se. Musel v tom ryku zvýšit hlas.

Postavím se nepříteli, zasviští ledové železo, neohroženě půjdu vpřed a pomstím se jim.

Lidé si tohle válečné utkání nepřátel budou dlouho pamatovat.

I když mu bude brzy konec, přesto nebudu mít klid.

Pak si přehodil štít na záda, oběma rukama pevně sevřel meč a zařval na své muže, aby jej následovali. Nedbaje nebezpečí si razil cestu k Haddingovi. Nezastavil jej jediný nepřítel. Všechny útočníky pobil. Jeho vycvičené strážce mu divoce bojovaly po boku. Zástava si razila cestu šíky nepřátel. Přidávali se k nim další válečníci.

Hadding stál mezi svými a často používal halapartnu. Znovu a znovu odvraceli útoky. Každý úder ale znamenal ztráty. Hadding se zatím rozhlédl a přes hlavy ostatních spatřil díky své výšce zbytek svého vojska, roztroušeného ve skupinách daleko od sebe. Postupně jich ubývalo. Věděl, že pokud se nedostaví rychlá pomoc, Asmundova živá lavina je smete. V dohledu žádnou posilu neviděl. Jeho mysl se vrátila do dětství. Tehdy se naučil něco z čarodějnictví. Jedno kouzlo ale směl použít jen jednou.

Podíval se k severu, soustředil se a uvolnil. Muži zaslechli, jak se mu z hrdla derou podivná a neznámá slova, a viděli, jak prstem ve vzduchu maluje runy. Zachvěli se, protože si mysleli, že se král zbláznil.

Na poli se začal zvedat kouř. Vířil, hvízdal a houstl. Z něj vystoupil jotun Vagnhofdi.

Tyčil se před nimi v celé své obrovské výšce. Zastínil slunce. Jeho stín se rozprostřel daleko přes udusanou, krví prosáklou zemi a povalující se mrtvoly. Chlupatý obr, oděný v kůži, popadl do pravé ruky svou obrovskou sekeru a do levé palici pobitou železem. Drsný obličej se cukal a oči se míhaly, když se rozhlížel. Muži jen ohromeně zírali.

„Počkejte!“ zakřičel Hadding na své válečníky. „To je můj pěstoun! Ten je na naší straně!“,

Z Vagnhofdiho hrudi se ozval lomoz jako při zemětřesení. Vykročil. Pod jeho nohama praskaly kosti a vyhřezávala střeva.

Namířil si to k nejbližší skupině Švédů. Jakmile se obrátili na útěk, začal je zabíjet.

Ve válečnících vzplanul strach a šířil se jako oheň. Muži odhazovali zbraně a slepě prchali, ječíce hrůzou. Byli mezi nimi i Dánové, kteří strachem zapomněli i na válku. Ale mnozí stále hleděli na Haddingovu zástavu, jež se jim třepotala nad hlavami. Vzpomněli si na to, co slyšeli o králově minulosti. Byl to tajuplný příběh. Jeden druhého s bázní upamatovali, že nesmí ztratit odvalu a musí pospíšet svému králi na pomoc.

Asmund se také snažil ve svých nejbližších válečnících potlačit hrůzu. Už byli přece dánskému králi tak blízko! Hadding zapíchl halapartnu do země a vzal do ruky štít. Chystal se zaútočit. Asmund jej spatřil. Hořce vykřikl:

Jak tu ve své nečestnosti můžeš takhle směle třímat svou halapartnu?

Meč nebo letící kopí by tě měly co nejdříve skolit.

Ty nechceš, aby se bitva zbraněmi řešila.

Spoléháš se na zaříkávání, trolly a tu nejčernější magii.

Jak se opovažuješ chovat takhle neohroženě, ty, který nejednáš jako muž, ty, za kterého se stydí i ten štít chránící tvé rameno.

Jsi nikdo, a jako o nikom by se o tobě mělo a bude mluvit navěky.

Z tvých úst stoupá k nebesům jen lež a křivost.

Žádný muž si nemůže nechat líbit taková slova. Haddinga popadl hněv. Sebral halapartnu a hodil ji na Asmunda. Než se ohromené stráže vzpamatovaly, tasil meč a vyrazil.

Halapartna zasáhla Asmunda přímo do krku.

Ostrý hák rozerval maso. Vystříkla krev. Asmund se svíjel na zemi. Jeho muži zařvali a chystali se na odvetu.

Právě dorazil Hadding. Sesypala se na něj sprška ran zprava i zleva. Právě ve chvíli, kdy se kryl, na něj naposledy zaútočil

Asmund. Meč Haddinga zasáhl do pravé nohy. Ostří proniklo botou až na kost. Hadding zavrával. Asmund se zašklebil, zhroutil se a vykrvácel.

K oběma králům se probojovali Haddingovi válečníci, aby zahnali nepřátele od svého pána. Na krátkou chvíli byl boj vyrovnaný. Pak se nad bojištěm objevilo tělo jako hora. Zbylé Seveřany Vagnhofdi rozmázl, jako když člověk rozdrťí mezi zuby veš.

Pak se otočil k Haddingovi. Král tam stál s bledými rty na jedné noze a opíral se o meč. Vagnhofdi si klekl. „Jsi zraněný, synu,“ zavrčel. „Pojď, půjdeme pryč a podíváme se na to.“

Hadding zavrtěl hlavou. „Musím tuhle bitvu vyhrát,“ řekl vyčerpaně.

Vagnhofdi mávnul svou chlupatou rukou. „Podívej, vždyť bitevní pole už ti patří.“

Zůstalo vztyčeno jen pár zástav, a všechny byly dánské. Shromažďovali se okolo nich Haddingovi muži. Nepřátelé se rozutekli široko daleko. Dvěma z nich se podařilo chytit splašené koně a dostat se do sedla. Projížděli polem a volali na prchající kamarády, aby se k nim přidali. Přesto bylo jasné, že Asmundovi lidé už dnes bojovat nebudou.

Hadding kývl. „Ano, raději bychom měli opět rychle uzdravit mé tělo, pokud z tohoto vítězství mám něco mít.“

Jotun si jej přehodil přes pokrčenou paži a nesl ho jako nemluvně. Hadding napůl usínal vyčerpáním. Ti z jeho mužů, kteří měli tu odvalu a nebyli tolik vyčerpaní nebo slabí, jim šli v patách.

Vagnhofdi kráčet po různých cestách. „Myslím, že se hned tak na další výpravu nevydáš,“ pronesl. „Měl bys odpočívat na místě, kde tě nebude otravovat zápach, mouchy a hluční ptáci.“ Položil svůj náklad do měkké půdy hájku u řeky.

Dřepnul si a dotkl se zraněné nohy. Krvácela méně než předtím, ale z roztržené kůže čněla kost. „Mám moc tlusté prsty na to, abych ti takovou ránu ovázal,“ vydechl jako bouřkový vichr. „Doufám, že se sem dostane někdo šikovný, než bude pozdě.“

„Copak to neumějí zahojit tvá kouzla?“ zeptal se Hadding.

„Ne,“ odpověděl Vagnhofdi. „Tenhle dar měla spíš moje dcera, Hardgreip.“

Závojem bolesti smutně řekl Hadding obrovi: „Je mi líto, že zemřela.“

„Svobodně se rozhodla a následovala svůj osud,“ konstatoval Vagnhofdi. „Ted' musím odejít, aby se nenaplnil i ten můj. Už slyším v horách hřmít hrom.“ Hadding sice nic neslyšel, ale věřil mu. Vagnhofdi se Haddingovi zamyšleně podíval do očí. „Dej na sebe pozor. Nesmíš být příliš domýšlivý. Nevím víc, než že je tvůj osud zvláštní. Ale nemyslím si, že budeš mít vždycky takové štěstí.“

Hadding trochu zvedl hlavu. „Ať se stane cokoli, budu se to snažit zvládnout co nejlépe.“

„Možná by se ti vedlo lépe, kdybys vše neřešil tak ukvapeně.“ Vagnhofdi znovu vzdychl. „Ale jsi takový, jaký jsi. A jsi ještě mladý. Možná trochu zmoudříš, až budeš starší, pokud se toho dožiješ. Koneckonců je to tvůj osud. Haflidi a já budeme čekat na zprávy. Už se ale nikdy nesetkáme.“ Pohládl Haddinga svou velikou rukou po čele. „Sbohem, synu.“

Sebral zbraně, zvedl se a pomalu odkráčel. Zapadající slunce vrhlo jeho stín daleko do údolí, kam už nikdo nedohlédl. On sám se proti obloze jevil jako obrovská černá skvrna. S posvátnou úctou jej sledovali, dokud jeho mocná a temná postava nezmizela za horami z dohledu.

Do té doby už se ale nejrychlejší z léčitelů dostal ke králi. Uměl dobře pečovat o rány. Sundal Haddingovi botu, nohu mu

očistil, pak ji zvedl a ohmatal. Ostatním přikázal, aby mu přinesli různé věci, které bude potřebovat. Hadding zaťal zuby. Dech ale zatajil jen tehdy, když byla bolest téměř nesnesitelná.

Padla noc. Uffi a Hunding shromáždili několik svých mužů. Za světla hvězd a ubývajícího měsíce se vydali zpět na bitevní pole. Tam našli tělo svého otce krále Asmunda. Odnесли je, aby mohli provést pohřební obřady.

Dny ubíhaly. Hadding dostal horečku. Ale neblouznil a horečka brzy ustoupila. Na nějaký čas jej ale zanechala zesláblého. Za tu dobu shromáždili jeho druhové, velitelé a ostatní důvěryhodní muži všechny uprchlé Dány. Dohlédli na to, aby bylo postaráno o raněné, hospodařili se zásobami a opravovali brnění a zbraně. Ten, kdo už nebyl schopen boje, se spolu s muži, kteří se museli vrátit k polní práci na usedlostech, vrátil domů. Tím byla služba podle starého zákoníku ukončena.

Hodně jich ale přece jen zůstalo tábořit u řeky. Lákaly je vyhlídky na odměny, rabování, pomstu a slávu. Povzbudil je báječný konec bitvy. Hadding je upozornil, že taková zázračná záchrana už víckrát nepřijde. Od této chvíle musí vše vyhrát pouze vlastními silami. Přesto si mysleli, že stojí za to jej následovat.

Pravou nohu měl Hadding v dlahách a ovázanou. Nasedl na koně a vedl je na sever. Jel daleko až do Uppsaly, aby převzal vládu ve Svithjodu a Gotlandu. Zažehná tak všechny hrozby, sklídí bohatství pro své věrné, posílí moc rodu Skjoldungů, aby je už nikdy nikdo nesesadil, a sám si získá jméno, které bude žít až do konce světa. uložil k věčnému spánku. Pohřbil také svoji matku Gunnhildu. Nechtěla manžela přežít, a tak si vzala život; proklála si hrdlo Asmundovým mečem. Syn ji uložil vedle manžela.

Starší bratr Uffi zatím nelenil. Nepovažoval za nutné jezdit od Rady k Radě a nechávat se prohlásit králem. To mohlo počkat. Bral za samozřejmé, že je otcovým dědicem. Nikdo o tom ani nepochyboval.

Místo toho se vydal nabrat nové válečníky. Všude vykládal lidu, jaké neštěstí jej postihne, když konečně nesplní svou povinnost. Takhle chytře shromáždil silnou armádu a vedl ji k moři.

Hadding se s ohněm a mečem posunul na sever. Málokdy se proti němu někdo postavil. A když ano, tak jej snadno porazil. Pak se ale díky jezdcům, kteří uštvali jednoho koně za druhým, aby mu donesli novinky, dozvěděl špatné zprávy. Švédové pustošili dánské ostrovy jeden za druhým. Zabíjeli, plenili a pálili vše, co jim přišlo do cesty. Hadding byl nový dánský král. Když to tak nechá, lidé jej pravděpodobně svrhnou.

Nemohl dělat nic jiného, než se i s válečníky vrátit. Když se vraceli Skane, dozvěděl se o nich Uffi. Zasmál se, že jim protentokrát dal dostatečnou lekci, a vydal se ke Skerrygarthu. Dánové se vrátili na zpustošená místa a začali napravovat škody.

Haddingova noha se do té doby uzdravila. Felčar ji ale nedokázal spravit přesně. Od té doby král kulhal. Moc mu to nevadilo, ale čas od času si vzpomněl na pěstounovo varování. Nikdy se ale těmito slovy nezabýval dlouho.

XIV.

V paláci blízko Havenu si král Skjoldung nechal na své poklady vybudovat skladiště. Stálo trochu mimo okolní budovy, poblíž palisády. Protože bylo postaveno z mohutných trámů, poskytovalo strážci pokladu v přední polovině jen malý, zato útulný domov. Místnost s cennostmi se nacházela vzadu. Neměla žádná okna a pouze jediné dveře, které chránil těžký zámek. Otvíraly se výhradně na králův rozkaz.

Když se Hadding vrátil ze Svithjodu, uložil sem pouze malou kořist. Spíše si ještě nějaké zlato a zboží vybral. Až bude projíždět královstvím, musí mít hojnost darů, aby jej muži ochotně následovali do války, kterou chce příští rok obnovit.

Do pokladnice si vyjel jednoho letního dne. Doprovázela jej desítka jeho mužů, kteří měli náklad nést a střežit. Otevřenou branou spatřili, jak se ve větru vlní dozrávající obilí. Na zelených loukách se hnědala pasoucí se stáda a v místech, kde čápi číhali na žáby, probleskovaly bahnité mokřiny. Za nimi se zvedal les v šustících korunách stromů prosvětlený a stinný pod nimi. Vysoko nad hlavami se jim vznášel sokol. Vrhł se střemhlav na kořist, právě když Hadding dorazil ke skladišti.

Strážce pokladu potkali u hlavních dveří. Býval to statný muž, ale nyní mu narostlo pěkné břicho. Nad bílými vousy se mu červenal veliký nos a na jeho šatech se nenašel čistý kousek. „Zdravím vás, pane,“ pronesl trochu podlézavě.

„Bud' zdrav, Glume,“ odpověděl král. „Jak se ti vede?“ Stařec dříve sloužil Svipdagovi, ale Hadding si jej ponechal, protože předtím byl u Grama. Neměl proto důvod mu nedůvěřovat.

„Dobře, můj pane, od té doby, co se oteplilo, se mám docela dobře,“ řekl Glum. „Pojďte dál. Mám uvnitř džbánků medoviny. Není to ta nejlepší v Dánsku, ale je tím nejlepším, co může chudý tatík svému pánovi nabídnout.“ Dořekl a škytl.

Hadding se zamračil. Donesly se mu zvěsti, jak často byl Glum opilý. Neměl ale od té doby čas na to dohlédnout.

„Ne, vezmu si jen to, pro co jsem přišel,“ odsekl mu odměřeně a první vstoupil do přední místnosti. Když sem z venkovního světla vešel, připadal si, jako by byl slepý. V té hrozně díře skoro nic neviděl. Jakmile se rozkoukal, všiml si, jak jsou všechny věci špinavé a rozházené. „Copak nemáš nikoho, kdo by se ti staral o domácnost?“ zeptal se. „Takhle to u pokladnice přece vypadat nesmí!“

„Děvečka tu nějakou dobu nebyla,“ pověděl mu Glum. „Nechtěl jsem svého, uť, pána obtěžovat takovými maličkostmi.“

„Vím proč,“ pověděl na něj strážný. „Thorid je totiž moje příbuzná a řekla mi to. Není žádná děvka. Je to dcera svobodného muže a už na sebe tohohle starého ochlastu nenechá šmatlat.“

Glum se snažil narovnat. „Dej si pozor na jazyk,“ vyhrožoval. „Jsem kus chlapa. Býval jsem válečník.

Zasloužím si úctu. Dej si pozor, jak se mnou mluvíš.“

„To si dával,“ vložil se do toho Hadding. „Až moc velký. Proč jsi mi o tom neřekl, Einare?“

Velitel stráží se kousl do rtu. „Asi jsem vám o tom měl dát vědět, pane. Ale všichni přece máme v hlavě důležitější věci. Myslel jsem, že tuhle záležitost vyřídíme mezi sebou, aniž bychom obtěžovali vás a zároveň zostudili tohoto starého muže, jenž míval dobré jméno.“

Hadding přikývl, ale mračit se ještě úplně nepřestal. „To stačilo. Vezmeme si věci a půjdeme odsud. Otevři, Glume.“

Strážce pokladu nervózně zalovil pod košilí a vytáhl veliký klíč. Pomalu, jako by to vyžadovalo zvláštní schopnosti, zasunul klíč do zámku a otočil. Hadding sám otevřel.

Pak se chvíli nehnutě zadíval s vytřeštěnýma očima na poklad. Vojáci uvnitř zmlkli. Postupně se utišili i ostatní, kteří zůstali venku. Zvuky každodenního života zněly slabě, jakoby z velké dálky.

„Co se děje?“ zamumlal Glum. Došel ke stupínku, kde nechal dřevěný pohár, a napil se. „Pročpak jste tak ztuhli?“ vykřikl. „Jak to, že nikdo nic neříká?“

Každé Haddingovo slovo se rozlehlo jako padající kámen. „Byli tu zloději.“

„Cože? Ne, ne, to není možné. Vždycky jsem byl důvěryhodný a bdělý...“ Glum zakopl a chytil se krále za ruku. „Vždycky!“ zaječel. „Já nejsem žádný zloděj!“

Hadding se mu vytrhl. „Přesto,“ zaburácel, „toho hodně chybí.“ Vešel do skladiště.

Když v šeru prohledával truhly a police, nahmatal většinu známých věcí. Zbraně, kožešiny, drahé oděvy, jantarové náhrdelníky, skleněné věci a krabice plné mincí z Jižního ostrova. Králův hlas ale řinčel jako železo. „Zlatý řetěz, který měl na sobě král Skjold, když se setkával s Radou. Stříbrná číše vykládaná drahými kameny, kterou si přivezla ze Saska královna Alfhilda.

Zlatem pobitý palcát, kterým král Gram zabil Sigtryga. Veliká stříbrná mísa s uchy ve tvaru býčích hlav, kterou jsem sám přinesl zpět z Dynaborgu. A ani nespočítám, kolik tu chybí zlatých náramků. Tohle bys mi měl vysvětlit, Glume. Stejně to máš všechno pěkně spočítané. Hezky mi to tady vyklop, strážce pokladu.“ „Já nic nevím,“ zaúpěl stařec. „Nebyl jsem tu od té doby, co jste se naposledy zastavil.“

„Měl by ses sem čas od času podívat,“ řekl Hadding. Pak zařval: „Ha! Einare, Egile, Herjulfе, pojd'te sem a podívejte se na tohle!“

Válečníci se okolo něj shromáždili a vyvalili oči. V podlaze zela černá díra. Okolo ní se povalovala hromada hlíny. „Někdo se sem prokopál,“ vydechl Herjulf. „Pak tedy Glum opravdu není zloděj,“ usoudil Einar.

„Zloději,“ odpověděl král. „Takovouhle práci nemohl udělat jeden člověk. Kdo sleze dolů a zjistí, kde ten tunel končí?“

Egil se přihlásil jako první, přestože byl ze skupiny nejstarší. Hadding vyšel do obytné místnosti. Glum se před ním schovával a popotahoval: „Vidíte, pane, já jsem vám byl věrný...“

Hadding se nad tím ubožákem tyčil a hněvivě zvolal: „Tomu já neříkám věrnost, když jsi nebyl schopný se pohnout, abys zkontroloval, co ti bylo svěřeno. Místo toho ses opil do němoty a ani jsi neslyšel, co se tam dělo. Opravdu o tom vůbec nic nevíš?“

„Nic, nic. Přisahám bohům a na svou čest.“ „Mohli bychom z něj zkusit něco vymáčknout,“ navrhl jeden strážný chladně.

Hadding zavrtěl hlavou. „Ne, věřím, že mluví pravdu. Nebudu mučit muže, který kdysi doprovázel mého otce do boje.“

„Děkuji vám, pane, děkuji,“ vydechl Glum.

„Ale o své cti moc nemluv,“ poradil mu Hadding. „Tu jsi už dávno zahodil.“

Glum klesl na podlahu a usedl s obličejem zabořeným mezi kolena. Hadding vyšel ven. Stál se svými muži ve slunečním svitu a čekal. Občas si některý válečník odkašlal nebo přešlápl, ale nikdo ani nemukl.

Za chvíli se průzkumníci vrátili celí od bláta a rozcuchaní. „Chodba vedla pod palisádou a pak pokračovala dál, až vyústila blízko jednoho dubu v lese,“ řekl Egil. „Našli jsme tam jen hromadu země.“

„Těžko jste mohli najít něco jiného,“ odvětil Hadding. „Zloději museli pracovat dlouho, hlavně v noci, když se jim

povedlo ukrást tolik věcí, aniž by si jich někdo všiml. Zimní noci jsou dlouhé. Později se na to podívám. Nejdřív musím vynést rozsudek.“

Přikázal dvěma mužům, aby zůstali v domě a střídali se s ostatními, dokud to tu nějak lépe nezabezpečí. Zbytek jeho družiny s ním šel do paláce. Glum šel mezi dvěma vojáky se svěšenou hlavou a napůl jim visel na ruku.

Hadding nechal rozhlásit, že se nazítří bude konat shromáždění, na které by se měli dostavit všichni muži. Pak jej ti dva, kteří došli na konec chodby, odvedli k jejímu ústí. „Počkejte tady,“ přikázal. „Rozhlédnu se tady, ale nechci, abychom poničili nějaké stopy.“

Věděli, že se v přírodě vyzná stejně dobře jako v námořnictví, tak jej poslechli. Když se k nim vrátil, s povzdechem jim sdělil: „Ne, je už příliš pozdě. Počasí už všechny stopy zahladilo. Podle té hromady ale soudím, že tu nemůže být vykopaná díle než jeden nebo dva měsíce. Určitě svůj lup schovali někde v lese. Jestli nejsou úplní blázni, nějaký čas vyčkají. Příští rok, až se na to zapomene a nejžhavější novinkou se stane válka, vylezou zloději z úkrytů. Vydloubnou drahé kameny, roztaví kovy a až se obchodníci sejdou v Havenu, vymění vše za jiné zboží. Nebo uprchnou k Jutům, Anglům nebo Sasům a usadí se tam.“ Zuřil, ale dal průchod vzteku jen částečně. I to ale jeho drsným mužům stačilo, aby se zachvěli. „To by si mohli dovolit! Zlé se zlým oplácí.“

Z královny tváře se stala maska. Když se vraceli, nepromluvil už jediné slovo. Duchem nepřítomný zůstal i večer. Jeho nálada se rychle přenesla i na ostatní muže. Ani jíst jim nechutnalo. Když se ukládal ke spánku, milenku po boku, ani ji neobjal. Věděla, že vedle ní ve tmě dlouho ležel bdělý.

Za úsvitu ale vstal klidně, až vesele. V určený čas se odebral na louku, kde se sešel jeho lid. Usadil se na kámen otesaný do

krychle. Přidali se k němu vojáci, sedláci, rybáři a řemeslníci a utvořili kruh. Stáli pod oblohou, na které se honily mraky, shora zlatavé a vespod šedivé. Nízko nad hlavami jim poletovaly vrány. Jejich krákání pronikalo studeným větrem, který přinášel vůni nadcházejícího deště.

Když muž spravedlnosti odříkal staré zákony, které s sebou dnes na shromáždění přinesl, dva strážní předvedli Gluma do otevřeného prostoru před krále. Šoural se, doprovázen pohledy mužů. Pak se zastavil a shrben čekal. Hadding začal vyprávět, co se stalo.

„Tvrdím, že tento muž ztratil důvěryhodnost,“ zakončil. „Slíbil, že bude střežit poklady. Dostal za to pěkný dům, dobré oblečení a jídlo. Měla to pro něj být velká pocta. On se tam ale válel opilý a nedával pozor. Tím jsme utrpěli velkou ztrátu - nejen já, ale celý rod Skjoldungů a celé království. Prsteny, které se ztratily, byly jen prsteny. Ale ty ostatní předměty byly svaté už mým předkům, dánským králům a královnám. Byla v nich moc a štěstí. A teď jsme je ztratili.

Glume Styrsone, jsi odsouzen k smrti. Chceš něco říci?“

Strážce pokladu se napřímil a oči se setkaly s královým pohledem. Hlas mu najednou zněl vyrovnaně. „Ano, nedával jsem takový pozor, jaký jsem měl. Ale jsem starý, možná jsi tam měl poslat mladšího muže. Ponech mí mou čest. Jinak jednej podle své vůle.“

Hadding pokývl. „Máš pravdu. Kdysi jsi bojoval po boku mého otce. Zemřeš rychlou smrtí. Budeš oběšen.“

Glum si oddechl. „To si zasloužím,“ kývl. Za tuto větu si jej budou muži pamatovat.

Lid souhlasil. Lidská oběť Odinovi by měla pomoci zažehnat smůlu a prohru. Kdo ví, jestli k sobě Odin tohoto oběšence přijme. Kromě malého vnoučka, kterého stařec vychovával po

smrti jeho rodičů, nikdo neplakal. Na chlapce si nikdo ani nevzpomněl.

Haddingovi muži Gluma popravili. Hadding vstal. „Slyšte,“ zvolal. „Ti zloději jsou pravděpodobně mezi námi. Mluvím k nim. Přemýšlejte. Co jste získali? Opravdu se chcete od nás odplížit, schovat se v lese u ohně z dřevěného uhlí a zničit památky, které patřily vznešeným lidem a slavným činům? Jistě z nich nebudete mít žádný užitek. Budete se bát a klepat strachy, až budete tyto vzácnosti chtít vyměnit na trhu. Neodvážíte se žádat za ně plnou cenu a neužijete si to, co za ně dostanete. Nebo byste svůj lup museli odnést za hranice a vystavit své životy nebezpečí mezi cizinci, kde by se vám navždy stýskalo po rodné zemi. Kdo se bude starat o vaše hroby a vzpomínat na vaše jména? Co jste získali?

Glum musel zemřít za něco, co nespáchal. Ale ti zloději nemusí trpět za to, co provedli. Na navrácení oněch posvátných věcí mi ale záleží víc. Slibuji, že uvítám kohokoli, kdo mi lup přinese nepoškozený. Ano, udělím mu pocty, které náležely Glumovi.“

Zavolal na muže spravedlnosti, aby vytáhl prsten přísahy. Položil na něj ruku a při Vanirech a mocném Thorovi odpřisáhl svá slova. Vítr zesílil a pocuchal mu zlatavé vlasy tak, že mu spadly do tváře. Vítr kvílel. Stíny mraků rychle pluly po zemi a zdálky se ozýval hrom. Muži hleděli jeden na druhého, tiše mumlali a odešli, jakmile král shromáždění rozpustil.

Po popravě se s několika muži vydal do lesa na lov. Nedoufali, že by našli byt' i jen část pokladu. Ale králi to pomůže, aby se alespoň trochu zbavil svého vzteku. Vyrazil proti němu kanec. Kopí jej smrtelně zasáhlo ve chvíli, kdy se kly málem dotkly krále. Ten se pak uklidnil a skoro rozveselil.

Vydali se ke dvorci. Když král vešel na dvůr paláce, z jednoho domku k němu vykročil svalnatý muž a pozdravil jej. „Pane králi,“ zeptal se, „mohli bychom si promluvit o samotě?“

Hadding kováře Bosiho znal. „Ano, samozřejmě,“ odpověděl a mávl na své lovce, aby poodstoupili. Král a Bosi vešli do kovárny. U záře ohně planoucího ve výhni se kovář osmělil: „Přemýšlel jsem o tom, co jsi řekl na shromáždění, můj pane. Myslel jsi to opravdu vážně?“

„Všichni slyšeli, co jsem odpřisáhl,“ odpověděl Hadding.

„Pak...“ Bosi se narovnal a rychle pokračoval: „Já jsem jedním z těch, kdo odnesli poklad. Vrátím ti vše, co mám.“

Hadding přijal tyto novinky tiše. „Jednáš správně,“ pochválil jej. „Svůj slib dodržím. Nemohl bys mi ale poklad ukázat celý?“

„Ne, je mi líto, ale nemohu. Rozdělili jsme si ho. Každý si vzal svůj podíl a schoval jej, jak nejlépe dovedl. Já ti ale vrátím Skjoldův řetěz a mnoho prstenů.“

„To je velmi cenné,“ řekl Hadding. „Lepší by ale stejně bylo, kdybys mi pověděl o svých společnících.“

Bosi zavrtěl hlavou. „Přísahali jsme si bratrství vlastní krví.“ Polkl. „Neříkal jsi, že bychom měli rušit dané sliby.“

„Ne, neřekl,“ ustoupil Hadding. „Pojď se mnou a vezmi svou odměnu. Možná, že si to ostatní také rozmyslí.“

Bosi jej pokorně následoval. Ten večer jej Hadding předvolal před svůj trůn. „Tento muž provedl něco špatného,“ pronesl nahlas. „Ale ze všech sil se snaží, aby to napravil. Proto mu věnuji jeden svůj prsten a bude s námi smět hodovat. Buďte k němu milí, protože od této chvíle se mu bude dostávat větší cti.“

Přestože byli muži překvapení, nezbylo jim než vzít kováře mezi sebe a pokusit se bavit se s ním. Jak si prolévali hrdla, dostali se do nálady. Jeho čin jim začal připadat značně

troufalý a mazaně promyšlený. Shodli se na tom, že v tomhle chlapíkovi něco je. Od té doby konal jen dobro a proslavil své jméno.

Hadding se k němu opravdu choval přátelsky. I když Bosi nebyl kovář zaměřený na zbraně, král jej požádal, aby mu ukoval meč. Zaplatil mu pak za něj mnohem vyšší cenu, než jakou opravdu měl. Hadding také Bosimu nabídl, že až jeho syn bude starší, vezme jej mezi své muže. Mluvil také o tom, že jeho dcerám najde bohaté ženichy.

A tak se zanedlouho objevil další zloděj, domkář Ro. Přinesl stříbrnou číši královny Alfildy a ještě plno zlata. Také jeho král bohatě odměnil. Dal mu část lesa, který si může zadarmo ponechat, když si jej vyčistí. Dostal také prostředky, aby si na tuto práci mohl najmout pomocníky.

Pak se vzdali i zbylí dva zloději a vrátili své podíly na kořisti. Hadding jim věnoval prsteny a nechal rozhlásit, že se bude konat další shromáždění. Tam chce všechny čtyři zprostit viny a dát jim vše, co slíbil.

Na tomto shromáždění kvílel vítr a bičovaly je přeháňky. Král se postavil před svůj lid čelem ke zlodějům a snažil se překřičet počasí: „Tady stojí ti, kteří nás chtěli okrást o posvátné věci. Přísahal jsem, že tomu, kdo poklad vrátí, se dostane stejné odměny a pocty, jako nespolehlivému Glumovi. Dovolte mi, abych svůj slib vyplnil. I oni budou viset.“

„Cože?“ vykřikl Bosi a vrhl se k němu. Tři strážé měly s kovářem co dělat, aby jej zastavily. Zuřivě se jim snažil vytrhnout. Ostatní tři zloději nedali tolik práce.

Hadding se na ně usmál. „Jaké vyšší pocty jste se mohli dočkat než dostat se k samotnému Odinovi?“ zeptal se. Máchl rukou a přikázal: „Odved'te je.“

Jejich vdovy a děti nechal na pokoji, ani od nich nežádal zpět to, co věnoval jejich mužům. Myslel si, že Bosiho syn přece jen nebude chtít mezi jeho muže.

Po celém Dánsku se povídalo, že zde vládne chytrý a zároveň přísný král. Ti, kteří jej následovali a poslouchali, se mohli leccemu těšit.

Celou zimu a jaro se připravoval na válku. Věděl, že se nemůže vydat přímo do Uppsaly, jak původně zamýšlel. Už nikdy nesmí vystavit své království takovým nájezdům, jaké tenkrát utrpělo. Raději nechal většinu mužů doma, aby království sřežili. Každé léto si vezme dobře vybranou skupinu válečníků a Švédy napadne. Tímhle vytrvalým úsilím je tak vyčerpá, že až se poté sejdou králové na bitevním poli, zdolá je jednou provždy.

Tak se také stalo. Někdy se jeho válečné veslice kradly podél břehů a jejich posádky zaútočily jakoby odnikud, aby mohly zabíjet, plenit, pálit a odvážet si rukojmí do zajetí. Jindy se armáda přeplavila přes vodu a vpadla hluboko do vnitrozemí a působila stejné škody. Král Uffi se bránil, jak nejlépe dovedl. Mnohé boje také nebyly snadné. Nikdy ale nebyl Uffi předem varován a Dánům se tak vždycky postavila jen malá místní posádka. Tu lehce zdolali nebo donutili, aby se vzdala.

Na konci každé válečné sezóny se Hadding vrátil do Dánska a mnoho měsíců jezdil svou zemí. Vynášel rozsudky, které lid považoval za moudré a často dobrosrdečné. Bohatě obdarovával nejen sedláky a lid z dobrých rodin, ale také chudé. Jako prostředník ukončil sváry na život a na smrt. Začal zvelebovat divočinu a stavět tržiště, obchodní střediska a loděnice. Nacházel nové příležitosti pro obyčejné mladíky, kteří se chtěli zdokonalit. Díky jeho darům, slovům a úsměvům, které rozdával, začínalo vzkvétat umění skaldů a umělecká řemesla. Dohodami s Juty, Angly a Sasy zabezpečil

a podpořil obchod. Často se o něm říkalo, že je jakoby rozpolcený ve dva rozdílné muže. Jeden je nemilosrdný válečník a druhý moudrý otec vlasti.

Kvůli tomu všemu ale nenašel čas, aby si našel manželku.

Tak to šlo po pět let, než jej opět stihl jeho osud.

XV.

„Už moc dlouho jsme s tím vlkem bojovali jen podle jeho vůle - kdy, kde a jak se mu zachtělo,“ stěžoval si král Uffi v Uppsale.

„Co tedy uděláme?“ zeptal se jeho mladší bratr Hunding. „Kdybychom postavili velkou armádu, oblasti, odkud by muži odešli, by zůstaly bez ochrany. Nikdo by mu pak nezabránil, aby to tam vyplenil. Čím dál tím častěji přemýšlím, jestli by nebylo nejlepší s ním uzavřít mír. Když si bude jistý, že z naší strany bude Dánsko v bezpečí, mohl by se vzdát svých chabých požadavků na zdejší državy.“

Uffiho přest udeřila do opěradla trůnu. „Mír mezi námi dvěma? Nikdy! Nikdy, dokud jsme oba naživu.“ Byl to veliký muž, stejně jako jejich otec Asmund. Podobal se mu v obličeji, i když kadeře měl hnědé a ještě nešedivěly. Lidé jej považovali za rozumnějšího. Myslel dopředu. Nyní přivřel oči a pomalu řekl: „Vlk se připlíží ke stádu, zakousne jehně a uteče dřív, než ho psi začnou pronásledovat. Když jej jeden z nich přece jen dostihne, pokouše ho do krve a dlouhými skoky odběhne do divočiny, kde ostatní brzy ztratí jeho stopu. Měl by to tedy pasák vzdát a nechat mu celé stádo? Ne, moudrý muž naláká vlka do pasti.“

„Hadding je ale sám moudrý,“ namítl Hunding. „Proto si myslím, že bychom se ho měli zeptat, co by od nás chtěl za usmíření. Mohlo by nás to stát méně než tahle nekonečná válka. A navíc, on stejně každou past prokoukne a obejde.“

„Ne takovou, o které nikdy neslyšel.“ Uffi pohlédl na své poradce a předáky. „Mám na mysli toto. Během letošní zimy všude nashromáždíme dříví na signální ohně. Na jaře po celém království rozestavíme rychlé hlídky. Tak se ihned dozvíme, kudy potáhne. Mezi severním koncem Gotlandu a vnitrozemím

shromáždíme tolik lodí, kolik on s sebou nikdy nevezme. Jestli se s nimi chce střetnout, může. Ale pravděpodobně odbočí na jih.

Tamější pobřeží už ale vyraboval. Jestli bude chtít nadělat větší škodu a pobrat více bohatství, bude muset zajet hluboko do vnitrozemí. Ať se dostane kamkoli, nikdo se mu nesmí postavit. Muži se musí držet stranou, jako by je pohled na něj vystrašil. Tak se dostane ještě dál.

Až pronikne dost daleko, Gótové a Švédové před ním, za ním a široko kolem něj celou zem vyprázdní. Vypálí každou stodolu a pole, zabijí všechnen dobytek, který po nich zbyde.

Dánové už se nebudou moci živit z darů naší země tak, jak jsou zvyklí. Já se zatím s armádou a vozy plně naloženými jídlem rychle vydám na jih. Po cestě naberu ještě co nejvíce válečníků a nakonec k sobě povolám místní posádky. Pak na ně udeříme.“

„Ještě jsem neslyšel, aby král vyhlásil válku vlastnímu lidu!“ křičel Hunding. Ostatní mumlali a bručeli. Po dlouhé rozpravě se ale rozhodli, že to stojí za pokus. Nic jiného zatím stejně nepomohlo.

Přišlo opět léto, šesté od doby, kdy se Hadding pustil do křížku se Svipdagovým rodem. Vždycky vysílal napřed muže, aby zjistili, co na něj čeká. Nyní se na malé lodi s rychlými vesly plavil podél Ólandu. Dostalo se mu varování, že na sever pluje švédské loďstvo. Hadding měl mnohem méně lodí a většinou to byly knorry ze širokých trámů, uzpůsobené spíše k plachtění než veslování. Spíše než k rychlé plavbě sloužily k převážení mužů a koní. Když se setkal s jejich kapitány, obrátil se a vydal se na jih od ostrova, na jemu dobře známé gótské pobřeží. Tam nechal na každé lodi část posádky a vyrazil na severozápad, směrem k svithjodským hranicím.

Zpočátku jeho armáda postupovala rychle. Nesetkali se s žádným nepřítelem. Nepotkali vůbec nikoho. Toto pobřeží již sami vyplnili. Ohořelé zbytky usedlostí tu stály jako ruiny nad roztroušenými kostmi a mezi poli, na kterých rostla už jen tráva a ostružiny. Žhnuly tu máky, trylkovaly pěnkavy, jeleni uprchli do lesíků, husy se vyděšeně pleskaly v močálech, ale země byla až děsivě klidná a pustá. V noci u ohně nikdo nepromluvil nahlas a pohledy se neustále obracely do tmy.

Krajina se začínala zvedat. Tohle území už bylo pro Dány nové. Dostali se na usedlosti a dvory, které neměly sebemenší jizvu. Přišli na hospodářskou půdu, na níž právě dozrávala úroda. Přesto ale jen zřídka narazili na obyvatele. Všichni utekli. Kouř na hřebenech hor dokazoval, že zprávy o nájezdnících putují dál. „Je divné, že se nám nepostavili na odpor a nebojují,“ zamumlal Hadding. „Tohle vždycky býval statečný národ. Myslel bych, že by se nás alespoň snažili zpomalit. Copak tu všichni ztratili kuráž?“ zasmál se. „No, tím lépe pro nás.“

Jeho muži jedli to, co si nesli z lodí. Tihle lidé se nemohli živit divokou zvěří. Sedláci si s sebou odvedli svá stáda dobytka a hejna drůbeže, ale brzy jich většinu nechali jít, protože je zvířata zdržovala v postupu. Protože Haddingovi zvědové nenašli nikde poblíž nepřátelskou armádu, válečníci se mohli celkem volně potulovat a hledat zatoulané krávy. Nebyla to zrovna hojná a bohatá strava, ale udržela je na nohou na dalším postupu. Za nimi doutnaly usedlosti a skladiště, která vykradli. K moři se vrátí jinudy.

Náhle se všude na dohled valil kouř. Zvedal se nad stromy, válel se nad zčernalými poli jako mlha a vzduchu, který muži dýchali, dával namodralou barvu a hořkou příchut'. Už tu nebyly krávy, ovce ani prasata. Lovci nacházeli jen mršiny.

Hemžili se na nich červi a mravenci, kteří dočišťovali to, co nevyklovala kroužící hejna vran.

„Co to má znamenat?“ divil se Eyjolf Lysirsson. „Copak všechno obětují bohům a doufají, že nás smetou?“

„Nevím,“ odpověděl Hadding, „ale vůbec se mi to nelíbí.“ Zamyslel se. „Vrátíme se k lodím.“

Do té doby postupovali spálenou a vyvražděnou zemí ještě po tři dny, protože nepochopili, jak jsou škody rozsáhlé. Dostali se do vyšších poloh, které byly řídce osídlené, zato hustě zarostlé lesy, a vedlo po nich jen pár těžko sjízdných cest. Hadding se řídil podle slunce a hvězd. V hlavě si stanovil směr, který by je měl odvést daleko od těchto hrůzostrašných končin.

Když ale Dánové našli cestu, už se jim nedostávalo jídla. Všude je provázela stejná spálená země. Občas na obzoru spatřili jezdce. Několikrát viděli jednoho nebo dva obyvatele. Ti jim řekli, že ví pouze to, že jim královi muži nakázali uvolnit cestu a široké okolí nepříteli. Hadding přikývl. „To jsme si lehce všimli,“ bylo vše, co odpověděl a nechal zajatce jít.

Když přikázal, aby se zabilo několik nákladních koní, nikdo neprotestoval, přestože to znamenalo nechávat na místě kořist. Všem už totiž do té doby hlasitě kručelo v žaludku. Horší bylo, že ztráceli sílu. S radostnými výkřiky se Dánové rozsadili okolo ohňů a opíjeli se vůní pekoucího se masa, než se do něj zahryzli. Už jim nezbývalo moc koní. Bez těch, kteří nesli kopí, luky a ostatní výzbroj, se obejít nemohli. Každý válečník tedy denně dostal jen pár soust. Někteří trochu víc. Hluk, který cestou tropili, vyplašil všechnu zvěř a u potůčků, které přecházeli, se nemohli zastavovat a rybařit. Když ale někdo spatřil ptačí hnízdo, mohl se k němu vyšplhat a schroupat nějaké to ptáče. Ze shnilých klád se dali vyškrábat červi.

Přinejlepším se podařilo zastřelit opuštěného psa. Stejně to ale všechno bylo jen velmi ubohé jídlo.

Jeden muž natolik zeslábl, že nemohl jít. Kamarádi pro něj udělali nosítka a nesli ho. Následující den zemřel. Pravděpodobně jej sklátila nějaká choroba, protože nikdo jiný hlady neumřel. Když se večer utábořili, pohřbili ho. Později se suškalo, že jej někteří v noci vykopali a snědli jeho maso, než mrtvolu znovu zakopali. Nikdo ale nikoho neobvinil. Hadding se té historce vysmál, ale byla strašná a všem z ní bylo těžko.

Když konečně sestoupili do nížiny, zastavili se u jezera. Jediná známka lidského života byla asi na míli daleko. Nacházela se tam prázdná farma s poli a budovami spálenými na uhel. Obyvatelé před svým odchodem do ohně přihodili dokonce i zeleninu a dobytčí vůz.

Jezero při západu slunce zlatě zářilo. Na březích šustilo rákosí. Skákaly tu žáby. Válečníci se chvíli čvachtali mělčinou a snažili se je chytit, ale moc z toho nebylo. Stejně tak se ani nedokázali přiblížit k vodnímu ptactvu, které se tam shlukovalo a křičelo, ani nemohli doufat, že by ulovili nějakou tu rybu, jež vyskakovala nad vodu nebo jejíž šupiny probleskovaly pod hladinou. Nebyli na to vybavení. Začínali létat netopýři. Chňapali po komárech, kteří bzučeli v hejnech a sáli mužům krev, kterou horko těžko ušetřili Netopýřími křídly probleskovalo poslední světlo. Stromy vytvářely proti východní obloze tmavé stíny. Na nebi se rozsvítila červená hvězda. Postupně se ze světa vytrácelo teplo.

Protože už válečníci neměli koně, kteří by jim nosili stany, museli se uložit do trávy a pampelišek a přikrýt se čímkoli, co měli. S ohněm si nedělali starosti, ale ohlodali jakýkoli kousek zapáchajícího masa, který dostali. Hadding, vyčerpaný a vyzáblý jako všichni ostatní, řekl Eyjolfovi: „Mám pocit, že jsme došli na konec naší cesty.“

„K moři máme ještě daleko,“ odpověděl vikingův syn, „ale chci je znovu brázdit.“ Usmál se pod vpadlýma očima. „Stejně jako si chci ještě užít několika žen.“

„Můžeme v to doufat,“ odpověděl Hadding, „ale jestli se to splní, nebude to brzy.“ Tma houstla. Hadding se otočil a nahmatl svou svinutou pokrývku. Eyjolf považoval taková slova za špatné znamení, zvláště když je pronesl král.

Padla noc. Měsíc byl skoro v úplňku a svou září stavěl přes jezero chvějivý most. Dánové spali kousek od svých vyčerpaných hlídek.

Ze spánku je vytrhl hluk. Tmou se ozval hlasitý zpěv, který jim ušima pronikal až do morku kostí. Skřípal jako mlýnek:

Putovali jste do dálek, abyste plenili válkou a mečem dostali svou kořist Jaká uspěchaná naděje zaslepila váš důvtip? Proč jste se lehkovážně a slepě trmáceli kupředu a věřili, že se vám země nabízí zadarmo? Nezaslepení a neochvějní Švédové se shromáždili, aby se vám rozhodně postavili a tvrdě bojovali.

Dánové, po svítání přijde smrt, bezohledná a připravená pokosit vaše vojsko Až z bitvy zůstanou jen ti nejlepší, zesláblí budete utíkat před zbraněmi, vystrašení opustíte vražedné pole.

Vaši nepřátelé vás budou pronásledovat jako psi, vítězové se budou předhánět, aby pomstili své ztráty, protože je snadné ukončit život muže, kterého přepadl strach a hrůza Ten jde dál jen se svým zoufalstvím Hadding vyskočil. Sice nahý, ale s jílcem meče v ruce se ve svitu měsíce rozhlížel. Své válečníky viděl jen jako stíny, kromě záblesků železa, které odráželo měsíční záři. Všichni křičeli, kleli, sténali a mumlali. „Ticho!“ zaburácel. „Stůjte na místě!“

Hlas utichl. Už se ozývalo jen šumění nočního větru a šustění listů osvětlených měsícem. Chladná rosa se třpytila jako hvězdy Hadding procházel mezi svými válečníky a přikázal jim, aby pamatovali, že jsou muži. Věděli, že se dříve setkal s

tajemnými silami, a přesto žije. Za chvíli se utišili. Oka už ale nikdo nezamhouřil.

Když tma pomalu ustupovala úsvitu, Eyjolf se zeptal Haddinga: „Odjedeme?“

„Ne,“ zavrtěl hlavou král. „Slyšeli jsme, co nás čeká. Protože nemáme žádnou vyvýšeninu, kterou bychom bránili, je tohle bitevní pole pro nás stejně dobré jako kterékoli jiné.“

Za posledních několik dnů se už ani nevydávali do okolí zvědové. Neměli ani koně, ani sílu. Přesto Haddinga nepřekvapilo, když se uprostřed rána kousek od nich zableskla švédská kopí. „Je nás stejně jako jich,“ sdělil všem svým mužům, kteří se nacházeli v doslechu. „Pokud máme prázdnější žaludky, ať máme o to statečnější srdce. Postavíme se jim u břehu jezera. Nebudou nás tak moci obejít a napadnout zezadu. „

„A stejně tak se nebudeme moci vzdát a utéci,“ pomalu popíchl starý AxEgil.

Hadding se zasmál. „Pokud někdo z mých mužů dokáže pronést takovou nehoráznost, máme ještě naději. Nechte si ale tuto myšlenku pro sebe.“

Když se Švédové přiblížili, dánští lukostřelci rozezněli tětivy. Hejno šípů prosvištělo vzduchem a sneslo se na Švédy. Jejich špičky narazily na štíty, sklouzly po helmách a zachrastily o kroužkové brnění. Některé se zabodly do masa. Jeden muž sebou trhl a zaječel. Z oka mu trčel šíp. Jiného muže zasáhla střela do krku. Ten padl na kolena. Řinula se z něj krev. Další muž, nadávaje, si vyrval šíp ze stehna. Od té doby byl chromý. Ještě několik mužů z Uffiho armády stihl podobný osud. Král vykřikl rozkaz. Velitelé zařvali na své skupiny. Švédové se na chvíli zastavili, aby mohli odpovědět vlastní lukostřelci.

Ztratili tak sílu momentu překvapení. Vynahradily jim to ale ztráty na dánské straně.

Přesto Švédové museli projít úsekem, ve kterém svištěly šípy, padaly kameny a létala kopí. Než se dostali až k Haddingovým řadám, jejich vlastní trochu prořídly. Dánové bojovali bok po boku a podařilo se jim roztroušené nepřátele zatlačit.

Uffi své bojovníky povzbudil. Znovu se seřadili a obnovili útok. Železo se blýskalo, zvonilo a roztáté dřevěné štíty praskaly. Ozývalo se vzteklé ječení a bolestné úpění. Švédský král neúnavně sekal, aby si probodoval cestu k nenáviděnému sokovi. Viděl Haddingovu vysokou postavu mezi všemi těmi padajícími helmami a napřaženými zbraněmi. Pořád mu ale stálo v cestě plno rozzuřených válečníků.

Jeho muži podstoupili dlouhou cestu. I když byli Dánové zesláblí hladem, měli alespoň před bojem možnost odpočívat. Svě území si udrželi a vybírali na něm mýtné. Ležely před nimi hromady mrtvol. Švédská touha přelézat tyto krvavé překážky se neustále zmenšovala.

Když se bitva na chvíli utišila a bylo slyšet jen úpění těžce raněných a hlasité oddechování zdravých, Uffi-ho něco napadlo. „Zatrubte k ústupu,“ přikázal svým velitelům. Jakmile se rozezněly válečné rohy, uchopil svou zástavu a ujal se vedení ústupu.

Dány to nepovzbudilo. Byli příliš unavení. Věděli, že utrpěli větší ztráty. Zanedlouho spatřili Uffiho zástavu, jak se asi míli od nich zastavila a všichni Švédové se okolo ní shromáždili.

„Zpátky do ležení,“ nařídil Hadding svým věrným. „Tuto noc bychom se možná mohli trochu lépe prospat.“

To ale neměl říkat. Muži si vybavili hlas z temnoty a všechno, co předpověděl. Přesto vzali své raněné druhy a uposlechli. Mrtvé musí nechat ležet, protože už nemají sílu odnést tolik břemen. Stejně tak nepodřízli krky Švédům, kteří se bezmocně váleli na poli. To by také znamenalo větší zátěž, než jakou mohli snést. A ani to nemělo smysl. Usadili se na stejném

místě jako předchozí noci. Většina ihned upadla do neklidného spánku.

Král Uffi seskočil z koně, pokývl svým válečníkům, aby přistoupili blíže a domlouval jim.

Křičel, že přece nejsou poražení. Zatím rozdávali horší rány, než dostávali. Je na ně pyšný. Měli by se občerstvit a odpočinout si. Ráno své poslání dokončí.

V jejich ovacích ale bylo slyšet pramálo nadšení Přesto Švédové provolávali svému králi slávu. Rozbili tábor a chodili okolo ohňů, kde se připravovalo jídlo. Sbíhaly se jim sliny a říkali: „Ať si Dánové užijí vůně našich pečení.“

Padla noc. Světlá letní noc, která se podobala spíše soumraku. Nad vrcholky stromů na východě vyšel měsíc v úplňku, aby noc ještě více prosvítil. Plameny mírně plápolaly. Válečníci spali, střeženi hlídkami.

Měsíc doplul do nejvyššího bodu oblohy. Házel na zem plno stínů. Jezero se stříbrně třpytilo. Pak se švédským táborem ozval příšerný hlas, silnější než kterýkoli mužský:

Jak se nyní může Uffi opovážit nechat se srazit k zemi?

Nazývají jej totiž správně, ne neohrožený, ale bezhlavý.

A draze zaplatí těm, s nimiž si zahrává.

Odměnou za jeho námahu mu budou pouze strasti.

Jeho život brzy zkrátí ostří meče.

A ať bude bojovat jakkoli silně, stejně zemře Sprška kopí se na něj sesype a zasáhne postupně celé tělo.

Žádný oděv pak neskryje jeho krvavé rány, čehož nebude třeba, protože nic nemůže spojit mrtvé maso zpátky.

Muži se postupně probouzeli. Popadli zbraně, ale ty se jim chvěly v roztřesených rukou. V polovičním světle klopýтали kolem a volali své druhy, kterákoli jména: „Ingware, kde jsi? Grimulfe, můj bratře, pojď ke mně!“

Uffimu vyrazil na těle studený pot, ale věděl, že když nechá svou armádu propadnout hrůze, mohla by se rozpadnout. Jakmile uteče pár vojáků, udělají to všichni. I kdyby zůstali, podkopávalo by jim hloubání o té věci sílu. Vyřítíl se ze stanu a zařval na strážce. „Zatrubte na rohy! Seřaďte muže! Jdeme zpět do bitvy!“

Podařilo se mu své muže vyburcovat. Zablýsklo se železo, ledově bílé v měsíční záři. Skupiny se shromáždily kolem svých zástav. Uffi jel vpředu, aby jej všichni viděli. Jeho lid se sunul za ním Seskočil z koně a vzal do ruky štít.

Povyk probudil Dány. Omámení spánkem a bolestí, s mžourajícíma očima opět poslechli svého krále, který rozkázal, aby se připravili. Nejlepší, co mohli udělat, bylo popadnout zbraně a doklopýtat do tří linií. Pak už jen čekali, až se k nim přiblíží nepřítel.

Náhle se odněkud vynořil muž. Krácel rosou pruhem trávy mezi oběma armádami. Zdál se větší než nejvyšší bojovník. Byl ale strašně vyzáblý. Visely na něm špinavé hadry. V měsíčním světle zářila jeho holá lebka bez vousů a s očima tak zapadlýma, že nebyly vidět. V ruce svíral vyřezávaný meč, jako by to byl srp. Rozhlédl se a vydal se k Dánům.

Válečníci zalapali po dechu. Pevně sevřeli kopí, jejichž špičky se jim v uhasínajícím ohni třpytily nad hlavami. Z druhé strany vyšel jiný stařec, stejně vysoký, kostnatý, otrhaný a plešatý jako ten první. I zbraně měl tytéž. Obrátil se ke Švédům.

„Co vlastně jsou?“ ozvalo se za Haddingovými zády. „Trollové, mrtvolky ze záhrobí nebo je poslalo samo nebe? Co jsou zač?“

„Já nevím,“ odpověděl král. „Ale dnešní noci jsou ve hře mocnější síly než lidské.“

Postavy se setkaly. Meče se srazily. Protivníci útočili, ustupovali, švihali mečem, odráželi rány. Rychleji, než se dalo

sledovat pouhým okem. Všechno se dělo za bledého svitu měsíce a naprosté nehybnosti okolí.

Ohromení muži jen stáli a zírali. Pak Uffi zakřičel: „Máme alespoň jednoho přítele ze záhrobí. Přece ho v tom nenecháme samotného! Kupředu!“

Bojovat bylo snadnější než se jen dívat. Švédové řvali jako divoké šelmy. Rozběhli se a řtili se kolem strašlivých starců proti Dánům.

„Držte se při sobě!“ křičel Hadding. Bitva propukla.

Chvilí slepě a šíleně pokračovala. Švédové měli ale nyní nekrytá záda. Dánové se rychle podívali za švédské řady, kde se jim naskytl hrůzostrašná podívaná. I když bojovali o život, museli se otrást, jak je zamrazilo.

Stařec, který bojoval na jejich straně, začal ustupovat. Couval a sotva odrážel rány, jež se na něj snášely jako smršť. Náhle jim zmizel z dohledu. Druhý stařec tam stál, v hadrech, lebka se mu v měsíční záři šedě leskla. Pak odkráčel s vysoko zdviženým mečem.

Nato se Dánové rozutekli. Jeden po druhém, dva a dva další, pak celé desítky a dvacítky mužů opouštěly řady. Většina odhodila zbraně, aby mohla běžet rychleji. Utíkali na všechny strany, ztraceni v naprostém strachu. Uffi se dožadoval provolávání slávy.

Haddingovi muži, kteří ještě přežili, bojovali tvrdohlavě bok po boku dál. Pár dalších Dánů vzalo rozum do hrsti a přidalo se k jejich malé skupince. Nepřátelé je sice počtem vysoce převyšovali, ale Švédové byli také unavení a vystrašení tím, co se stalo. Když Dánové odrazili jejich poslední vlnu, nepřátelé zaváhali. Vrčeli sice vzteky, ale veškerá vůle už z nich vyprchala.

Král Hadding zatroubil na svůj roh. Muž, který nesl jeho vlajku, ji vztyčil vysoko nad hlavu. Král odváděl své věrné pryč.

Uffi nemohl své muže přinutit, aby je pronásledovali. Někteří sebou hodili na zem a lapali po dechu. Jiní se rozvalili u vody a pili a pili. Další se bez zájmu potulovali opuštěným táborem. Jiní se snažili postarat o zraněné kamarády.

Uffi se s nimi za chvíli přestal rozčilovat. Později mohou zatoulané nepřátele chytit a zabít. A ta hrstka, co odešla v bojovém šiku, ať si jde. Stejně je už pohltila noc.

Získal už dost. Zvítězil, přestože se proti němu obrátilo Dánsko i samotné peklo. Hadding se k jeho břehům hned tak nevydá. Možná na dánského krále čeká smrt na cestě domů. A když ne, Uffi už něco vymyslí. Nezáleží na báchorkách o Haddingově dětství. Miláčkem bohů je asi těžko.

XVI.

Haddingovi bylo jasné, že k lodím se vydat nemůže. Po celém kraji se budou pohybovat špehové. Zanedlouho je také jeden spatřil. Protože by jej Haddingův oddíl snadno zdolal, vydal se raději na západ. Za svítání dorazili k lesu. Brodili se po proudu potoka, aby zahladili stopy. Hadding využil všech svých schopností, aby za sebou nezanechal jedině zkřivené stéblo na místě, kde se z vody vyškrábali zpět na břeh. „Hardgreip by nás stejně vystopovala,“ prohodil tiše. Smutek přešel v malý úšklebek. „Ale ne nějaký švédský farmář.“

Zápasili s únavou. Tam, kde se větve skláněly nad zemí tak hustě, že tam nerostlo žádné křoví, se uložili na staré spadané listí a usnuli. Nikdo ale neodpočíval klidně. Některým mužům pulsovaly rány palčivou bolestí, takže se z dřímoty chvílemi probouzeli. Jiné děsily noční můry. Hadding nikdy nikomu neřekl, jak se ten den cítil. Byl sice dost pořezaný a udělalo se mu mnoho modřin, ale neměl žádné hluboké rány, ani zlámané kosti. Leželo na něm ale veliké břímě. Jakmile se ale muži začali k večeru probouzet, postavil se před ně a promluvil pevným hlasem. Jeho vousy a rozpuštěné lokny byly tím nejsvětlejším, co muži mezi zelenými stíny spatřili. Králova slova zněla za doprovodu skryté kukačky jako údery bubnu.

Ukazováčkem počítal své špinavé, zkrvavené, vychrtlé, zpocené a oškubané stoupence. „Je nás osmnáct. Ale všichni jste správní chlapi.“ Na tváři se mu mihl úsměv. „Ani nevíš, jak jsem rád, že tě tu mám živého, Eyjolfe, bratrův synu. A ty, Ax-Egile, lumpe jeden starý, jak je možné, že jsi nesmrtelný? A ty Gunare, tys mi zachránil život, když se na mě hnali ti dva Švédové poté, co porazili Thorkela. Zrovna jsem bojoval s dalším z nich. Nikdy ti to nezapomenu. Arnulfe, je skvělé, žeš zachránil svůj luk a nějaké šípy. Znamená to, že budeme jíst.“

Sveine, nic se neboj. Dostaneme tě domů ke tvé mladé nevěště.“ Tak pokračoval dál a každému řekl několik slov. Napřímila se po nich ohnutá záda a shrbená ramena se narovнала.

„Před námi je dlouhá cesta,“ zakončil. „Začneme tím, že přestaneme spěchat. Ukážu vám, jak si pro dnešní noc z křoví upleteme střechu nad hlavou. Já se potom vydám na nějaké ořechy a bobule. Když je najdu, použijeme je jako návnadu do pastí. Možná chytíme veverku nebo pár lumíků. Ráno musíme nejdříve najít vodu, buď pramínek nebo potůček. Utáboříme se pak na pár dnů poblíž něj a budeme odpočívat a léčit si rány. Mohl bych vyrobit vrtítko a jeho pomocí rozdělat oheň. Dá to ale na první pokus moc práce, takže by mě naštvало, kdybyste ho nechali uhasnout Raději se já a kdokoli, kdo to umí s dřevem, vydáme najít nějaké opravdové dřevo.“

„U samého Ulla, největšího Lovce,“ přisahal Eyjolf, „tohle je pán, který svým mužům nabízí víc než jen zlato!“

O pokladu, ztrátách v bitvě ani o mrtvých kamarádech, které nechali na válečném poli, se nikdo ani nezmínil. Takové věci se prostě stávají. Stejně tak neřekl nikdo ani slovo o přízracích, které viděli. Nikdo se neodvážil.

Za pobytu v lese nabyli opět síly a naděje. Žádné rány nebyly tak bolestivé, aby si s nimi neporadili. Na hojení využívali všechno, co bylo po ruce. Jinak by se bývali ranění ani takhle daleko nedostali. Tady šlo ale ještě o něco víc. To, že nebyl nikdo z nich zraněn vážně, všechny povzbuzovalo. U jezu, který na potoce našli, chytali ryby, zatímco Hadding a ostatní přinesli maso. Ti, kteří neměli potřebné schopnosti, se od krále naučili mít vždy u sebe klacek či kámen na házení. Pak mohli skolit jakoukoli drobnou zvěř, kterou vystopovali. Přestože krále jeho noha trochu zpomalovala, byl nejlepším lovcem. Pohyboval se sám daleko před ostatními a nepozorovaně se

plížil za jelenem tak dlouho, dokud se nedostal úplně blízko. Pak se na něj vrhl a zabil ho jedinou ranou nože.

Přesto stále toužil po moři. Jakmile usoudil, že jsou válečníci připraveni, vedl je dál.

Cesta byla těžká a často měli hlad. Uffi jistě dal široko daleko rozhlásit, že se za jejich hlavy bohatě odmění. Museli si dávat pozor, aby je neviděla početnější skupina lidí, a nejlepší by bylo, kdyby je nespatriil vůbec nikdo, ani obyvatel odlehlejších oblastí. Od té chvíle se co nejvíce vyhýbali usedlostem a prodírali se jen lesy a neznámými pustinami. Řeky přecházeli jinde, než se nacházel brod, takže museli procházet močály a prosekávat se hustě zarostlými stržemi. Šplhali do strmých kopců a kamenitých roklí. Když se nemohli vyhnout nějaké farmě nebo usedlosti, procházeli kolem ní v noci nebo za bouřky. Pohybem v lese nechtěně plašili zvěř. Lovci tedy málokdy zabili něco většího než zajíce nebo tetřevy. Když měli veliké štěstí, podařilo se jim do pastí chytit hraboše.

Přesto pokračovali dál.

Hodně jim pomáhalo upřímné přátelství. Když se večer utábořili a při pěkném počasí se usadili kolem ohně, vyměňovali si vzpomínky, historky, verše, vtipy a myšlenky. Hadding je udivoval vyprávěním o svém životě a o vědění, které během výchovy získal. Jejich přátelská slova jej naučila o mužích a ženách víc, než věděl kdy předtím.

Ani by nespočítali, po kolika dnech konečně vyšli z lesa do otevřené krajiny, která se postupně snižovala. Trsy obyčejné trávy prorůstaly do vřesoviště a komíhaly se ve slaném vánku, který šuměl pod zataženou oblohou. Sluneční paprsky od východu prosvěcovaly nebeskou šed'. Když před sebou v dálce spatřili stříbrný lesk, výskali, tančili a poplácávali se vzájemně po zádech. „Moře!“ křičeli. „Moře!“

Hadding se zhluboka nadechl. „Domů k Matičce,“ zašeptal. Nerozuměli mu. Možná si ani on sám nerozuměl. Pak se na ně ale usmál a řekl: „Myslím, že nyní už jsme v bezpečí.“

Počítal, že se dostali do Helsinglandu, ke kterému se je snažil vést, jak nejlépe uměl, po celou dobu jejich nelehké pouti. Obyvatelé východních břehů Kattegatu - Helsingové - se k Dánům chovali přátelsky. Žili tu většinou rybáři. Nebylo jich mnoho a o nějakém bohatství se u nich také mluvit nedalo. Každoročně platili Dánsku daně v podobě uzených a nakládáných sledu. Hadding je na oplátku chránil před Góty a Seveřany. A v době drancování navíc zakotvil na severu úžiny své lodě, aby odradily případné útoky vikingů, kteří by se mohli potulovat kolem Skagerraku.

Vedl svou družinu na jih. Před setměním došli k vísce. Vyplašení obyvatelé popadli všechny zbraně, které měli. Král přikázal svým mužům, aby se zastavili. Pak pokračoval sám s rozpraženýma rukama, aby viděli, že se s nimi jde setkat v míru. Jeho vyprávění nemohli uvěřit. Nic o bitvě totiž neslyšeli. Zdálo se jim pravděpodobnější, že jejich návštěvníci ztroskotali. Soudili tak podle toho, jak byli vyzáblí a unavení. I když v poslední době žádná bouře neřádila. Příchozí ale aspoň vypadali mírumilovně. Domácí je obezřetně pustili dovnitř. Pohostili je ze zásob ryb, chleba, sýra a tvarohu, protože toho měli dost.

„Až se vrátím domů, bohatě se vám odměním,“ slíbil jim ráno král. „Dovedli byste nás ale nejprve někam, kde nás mohou pohostit snadněji?“

Rybáři se mezi sebou polohlasem domlouvali, jestli je mají vzít na svou loď. Na jedné straně, pokud je tohle opravdu král Hadding, bude na ně určitě pamatovat, až bude posílat dary. Na druhé straně pokud lže, přijdou na dva nebo tři dny o úlovky. Nakonec jim mluvčí rybářů řekl, že by nebylo dobré

nacpat tak skvělé válečníky do mizerné kocábky páchnoucí rybinou. A kromě toho se mu nějak nelíbí počasí. Nejmoudřejší bude, když půjdou pěšky. Povede je jeho vnuk, který nebude Haddinga unavovat řečmi, že mají Helsingové na srdci jen královo blaho. Tak moudrý panovník si toho je jistě vědom. „Další míle pěšky!“ zaúpěl Eyjolf. „Copak nás nějaký černokněžník zaklel píd'alky?“

„Přestaň skuhrat,“ pokáral ho starý Egil. „Plahočit se přes Svithjod ti nevadilo „

„Ne, ale ten byl plný usedlostí, které jsme mohli vyrabovat.“

„Možná je jich takových spousta i na cestě do pekla. Nemám zrovna chuť se přetrhnout, abych to zjistil.“

Nejúnavnější byla cesta po rovině. Protože se před nimi táhla a viděli až na konec, pociťovali plně všechny své bolesti a rány, uvědomovali si, jak dlouho už jsou pryč a jak touží po domově Kráčeli beze slov, ponoření sami do sebe. I Haddingovi se stýskalo.

Když ale došli k usedlosti, kterou hledal, oznámil jim, že se tu na chvíli zdrží.

Bruniho Aslakssona si lid vážil. Na pobřeží vlastnil mnoho akrů země, za kterou mu obyvatelé ochotně platili nájem a podporovali jej, když je zastupoval na Radě a v různých nesnázích. Na vodě se pohupovalo šest rybářských lodí a jedna obchodní. Řídil oběti bohům za všechny své sousedy a jednal se správci, jako byl on, po celém pobřeží. I když měl svůj dům postavený spíše z drnů než z trámů, stavení to bylo velké a mělo vlastní dvůr obehnaný palisádou. Nikdy netrpěl nedostatkem jídla a pití, kůží a látek, stád a nádeníků. Měl silné syny a dobře provdané dcery.

S Haddingem se nikdy nesetkal, ale slyšel toho o něm tolik, že si byl jistý, že muž, jenž stojí před ním, je opravdu dánský král. „Vítejte, vítejte!“ burácel radostně. Byl to statný chlapík s

tupým nosem a rezatými vousy, které se mu vlnily do poloviny velikého břicha a místy už šedivěly. „Jaké překvapení! Jaké příjemné překvapení! Doslechli jsme se nedobré novinky z Gotlandu a Svithjodu. Báł jsem se, že jste zahynuli. Ale vy jste tady. Dnes večer se budeme cpát a prolévat si hrdla medovinou!“

„Jak si vede Dánsko?“ zeptal se Hadding „Pokud já vím, tak dobře. Sjaellandský jarl, kterého pověřil, aby se o Dánsko staral - Eirik Bjornsson, to je jeho jméno, ne? - se zdá být důvěryhodným vůdcem. Brzy se o tom sám přesvědčíš. Moje loď je zrovna na moři. Nechám ale vydržnout dvě jiné a najmu člověka, který vás převezme okolo „Gatu“. Nejprve ale nechám zažehnout oheň v lázni. Určitě jste se nedostali do páry několik měsíců, že? A najdeme pro tvé muže nějaké čisté šaty. Nebude to nic přepychového, ale nenajdete tam díry ani štěnice a bude vám v nich teplo. Hostinu sice nestihneme připravit dříve než na zítra, ale zabijeme ta nejtlustší zvířata. Zatím nemáme připraven ani kousek vepřového, a co je horší, ještě nedonesli žádné pivo ani medovinu. Zato tu máme pěkně temperamentní panenky.“

Hadding se jen pousmál. „Myslím, že budou muset počkat,“ řekl. „My ještě moc živí nejsme. Nějakou dobu se tu zdržíme.“

„No, ne že byste tu nebyli vítáni, jak v mém domě, tak i v okolí. Ale víš, pane, nové tváře tu hned tak nepotkáte. Hemží se to tady sice v sledové sezóně rybáři, ale většinou s nimi moc velká zábava není, pokud se zrovna nepohádají. Někdo jiný se tu těžko zastaví. Čím jiným vás ale zabavíme, kromě těch děveček, o nichž jsem mluvil, až se budete cítit lépe?“

„Nám bude bohatě stačit klid a mír,“ vydechl Hadding. „Jakmile totiž vstoupím na dánskou půdu, vrhne se na mě lid. Otázky, zúčtování, příběhy, prosby, stížnosti, projížďky, vedení shromáždění, vynášení rozsudků, uctění urozených

mužů - musím dokonce vyslechnout i vlastní chválu a přemýšlet o tom, jakou mají ty verše vlastně cenu - nech mě jen načerpat trochu sil. Do té doby bude i pro království lepší, když jej povede jarl Eirik.“

„Rozumím. Nikdy jsem si nepomyslel, kolik dá kralování práce. To jsem měl. Copak se dost nenastěžují jenom mí osadníci a lodníci a ženy? Jen zůstaňte, pane. Zůstaň u mne.“

„Nejdéle měsíc,“ odhadl Hadding. „Pošli zatím samozřejmě Eirikovi zprávu, že žiji. Kdo z mých mužů se už nemůže domova dočkat, ať na té lodi také odjede, ale myslím, že většina se rozhodne nejdříve se trochu vzpamatovat a nabrat síly. Také vyšli loď ke Skane, aby se o mně dozvědělo mé válečné loďstvo. Jestli ještě kvůli Švédům neodjeli nebo se vzdali naděje na můj návrat, ať nás přijede jedna z lodí vyzvednout. Jinak přijmu tvou nabídku a odjedu pak tvou lodí.“

„Dobrá, dobrá. Všechno udělám, jak si přeješ. Kdyby tvé loďstvo nezastihli, můžeš odjet na mé knoře, budeš-li chtít. Do té doby se vrátí. Umí krásně brázdit vlny.“ Nikdo z nich se nezmiňoval o tom, co bylo oběma jasné, a sice že Haddingovy dary z domova pokryjí víc než jen Bruniho výdaje. Také bylo zřejmé, že se bude správce těšit Haddingově přízni a přátelství. Každopádně byl Bruni rád, že tu hosté sami chtějí zůstat.

Tak Hadding a jeho válečníci našli útulné útočiště. To, že jejich zdejší pobyt neskončil dobře, nebylo vinou hostitelů.

Čas běžel, týdny ubíhaly. Někteří se zcela zotavili rychleji než jiní, hlavně Hadding. A začali být neklidní. Zdejší ubytování jim přišlo primitivní a uboze zařízené, strava přinejlepším průměrná a den co den stejná. Vzpomínali na své paláce, obrovské a světlé, na tučné maso a jemný chleba, na dobré pití a bohatě oděné a veselé muže, na skaldy, kteří recitovali své verše, jež jim hladily duše, mysleli na stále nové příchozí, kteří

přinášeli novinky z cizích zemí. Vybavovali si žlutohnědá pole za sklizně, zelené lesy, koně a psy, hroby svých předků. Mysleli na ženy, které nebyly umouněné a nepáchly rybinou. Byly čist'ouňké a krásné a dovedly si povídat i o jiných věcech než jen o každodenním životě. Vzpomínali také na děti.

„Mýlil jsem se, když jsem zůstal, místo abych odplul na lodi se vzkazem,“ stěžoval si Gunnar Haddingovi. „Kolik let tu ještě budeme sedět a zívat?“

„Je tu ještě pár bojovníků, kteří musí odpočívat. Neopustím je,“ odpověděl král. „A kromě toho, zdejší lidé nemohou své lodě postrádat, i kdyby jen na naši krátkou plavbu. A stejně tak by nebylo dobré, abych se vrátil s tak malou a otrhanou posádkou, když se můžeme vrátit v plné síle. Počkáme na nějakou loď, buď Bruniho nebo naši. Už to nemůže trvat dlouho.“

„Když tady se slunce a hvězdy po obloze vlečou, jako by měly boty z olova.“

„No, vždyť já se tu také cítím jako v zajetí. Co kdybychom vyrazili na výlet? Slyšel jsem, že se na severu dobře loví zvěř a ryby v místech, kudy potok protéká k moři. Lesy ho lemují až k jeho ústí.“

Tahle myšlenka muže povzbudila. Vystrojilo se půl tuctu mužů a jednoho rána v čele s králem vyrazili. Slunce je zalilo teplými paprsky. Dva dny jeli po břehu, až se dostali k místu, které měl Hadding na mysli. Tam se utábořili a chtěli nějakou dobu zůstat.

Bylo to asi půl míle ve vnitrozemí, u sladkovodní-ho pramínku. V době přílivu poloslaný, šuměl potůček mezi vzrostlými buky a sukovitými duby. Sluneční paprsky házely pod stromy stíny podobné lístkům. Mezi kmeny probleskovala záře moře. Bylo jasno a horko. Těžký vzduch oživovala vůně bylinek.

Ani v noci se moc neochladilo. Za svítání se zase začalo dělat vedro. Muži seděli stejně ochable jako svěšené listy. Kromě tenkého bzučení komárů tu pouze zurčel potůček. Když se hluboko v lese ozvalo vrkání holubice, znělo to jako výsměch.

Po dlouhé době se Hadding zvedl. „Dusím se,“ řekl. „Půjde se mnou někdo na pláž?“

Nikomu se nechtělo chodit ani dělat cokoli jiného. Prostě jen seděli a pekli se. Gunnar a Svein si vyměnili pohledy. Beze slova zvedli kopí. I když to tu vypadalo bezpečně, byli královi muži. V jejich pohledech se dalo číst, že za tohle od ostatních později očekávají protislužbu.

Všichni tři tedy mlčky odkráčeli. U ústí opustili poslední stín, který je dosud chránil před krutou jasnou oblohou. Byl odliv, ale oblázky ležely na břehu suché a šedivé. Ani roztroušené žlutohnědé chaluhy se netřpytily vodou. Moře stěží pokrylo břeh. Nemilosrdně odráželo bodavé světlo. Ani ptáci nelétali.

„Docela bych si zaplavala,“ navrhl Hadding. „A co vy?“

„Počkám támhle pod stromy,“ odpověděl Gunnar. Svein přikývl.

„Jak chcete.“ Hadding se svlékl. Z hromady šatů si vzal pouze pás a na něm nůž v pouzdře. Vlastně to byl zvyk, na který se nedá zapomenout ani v téhle pusté výhni. Žádný muž se nikam nevydá dobrovolně beze zbraní.

Kamínky byly rozpálené, takže se bosý Hadding rychle rozběhl k vodě. Břeh se postupně snižoval. S radostí se probojovával vlnami, až mohl skočit do hloubky a plavat. V okolním tichu se hlasitě rozléhalo každé šplouchnutí. Plavání lahodilo jeho svalům, chladivá voda napnula pokožku a sůl líbala rty. Potápěl se a proplouval jantarovou žlutí. Znovu a znovu skotačil a dováděl.

Už byl dost daleko od břehu, když tu náhle něco prorazilo hladinu. Vlnění upoutalo jeho pozornost. Oslněn sluncem, přimhouřenýma očima spatřil velký obrys.

Byl to tuleň? S tuleni dováděl již dříve ve vodách, kde se ještě zvířata člověka nebála. Protože dychtil po nových zážitcích, připlaval blíže.

Zvíře tiše odpočívalo. Byl to dravec. Haddingovi poskočilo srdce. O takovém zvířeti ještě nikdy neslyšel a ani ho neviděl. Bylo sice veliké asi jako tuleň, mělo ploutve, ale také dlouhý plochý ocas. Krk mělo dlouhý s hřívou podobnou koňské. Hlava byla dlouhá, úzká, s velkýma zlatýma očima. Kůže se leskla světlými duhovými odstíny stejně jako vnitřek lastury ústřice. Na pohled to bylo zvíře velice půvabné a zároveň hodně zvláštní.

Otočilo na něj hlavu, ale dál leželo beze strachu na hladině.

To by ale byl úlovek! Muži by byli překvapení a nemluvili by o ničem jiném. Všichni by si navždy zapamatovali jméno lovce, který to zvíře ulovil.

Král vytáhl nůž. Plaval nohama a levou rukou, aby se mohl ke zvířeti přiblížit.

Levou ruku pak živočichovi položil na krk, jako to dělával, když se plížil za jeleny. Měl hebkou hřívu a teplou kůži. Hadding ucítil vůni, jakou vydával jetel, když na něm při sklizni bzučely včely.

Hadding bodl.

Zvíře nezaječelo ani nezavřísklo. Vydalo zvuk, jež by mohl úderem do harfy vyloudit nahněvaný skald. I když se po hladině rozlila krev, bestie švihla hlavou a čelisti se zahryzly Haddingovi do ramene. Měla ostré zuby.

Snažil se volnou rukou otevřít zvířeti tlamu. Objal zvíře nohama a těsně se k němu přimknul. Pak začal do bestie bodat nožem.

Dravec se potopil. Hadding se jen tak tak stihl nadechnout. Vydali se do zelených hlubin, zatímco královo ostří usilovalo o život této podivné kořisti. Zahlédl nerovné písčité dno. Odřel se, ale bodal dál. Krev proudila z každé rány jako svíjející se had. Tady pod vodou vypadala černě.

Bestie vyletěla k hladině. Prorazila vodu a vykřikla své utrpení k jasné, bezvětrné obloze. Hadding lapal po vzduchu. Znovu a znovu bodal.

Zvíře vzdychlo. Hříva mu zplihla a ocas se svěsil. Hadding pokračoval, ale cítil, jak z kořisti postupně vyprchává život.

Nepotopila se, i když se toho Hadding bál. Houपालi se společně na zkrvavených vlnách.

Strkaje nůž do pouzdra, nechal se unášet. „Ho ho!“ zahulákal do ticha. „Huráááá! Jsem vítěz!“

Břeh byl ještě dost daleko. Na vlečení byla bestie dost těžká. Když ale potřeboval, mohl si na ní odpočinout. Stále plný bojovné síly, doplaval ke břehu.

Svein i Gunnar na něj čekali. Oba boj pozorovali. Okamžitě se svlékli a vstoupili do vody. „Pracoval jste na nás příliš rychle, pane,“ vyhrkl Svein.

„No, tak teď se zase podíváme, jak rychle budete pracovat vy pro mě,“ zasmál se Hadding.

Válečníci vytáhli králův úlovek na břeh, a když se usušili a oblékli, odnesli jej do tábora. Když je viděli ostatní, překonali lenost a hlasitě je vítali. Seskupili se okolo úlovku, aby se jej mohli dotýkat a vyvrhnout vnitřnosti. Kůže už neměla barvu duhy. Bestie sklesle ležela na hromadě, s otevřenou tlamou a suchýma, rozevřenýma kalnýma očima. Přesto byla nádherná.

Haddinga napadlo něco lepšího než se jen vychloubat. „Dala mi sice trochu práce, ale teď můžeme ochutnat, jaké má maso. Možná nám pak někdo na dvoře řekne, co je to zač. Já tohle zvíře tedy neznám.“

„A to jsi toho z tajemná viděl více než většina mužů,“ vydechl Arnulf.

Slunce se chýlilo k západu a vzduch poněkud zchladnul.

Za chvíli si ale Hadding přál být sám. Muži neustále žvanili a breptali a jeho už to unavovalo. Čím dál tím více mu pohled na mrtvého živočicha přestával připadat skvělý a byl z něj spíše smutný. Nemohl ale říct proč. Pomyslel si, že o tom bude přemýšlet. „Půjdu na procházku,“ oznámil jim. „Ne, zůstaňte tady, všichni. Připravte maso Nepůjdu daleko a brzy se vrátím.“

Odešel do lesa. Nepostavil se mu do cesty jediný keř. Větvemi a kmeny se sem ze západu prodíralo světlo. Zase uslyšel holubice, ale tentokrát jako by vzlykaly.

Obešel houštinu. Stála tam před ním žena.

Byla stejně velká jako on, štíhlá, a z ramen až ke stříbrným botám jí splýval listově zelený plášť. Zlatá čelenka a náramky na jejích rukou byly tvarovány jako hadi, kteří se svíjí a koušou se do vlastního ocasu. Pokožka svítila barvou modře stínovaného sněhu, rty měla krvavě rudé. Vlasy, které jí splývaly až na záda, temněly černí havraních křídel. V protáhlém, pěkně tvarovaném obličejí jí zářily velké žluté jestřábí oči. Zvedla ruku. Hadding se zastavil.

Promluvila. I v táboře zaslechli tu chladnou melodii.

Ať se budeš plavit na moři nebo kráčet pevninou, od téhle chvíle tě budou nenávidět elfové, a kamkoli půjdeš, přihodí se ti to nejhorší, jak na zemi, tak i na lodi. Nepříznivé větry budou vzdouvat tvé zmrzlé plachty.

Ani na břehu nenajdeš střechu nad hlavou. Počasí přinese neštěstí tomu, kdo ti poskytne přístřeší, až nakonec zůstaneš úplně sám. Zažehl jsi zlobu a sám budeš trpět všemi zly. On byl vznešený pán, dodnes skrytý ve zvířecí kůži. Tys jej zabil, toho velkého bůžka. Ted' jdi na svou loď. Čekají na tebe

divoké vichřice. Budou štvát tvé plavidlo, budou sílit, aby nakonec ničivé vlny rozbily loď.

Dokud nebudeš litovat toho, cos elfům provedl, a nezaplatíš jejich bohu krvavou daň.

Zmizela jak ranní mlha. Zůstal sám. Slunce zapadlo.

XVII.

Kořist nejedli. Po bezesné noci zvíře pochovali, jak nejlépe uměli. U hrobu obětovali vše, co mohli, i když to byly většinou jen ubohé obětiny. Na zpáteční cestě na dvůr skoro nepromluvili.

Když tábořili, Hadding prolomil ticho. „Jestli se nadpřirozené bytosti rozzlobí, vezmu zodpovědnost na sebe.“

„Ať se děje cokoli,“ zavrčel Arnulf, „já budu stát při svém pánovi.“

Gunnar pokrčil rameny. „Já taky,“ přidal se. „Pomohl jsem tu věc přinést,“

Mezi muži se ozvaly náznaky smíchu. Tu noc se jim spalo lépe. Přesto byli ráno strašně unavení.

Pokračovali v cestě. Vysoko nad stromy se kupily mraky. Skulinami mezi modročernými oblaky dováděivě probleskovalo světlo. Horko ustupovalo, zvedal se vítr. Vířil čím dál tím hlasitěji. Zmítal korunami stromů a svištěl v nich. Na neklidné mořské hladině se vařila bílá pěna.

Vítr hnál oblaka nad hlavou jako kouř. Bronzové paprsky jimi už jen občas prosvítaly. Mraky houstly a slunce se ztratilo. Oblahu osvítil blesk. Zaburácel hrom.

Propukl déšť, z nějž nárazy větru udělaly vodopád, který oslepoval a bičoval. Šero chvílemi prosvětlil blesk. V jeho záři se třepotaly lístky stromů a kymácel vřes. Pak až do dalšího zablýsknutí vše zahalila tma. Hřmění neustávalo.

Přišlo krupobití. Kroupy velikosti kamenů způsobovaly mužům na těle krvavé rány. Pak s chřestěním dopadaly na zem, aby ji pokryly bělobou. Moře, napůl skryté hustými mračky, se divoce vzdouvalo.

Hadding a jeho muži se snažili schovat pod stromy. Vypadalo to, že bouře nikdy neustane. Přesto skončila tak rychle, jak

začala. Mraky se protrhaly, vítr utiřil. Zapadající slunce vyslalo ohnivé paprsky na vlny, které se ještě neuklidnily a dosud útočily na pobřeží. Promáčení a napůl zmrzlí se muži pustili dál po mokré zemi. Tráva a keře ubíčovány téměř k smrti jim čvachtaly pod nohama.

„Přece jen tam nahoře máme přátele,“ prohodil nakonec Hadding. „Thorovo kladivo nikdy neudeřilo blízko.“ Nikdo se ale nezasmál.

Na Bruniho dvůr dorazili krátce před setměním. V přístavišti kotvily tři lodě. Protože měly málo místa, musely být svázaný jedna vedle druhé, s měkkými nárazníky mezi sebou. „Hurá, to jsou naše lodě!“ zakřičel Hadding. „Musely přijet, když jsme byli pryč. Už budete brzy doma, chlapi „

Válečníci byli tak vyčerpaní a zmrzlí, že mu ani neodpověděli. Vlekli se k palisádě. Zašpičatělé kmeny se černě tyčily proti obloze jako čelist plná zubů.

Bruni se s nimi setkal v domě. Sám byl také zablácený a unavený, protože se zrovna vrátil z pojižděk po hospodářství. „Letošní úroda je zničená,“ oznámil jim. „A blesk zasáhl také tři pastviny a spálil vše, co na nich bylo. Nevím, kolik dobytka pomřelo. Letos bude krutá zima.“

„Pořlu vám jídlo z Dánska,“ slíbil Hadding. „Když už jsme u toho, jak to vypadá s mými loděmi?“

„Ubytoval jsem posádky mezi námi,“ odpověděl Bruni. „Pořlu pro kapitány. Řekli mi, že ostatní odjeli domů, když se od posla z mé lodě dozvěděli, že už je nebudeš letos potřebovat. Ti, kdo se do Sjaellandu dostali před bouří, by měli být v bezpečí. Kdo ví, co se ale stalo s těmi, kteří zůstali na moři?“

Hadding přikývl. V každé posádce bylo o hodně méně mužů.

„Bojím se o naše rybáře,“ pokračoval Bruni. „Ještě se žádný nevrátil. Byli pryč všichni mí muži a ještě někteří z okolí „

Otřásl se. „Bouřky umějí s loděmi pěkně zatočit. Jestli neztroskotali, určitě se budou snažit vrátit se domů. Dokud to půjde, budu doufat. Tak se pojďme vykoupat a opít.“

Hadding přemýšlel o pohromě, kterou hrozila elfí žena všem, kdož jej vezmou pod svoji střechu. Ten večer o tom stejně jako jeho muži nikomu neřekl. V Bruniho domě se ale nic veselého nedělo.

Do rána se nikdo z rybářů nevrátil. Hadding si musel uchovat svou čest a povědět svému hostiteli, co se mu přihodilo. „Nešťastná náhoda,“ zhodnotil jeho čin správce po chvíli. „Nemohl jsi to vědět. Já bych udělal totéž. A možná si tam z tebe jen utahoval nějaký troll.“

„Možná,“ odpověděl Hadding a zíral do tmy za Bruniho. „Ale ty a tví lidé, kteří nás hostili, jste utrpěli náhlé a obrovské ztráty. Jakmile se dneska počasí zlepší, odjedu.“

„To je moudré,“ souhlasil Bruni. Hadding mu odpustil, že jej nezdržoval.

Eyjolf, jenž s nimi na lov nejel, si vzal krále stranou. „Půjdu do Bralundu po souši.“

„Ano, na téhle cestě bys mohl mít větší štěstí,“ potvrdil mu Hadding.

Eyjolf se mu podíval do očí.

„Jestli mě k něčemu budeš potřebovat, popluji s tebou.“

„Nebudu. Ne, jen jdi stezkou medvědů a já půjdu stezkou labutí. Pošlu s tebou strážu, aby se ti nic nestalo.“

„Oni ale touží po domovech, pane.“

Hadding se pousmál. „Myslím, že pro ně bude ctí doprovodit tě domů.“

Tak se tedy král a zbytek jeho mužů rozdělili do tří posádek, vztyčili stožáry, vytáhli kotvy a opustili Helsingland. Foukal silný a hlasitý západní vítr, ale nedosahoval takové rychlosti, aby vytáhli plachty a nechali se nést. Na obloze pluly střapaté

mraky. Moře vypadalo jako stádo vzpínajících se letících koní s bílými hřívami. Přesto se nezdálo nebezpečné a cesta vedla jen přes úžinu, jiho-jihozápadně k Sjaellandu. Měli by přistát během zítřka.

Hostitelé stáli na břehu a pozorovali je, dokud jim nezmizeli z obzoru - a pak moře sledovali ještě mnohem déle a doufali, že uvidí některou z vlastních rybářských lodí.

Mraky černaly. Velmi rychle překryly slunce. Vítr zesílil. Rozbouřená voda se zvedala čím dál tím divočeji. Lodě se nakláněly, zmítaly a vybočovaly ze směru. Trámy praskaly tak nahlas, že je bylo slyšet i přes řev a dunění vod. Vlny se přelévaly přes zábradlí a narážely do trupu. Muži pracně vylévali vodu. Ruce měli zkřehlé zimou.

„Obávám se, že míříme do vichřice nebo ještě do něčeho horšího,“ řval Haddingův kapitán, aby jej král vůbec uslyšel „Určitě ano. Zkraťte plachtu o jeden pás.“

Vítr sílil a oslepoval je proudy mořské vody, která štípala po celém těle. Moře se divoce vzdouvalo a zbělelo. Vlny hřměly skoro jako hrom.

„Vyhod'te kotvu a odřízněte plachtu,“ přikázal Hadding. Pak se sám chopil kormidla a snažil se je udržet v kurzu. Jestli se loď neudrží přídí proti vlnám, půjde ke dnu.

Padla noc. Možná si posádka dala před oči vědra, aby náhodou nespátřila lodníka ze záhrobí na jeho poloviční lodi. Pak už by jim bylo jasné, že na ně čeká smrt.

Ani východ slunce svět moc nerozzářil. Vítr nepřestal kvílet a moře buráčet. Když Hadding zaostřil zrak, spatřil mezi šedí vln další z lodí. Kymácela se stejně bezmocně jako oni. Zapřel se nohama ještě pevněji a vůlí setrval na místě. Občas mu někdo přinesl doušek piva nebo kousek jídla.

Pomalou, nikdo nedovedl říci, za jak dlouho, se vpředu objevila ještě hustší temnota. Zkřehlí chladem a únavou ji pozorovali,

jak se blíží ke břehu, kde se tříští bílý příboj. Hluk vlnobití se k nim donesl i přes jekot větru.

„Potřebujeme prostor!“ zařval Hadding. „Táhne nás to ke břehu! Rychle se musíme dostat na volnou vodu!“

Knora měla osm vesel, dva páry na přídi a dva na zádi. Sloužily pouze k obracení lodi v úzkém prostoru nebo v naprostém bezvětrí. Nyní se jich ale muži chopili a byli připraveni využít je ku pomoci. Kapitán přikázal, aby do manévrování zapojili i napůl staženou plachtu. Jakmile ji vztyčili, nabral náraz větru. Lana námořníkům vyklouzla z rukou. Ráhno se protáčelo kolem dokola, plachta ohlušivě práskala, závětrná strana se potápěla. Jednoho ze dvou mužů u rumpálu napadlo vytáhnout nůž a přetnout zdvihací lano z pásku mroží kůže. Konec lana šlehl bojovníka tak, že mu z obličeje zbyla pouze krvavá maska. Ráhno napůl přepadlo přes palubu. Tíha plachty ihned loď naklonila. Muži se k plachtě vrhli, aby ji odřízli. Přelila se přes ně vlna a dva námořníky smetla.

Posádka zůstala na pospas vlnám. Hadding se ze zadní paluby brodil lodí ke zbytku mužstva a zjišťoval, kdo přežil. „Lod' už nezachráníme,“ zařval do hluku větru a vody. „Najděte si každý kus dřeva, které by vás mohlo nést!“

Zahlédl druhou knoru, která už také neměla stěžeň a byla napůl rozbitá. Jeho vlastní stěžeň ale pořád stál pevně. Vzal sekeru a podsekl ho. Na Haddingův rozkaz muži použili stehy ke zmírnění pádu stěžně a přinesli ho. „Přivažte se k tomu kůlu,“ přikázal jim. Sám zůstal na palubě a pomáhal jim z lodi do vln tak, aby se do rozbouřené vody spouštěli bezpečně a po jednom. Nakonec měl každý něco, na čem by mohl plout, nebo někoho, s kým by toto „plavidlo“ mohl sdílet.

Konečně se s obtížemi dostali na mělčinu. Valila se přes ně vlna za vlnou. Loď nasedla na dno. Vlnobití ji začalo drtit.

Hadding si uvolnil ruce. Stěžeň mu uplaval a on už nenašel jediný kousek trámu, který by byl dost velký na to, aby jej udržel. Voda ho stáhla pod hladinu. Když mu moře znovu na chvíli dovolilo vyplavat, zalapal po dechu a vtom jej spodní proud znovu smetl. Sebral veškeré síly a palec za palcem se drápal k pevnině.

Nakonec se mohl na dně postavit tak, že z vody vystrčil alespoň nos, pokud zrovna nešla velká vlna. Občas mu podrazila nohy. Když znovu našel dno, lopotil se dál. Konečně sebou praštil do husté mořské trávy a vydýchal se.

Stěžeň se vznášel na hladině. Jednomu z mužstva, který k němu byl přivázán, vymáčkkl mozek z hlavy. Další muž se utopil. Ostatní se odřízli a vypotáčeli se na břeh. Na svých úlomcích připlavali ještě další. Tři patřili k posádce druhé lodi. O třetí nikdo nic nevěděl.

Když je Hadding spočítal, bylo jich kolem něj deset.

Svalili se vedle sebe, hladoví, žízniví, promrzlí, promáčení, otlučení a úplně vyčerpaní. „Přežilo nás docela dost,“ poznamenal Svein „Mohlo to být horší.“

„Ještě bude,“ namítl Gunnar.

„Ano, pokud se rychle nedostaneme pod přístřeší,“ zavrčel Egil. „Tak zvedněte ty svoje líný zadky!“

Hadding se zašklebil. „Ani takovéhle máchání tě neobměkčilo, starý brachu,“ zamumlal. Namáhavě se zvedl. „Tak tedy pojďme.“

Klopýtali za svým vůdcem doprovázeni větrem. Slunce už jistě brzy zapadne, protože mraky na obloze čím dál více černaly. Za loukou se rozprostíral les. Stromy se chvěly a úpěly. Některé měly ulámané větve. Jiné se v třískách válely po zemi. Vlnobití tu po sobě na památku zanechalo pěnu.

„Neměli bychom si raději postavit boudu z roští, dokud je ještě světlo?“ navrhl Arnulf.

„Vidím hromadu hnoje,“ uklidnil je Hadding. „Lidi už nebudou daleko.“

V lesíku se otevírala mýtina. Když se k ní přiblížili, spatřili uprostřed skupinku domků. V zálivu kotvily lodě. Jistě tu tedy žijí rybáři, kteří také něco pěstují. K cizincům mohou, ale nemusí být přátelští. Muži s sebou kromě několika nožů v pochvách a pár úlomků dřeva, které by mohly posloužit jako palice, neměli žádné zbraně.

Přesto se Hadding belhal dál. Malý dvorek obklopovaly tři domy a stáj. Byly řádně postavené z hlíny a naplaveného dřeva a střechy pokrývaly drny. Klidně by si Vikingové mohli myslet, že uvnitř není nic, co by stálo za přepadení. Král zatřásl na první dveře.

Zaskřípaly a pootevřely se. Vykoukl nějaký muž. V šeru za ním stáli ještě nejméně dva, kteří třímali v rukou kopí a sekeru. „Jsme námořníci a ztroskotali jsme. Bohové mají rádi pohostinné lidi.“

„Hm, vypadáte dost mizerně,“ zabručel domácí. „Počkejte chvíli. Thormunde, upozorni sousedy.“

„Je moudré, že jste opatrní a ostražití,“ poznamenal Hadding, „ale uvidíte, že toho není třeba. Nechceme s nikým bojovat.“ Nedodal, že by pravděpodobně prohráli. Nemělo cenu to zkoušet.

Muži z ostatních domů přišli v otrhaných šatech, ale dobře ozbrojeni. Zanedlouho ale poznali, že cizinci nelhali. Přesto si je rozdělili mezi sebe - i když to bylo spíše kvůli nedostatku místa. Každá rodina žila s dětmi, starci a neprovdanými příbuznými.

Hadding už znal tento způsob bydlení. Jedna místnost, na jejímž konci byl ustájený dobytek. Jeho teplo a pach se linul všude kolem. V ohništi plápolal rašelinový oheň. Vlhkou hlínu na podlaze překrýval rákos. Když není nic lepšího, bude muset

spát na zemi. Ženy mu nejprve pověsily šaty a půjčily mu přikrývku, aby se do ní zabalil. Přinesly mu chleba a kyselé pivo -to nejlepší, co jim zbylo od vlastní večeře. Stejně se postaraly o jeho přátele.

Cizinci se představili, ale o svých útrapách se nijak nezmiňovali. Obyvatele nenapadlo, že by tenhle Hadding mohl být zrovna král. „Jsi dobrý muž, Kari,“ řekl Hadding domácím. „Zítra si musíme promluvit. Když mi pomůžeš, neprohloupíš.“

„Zítra,“ odpověděl rybář. „Ted' budeme spát.“

Všichni se natáhli na zem a jejich ostražitost rychle setřel spánek. Dohasínající oheň matně žhnul. Venku kvílel vítr.

Foukal silněji a silněji.

Lomcoval okny a okenicemi. Kolem zdí svištěl písek a větvičky z pláže.

Dveře se náhle rozlétly, vytrhly se z pantů a odletěly do tmy. Bouře se vřítla dovnitř. Nad hlavami se jim rozlomily trámy. Spadla polovina střechy.

Lidé vyskočili z postelí. Vítr jim ze rtů ukradl všechna slova, ještě než mohla proniknout k uším ostatních. Muži potmě tápali v troskách. Byli tam pohřbení dva Haddingovi válečníci spolu se třemi Kariho dětmi, jeho starým otcem a krávou.

Zjistili to ale až ráno, když ostatní vylezli ze svých neporušených domovů. Našli v nich sice všichni v noci ochranu, ale již více nespali. Počasí se utišilo. Moře se sice pořád vzdouvalo, ale sluneční paprsky se prodraly skrz mraky a prohřívaly promáčenou a ztichlou zemi.

„Myslím, že bychom raději měli odejít,“ řekl Hadding rozhodně. „Dejte nám na cestu nějaké jídlo. Zanedlouho o mně znovu uslyšíte.“

Kari se díval jinam. „Nevím, jestli máme zájem,“ zamumlal. „Váš pobyt nám zase tolik štěstí, kolik jsi předpovídal, nepřinesl.“

Přesto jim obyvatelé věnovali něco ze svých zásob. Mohli tyhle utrmácené poutníky stejně dobře zabít. Možná by to i udělali, kdyby slyšeli celý jejich příběh. Bylo ale jednodušší se jich zbavit.

Hadding vedl svou hrstku mužů dál. Zjistili, že se nacházejí na severozápadě Sjaellandu. Když se budou držet napravo od vody, dostanou se k Sundu a pak na ostrov, kde je Haven a blízko něj králův palác. Znavená těla jim ale nedovolovala žádný spěch. Stejně tak by se nemohli postavit žádnému nepříteli. Král udělal dobře, když odtud vyhnal zloděje - i když s sebou zrovna nenesl nic, co by jim stálo za přepadení.

Oteplilo se. V místech, kde se mezi vřesy klikatil potůček, si lehli a podřimovali.

Pak se plahočili dál. K večeru došli k polím a našli vísku. Zdejší sedlák poznal krále Haddinga na první pohled. Lidé jásalí radostí, když se doslechli, že je naživu. Připravili nejlepší jídlo, jaké měli. Zatím nabídli pivo, koupel, nové šaty, zbraně, koně a ubytování.

Tu noc propukl požár. Nikdo nevěděl, jak se to mohlo stát. Příčina požáru se pozná málokdy. Možná to způsobila převrácená lampa, náhodou vykopnutý uhlík, nebo třeba zbloudilá jiskra dopadla do slámy. Kuchyně větších domů stály samostatně stranou, aby se pravděpodobnost požáru snížila. Z chudších lidí si to ale mohlo dovolit jen pár. Plameny zachvátily doškovou střechu. Mírný větřík se změnil ve vítr a oheň ještě rozšířil. Všichni vyvázli živí, ale víska lehla popelem.

„Zdá se, že přinášíme všude smůlu,“ poznamenal Egil u praskajícího ohně.

„Ne,“ odpověděl Hadding. „Já ji přináším. Ale zůstaňte se mnou ještě chvíli.“

Pokračovali dál. Od té doby požádali cestou o chleba, aniž by se představili, a přenocovali pod širým nebem.

Když se před nimi zvedly vysoké štíty jeho paláce, Hadding rozkázal: „Vy jděte dovnitř. Přineste mi stan a vše potřebné. Budu bydlet na tomhle poli.“

Muži jej poslechli. Eirik Jarl rychle shromáždil ozbrojené síly. Zanedlouho krále na cestě doprovázela slušná armáda.

Domů nikdy nevročil. Neustále doprovázen špatným počasím, projížděl král Dánskem, mezi ostrovy, přes ně, až do severní části Jutského poloostrova. Všude, kde měl své državy. Pásly se tu krávy černé jako uhel a král si vybíral nejlepší kusy. Převezl je přes souš i moře a shromáždil je ve Skane. A stále sháněl další.

V Bralundu byl lesík zasvěcený Freyroví. Stála tam postava tohoto boha vytesaná do lidské velikosti, namalovaná a pozlacená. Tyčil se nad zlatým kancem a svýma dlouhýma rukama ochraňoval své území, aby plodilo, rostlo a žilo.

„Co tady chceš dělat?“ zeptal se Eyjolf.

„To, co musím,“ odpověděl Hadding.

„A jak víš, co máš udělat?“

„Možná z nějakého zapomenutého snu. Jenom vím, že to vím.“

Brzy se o tom dozvěděl lid. Scházeli se muži z celého okolí. Postavili si boudy, stejně jako když se měla sejít Rada. Ale když nadešel čas, stáli mlčky.

Před bohem hořely ohně. Muži přivedli černé krávy, jednu za druhou. Některé se splašily a začaly se bránit a bučet. Provazy ale třímali v rukou silní chlapi. Jakmile krávu přivedli, Eyjolf ji omráčil kladivem a Hadding jí podřízl krk. Krev crčela do číší. Mudrci do nich namočili hůlky popsané runami a

postříkali přihlížející. Sedláci stáhli z mrtvol kůže, maso odřezali od kostí a hodili do kotlů s vroucí vodou. Hlubokými hlasy zpívali staré melodie.

Pak konečně ostatní muži vyvalili soudky s pivem a medovinou. Hostina začala. Byla bohatá a veselá. Hadding se usmíval, celý červený od krve. Zrušil zlé kouzlo. Tu noc přespal pod Eyjolfovou střechou. Později svého přítele jmenoval jarlem celého Skane.

Těm, kteří kvůli němu trpěli, poslal zlato a stříbro - tak podle zákonů vynahradil ztráty a smrt a ještě k tomu přidal dary navíc. Víc už král udělat nemohl. Dánové už si ho zase vážili.

Od té doby Freyrovi každoročně obětoval černý dobytek. Tento zvyk se rozšířil po celém Dánsku a ještě Haddinga dlouho přežil.

XVIII.

Po tolika špatných událostech nemohl Hadding hned znovu vyvolat válku ve Svithjodu. Následující rok zůstal doma. Bylo tam dost práce - král musel jezdit zemí a dohlížet na své državy. Neklid se jej ale zmocňoval čím dál tím více.

Proto byl hned o moc šťastnější, když se příštího jara setkal s Ivarem Bardssonem. Vždycky rád přivítal všechny pocestné a napjatě naslouchal jejich vyprávění o domovské zemi a cestování.

Ivar byl Seveřan z Nideringského království, které leží něco přes pět set mil po moři od Skagerraku. Odtud zbývá do Havenu ještě dobrých dvě stě mil. Nideringské lodě se v Dánsku málokdy zastaví. Znamená to náročnou cestu přes nesčetné ostrůvky a fjordy, kde často číhají vikingové. V Norsku nevládl dost silný král, aby je porazil. Svipdag sice na jihu sjednotil pár ostrůvků, ale pak odešel do Svithjodu. Od té doby tam žili všichni jeho synové i vnuci. Jejich severská panství jim stále odváděla daně, ale jinak s nimi kromě jména neměla nic společného. Teď, když se považovali za Švédy, jim na nějakých ubohých pár akrech nezáleželo.

Od té doby šlo zboží z dalekého severu přes několik obchodníků, a proto bylo na dánských trzích velice drahé. Čas od času se ale nějaký neohrožený námořník odvážil vydat se na dalekou cestu. Náklad mrožích kůží a klů, narvalích zubů a kůží a podobných věcí, které by dovezl, by mu vynesl plno jantaru, zlata, otrokyň, skla z jižních zemí, vína a hedvábí a jiných výrobků, které jinak putovaly do baltských obchodních center. Ivarova knora, neobvykle veliká, vezla velkou dobře vyzbrojenou posádku, na kterou by si troufl jen málokterý korzár. A kromě toho by ji nedokázali vysledovat. Člověk,

který se dokáže dobře orientovat podle slunce, měsíce, hvězd a řek, je na moři v bezpečí. Nesnáze má pouze s počasím.

Tentokrát přinesl horší novinky než jen o zlodějích.

Když se plavil po Soundu, zastavil se v Havenu. Směřoval na Gotland, ale myslel si, že by si tu mohl odpočinout a možná udělat nějaký malý obchod. Když zaslechl, že je král v nedalekém paláci, vzal několik mužů a z ostrova se sem přepravil, aby jej mohl navštívit. Hadding jej uctivě pohostil a požádal celou družinu, aby zůstala přes noc nebo jak dlouho bude chtít. Tihle dva muži se totiž už kdysi setkali a výborně si rozuměli.

Plápolal a hřál jen jeden krb, protože byla otevřená okna a dveře, aby mohl dovnitř pronikat vlhý jarní vzduch. Proudilo sem odpolední slunce, které rozzářilo závěsy a kovové předměty, zjemnilo vyřezávané sloupy a táflování. Utišil se hluk domácnosti a dvora - lidské hlasy a dupot, klapot kopyt, skřípot vozíků a zvonění kladiva o kovadlinu. Ženy z dobrých rodin přinášely válečníkům a námořníkům sedícím na lavičkách poháry s medovinou. Vedle Haddinga seděla Gyda - jeho místní milenka, krásná mladá žena. Copy jí spadaly až na červenou zástěrku, která zdobila bílou skládanou róbu. Na rukou měla krásné stříbrné prsteny a na ramenou stejně drahé brože. Král byl také bohatě oděn. Měl na sobě brokátovou tuniku, modré plátěné kalhoty, zkřížené heraldické stužky z kůže z kůzlete a boty z jelenice. Zlatavé lokny mu poutala vlněná čelenka, v níž byly vetkány obrazy rvoucích se šelem. Když si povídal s kapitánem, ostatní seděli tiše a naslouchali.

„Tak,“ zeptal se po chvíli, „jak to v Nideringském království vypadá?“

Ivar se zamračil. Byl to hubený muž s ostrými rysy v obličeji, měl hnědé vlasy a vousy mu už šedivěly. Jeho obnošené prošíváné námořnické šaty z kůže vynahrazoval zlatý řetěz na

krku, na němž viselo malé zlaté kladívko. „Špatně, pane,“ odpověděl. „Máme potíže. Ale bude to ještě horší.“

Hadding se napřímil. „Pokračuj!“

Ivar věděl, že o tom bude muset vyprávět, a tak si svá slova rozvážil dopředu. „Asi víš, že v horách v Dofra Fell už dlouho přebývá jotun jménem Jarnskegg. Je to asi tři nebo víc dnů náročné cesty od velkého fjordu. Skoro nikdo tam nežije, jen chudý lid, který nemá nic cenného, co by se mu dalo ukrást. Neměli jsme s ním tedy dříve žádné nebo jen malé problémy. Pomalu jsme ty lidi ani neviděli. Jen málokdy jsme je zahlédli proti obloze, když šli po hřebenu hory nebo ve stínu borovic někde hluboko v údolí.“

Hadding přikývl. „Ano, něco jsem o něm slyšel.“ Už nedodal, že o obrovi věděl od svých opatrovníků. Vagnhofdi se s Jarnskeggem nikdy nesetkal, ale doslechl se o něm. Těch několik málo obrů, kteří přebývali v Midgardu, vyhledávalo samotu.

„Ale předpokládám, že o dceři krále Haakona, Ragnhildě, asi nevíš,“ pokračoval Ivar. „Je to mladá žena, krásná na pohled, ale lehkomyšlná a tvrdohlavá v nitru. Vždycky milovala hory a potulovala se po nich. Otec jí to dovolil. Je to jeho jediná žijící dcera a on jí těžko něco odpírá. Samozřejmě, že s ní vyslal strážce a služebné Loni se s ní v té divočině Jarnskegg potkal. Když jej spatřila, ztuhla hrůzou. Ale zdá se, že pokud to není jen nějaký jeho rozmar, zamiloval se do ní. Je také možné, že se po tolika stovkách let trochu zbláznil. Ať je to jakkoli, zařval na ni, aby šla s ním. Její doprovod ji těsně obestoupil a připravil si zbraně. Možná jich na něj bylo moc, možná ne. On každopádně není žádný čaroděj, narozdíl od toho, co jsem slyšel o jiných obrech. Jen zavrčel, že nechce žádný boj, ve kterém by se mohla zranit, ale že o něm ještě uslyší. Pak se rozhněvaně vydal do hor.“

Nějaký čas poté vyhledal pasáka, který pásł dobytek. Řekl tomu muži, aby od něj donesł vzkaz králi. Když jej nepředá, zabije mu zvířata a vypálí usedlost. Muž samozřejmě poslechl. Jako důkaz přinesl lebku s křemeny v očních důlcích, kterou mu dal Jarnskegg pro Haakona. Vzkázal, že chce Ragnhildu. Když ji dostane, bude za krále bojovat, kdykoli to bude třeba.“

„To samo o sobě dokazuje, že to v hlavě nemá tak úplně v pořádku,“ zamumlal Hadding, když si vzpomněl na Vagnhofdiho.

„Když jej odmítneme, zničí celé království,“ pokračoval Ivar. „Určitě je vám jasné, pane, že by žádný otec nedal dobrovolně svou dceru takové hrozné bytosti. Haakon poslal pasáka domů s odpovědí a se strážemi, aby jej ochránil od utrpení, které musí někdy poslové špatných zpráv snést Jarnskegg jej vyslechl a řekl, že si to možná král časem rozmyslí. Pak se vrátil do divočiny Brzy začal napadat lidi. První zemřel ten pasák. Jedinou ranou mu rozdrtil hlavu, jakmile stráže odešly. Pak Jarnskegg drancoval v horách. Těch pár lidí na osamocených usedlostech se mu nemohlo ubránit. Zabil všechny muže a vyvraždil jejich rodiny. Ty, kteří utekli a schovali se, si našel a zabil také.

A navíc sešel na úpatí hor a pak se vydal do údolí.

Znovu a znovu vyrážel za nocí ven a rozbíjel brány a dveře, zabíjel lidi a stáda, zapaloval domy Někdy se mu sice postavila větší síla, než jaké se byl schopen ubránit, ale pak mu stačilo se rychle stáhnout a nikdo jej nedohonil. Slíbil si ale, že brzy zaútočí někde jinde. Všichni žijí ve strachu, jestli se obr přiblíží nebo ne. Občas na ně zakřičí, že kdykoli si král bude přát jejich nesvár ukončit, stačí vyslat samotnou Ragnhildu k Trollímu vrchu.

Tam už se na něj doptá.

Samozřejmě, že král vyslal vojsko, aby se s ním vypořádalo. Pokaždé ale jen zbytečně klopýtali po horách. Je jasné, že Jarnskegg věděl, kde se pohybují, a zná divočinu lépe než kdokoli jiný. Snadno se jim může vyhýbat tak dlouho, dokud to nevzdají. Stejně se dokázal během jejich výpravy vytrazit a rozprášit další bezmocnou usedlost.“

„Copak král ještě nevyzýval bohy?“ zeptal se Hadding.

„Ale ano, znovu a znovu jim obětoval bohaté dary,“ přitakal Ivar. „Nebylo to ale nic platné. Žádný čaroděj, ani věštkyně nebo sen nemohli nikomu říci, proč s tím monstrem Thor neskončuje.“

Hadding se zadíval do dálky. Bylo ho sotva slyšet:

„Já nejsem žádný jasnovidec, ale z toho, co jsem zažil, usuzuji, že někdy i samotní bohové musejí projít zvláštními cestami, jejichž konce člověku vůbec nic neříkají.“

Ivar se zamračil. „Ať je to jakkoli, pane, mezi lidmi se šeptá, že král bohy nějak rozhněval. Nahlas pak tvrdí, že nemá právo mařit jejich životy kvůli nějaké umíněné holce. Když jsem odjížděl, vypadalo to beznadějně. Všude se povídá, že by se jí měl král vzdát a bylo by to. Jinak jej sesadí a jeho dceru stejně pošlou k obrovi. Zatím se to jen říká. Ale až lidem jejich neštěstí přeroste přes hlavu, myslím, že z toho bude povstání.“

Hadding se popotáhnul za vousy. „Hm,“ řekl po dlouhém tichu, do kterého jen praskal oheň. „A co tomu všemu říká Ragnhilda?“

„Postupem času jsem o tom slyšel různé věci,“ sdělil mu Ivar. „Je to pochopitelné. Musí sehrávat těžký vnitřní boj. Jednou se přikloní na jednu stranu, jindy na druhou. Zpočátku byla stejně nadutá jako její otec. Nikdy by si nemazali ruce s něčím, co by nějak zapáchalo. Později, když už rabování země trvalo několik měsíců, zařekla se, že než aby s ním uléhala na jedno lože, to se radši zabije. Ale - nevím to přímo od ní, ale říká se,

že pak přišla na to, že kdyby se místo k němu vydala do pekla, Jarnskeggův vztek by ještě vzrostl. Myslím si, jestli snad nezačala doufat, že najdu nějaký způsob, jak jej zabít ve spánku, až u něj bude přebývat.“

„O tom pochybuji,“ řekl Hadding zachmuřeně. „Znám tyhle bytosti.“

„Proč by po ní ale toužil?“ vyhrkl Svein. „Obr a ona...“ nedořekl a začal se červenat. Byl ještě mladý.

„Máš na mysli, že by ji hned napoprve roztrhl na dvě poloviny?“ pomohl mu Gunnar. „Na to možná nepomyslel. Nebo je mu to po stovkách let, kdy neměl nic lepšího než srnky, jedno. A nebo by se mu to líbilo.“

Arnulf se zahihňal. „Nebo ostatní rozměry neodpovídají jeho výšce.“

„Nebo ji donutí, aby ho potěšila něčím jiným,“ navrhl starý Egil. Odplivl si. „Ano, bude lepší, když si vezme život.“

Hadding pozvedl ruku. „Buďte zticha,“ přikázal jim. „Tohle je důležitá záležitost. V sázce je víc než jen královská čest. V sázce je možná celé království. Nemůžeme nechat ubližovat tak dobrému národu, jako jsou Nideringové, aniž bychom je nepomstili. Jinak se bezpráví spolu s násilím a vším nelidským utrpením rozšíří jako oheň. Není vpravdě tohle ten důvod, proč od toho bohové dávají ruce pryč?“

Naklonil se k hostu. „Ivare,“ zeptal se, „jak dlouho myslíš, že to Haakon ještě vydrží?“

„To nevím, pane,“ odpověděl Seveřan. „Je statečný a hrdý. A dceru opravdu miluje. Je velmi krásná a podmanivá. Bojím se ale, že jsem ji viděl naposledy.“

„Možná ne,“ pronesl Hadding tiše. „Možná ne. Zůstaň ještě několik dnů a promluvíme si.“

„Musíme se dostat na Gotland, než začne trh, pane.“

„Ale když vás od něj zdržím, vynahradím vám to. Zůstaňte tady. Štědře vás pohostím.“

Ivarovi se rozzářily oči dychtivostí. Nezastavil se v Havenu, aniž by neměl postranní úmysly. Jako obchodník ale nedal na svém obličeji nic znát a řekl jen: „Jak si přeješ, Veličenstvo.“

Hadding pozvedl pohár. „Pojďte, napijeme se a budeme se veselit,“ zvolal. „Přemýšlení počká do zítřka.“

„Najednou jsi zase celý roztřesený,“ zašeptala mu do ucha Gyda, jeho milénka.

Zasmál se. „No, alespoň mě zase něco znepokojuje.“

Přestože se po zbytek dne a večera veselil, pokývl na jednoho muže po druhém, aby přistoupili k jeho trůnu. Rozmlouval s váženými muži a mudrci tiše a vážně. Ráno vyslal posly, aby požádali o schůzku ještě další muže. Vyslanci nejeli déle než dva dny nelehké cesty. V té době byl s Ivarem a svými rádci často sám.

Třetí noc, když ležel v posteli se svou milenkou, Gyda se ho zeptala: „Pojedeš do Norska, vid’?“

„Proč si to myslíš?“, zeptal se.

„Znám tě víc než kdokoli jiný, i když je to ještě málo,“ vydechla ve tmě. „Brzy odjedeš. Kdybys tolik nespěchal, poslal bys i pro vzdálenější správce, aby tady doma vše zajistili.“

Král se usmál a objal ji. „Jsi bystrá, láska moje.“

Gyda se naštvála. „Co tě k nim váže? Co je ti do toho?“

„No,“ odpověděl rozvážně, „jak už jsem řekl, je špatné, aby urozenou pannu uchvátilo hnusné zvíře, které ji získá tím, že ničí zemi jejího otce. Kdyby se to rozkřiklo, povzbudilo by to mnoho takových zločinců. Nejlepší bude, když se nic takového nestane.“

„Tobě jde ale ještě o něco.“

„Máš pravdu. Nideringové jsou nejsilnějším národem Norska. Bylo by užitečné s nimi mít nějaké smlouvy, když si Uffi tak málo hledí jižních oblastí. Zaútočit na nás by si potom vskutku rozmyslel.“

„Máš na mysli něco jako manželství? Seveřané tvrdí, že je Ragnhilda krásná.“

Hadding se zasmál.

„Já ji nikdy neviděl.“

„Je ale královská dcera. Po tvé smrti by jistě Dánové raději uvítali na svém trůně jednoho urozeného z tvých synů, než někoho z řady levobočků, které máš roztroušené mezi lidem.“

„Ano, měl bych pomýšlet i na budoucnost. Spory mezi mými syny by mohly zničit vše, co jsem vybudoval.“ Hadding se znovu zasmál. „To jsi se ale dostala moc daleko za to, co víme nebo můžeme předpovědět. Vše, co dnes v noci vím, je, že jsi pěkná a že jsi tu se mnou.“ Přitáhl si ji k sobě. Slaměná matrace pod nimi šustila. Gydiny rozpuštěné vlasy voněly létem. „Pěkně se se mnou rozluč.“

„Ano, rozloučím.“ Těžce polkla. „A také tě patřičně přivítám zpátky doma, když se vrátíš. A když budeš chtít.“ Dívčina ústa našla jeho. Tam, v jejich úzkém a tmavém loži.

O několik dnů později už byl Hadding na cestě.

Neztrácel čas tím, že by vše zařizoval sám. Rychle si promluvil se sjaellandskými správci a nechal Eirika Jarla dohlížet na království. Od Ivara Bardssona skoupil celý náklad jeho lodi za víc, než by dostal od obchodníků v Gotlandu. Plavil se pak s ním, aby jej provázel a pomáhal mu. Nyní vezl koně.

Jinak měl jen jednu loď. Kdyby nic jiného, nemohl si dovolit nepřítele varovat. Obr by se jí stejně nevšiml, protože bude škodit někde jinde. Hadding se všemi svými znalostmi

divočiny a jotunů ale nedoufal, že by si s Jamskeggem poradil sám.

Plavidlo bylo jeho miláčkem. Jmenovalo se Ohnivý drak. Byla to válečná veslice s třiceti vesly. Posádka zavěsila štíty na lodní boky. Lod' se protancovala Sundem; byla červeně, černě a zlatě pomalovaná. Na stěžni se vzdouvala světle pruhovaná plachta. Dokud se nedostanou na širé moře, nedá Hadding na příď dračí hlavu. Neměl v úmyslu dráždit domácí majitele půdy. Lod' už se ale hrnula vlnami jako vlk za kořistí. Musí křížovat, aby se nevzdálili od knory. Válečníci křičeli. Už je také nebavilo to věčné lenošení.

Gyda stála v přístavišti úplně vpředu před všemi ostatními a sledovala loď, dokud se neztratily z dohledu.

XIX.

Když se Hadding přes úžiny dostal do velkého fjordu, nevydal se hned za králem Haakonem do Nidarosu. Světlou letní nocí následoval Ivara k jeho domovu v Buvikském zálivu. Usedlost chránily ze všech stran stromy a Ohnivého draka skryli pod přístřešek postavený pro knoru. Ivar přikázal své rodině a domorodcům, aby zůstali na svých pozemcích. Přivedl hosty, o jejichž pobytu by se nemělo moc vědět. Sám pak osedlal koně a vydal se do Nidarosu.

Město nebylo daleko. Vrátil se ještě tentýž den. „Myslel jsem, že tě král bude chtít u sebe nechat přes noc, abys mu mohl vyprávět, proč ses vrátil domů tak brzy,“ divil se Hadding.

„Ani jsem ho nemusel navštěvovat. Stejně by si mě asi ani nevšímal,“ odpověděl Ivar. „Zítra se má Ragnhilda vydat za obrem. Nidaros překypuje novinkami. Brzy to bude vědět celé království.“

Hadding pokyvoval. „U tebe doma také něco tuší,“ řekl bez sebemenších známek překvapení, protože si s domácími již popovídal.

„Ano, stalo se to, co jsem předvídal. I když to mohlo být horší. Správci z celé země nedávno svolali Radu a přidali se k nim i sedláci. Rozhodli se, že jestli se král dcery nevzdá, svrhnou jej a odvedou ji k obrovi sami. Tím by si ale příliš nepomohli. Někteří namítali, že to bude nejen protiprávní, ale také velice nešťastný skutek. Ta žena si totiž buď vezme život sama, nebo o to požádá otce. Jiní zase naproti tomu argumentovali, že tedy zemřou alespoň oni dva lidé, jejichž sobeckost zavinila tolik smrti a zkázy. Oba sice byli přítomni jednání, ale raději mlčeli.

Včera Rada vyřkla své rozhodnutí. Pak před ni předstoupila Ragnhilda. Řekla jim, že ji nikdo nebude nazývat zbabělcem.

Půjde k obrovi pod podmínkou, že národ přislíbí svou věrnost králi Haakonovi. Vykřikovali, že ano. Slyšel jsem, že někteří plakali.“

„Má odvážné srdce,“ řekl Hadding. „Bál jsem se, že přijdeme pozdě a nebudeme moci udělat nic jiného než ji pomstít. Teď ale vidím, že ona za pomstu stojí. A dokonce stojí i za víc, stojí za záchranu.“

„Ale co kdyby to dopadlo jinak?“ zeptal se Ivar.

„O tom jsme přece spolu také mluvili. Já bych obra vystopoval. Ale byl by to únavný úkol. Místo toho on přijde ke mně.“

Ivar se na Haddinga dlouze zadíval. „Nejsem si jistý, jestli je tohle všechno pouhá náhoda,“ zamumlal. „Z toho, co jsem slyšel o tvém osudu, soudím, že není jako každý jiný.“

Dánský král pokrčil rameny. „Neznám svůj osud o nic více, než znáš ty ten svůj. Dáme se do práce. Musím jednat rychle.“

Vlastně si povídali v době, když se jejich posádky po cestě utábořily u břehu. Pro Haddinga bude nejlepší, když si jeho příjezdu nikdo nevšimne. Jeho úloha byla i bez toho, aby se o něm Jarnskegg předem dozvěděl, hodně riskantní. Jeho muži odplují s válečnou veslicí k malým osamoceným ostrůvkům Tarva a až na pár válečníků, kteří krále doprovodí, počkají na místě. Muži z jeho doprovodu už toho zažili hodně. Když si je ale vybíral, musel si dát dobrý pozor, aby si ostatní o sobě nemysleli, že mu připadají méně užiteční. Jeden z Ivarových mužů se nabídl, že je povede. Byl to Thorfinn Thorgeirsson, pocházel z Dofra Fellu a věděl, kde se nachází Trollí vrch.

Jarnskegg oznámil své mírové podmínky už dávno. Do výšky svých očí, kterými viděl široko daleko, navrší hromadu dříví na velký a dýmavý oheň. Tak, aby jej mohl zapálit člověk. U něj počká Ragnhilda buď sama nebo nejvýše s jednou či dvěma služkami. On toto znamení snad zahlédne. A kdyby

náhodou bojoval někde daleko, stejně se to dozví a ihned k ní přispěchá. Naděje, že by proti němu vyslali armádu, která by jej zabila hned, jak se přiblíží, nebyla žádná. Nemohla se zde na míle daleko nikde skrýt. Jarnskegg byl zkušený a opatrný lovec.

Hadding byl také lovec.

Jakmile si sbalili jídlo a vybavení, vydal se se svou družinou na cestu. Koně byli po dlouhé cestě lodí ztuhlí, ale za chvíli se rozhýbali. Byly to ty nejlepší kusy z královny stáje v sundském paláci. Prošly nejtěžším výcvikem. Měnil rychlost a zastavoval se, jen když už nemohli jít dál. Jeho družina se brzy zastavila na jídlo, zabalila se do sedlových přikrývek a usnula. Byla tmavá krátká noc. Za úsvitu už zase klusali za svým posláním.

Zpočátku byla cesta snadná a rychlá. Putovali na jih širokým zeleným údolím, mezi obilnými poli a loukami plnými pasoucího se dobytka. Procházeli kolem dvorců a vísek, ve kterých lid nechával práce, aby se podíval na válečníky, kteří rychle projeli kolem. Pak se země začala zvedat a byla strmější a strmější. Lesy se většinou skládaly z řídce rostoucích bříz. Jezdci projížděli kolem mýtin, kde stály ohořelé trosky a v trávě se válely kosti.

Thorfinn je dovedl k úzké cestičce, která se vinula do hor na západ. Lesy postupně řídly, až projížděli jen mezi trsy trávy, keři bobulovin, mechem a lišejníky. Potůček se klikatil přes spousty oblázků. Vítr přinášel chlad. Šedomodré balvany pocukrované sněhem se choulily pod nevlídnou oblohou. Zanedlouho se cesta úplně vytratila. Thorfinn se orientoval podle vrcholků hor.

Po čtyřech dnech a nocích pozvedl ruku a přitáhl otěže. „Myslím, že ostatní by tu už měli zůstat,“ řekl Haddingovi. „Když se schovají v támhle té strži a nebudou rozdělovat oheň,

neměl by je nikdo vidět. Ty a já půjdeme pěšky ještě asi půl dne.“

„Tohle se mi nelíbí,“ zavrčel Gunnar. „Budu se tu schovávat jako svišť, zatímco můj pán půjde do boje.“

„Věděl jsi už předem, že budeš muset někde počkat,“ odpověděl mu Hadding, „a mně je jasné, že tohle pro tebe bude ten nejtěžší úkol.“

„Jestli padneš, nikdo z nás, tvých mužů, nebude mít klid, dokud tě nepomstíme.“

„No, někteří by se měli vrátit na pomoc novému dánskému králi. Bojování si ještě užijí dost a dost. Ale to si vyrovnejte mezi sebou. Teď mne nechtě odpočívat.“

Hadding si lehl na zem a usnul. Jeho muži zůstali vzhůru a s připravenými kopími se rozestavili kolem svého krále.

Za úsvitu je spolu s Thorfinnem opustil. Thorfinn byl dobrým společníkem na cestu. Byl vysoký, nazrzlé vousy mu sahaly skoro až na širokou hrud' a nohy měl tak dlouhé a hbité jako divoká šelma.

Cesta se ještě zhoršila, ale k Trollímu vrchu se dostali chvíli před polednem. Vrchol se chladně tyčil nad převislými skalami, útesy, horskými hřebeny a kamenitými kopci, nad územími pokrytými ledem a sněhem. Kromě koberců z lišejníků, trsů mechu pod převislými kameny a tu a tam roztroušených drnů usychající trávy tu nebyly žádné známky života. Vrch nebyl nikde plochý, jenom na vrcholku byl právě tak široký, aby se na něj vešlo pár balvanů. Dnes na něm ale také ležela hromada nasekaného dříví vyšší než dospělý člověk. Vítr se proháněl prázdným nebem. Muži byli udýchaní.

„Už je mi jasné, proč si ten thursir dal dostaveníčko právě tady,“ řekl Hadding. „Nejenže by ho tu žádná armáda nemohla překvapit, ale je tu tak málo místa, že by s obrem mohli bojovat jen tak po jednom či dvou; měli by potíže vůbec sem

projít. Tuto ne-schůdnou stezku by obr snadno uhájil.“ „Jak to tedy zvládne jeden muž? „ divil se Thorfinn.

„O tom už jsme si povídali. Teď připravíme mou skrýš.“

Tohle už měli promyšlené dopředu, protože Thorfinn tu už dvakrát nebo třikrát byl a trochu si to tady pamatoval. Bylo to před mnoha lety, když se tu potuloval jako malý chlapec se svým otcem - lovcem se zbraní a pastmi. Často se do těchto výšin dostali, když hledali divoké soby, rosomáky, lišky a ptáky. Vyběhnout a vyškrábat se na Trollí vrch pak znamenalo odvážný kousek. Prokazovali tím, že se nebojí bytostí, které tam prý straší. Něco takového si člověk pamatuje dlouho.

Na kraji svahu stály o sebe opřené dva obrovské balvany. Na straně přivrácené k vrchu měly mezi sebou jen malou škvíru, zatímco za nimi se nacházel asi čtyři stopy dlouhý, ze tří stran krytý prostor s asi třístopým otvorem směrem k vrcholku. Člověk se tam mohl klidně schovat a nepřítel by jej zahlédl jen v případě, že by vyšplhal až nahoru k němu. V tom by mu ale překážela spousta oblázků.

Hadding a Thorfinn se to snažili provést ještě o trochu lépe. Hadding se tu možná bude muset nějakou chvíli schovávat. Přinesli tedy z hromady několik kusů dřeva a vklínili je nahoru mezi kameny tak, aby mezi ně nebylo vidět. Připevnili k nim kožený plášť, který měl nahradit střechu. Dalším takovým pláštěm přikryli mokré kameny na zemi. Otvor ucpali oblázky a drny tak, aby se toho nikdo nevšiml, pokud by se Hadding neprozradil zablýsknutím železa nebo by jej náhodou nezahledli. Muži také do skrýše nanosili měch s vodou, sušené jídlo a příkrývky, které sem donesli s sebou.

Zatímco pracovali, všiml si Hadding na severní pustině nějakého pohybu a blyštění. Brzy mu jeho bystrý zrak napověděl, že přichází půl tuctu lidí. „Vůbec tu nejsme brzy,“ vydechl. Thorfinn jej vedl oklikou přes hory, aby po sobě

nezanechali žádné stopy. „Pospěš si a rychle se ztrat’“, zašeptal Hadding.

Dokončili práci včas. „Jdi už pryč“, požádal jej Hadding. „Děkuji ti. Za tvé zásluhy se ti dostane odměny. „

„Pro mě by bylo větší ctí bojovat po tvém boku“, odpověděl Seveřan.

Hadding si povzdychl. „O tom už jsme také mnohokrát mluvili. Víc než jeden muž se tu neskryje a stejně nikdo jiný než já neví, co má dělat. Šťastnou cestu. Na doslech, když už ne na dohled, si můžeš najít nějakou rozsedlinu.“ Zašklebil se. „Na doslech to bude pěkně daleko! Budu časem potřebovat tvou pomoc. A jestli padnu, prokážeš mi službu tím, že řekneš ostatním, že jsem bitvu za záchranu Ragnhildy svedl, jak jsem slíbil.“

Thorfinn začal potichu přeříkávat stará slova.

Krávy i příbuzní zemřou, a nakonec i člověk sám.

Jedno ale vím jistě.

Lidské činy nezemřou nikdy.

„To je pravda“, přikývl Hadding. „Dohlédni na to, můj dobrý příteli. A nyní na nějakou dobu sbohem.“

Thorfinn polkl. „Ať se ti vždy daří dobře, pane.“ Otočil se a rychle scházel ze svahu hory po opačné straně, než kudy přicházela ona blížící se skupina lidí.

Hadding už si navlékl drátěnou košili se vším, co k ní patří, kromě helmy. Vplížil se podél kamenů do své skrýše, zabalil se do příkrývek, aby mu nebyla zima, a tiše seděl, zahalen stíny. Jeho úkryt se podobal těm kamenným komorám, které prý na úsvitu věků stavěli obrové. Lidé se jim vyhýbali. Tady ale nic nestrašilo. Ozýval se tu jen tlukot Haddingova srdce.

Zanedlouho se mu skupinka přiblížila na dohled. Zdálo se, že to jsou všechno muži. Většina z nich nesla těžký náklad. Když Hadding zaostřil, spatřil mezi nimi Ragnhildu Haakonsdottir.

Byla oblečená stejně jako oni. Sukně se ale na poslední úsek horské cesty zrovna nehodily. Nemohli tudy projít ani silní malí koně, kteří pocházeli ze severních krajů. Dlouhé, měděně červené vlasy měla spletené do copů a stočené kolem hlavy, kterou nesla hrdě vztyčenou. Plášť jí vlál ve větru a i přes mnoho vrstev dalšího oblečení odhaloval její vysokou a pěkně tvarovanou postavu.

Hadding nerozuměl, co si povídali. Jen sledoval jednoho válečníka s šedivým vousem, jak jí něco říká. Pravděpodobně poslední prosbu. Ona ale odmítla. Pomalu, jako kdyby měli ještě břemena na ramenou, začali muži stavět kožený stan. Dali do něj zásoby jídla a pití, pokrývky, šaty, stoličku a nakonec přidali kopí. „Jako zbraň jí nebude k ničemu,“ zamumlal si pro sebe Hadding, „ale možná pomůže její duši.“

Žena švihla rukou a ukázala na hromadu dříví. Jeden muž vyndal ze svého batohu vrtítka na oheň spolu s kusem dřeva a troudem. Dřepl si před hranici a zapálil ji. Ragnhilda poodešla a zadívala se na sever za hory.

Plameny se začaly proklubávat. Postupně sílily. Nakonec zaplápolala žlutá a rudá křídla ohně. Jiskry sršely. Vzduch hučel. Kouř se valil výš a výš a zapadající slunce jej zlatě ozařovalo.

Muži se shromáždili před Ragnhildou. Nejstarší z nich tasil meč a pozvedl jej. Ostatní jej následovali s jakoukoli zbraní, kterou měli.

Oheň vše přehlušil, ale Haddingovi se zdálo, že muži mlčí. Měli stažená hrdla. Ruce se zbraněmi jim klesly, otočili se a nechali princeznu stát na vrcholu Trollí-ho vrchu.

Hadding čekal.

Plameny šlehaly stále výš a oheň vyzařoval větší teplo. Ragnhilda okolo něj začala chodit. Když krále ve skryši mýjela, dostala se k němu docela blízko. Měla světlou pleť, šedé oči,

zahnutý nos, pevně sevřené rty a výraznou bradu. Přestože chvílemi svírala pěsti, kráčela jistě.

Slunce se skrylo za hory. Stíny se kradly pustinou a nořily se do roklí. Oheň hořel nepravidelně a nízko, ale přesto musel být vidět několik mil jako rudá hvězda. Vítr se utišil. Vzduch se ochlazoval. Ragnhilda si vlezla do stanu. Hadding čekal. Neustále si protahoval a uvolňoval svaly, přeseďával si z jedné půlky na druhou a dělal všechny pohyby, které v tak malém prostoru mohl. Neprospělo by mu, kdyby mu ztuhlo tělo.

Vyšlo několik hvězd, ale jinak byla obloha modrošedá a míhaly se pod ní záblesky severní záře. Bylo vidět skoro tak daleko, jako ve dne, přestože se v roklinách a stržích povalovala tma a skály a vrcholky hor se nad nimi tyčily v šeru Uhasínající oheň hučel, jiskřil a syčel.

Ragnhilda vyšla ze stanu. Nesvlékla se. Znovu tu stála se zaťatými pěstmi, jako pevná a přesto rozechvělá struna harfy, a dívala se na východ.

Náhle zarachotily kameny. Padaly jeden přes druhý a strhávaly s sebou další. Tato malá lavina nadělala hluk jako suchý vodopád. Hadding schovaný mezi kameny ten hluk zaslechl o chvílku později než Ragnhilda.

Přibližovaly se kroky těžké jako kámen a duněly ozvěnou. Ozývalo se dýchání hlasité jako vítr v bouři.

Na Trollí vrch vylezl Jarnskegg.

Tyčil se tu, vyšší než tři muži, a ještě širší a silnější. Čněl tu proti obloze jako temná hora. Celé tělo měl porostlé chlupy jako medvěd a silně zapáchal. Vybledlá černá hříva a vousy mu trčely jako štětiny, stejně jako zahnuté obočí. Uprostřed tohoto strniště čněl podobaný nos a ústa plná nazelenalých pahýlů, které kdysi připomínaly zuby. V pravé ruce třímал palici a za koženým páskem měl zastrčenou sekyru. Obě zbraně svou velikostí odpovídaly obrově vzrůstu.

Zastavil se a stál s otevřenou pusou. Ragnhilda se ani nepohnula a dívala se mu do očí, které se skrývaly ve svých kostnatých jeskyních „Ha!“ zahřměl Jarnskeggův hlas. „Tak tys přišla za svým milencem!“

V odpověď mu znělo jen praskání žhavých uhlíků a jisker, jež vylétávaly z jejich bílých srdcí.

Jotun sáhl levou rukou k zemi a dotkl se Ragnhildy. Třásla se. Ani jeho slova nezněla příliš pevně. „Budeme spolu šťastni, ty a já. Oba patříme do hor. Ukážu ti nádherné věci Udupu tvé nepřátele. Budeš se mnou královna, Ragnhildo.“

Hadding si přetáhl přes hlavu čepici. Na ni si nasadil helmu a upevnil ji. Byla to uzavřená helma, která mu schovávala obličej za železným krytem, jenž byl vykován do vlčí masky. Každá ochrana mu bude dobrá. Se štítem v ruce se vydrápal z úkrytu a obešel jej až k otevřenému prostoru. Tasil meč a běžel k obrovi. „Zrada!“ zařval Jarnskegg, jako by křičela sama země.

„Neubližuj jí!“, křičel Hadding. „Ženo, ustup!“ Thursir se vysoko rozmáchl palicí a pak jí švihl po Haddingovi. Hadding povolil napětí v levé noze a včas se odrazil pravou. Palice dopadla na kameny. Ty se rozlétly na malé kousky. Hadding se rozmáchl a sekl za sebe po jotunově ruce. Železo se zanořilo do obrovské tlapy. Ž rány stříkala krev proudem, soumrakem zabarvená spíše do černa než do červena.

Jarnskegg zavyl a znovu udeřil. Hadding opět unikl, přestože jen o vlasek. Od doby, kdy se naučil svou chromou pravou nohu méně používat, přece jen uplynul nějaký čas. Už nebyl tak rychlý, jako kdysi Přiskočil k lýtku, jehož koleno se nacházelo jen kousek pod královými očima. Ťal. Jarnskegg se zastavil. Chtěl po Haddingovi chňapnout levou rukou. Ten ale uskočil. Meč se mu svezl po obrovských prstech. Věděl, že obři jsou díky své váze pomalejší než lidé. Většina lidí to nevěděla.

S takovými bytostmi neměli zkušenosti. Slyšeli nebo viděli, jak umějí obři rychle chodit. Málokdy se ale zamysleli nad tím, že to není rychlostí, ale délkou kroku.

Bitva na temeni hory pokračovala. Ragnhilda stála, jak nejdál mohla, aniž by musela z vrcholu utéct. Třeštila oči a sevřené pěsti držela na hrudníku, který se jí divoce vzdouval Hadding uhýbal a rozmachoval se, přesunoval se a uskakoval. Jakmile postřehl možnost útoku, vrhnul se na obra a ťal. Vždycky stihnul uhnout včas. Kdyby jej palice zasáhla, zemřel by.

Jarnskegg řval vzteky a znovu a znovu se rozmachoval. Boj probíhal těsně u dohořívajícího ohně. Hadding poskakoval vedle ohniště. Uhlíky vyzařovaly takové horko, že byl celý zpocený.

Náhle něco zakřičel Starým jazykem, který slýchával, když byl ještě malý chlapec.

„Červi z Ymirova shnilého masa, i samotná Hel by tebou měla pohrdat!“

Jotun si nikdy nepomyslel, že by z lidských úst zaslechl slova z Jotunheimu. Ohromený stejně jako rozzuřený klopýtl, spustil svou zbraň a zakřičel. Jiskry vzlétly a poslední zmátořené plameny vysoko vyšlehly. Stoupl do ohniště. Začalo se mu kouřit z boty. Oheň mu ožehl holé lýtko. Palice mu vypadla z ruky. Když se vykolébal, Hadding za ním vyrazil a znovu jej zasáhl, tentokrát do druhého kotníku.

Přestože byl napůl šílený bolestí, vytáhl Jarnskegg sekeru. Zakřivené ostří zasvištělo vzduchem. Zasáhlo Haddingův štít a napůl se jím proseklo. Ochromené prsty povolily stisk. Zbytky štítu dopadly na zem.

Jarnskegg se na Haddinga vrhl. Sekeře se uhýbalo hůř než palici. Železo zařinčelo o železo. Přestože už byl v té chvíli obr značně nemotorný, odrazil Haddingovo ostří a skoro mu zbraň

vyrazil z ruky. Jarnskeggovy rány dopadaly jedna za druhou. Zasekl sekeru do Haddingova lýtku až na kost.

Dřív, než ztratí mnoho krve, král vyrazil do útoku. Proklouzl Jarnskeggovou nejistou obranou a znovu se rozmáchl po jeho zraněném kotníku. Dostal se už skrze botu až na maso. Nyní šlachy definitivně přet'al. Jarnskegg se zakymácel a svalil na zem. Ještě ale stihl udeřit Haddinga pěstí. Zasáhl ho do nechráněného levého boku. Válečník vyletěl a dopadl na kameny. Ragnhilda plakala spíše vzteky než strachy.

Jarnskegg upustil meč. Zem se otřásla, když na ni obrovo tělo dopadlo. Za neustálého vrčení se překulil, opřel se rukama o zem a klekl si. Zhoupł se na kolenou, vstal a chtěl s Haddingem skoncovat.

Král se také postavil. Ze zraněné nohy mu proudila krev. Na šatech měl rudé skvrny v místech, kde si při pádu sedřel kůži. Belhal se přímo k thursirovi. Sáhla po něm ruka. Zasvištělo ostří a způsobilo té ruce tržnou ránu od zápěstí až do poloviny předloktí. Vystříkla krev. Jarnskegg zíral na potoky své životadárné tekutiny. Hadding tak získal čas, aby se k němu přiblížil. Stoupl si na obrovo chlupaté stehno. Meč pro-svištěl kolem krku. Hadding spadnul, ale vyřinula se za ním nepřítelova krev.

Ještě ani nedopadl na zem, když jej napálila Jarnskeggova zdravá ruka. Hadding znovu proletěl vzduchem, aby dopadl o několik yardů dál. Tam zůstal ležet.

Jarnskegg se zhroutil. Lapal po dechu a těžce sípal, zatímco z něj pomalu prchal život.

Ragnhilda se rozběhla přes mokré kameny. Jotu-novy oči ji sledovaly, až se nakonec vyvalily a pohasly. Veliké tělo ochablo. Začal se z něj linout smrtelný zápach, který byl až dusivě silný.

Ragnhilda ale ničeho nedbala. Poklekla u svého zachránce. Dýchal. Sklonila se, aby si v šeru lépe prohlédla jeho zraněnou nohu. Rána byla hluboká, ale neměla by být smrtelná, pokud mu brzy zastaví krvácení. Na okamžik se zahleděla na vlčí helmu. Pak odhodila plášť i tuniku. Rozvázala si košili a přetáhla si ji přes hlavu. Pak to krásné plátno rozřezala nožem na pruhy. Vytáhla Haddingovi kalhoty až ke koleni a začala obvazovat lýtko.

Zaslechla skřípat štěrku. Zvedla hlavu. Přicházel sem nějaký cizinec. Byl veliký a zarostlý a zůstal na ni zírat. Začala v kleče couvat. Zkřížila ruce na holých prsou. „Kdo jsi?“ vydechla.

„Doprovázel jsem ho sem,“ Thorfinn ukázal na Haddinga. „Poslal mě pryč, abych na něj čekal. Když jsem ale slyšel hluk boje, nemohl jsem tam zůstat. Vidím, že své poslání splnil.“ Dřepl si. „A žije. Dobře se o něj staráš, má paní. Dokonči to.“

Ragnhilda se znovu pustila do práce. Thorfinn ji chvíli sledoval a pak se vyšel podívat na mrtvého obra. „Ano, můj pane, tvé jméno bude nesmrtelné,“ řekl.

„Kdo je to?“ zeptala se Ragnhilda. „A kdo jsi ty?“

Thorfinn se zamračil. „Možná bude lepší, když tady ta jména nevyslovím. Trollí vrch je choulostivé místo a ten mrtvý nebyl člověk. Kdo ví, jací se tu potulují pomstychtiví duchové? „

Ragnhilda se zachvěla, ale pokračovala v práci. Hadding se pohnul a zaúpěl. Princezna si náhle z pravého prostředníčku stáhla jednoduchý zlatý prstýnek a vložila jej hluboko do rány. Pak pokračovala v obvazování.

Thorfinn se vrátil. Hadding se snažil se posadit. Thorfinn se sklonil a položil si jeho hlavu i s helmou na kolena. „Jsi v pořádku, pane?“ zeptal se. „To jsem já, tvůj průvodce. Ten thursir je mrtvý.“

„Já, ano, já... možná...“ zamumlal Hadding. Pohnul rukama a nadechl se. „Asi zlomená žebra „

„A také máš rozseknutou nohu, spoustu modřin a škrábanců a ránu na hlavě. Jsi ale houževnatý. Lež klidně. Až se trochu probereš, zmizíme odsud.“

Thorfinn si sundal plášť, sroloval ho a velmi jemně jej vsunul Haddingovi pod hlavu. Když se zvedal, střetl se s jejíma očima. Ragnhilda si oblékla tuniku a plášť a napřímila se. „Ty jsi králova dcera, hm?“ řekl. „Tak řekni svému otci, jak tě nejlepší z mužů zachránil před nejhorším neštěstím.“

„Řeknu,“ odpověděla, „ale kdo je to?“

„Už jsem ti řekl, že o tom nebudeme raději mluvit, dokud odtud nebudeme dost daleko. Jeho družina se utábořila půl cesty odtud. Za jeho stavu to samozřejmě bude trvat déle, ale dostaneme se tam a vezmeme tě domů.“

Ragnhilda zavrtěla hlavou. „Děkuji, ale raději půjdu za svými lidmi. Měli chvíli počkat, možná jsou ještě blíže než vaši lidé. Vím, kudy šli. Můžeme toho hrdinu dopravit k nim.“

„A co jeho muži? Když se nevrátí ani on, ani já, rozzuří se. Budou nás tu všude hledat. Nejsou žádní horalové. Pravděpodobně by se ztratili a bloudili by tu až do smrti. To by mi nikdy neodpustil.“

Ragnhilda se se sevřenými rty pousmála. „Zdá se tedy, že se ty a já budeme muset rozdělit.“

Přikývl. „Rozumím. Nevíš, co jsme zač nebo co provedeme - tím spíše, kdyby náš pán zemřel, což není nemožné. Mohli bychom být nepřátelé tvého otce, Vikingové nebo zločinci.“

„Nebojím se vás, ale ani jsem vás nechtěla urazit.“

Thorfinn se uchichtl. „Pochybuji, že máš v sobě nějaký strach, o který by ses chtěla podělit. A pohrdání? Ne, rozumím ti. Musíš být v bezpečí. Oba nás svazuje čest. Jenom se mi nelíbí

myšlenka nechat tě tu samotnou čekat až do rána, uprostřed tohoto svinstva a smradu a čarodějnictví.“

„Nic takového nemusím. Pro člověka znalého hor je ještě dost světla. Jestli už nemohu nijak pomoci, vyrazím na cestu.“ Ragnhilda vzala obě jeho velké ruce do svých. „Opustím tě největšími díky.“ Klekla si, nahnula se těsně k helmě a řekla „Tobě náleží díky, válečníku, spolu se vším ostatním, co ti kdy mohu nabídnout „

Než jí Thorfinn mohl pomoci, vyskočila. Tiše hvízdl. „Taková pěkná ženská,“ zamumlal. „Doufám, že bude jeho. Málokdo jiný by si ji zasloužil,“ a zašklebil se, „nebo by si to musel s tebou rozdat.“

Znovu se usmála. Tentokrát byl její úsměv široký a vděčný. Pak si ze stanu vzala čisté šaty a pořádně se napila ze džbánu s vodou. „Jak se mu daří?“ zeptala se, když vylezla.

„Zůstanu tu, než se zotaví ještě o trochu víc,“ uklidnil ji Thorfinn. „Pokud ale odcházíš, má paní, měla bys už jít.“

„Snad se ještě setkáme,“ odpověděla Ragnhilda.

Sledoval ji, jak sestupuje z vrchu a pokračuje přes výšiny, až se mu ztratila ve světlé noci.

XX.

Thorfinnovi dalo dost práce, než se mu podařilo dostat Haddinga z vrcholu dolů. Král při tom ztratil veškerou znovu nabytou sílu. Ragnhildiny obvazy byly brzy promáčené krví, která se řinula proudem, kdykoli přenesl na zraněnou nohu váhu. Krev mu pak čvachtala v botě. Přestože zatínal zuby, ukrutná bolest v žebrech, která provázela každý pohyb pocitem na omdlení, jej občas donutila si na chvíli lehnout. Nebo to možná byly následky poranění hlavy. Když mu Thorfinn sundal helmu, všiml si, že je proražená.

Když se konečně dostali z toho nejstrmějšího a nejzálnějšího svahu, Thorfinn si vyrobil popruhy a vzal Haddinga na záda. Nikdo by ale v takové výšce nemohl s nákladem ujít příliš dlouhou vzdálenost. Nakonec nechal krále s jídlem samotného u potůčku a pospíchal do tábora. Tam jeho muži svázali kopí a šaty, aby udělali pro krále nosítka. Našli ho blouznícího v horečkách. Z nedalekých kamenů vzletli dva havrani.

Muži tedy krále odnesli a starali se o něj, jak nejlépe dovedli. Na úpatí hor našli chatrč. Uložili ho pod tu ubohou střechu. Mysleli, že to bude jen na noc, ale zdejší žena jim nabídla své léčitelské schopnosti. „Znám její rod,“ sdělil Thorfinn válečníkům. „Věřím jí. Každopádně vím, že mu nepřitíží.“

Žena se představila jako Gro a řekla, že muž není doma. Ti, kteří si ještě pamatovali na Gramovu první královnu, se zarazili. Tohle jméno bylo ale běžné a jeho nositelka neměla s dávno zesnulou královnou nic společného. Přestože byla jen chudě oblečená a její obydlí také nepřekypovalo přepychem, něco jim napovídalo, aby se už dále nevyptávali. Raději se vydali do sousedství nakoupit nějaké jídlo, uvařit si a trochu na té malé usedlosti pomoci.

Ona mezitím svařila byliny na rozpálené Haddingovy rány a obolavělé tělo. Muži po setmění zaslechli, jak mu zpívá. Slovům ale nerozuměli. Uplynula noc, další den, pak ještě jedna noc a Haddingova horečka ustoupila a mysl se pročistila. Přesto byl velmi zesláblý, takže zůstal ještě několik dní.

Jeho přátelům dalo čím dál tím větší práci udržet jej na loži. Když Gro konečně po dlouhé době uznala, že je připraven na cestu, varovala ho, ať se nepřetěžuje.

„Zasloužíš si bohatou odměnu,“ řekl jí.

Usmála se. „Neposílej sem žádné posly, nenašli by mě tu,“ odpověděla. „Nepotřebuji zaplatit. Kdysi jsem za své léčení, které se ani zdaleka tak nepodařilo, dostala větší odměnu, než mi může nabídnout kdokoli z vás. Před svítáním někdy na důkaz svítí jeho památka. Když nebudeš mou práci ničit neopatrností, budu nadmíru spokojená.“

Opravdu se na další cestu vydali pomalu. Přestože to Haddinga rozčilovalo, nemohl vydržet sedět na koni nebo jít delší vzdálenost. Musel si znovu lehnout na nosítka. Přesto nabýval sil každým dnem.

Tak se dostali až k Ivarovu domu. Ten je přepravil na ostrovy k jejich lodi. „Ještě se o nás nikomu nezmiňuj,“ požádal jej Hadding. „Jakmile by se někdo dozvěděl, že jsem onemocněl v cizí zemi, Uffi a ostatní by toho využili a hned by začali dělat problémy.“

„Král Haakon tě samozřejmě pozve na svůj dvůr.“

„Chci před něj předstoupit jako jemu rovný král. Ne jako utmáčený pocestný.“

„Ty přece přijdeš jako hrdina, můj pane.“

„Přesto se to teď nehodí. Dozvěděli by se o mně pravdu a Dánsko by trpělo. Když nic jiného, Uffi by jistě vyraboval Skane. Za ten risk mi to nestojí.“

Hadding se zamyšleně usadil a pak pokračoval. „Ivare, vždycky jsi byl můj přítel. Pomoz mi nyní ještě více, jako bratr. Dohlédni na to, aby se o nás nic nedostalo ven. A také budeme potřebovat, abyste nám sem tiše a potajmu dopravili jídlo a jiné věci. Pak se znovu vydejte na jih. Dám ti dŕkazy pro Eirika Jarla, aby věděl, že tě posílám já. Přivezte mi sem poklad, o kterém ti teď povím.“

Seveřan souhlasil. Povídali si pak mezi čtyřma očima. O několik dnů později se Ivarova knora vydala na moře. Hadding zůstal se svými muži a pracoval na uzdravení. Síly se mu vracely čím dál rychleji.

Ragnhilda a její doprovod se mezitím vrátili do Nidarosu. Přivítali je s velkou radostí, ale i údivem. Lidé si mysleli, že ten její neznámý zachránce mohl být elf nebo nějaký mocný bůh. Ať to byl kdokoli, jedno věděli jistě. Vyvedl je ze dna beznaděje zpátky na svobodu a štěstí stálo při něm. A její otec byl samozřejmě bohatý a mocný.

O Ragnhildinu ruku se už před potížemi s obrem zajímalo několik mužů. Nechtěla ale ani jednoho z nich a král Haakon našel zdvořilé způsoby, jak se jich zbavit. Byla ještě přece jen mladá. Teď už ale vyrostla a byla slavná. Přijeli se jí dvořit synové správců a sousedních králů a dokonce samotní vládcové.

„Drásalo mi srdce, když jsem tě musel poslat k tomu thursirovi,“ svěřil se jí, když se spolu sami procházeli. „Nevím, jestli bych to byl udělal, kdybys mi neřekla, že to podstoupíš kvůli našemu rodu. Nikdy nebudeš zaslíbena proti své vůli. Přijímáme ale vznešené hosty, kteří přinášejí víc. Zůstávají tu a doufají v tebe. Začínají se mezi sebou hádat. Bojím se nějakých bouří, zabíjení a dalších následků, když si jednoho brzy nevybereš.“

„Nebo žádného,“ odsekla.

„Když si jednoho zvolíš, ostatní neodjedou naštvaní. Prostě si budou myslet, že se ti nejvíc líbil. Když je ale odmítneš všechny, rozlítí se do jednoho. Pomyslí si, že ti neprijdou dost dobří, aby si tě zasloužili.“

„Ještě nějaký čas počkám.“

„Ale vdáš se brzy, vid? Přece nechceš jít do hrobu jako panna bez potomků.“

Přikývla. „Vezmu si toho, kdo mě osvobodil.“

„Vždyť jsi ale nikdy neviděla jeho tvář! Potkala ses jen s jeho druhem, kterého jsi také neznala. Nepřišel za tebou. A jak si můžeš být jistá, že někdy vůbec přijde?“

„Poznám ho, když se tu objeví.“ Zadívala se za pole a fjord.

„Poznám ho, až se objeví.“

O několik dnů později Hadding vplul do přístavu. Když lidé viděli připlouvat loď, začali křičet. Ragnhilda byla mezi těmi, kdo hledali vyvýšené místo, odkud by lépe viděli. Byl to nádherný pohled. Počasí se vyjasnilo a oteplilo. Na severu pluly vysoko na obloze mraky, stíny letěly přes zelenou krajinu a moře, ale slunce volně kráčelo po nebeské báni a jeho světlo se rozlévalo po vlnkách, které se leskly a třpytily. Hadding počkal na příznivý vánek, který natočil jeho loď bokem, aby vynikla jeho barevná zástava s vetkaným havranem. Válečná dračí hlava byla snata a na přídí visel bílý štít míru. Na bocích ale nad červenou, černou a zlatou barvou trupu zářily pestrobarevné štíty Hadding měl na hlavě přilbu, a když se přiblížil, zatroubil na roh. Muži se vrhli k plachtě a šikovně ji stočili. Ostatní se chopili vesel a Ohnivý drak vešel na třiceti nohou do přístaviště.

Stejně jako jeho posádka, i Hadding byl bohatě oděn. Vystoupil na břeh. Jeden muž běžel k Haakonovu paláci, aby mu oznámil, že tu přistál král Dánska. Hadding vedl svou družinu pevným krokem. Dav se před nimi rozestupoval a zase

se za nimi zavíral Všichni halasili. Ragnhilda ze svého kopečku zahlédla výšku toho muže a postřehla mírné pokulhávání. Zatajil se jí dech.

Král Haakon se s Haddingem setkal před palácem a srdečně jej přivítal. Hadding poznal toho muže se šedivým vousem, kterého se s Ragnhildou viděl loučit na Trollím vrchu, ale nic neřekl. „Slyšel jsem, že se v tvém paláci sešli vznešení muži,“ řekl Haakonovi. „Myslel jsem, že by byla vhodná chvíle si s tebou a s nimi promluvit o věcech, které se týkají našich království.“

„Jsou tu spíše synové vládců,“ odpověděl mu Seveřan. „Žádají o ruku mé dcery, protože si myslí, že bude nejen dobrou ženou, ale sňatkem s ní také mnoho získají.“

„Ano, o tom jsem také něco zaslechl,“ přikývl Hadding. „Nějakou dobu se tady již zdržuji.“ Víc ale neprozradil. Jeho muži měli zamčená ústa stejně jako on.

Nechtěl ještě vyzradit, že to byl on, kdo královu dceru zachránil.

Raději se napřed přesvědčí, jak se věci mají. Ucházeli se o ni domýšliví a prudcí muži. Kdyby jej někdo z nich nazval lhářem, musel by se bít za svou čest. A kdyby někoho zabil, ulpěla by mu na ruku krevní msta, které by se těžko zbavoval. Samozřejmě, že měl na tu událost svědky. Zanedlouho se z Dánska vrátí Ivar a je tu také Thorfinn a ostatní. Přesto mu přišlo pod jeho úroveň, aby se hned prohlásil, jako kdyby byl nějaký dělník a žádal svou mzdu.

A mohly se najít ještě další důvody, proč by pro něj sňatek s Ragnhildou nebyl moudrý. Znal Nideringy pouze z doslechu a z krátkých chvil, kdy s nimi byl ve styku. Nemuseli by být nejlepšími spojenci. Sama princezna by mu nemusela svou povahou vyhovovat. Zkrátka se rozhodl, že bude nejlepší

vyčkávat a dobře se dívat kolem sebe. Léta kralování jej naučila opatrnosti.

Královna se s ním setkala na prahu paláce. Byla mladá, protože Ragnhildina matka zemřela. Přesto věděla, jak mluvit s tak vzácným hostem, uvedla jej na čestné místo a osobně mu přinesla pohár medoviny. Předtím tam seděl král z Vysočiny a i když mu Haakon rychle věnoval pěkný meč, mračil se a supěl. Opravdu by to tu mohlo ještě být divoké.

Světlo dlouhého odpoledne naplnilo palác. Sluhové měli plné ruce práce s přípravou večerních ohňů a jiných věcí. Byli přítomni někteří hosté. Mluvili s Haddingovými muži a snažili se od nich vyzvědět něco o jeho úmyslech, ale dostávalo se jim jen stručných odpovědí. Ostatní byli na projížďce, na lovu, na lodi nebo hráli míčové hry či popichovali hřebce, aby se poprali.

Druhý pohár Haddingovi přinesla Ragnhilda. Pod vyšívané pelerínky, které měla sepnuté stříbrnými brožemi vykládanými drahými kameny, si oblékla hedvábí z jihu. Vlasy barvy mědi jí volně splývaly zpod zlaté čelenky. Na prsou se jí vzdouval jantarový náhrdelník. „Také tě vítám, králi,“ řekla pomalu.

Vzájemně si hleděli do očí. Do obličeje se jí vléval ruměnec, ale postoj i hlas udržela pevný. „Děkuji,“ odpověděl s úsměvem. „Od takové krásné panenky je uvítání dvakrát sladší.“

„Vážil jsi dlouhou cestu. Doufám, že plavba stála za tvůj čas.“

„Ano, vyřídil jsem tu nějaké věci.“

„A máš ještě v plánu něco dalšího? „

„Uvidíme. Dnes odpočívám a seznamuji se s lidmi. Chtěl bych si mezi nimi najít přátele.“

„Myslím, že zde budeš mít přátele vždycky.“

Hadding se zasmál. „Chtěla bys pro začátek usednout vedle mě?“

Na vteřinku zaváhala, ale pak přikývla a posadila se k němu. Jako většina takových sedadel, i tohle bylo tak právě pro dva. Mohli si spolu v tom zmatku a vřavě povídat, dokonce i šeptat, pokud chtěli. Když spolu takhle promlouvali dva muži, neznamenal to pro hosta takovou poctu, jako když s ním navázala takový rozhovor žena.

Ženichové je pozorovali. Hadding se jich ale nevšímal. Seděli mezi nimi jeho bitvami utužení válečníci, kteří by jim snadno zabránili v nějakých nepřístojnostech. Haakon s manželkou byli upřímně potěšeni, i když se snažili vzbouzet respekt.

Hadding a Ragnhilda spolu nadšeně rozmlouvali. O sobě mluvil méně, spíše se ptal na její život, ale stejně se dozvěděla, jak je jeho životní cesta plná kouzel a čar. Sem, na daleký sever, se donesly jen zlomky jeho příběhů. Všiml si ale, že ji to nijak neděsilo. Také mu řekla, že měla kvůli jotunovi i po jeho smrti několik nočních můr. Když se pokoušela zjistit, co měl v Norsku na práci, znovu odpověděl, že tu jen vyřizoval pár věcí, a pak změnil téma. Nemohla se ho zeptat přímo. Několikrát si všiml, že jí přes obličej přeběhl mráček a že se kousala do rtu. Každopádně ale byla vděčná za jeho blízkost a často se spolu smáli.

Slunce se chýlilo k západu.

Přijíždělo více a více mužů, upravených večerně oděných. Ragnhilda sdělila Haddingovi, že musí jít pomoci své nevlastní matce. Šla ale za otcem a tiše s ním rozmlouvala.

Po celé délce paláce se rozhořely ohně. Kouř, který nestihl uniknout střešními otvory, zesládl jalovcovou vůní. Přestože letní světlo ještě úplně neodešlo, vkrádaly se sem tmavé stíny, jakoby chtěly přidat na vážnosti. Oheň ale plápolal a nenechal je v klidu.

Hluk se utišil, když královna přivedla další urozené dámy, aby rozdávaly naplněné rohy. Králi Haakonovi podala roh s

velkými pratury, zdobený zlatem a vyrytými runami. Pozvedl jej a pronesl: „Pijeme z Freyrova poháru.“

Byl to zdejší starý zvyk, kterým se začínala hostina. Kdokoli chtěl pak složit nějaký slib, vstal a hlasitě jej zakřičel. Nikdo ale tak neučinil, a tak začali sluhové nosit na třínohé stoly mísy, až je naplnili horami jídla. Muži jedli, pili a veselili se. Hostit tolik lidí každý den sice zvyšovalo královu prestiž, ale nemrzelo by ho, kdyby už těm výlohám byl konec.

Když se stoly vyprázdnily, už se stmívalo. Pak Ragnhilda odkráčela k trůnu, postavila se před něj a pozvedla posvátný roh.

Světlo ohně jí přebíhalo po tváři jako mořské vlny. Oproti temnotě za ní vypadala, jako by zářila. Palácem se nesly povzdechy a mumlání. Takové chování ženy bylo neslýchané. I když všichni věděli, že ona není jako ostatní ženy a že jí Norny u kolébky nepředpověděly všední osud.

„Freyr a Freyja a všichni velcí bohové mě slyší,“ zvolala. „Není správné nechat dlouho čekat muže, kteří přišli žádat o mou ruku. Víte, že mě otec nechal mezi nimi vybrat. Není to lehké, když každý z nich je mocný a vážený. Přesto se musím zasnoubit jen s jedním jediným. Učiním tak tento večer.“

Na lavicích se zvedla vlna hlasů. Nechala je utiší a pak pokračovala: „Až si jednoho z vás vyberu, nechám ostatní na holičkách. Ale na Trollím vrchu jsem poznala, co mám ve svém muži hledat. Jste moudří muži, kteří pochopí, že tu jde o něco více než lidského.“

Zůstaňte sedět. Půjdu mezi vás a sáhnu vám na nohy.“ Ozvalo se několik překvapených a výsměšných hlasů. „Nohy vás nosí po zemi a všude vás dopraví. Provázejí vás dokonce i na koni, ve voze nebo na lodi. Vaše nohy představují vaši sílu. Víte, tuhle znalost jsem nezískala ze světa lidí.“

Někteří se otrásli, ale všichni zůstali zticha. Král Haakon je uklidnil. Ženichové napnutě seděli.

Ragnhilda se u každého z nich zastavila. Sklonila se a ohmatala jim lýtka shora dolů. Tímto pohybem, kterým přitiskla kalhoty na kůži, se někteří rozechvěli. Nedali ale na sobě nic znát. A ani ona nepohnula jediným svalem ve tváři.

Haddinga si nechala naposled. Celý palác zatajil dech, když se před ním zastavila a sklonila. O její záchraně se nezmínil. Přesto spolu ti dva strávili většinu dnešního dne. Napjatě čekal, protože vůbec netušil, co má za lubem.

Ragnhildiny prsty mu prohmataly lýtko. Našly určité místo, malý hrbolek pod srostlou jizvou. Ostatní se k nim hrnuli.

Narovnala se. Uchopila jej za ruce. Promluvila jasným hlasem.

„Toto je můj muž, ten, který zabil jotuna! Položila jsem mu do rány prsten, abych jej kdykoli poznala. Nyní se svůj prsten vrátil. Haddingu, králi Dánska, budu tvou ženou.“

Pak již nemohl učinit jinak, než říci, jak je potěšen, a zasmát se tomu, jak jej přelstila. Těm, kteří si s ním připili na zasnuby, pak slíbil dary. Byl opravdu šťastný, i když se všechno seběhlo rychleji, než původně chtěl. Tak už to ale v jeho životě chodilo.

XXI.

Zastrašení ženichové proti němu neřekli ani slovo. Místo toho se snažili získat jeho přátelství. Král Haakon nechal široko daleko rozhlásit pozvání, aby na svatbu přijeli další hosté. Konala se co nejdříve, trvala několik dní a vzpomínalo se na ni ještě mnoho životů. V čele průvodu nesli pochodeň Ivar a Thorium, kteří doprovodili novomanžele do postele k jejich první společné noci.

Hadding a Ragnhilda zůstali tu zimu v Nidarosu. Chtěl si více promluvit s králem Haakonem a jinými vysoce postavenými muži. Osnovali plány, slibovali bratrství a společně si přísahali věrnost proti jakémukoli běžnému nepříteli. Tak tedy po válečných ztrátách opět mnoho získal.

Když se rok chýlil ke konci, stala se podivná věc, o které ještě nikdo nikdy neslyšel.

Večeře se v paláci toho večera konala brzy a byla stejně krátká jako zimní dny. Venku padla tma. Ohně, lampy a svíčky žhnuly načervenalým světlem, ale všude se plížily stíny. Byly tíživé, temně se vznášely nad trámy a házely po zdech podivné tvary. Sluhové chodili tam a zpátky s pitím. Na bohatých kožešinách a brokátu, které měli na sobě vznešení muži, jejich dámy a válečníci, se třpytily prsteny, špendlíky, brože a náhrdelníky. Mluva a smích hlaholily jako mořský příboj. I ti psi, kteří se povalovali po zemi, byli šťastní.

Hadding a Ragnhilda seděli na čestném místě naproti Haakonovi a jeho manželce, kteří seděli na trůně. Mezi oběma páry plápolal v ohništi oheň. Přestože novomanželé dodržovali společenské chování, občas na sebe letmo pohlédli a usmáli se.

Pak se bez jakéhokoli varování nebo zvuku před nimi z podlahy blízko ohniště objevila hlava. Zvedala se výš, až tam stála polovina ženského těla. Nemohli vidět, zda měla

panenské rozpuštěné vlasy nebo šátek vdané ženy. Hlavu jí totiž kryla modrá kapuce pláště a zastínila jí i obličej. Byla ale vysoká a vychrtlá. Vypadala jako duch. Ruce měla zdvižené před hrudníkem. Držela svazek bohlavu se zelenými lístky a bílými květy.

Sál se rozhučel. Muži vyskočili, ale nikdo se neodvážil blíž. Ztuhle a vystrašeně ji pozorovali. Když křik utichl, bylo slyšet jen praskání ohně a těžké oddychování. Psi, kteří byli zvyklí lovit divoké kance, se odplazili. Jeden zavyl.

Hadding stál ostražitý jako rys. Žena otočila hlavu. Vyhledala pohledem jeho oči. Na okamžik zůstali oba jako zmrazení. Celý palác ztichl. Ukázala mu svazek bohlavu, jako kdyby se jej ptala, kde by na světě mohla v takhle kruté zimě najít čerstvé bylinky.

Postoupil k ní o jeden krok. „Dává mi znamení,“ zamumlal. Ragnhilda mu tiskla ruku. Setřásl ji a šel dál po rozházených rohožích. Později Ragnhildě sdělil, že se cítil jako ve snu a nemohl dělat nic jiného. Přesto každým rudým zábleskem ohně, oblakem kouře a zašustěním rohože pod nohama věděl, že je to skutečnost.

„Ano,“ řekl nahlas a nespustil z té ženy oči. „Chtěl bych to vědět.“

Ragnhilda jej jen bezmocně pozorovala, jak se k té ženě přibližuje. Ta se úplně zvedla, dosáhla jeho výšky a přehodila přes oba svůj plášť. Ztratili se z očí. Na podlaze po nich nezůstalo ani smítko.

Ocitl se v husté tmě. Vířila v ní studená mlha. Ženu neviděl, ale cítil, jak jej vede za loket. Za mírného naléhání pokračoval po jejím boku dál. Kráčela, jako kdyby nebyli slepí. Zbavil se strachu, že zakopne, a držel se vedle ní. Jejich kroky zněly dutě.

Zdálo se mu, že jdou daleko, pomalu kamsi dolů. Pak se mlha rozestoupila. Nacházeli se pod šedivou zataženou oblohou. Na kamenné prostranství pronikalo matné světlo. Bylo bezvětrí, ani horko, ani zima. Stáli na suché, proježděné cestě. Pomyslel si, že už po ní muselo přejít hodně nohou.

Žena stále šla beze slova. Myslel si, že bude lepší, když také zůstane zticha. Pokradmu se na ni podíval. Uviděl kostnatý obličej bez úsměvu, bílý jako křída, který jako by nikdy nespátril slunce. Ona sama se dívala přímo dopředu.

Nevěděl, jak dlouho ještě šli dál, protože ztratil pojem o čase i o vzdálenosti. Pak se jim na dohled objevili nějací muži. Stáli u cesty. Byli vysocí, krásní, nádherně oblečení do rudé a purpurové barvy. Prsteny na rukou a brože na hrudích se jim zlatě blýskaly i v tomto ponurém světle. Špička kopí jednoho z nich se ocelově modře blyštěla. Další svíral těžké, krátké kladivo. Třetímu muži, kterému chyběla pravá noha, se u boku houpal meč. Čtvrtý třímal srp. Pátý měl na zádech luk a toulec. Šestý držel harfu. Sedmý měl na rameni zavěšený veliký roh, který vypadal jako roh obrovského berana. Měl nejbělejší pokožku, nejsvětlejší vlasy a jeho plášť byl pruhovaný jako duha.

Na pocestné se ani nepodívali, ale Hadding cítil, že o nich vědí. Ani žena se nezastavila. Vedla jej stále kupředu.

Kameny a drť ustoupily travnaté půdě. Obloha se vyjasnila, ale slunce na ní nebylo. Ve vzduchu sálalo teplo. Vyloudilo z květin vůni, ta ale brzy začala být příliš pronikavá, protože procházeli loukou plnou bolehlavu. Stejného, jaký žena nesla. Teď svazek květin odhodila. Hadding si pomyslel, že už je nepotřebuje, protože jí posloužily, aby ho dostala do podsvětí. Vzpomněl si, že bolehlav je smrtelný. Připadalo mu, že kdosi chce, aby spatřil to, co jiný člověk nikdy neuvidí.

Po další dlouhé době začal vpředu sílit zvuk tekoucí vody. Ozývalo se také řinčení a klapot. Hluk stále sílil, až se Hadding a žena dostali na břeh veliké řeky. Byla olověně šedá a svižně pospíchala, jako kdyby se řítila přímo na dno světa. Plavaly na ní hromady zbraní. Meče, kopí a sekery se točily v proudu, zmítaly se a řinčely o sebe, zatímco je řeka unášela. Řev řeky až ohlušoval. Voda vystříkovala a tvořila tříšť tak hustou, že se v ní ztrácelo světlo podobné dennímu. Když se kapky dotkly pokožky, jejich mrazivý chlad pálil jako zmiří kousnutí.

Přes řeku vedl most. Žena Haddinga pobídl a sama vstoupila na úzkou lávku. Haddingovi nezbylo nic jiného než ji následovat. Lávka se pod ním kývala a třásla. Často málem spadl. Zachránila jej pouze jeho hbitost, již získal v lese a válkách.

Za mostem hrůzy se rozprostírala planina porostlá nažloutlou trávou a několika skloněnými stromy. Když za Haddingem utichl hluk řeky, zachytily jeho uši další směsici zvuků přicházejících zepředu. Vstávaly mu chlupy na celém těle. Znal ten lomoz.

Šel dál, až matně zahlédl pramen, který vyvěral ze země a postupně se odhaloval zrakům. Bojovali u něj dva nepřátelé. Zbraně řinčely, krev rudě barvila drátěné košile a půdu. Jeden z mužů byl zraněný; zhroutil se pod zástavami, které padly a zdravý protivník je pošlapal. Mrtvý muž ležel a civěl s otevřenými ústy do oblohy.

Hadding se otočil a zastavil. Z hrdla se mu vydrala slova: „Co je to tady za rvačku?“

Žena se také zastavila. Poprvé za celou cestu se mu znovu podívala do očí. Její hlas zněl tiše jako vzdychání nočního větru. „Tohle jsou muži, kteří zemřeli mečem. Bojují zde neustále jako stíny a porážejí jeden druhého. Jejich skutky naznačují, co dělali, když byli naživu.“

Otočila se a šla dál. Boj za nimi postupně tichl. Hadding si mezitím rychle prohlédl okolní krajinu. Obklopovala je skoro holá pláň. Světlo sláblo, až nakonec cestovali za stmívání, chladu a ticha.

Nakonec rozeznal překážku. Když se přiblížil, zjistil, že došel k vysoké kamenné zdi. Zbrázděnou cestu lemovala, kam až oko dohlédlo. Neviděl žádnou bránu ani nedohlédl na hřeben. Na blízském kameni seděl červený kohout. Jinak tu rostl už jen vřes a divoké keře.

„Musíme se pokusit se přes ni dostat,“ řekla žena.

Hadding kameny ohmatl. Byly hladké a těsně u sebe, takže se nikde nedalo zachytit ani nohou ani rukou. „To tedy nevím jak,“ řekl.

„Někteří už ji přeskočili,“ odpověděla žena.

Kousek couvla, přikrčila se a dala se do běhu. Běžela rychlostí vystřeleného šípu. Nakonec se silně odrazila. Při běhu jí vlál plášť i sukně. Přesto se nahoru nedostala a spadla. Přistála ale na nohou jako kočka.

Znovu kousek poodešla. Viděl její obrysy jen rozmazaně. Přeměnila se, aby byla menší a lehčí. Tentokrát se odrazila silněji, ale ještě to nestačilo.

Znovu se zvětšila. „Ne,“ zavrčela vztekle, „tohle ti osud nedopřeje. Přesto ale máš poznat něco z toho, co leží za lidským životem.“

Přešla ke kohoutovi a levou rukou jej chytila za křídla a za nohy. Pravou rukou mu sevřela hrdlo. Jedním zakroucením mu utrhla hlavu.

Vystříkla krev, ale ani kapička ji nepotřísnila. Roztočila tělo. Peří se rozlétlo na všechny strany. Pak je pustila a tělo přelétlo zed'. Za ním hodila hlavu.

Z druhé strany zaslechl Hadding kohouta kokrhat.

Žena najednou vypadala unaveně. „To stačí,“ kývla a vydala se zpět cestou, kterou přišli.

Tak se i Hadding vrátil do světa živých. Prošel Haakonovým palácem a opět stál před Ragnhildou. Padla mu do náruče. Lidé mu sdělili, že byl pryč jen několik úderů srdce.

XXII.

Stát se taková věc někomu jinému, mohla by s ním dost otrást. S Haddingovým jménem se ale už pojilo tolik záhad, že v něm takhle událost neprobudila žádný strach. Přesto se o ní málokdy mluvilo. Raději jej všichni brali jako hrdinu a oblíbeného člověka a vrátili se ke každodenním záležitostem, což bylo i jeho nejnějnějším přáním.

Do jara přišla Ragnhilda do jiného stavu. Na Ohnivého draka se ale dychtivě nalodila vždy, jakmile se manžel vrátil domů. Postavil jí na palubě malý stan, v němž se mohla v případě potřeby s jednou komornou ukrýt před zraky mužů. Jindy se se svým mužem volně pohybovala po celé lodi.

Po hostině, kterou uspořádal král Haakon na rozloučenou, všem ještě trochu bušilo v hlavách. Mořský vánek jim je pročistil a Haddingovi válečníci vezli svého krále na jih, směrem k Dánsku.

V den, kdy projížděli strmými Sognskými útesy, foukal silný vítr a zelenkavé vlny se zvedaly vysoko k obloze poseté mraky. Z fjordu plachtily tři válečné veslice. Na palubách se jim lesklo železo. Na veslování v otevřených vodách dnes nebylo počasí. Posádky zatáhly vesla dovnitř a na vztyčené stěžně vyvěsily plachty. Lodě se pomalu pohupovaly k Haddingovu osamocenému plavidlu, aby mu odřízly cestu.

L

„Pochybují, že k nám budou přátelští,“ zavrčel Gunnar, když mžoural proti zábleskům moře. „Schovali se a čekali, až kolem popluje nějaká kořist.“

Hadding potřásl hlavou. „Sezóna teprve začala,“ řekl. „U těchto břehů se ještě žádní obchodníci nepohybují. A Vikingové by nešli po válečné lodi jakou je ta naše. Mohl je třeba vyslat král Uffi, aby se po mně poohlédli.“

„No, radši bychom se měli připravit. Vítězové budeme my. Ani jedna z jejich lodí není tak velká jako naše. A poznají, že nikdo z nich není v bitvě tak dobrý jako my.“

Hadding opět potřásl hlavou. „Dokud to nebude nutné, nebudu riskovat život své ženy a nenarozeného dítěte.“ Ke stěžňům a plachtám povolal nejzkušenější námořníky. Nejsilnější se v případě potřeby ujmou vesel. Ostatní si vezmou zbraně a drátěné košile, ale raději se odklidí lodím z cesty. Sám se pak postavil na záď ke kormidlu.

Ragnhildě vyklouzly zpod šátku lokny a vlály ve větru jako plameny. Sevřela svůj luk a na záda si hodila toulec plný šípů. „Nechte je přiblížit, ať poznají, co zažil vysokohorský jelen!“ zakřičela.

Hadding se zasmál. „Zkusíme je ušetřit.“ Pak se ujal kormidla. Odhadoval směr větru a vody, křičel rozkazy, obratně a prohnáně jako mořský vlk zacházel s kormidlem. Stal se duší celé lodě.

Ráhnoví skřípalo, trámy vrzaly, vítr kvílel a vlny se tříštily. Ohnivý drak se znovu a znovu ocital na koncích palubnic. Na přídi se neustále rozstříkovala bílá a nahořklá sprška vody. Trup lodi se pohupoval, komíhal, poskakoval a pleskal do vln, které brázdil a roztínal. Přesto se přes loď jediná z nich nepřelila. Hadding uměl zacházet s mořem stejně jako s větrem.

Mezi nepřáteli se nenašel jediný kormidelník, který by se k nim uměl přiblížit. Dvakrát se těm, kteří to zkoušeli, málem podařilo utopit vesla. Pomalu pak zabírali, až je nakonec posádka rozkázala úplně vytáhnout. Jakmile se Dánové dostali za místo, kde si nepřátelé naplánovali střet, čím dál tím více se jim vzdalovali. Začali jásat radostí.

Hadding ale přesto nařídil odplout od nepřítele co nejdále, i když už se jim ztratil z dohledu. Nechtěl jim dát příležitost,

aby je za případného nepříznivého větru předjeli. Ragnhilda se zasmála. „Myslím, že na to, abys zastavil, tě to příliš baví,“ řekla mu. V obličeji se jí něco mihlo. Uhnula pohledem. „Ano,“ zašeptala, „tady nacházíš více potěšení, než jaké ti mohu nabídnout já nebo kterákoli jiná žena.“

Přesto se s ním ráda vydala k jeho rodné zemi, aby se stala i jejím domovem. Dorazili na pevninu a Hadding ji uvedl do paláce.

Po krátkém čase ji odnesli do postele. Podle zvyku s ní kromě porodní báby v komnatě nikdo nezůstal. Hadding slavil v paláci se svými vojáky a hosty. Hluk, oheň a veselí odstrašovaly zlé bytosti.

Konečně vešla porodní bába. „Byl to těžký porod, pane,“ sdělila mu. „Královna již povila. Nyní ale musí odpočívat. Pohleďte na svého syna.“

Sklonila se, rozložila příkrývku, do níž bylo nemluvně zabalené, a položila dítě ke královým nohám. Hadding máchnutím ruky přinutil muže poodstoupit a podíval se na chlapečka zblízka. Malé, načervenalé novorozeně zdravě křičelo a kopalo nožičkami. Otec si je položil na kolena. Tímto potvrdil, že je dítě v pořádku a že je nechají žít. Ozývaly se přípitky a blahopřání.

Porodní bába vrátila nemluvně matce. Hadding vešel za ní. Ragnhilda ležela, bílá jako křída a vyčerpaná, ale hodila po něm úšklebek statečného bojovníka.

„Zvládla jsi to skvěle,“ pochválil ji.

V sále pak oznámil, že je královna unavená a ztratila mnoho krve, ale časem zase nabude své síly. Teď se spolu s ním mohou radovat.

„To tedy budu,“ zašeptala si pro sebe Gyda. „Alespoň tu krátkou chvíli, co tě zase mám.“

O několik dnů později se konaly velkolepé krtiny. Hadding polil dítěti hlavičku vodou a nazval je Frodim. Některé to překvapilo. Svým předkům již prokázal úctu a pojmenoval po nich své potomky s jinými ženami, ale muži nečekali, že svého královského syna nazve „moudrým“. Když se jej Eirik Jarl zeptal na důvod, otec se zasmál. „Udělám, co bude v mých silách, aby z něj opravdu vyrostl moudrý muž,“ odpověděl. „Bojovnost pak zvládne sám.“

S projíždkami po království počkal, až se královna uzdraví. Starala se o jeho palác v Havenu, pečovala o Frodiho a vládla přísnou rukou. Když se vrátil, vítala jej s otevřenou náručí, ale její lůno ještě na dalšího potomka připraveno nebylo. Tak uběhl v Dánsku další rok.

Ve Svithjodu tomu ale bylo jinak. Z Norska se sem přeslechlo, jak Hadding zabil obra, vzal si dceru krále Haakona a odpřisáhl přátelství s Nideringy a sousedními pány. Pak se donesla nejasná zpráva o tom, jak jej navštívila nějaká bytost z podsvětí. To všechno jen přispělo k tomu, že o něm lidé tím více začali smýšlet jako o někom skvělém. Obětování Freyrovi, u jehož počátků stál právě Hadding, se ze Skane rozšířilo na sever až k samotnému cesmínovému háji v Uppsale. Mezi sedláky se šuškal, že bojovat proti němu by bylo bláznovství. Jejich správcové to začali říkat nahlas.

„Nejlepší bude, když se s ním dohodneme,“ znovu navrhl Hunding, mladší bratr krále Uffiho „Dánsko je bohaté a mocné. Měli bychom z jeho náklonnosti získat co nejvíce.“

„Nikdy. Nikdy, dokud budu naživu a ten pes bude špinit zemi,“ zavrčel Uffi. „Náš otec by se musel obracet v hrobě.“

„To si nemyslím. Uzavřít mír se silným nepřítelem není žádná ostuda. Jistě je to lepší než se jím nechat převálcovat. Mohlo by jej to dozajista napadnout, když už získal zpět, co ztratil. Přesto si myslím, že když mu nedáme k útoku důvod, nepustí

se do nás.“ „Kdo ti nasadil brouka do hlavy? Jak může někdo z naší rodiny mluvit tak pěkně o takovém člověku?“ zaskřehotal Uffi a rozzuřeně vyrazil z místnosti.

Bylo mu ale jasné, že otevřenou válkou by se unáhlil a mohlo by to pro jeho zemi dopadnout špatně. Za dlouhých zimních nocí neustále přemýšlel. Nenávist v něm vřela jako lektvar v konvici čarodějnice. Pomalu přišel na něco, co by mohl provést.

Měl dceru. Čtrnáctiletá Arnborg už byla na svůj věk velice krásná. Na jaře nechal vyhlásit, že kdo zabije Haddinga, dostane ji za ženu a k tomu ještě bohaté dary, obrovská území a vysoké postavení v království. Zpráva se rychle rozšířila. Několik smělých námořníků se vydalo do Norska, aby si tam na dánského krále počíhali. Ten je ale předstihl. Později se Uffi dozvěděl, že se Hadding o jeho nabídce doslechl a vysmál se jí. Uffi popadl sekýru a šel do stájí. Tam jedinou ranou zabil koně a rozsekal ho na kusy.

Příští rok k němu přijel Thuning Finnfarer. Byl to Severan z Westfjordu, ze země za Nideringy. Byl sice správcem určitých držav na Lofotech a blízké pevnině, ale v těchto pustinách vládl jen pár lidem, většinou jen rybářům. Vydal se za obchodem a vyplul na sever kolem cípu Finské Marky a dál. Odtud vezl mroží kůže, kly, kožešiny a otroky na trhy v jižních oblastech.

Když došlo k boji, vyšel z něj jako zdatný vítěz. Jinak těžce pracoval a pilně studoval.

Uffimu řekl: „Mohu králi Haddingovi zkrátit život, pokud mi půjčíš, co potřebuji.“

„A co by to mělo být?“ zeptal se Uffi.

„Flotilu lodí pro stovky mužů spolu s posádkami a výbavou na dlouhou plavbu. Pokud se budou chtít přidat kteříkoliv švédští válečníci, budou vítáni. Hlavně ale sestavím armádu ze svých

mužů. Přinesu ti Haddingovu hlavu, nebo alespoň novinku o jeho pádu. Také přinesu kořist, neboť vyrabuji Dánsko, až on už tam nebude. A ty mi dáš svou Arnborg.“

Uffi se na něj podíval. Thuning byl statný muž, ale také byl tlustý a ne zrovna čistý. Mezi řídkými vlasy mu poskakovaly vši. Zacuchané vousy mu splývaly z brady až na hrudník. Doprovázel jej kyselý zápach. Jeho dcera by nebyla zrovna nejšťastnější, kdyby se mu ji podařilo získat. Nicméně slíbil, že ukončí Haddingův život.

„Odkud pocházejí tví muži?“ zeptal se Uffi.

„Jsou to Bjarmiané, kteří přebývají u Bílého moře, „ odpověděl Thuning. „Jsou to chudé a divoké kmeny, ale neohrožené. Měl jsem možnost je dobře poznat a mohu tě ujistit, že se ke mně přidají. Železné zbraně a nástroje jsou pro ně cennější než zlato, takže my si můžeme rozdělit tu hodnotnější část kořisti.“

Uffi se zamračil. „Nad takovými Finy už dlouho vyhráváme, protože máme lepší zbraně a umíme s nimi lépe zacházet.“

„To je pravda. Já ale na Haddinga pošlu více bojovníků, než s kolika bude počítat. Když mi pro ně půjčíš své loď.“

Uffi přikývl. „Ano, pravděpodobně se nedozví nic jiného, než že se k němu blíží nějaká flotila. Bude si myslet, že ji zvládne jen se svými vojáky a dobrovolníky ze sousedství.“ Zamračil se ještě víc. „Nezáleží na počtu tvých bojovníků. Mohl by stejně vyhrát. Jeho válečníci budou lepší. A navíc má okolo sebe nadpřirozené síly.“

„Já vím,“ přikývl Thuning. „Ale jistě jsi slyšel, můj pane, že Bjarmiané mají nejprotřelejší čaroděje ze všech Finů. Často jsem si od nich koupil pytel s příznivým větrem. A viděl jsem tam lepší věci, příznivé i strašlivé. Dej mi pomoc, o kterou tě žádám, a já na jeho štěstí pošlu černou magii. Ta jej přemůže.“

XXIII.

Následující jaro projelo Sundem ke Kattegatu několik lodí. Nikdo z posádek neodpověděl žádnému z Dánů, kteří veslovali tak blízko, že je mohli pozdravit. Bylo ale jasné, že se posádky skládaly ze Švédů. Přesto tito muži nepodnikli nic, co by zavánělo nepřítelstvím, ani na noc nerozbili na břehu tábor. Stejně tak s sebou neměli mnoho válečné výbroje. Většina jejich lodí byly jen knory nebo jiná přepravní plavidla s malým množstvím mužů. Eirik Jarl je zdálky sledoval, až nakonec uviděl, jak zamířili do skandinávských zemí krále Uffiho. Později se Haddingovi doneslo, že se po chvilce odpočinku námořníci vydali znovu na cestu, tentokrát na jih okolo Agderu a pak severně podél pobřeží.

Vyslal ke králi Haakonovi rychlou loď s varováním. Vrátila se se zprávou, že flotila proplula kolem Nideringů. Haakon nezjistil, co mají za lubem, protože v té dálce bylo jen málo lidí, ještě ke všemu chudých, a pak divocí Finové. Vyšle zvědy a průzkumníky, aby zjistili co nejvíce.

V hlubokém létě vyslal do Dánska loď, která měla co nejrychleji předat vzkaz. Jeho zvědové totiž zjistili, že jistý severský správce jménem Thuning, o němž už něco věděl, shromáždil armádu Bjarmianů a přepravuje je od Bílého moře. Protože tolik plavidel je schopen dát dohromady jen král, je možné, že chtějí napadnout Dánsko.

Než se Haakonovi muži k Haddingovi s varováním dostali, na shromáždění armády zbývalo jen málo času. Navíc v době sklizně nemohl ze zákona povolát muže do války. Zbývalo mu jen oznámit dům od domu válečný stav, musel uhnat koně skoro k smrti, aby požádal o pomoc poskytnutou dobrovolně. Zatím do Havenu dovezl loď a zásobil je.

Přesto nakonec za Ohnivým drakem plula na sever velká armáda. Čtyři desítky lodí plné válečníků. Všichni byli na bitvu dobře vybaveni a vycvičení. „Skoro začínám nepříteli litovat,“ chvástal se Gunnar. „Bude jich víc,“ namítl Hadding. „No a co? Budou to samí dřevorubci a rybáři. Tak třeba na každého z nás vyjdou dva.“

„Thuning není blázen, podle toho, co jsem o něm slyšel. Zná tyhle lidi. Povídají se o nich zlověstné příběhy.“ Hadding potřásl hlavou, jako kdyby z ní chtěl dostat myšlenky, které se v ní usadily. „To stačí. Musíme se věnovat plavbě.“

Naštěstí lodím přálo počasí a úplněk, takže se Haddingova flotila dostala do Norska rychle. Proto si Hadding dopřál jednodenní odpočinek na ostrově v Boknafjordu a další den pobyli u Hordalandu, aby si muži protáhli ztuhlé údy a pořádně se prospali. Mezitím veslovali tak rychle, jak jim to jen svaly dovolovaly. Raz a dva, raz a dva.

Pobřeží se před nimi strmě zdvihalo, útesy prostoupené zátokami čnely nad labyrintem kamenitých ostrůvků až do mraků. Hadding se nyní držel na moři a nenechával posádky odpočívat víc, než bylo nutné, aby vůbec měli muži sílu veslovat dál. Doufal, že se k otci své manželky přidá v Nidarosu, dřív než se tam dostane Thuning.

Zvedl se pronikavý a ostrý západní vítr. Zelené vlny se hrnuly ke břehu, aby se záhy se zahřměním roztříštily o skály a proměnily se v pěnu. Lodě se kolébaly a nakláněly. Veslaři se museli zapřít nohama o trámy, jak se s námahou urputně snažili loď vyrovnávat. Přestože vzduch byl chladný, kapky potu jim stékaly po obličeji, až se jim na rtech smísily s kapičkami mořské vody, kterou přinášel vítr.

Hadding mžoural k pobřeží. Za ním se skrze šedivá mračna probojovaly sluneční paprsky. Světlo se odráželo od vln. Za nimi se rýsoval tenký pruh pobřeží, jemuž dominovalo pohoří

porostlé zakrslými borovicemi. Stál tam nějaký muž. Hadding zahlédl, jak si sundal plášť a zvedl jej nad hlavu. Zmítal se ve větru jako obrovské modré křídlo.

„Není to nějaký ztroskotanec?“ navrhl Svein. „Zdá se, že by chtěl k nám na palubu.“

Einar vyštěkl smíchy. „Jestli ano, musel ze samého neštěstí zešilet.“

Hadding ztuhl. Sevřel zábradlí a naklonil se co nejvíc dopředu. Jak se loď pohupovala, ocitl se v jednu chvíli hrudí na hladině a vzápětí vysoko na vlně. Stále ale nepřestával upřeně hledět na břeh. Najednou se otrásl, otočil se a řekl: „Pojedeme pro něj.“

„Cože?“ zakřičel Einar. „Pane, přece jsi taky ne-zešile!“

„Řekni to posádce,“ požádal ho král. „Sám se ujmu kormidla.“ Prodral se mezi natlačenými a shrbenými muži na zád’.

„Udělejte, co nařídil,“ radil jim Ax-Egil. „O některých věcech toho ví víc, než byste vy nebo já vůbec vědět chtěli.“

Ohnivý drak projížděl kolem ostatních lodí, jejichž posádky jen zděšeně zíraly. Zádí k pobřežnímu větru a vlnám loď plula k vražednému břehu. Příbojové vlny se tříštily o útesy. Voda vířila a obracela se a její řev přehlušoval úpění lodi. Muži se neochvějně zapřeli do vesel, protože nikdo nechtěl dát najevo strach. Ostatní se sklonili a pevně se chytili čehokoli, co našli.

Hadding nadále pokračoval vyččeným směrem. Loď neprorazila žádná skála ani neuvízla na mělčině. Dno se muselo snižovat postupně, protože vlny, které se jinde vyvalily na pobřeží, se tu rozbily ještě daleko od břehu a byly nízké. Hadding kormidloval skrze pěnu, která vysoko stříkala, ale kromě promáčených šatů se nic nestalo. Ani kameny tu na dně nebyly. Když loď zastavil, zaskřípal jen písek.

Muž se brodil k lodi. Hadding mu vyšel vstříc, aby mu podal ruku. „Zvládl jsi to skvěle,“ chválil jej muž. Měl hlas hluboký jako dunění moře.

Hadding se mu podíval do jeho jediného oka. „Už jsme se dříve setkali,“ odpověděl. „Najednou jsem tě poznal.“

„Neměl bys toho litovat,“ opáčil muž. Posádka jen mlčky přihlížela. Přestože byli otřeseni a zmateni, všichni vstali. Cizinec byl velmi vysoký. Nějak se mu i v tomhle větru podařilo udržet si na šedivých loknách svůj klobouk. Stínil mu hubený obličej, z něhož splýval šedivý vous až na plášť kabát, který si opět oblékl. Zdálo se, že kromě kopí nemá jinou zbraň. „Tohle je Gangleri,“ představil jej Hadding. „Z dřívějšíka mu hodně dlužím.“

„Nejlepší bude, když se znovu přidáš ke své flotile,“ navrhl mu Gangleri.

„Ano.“ Hadding vydal rozkazy. Muži se jimi bez námitek řídili, přeskočili pažení a dotlačili loď na vodu. Pak do ní zase naskočili a usadili se k veslům. Cesta zpátky byla namáhavější, ale podstoupili ji raději.

Vítr se trochu zklidnil. Když se Hadding vrátil k ostatním lodím, moře už bylo mírnější. Vítr se obrátil. Zanedlouho už mohl Hadding zakřičet: „Vane naším směrem. Vztyčte stěžně, vytáhněte plachty, sklid'te vesla a vyvalte sudy s pivem!“

„Přináší mu ten Gangleri vůbec štěstí? „ zamumlal Gunnar.

„Myslím, že když se mu chce,“ odpověděl stejně tiše Ax-Egil.

„Jak to, že byl na té pláži zrovna ve chvíli, kdy jsme tudy projížděli?“

„Určitě to nebyla jen náhoda. Už o tom ale nebudeme mluvit.“

Přesto se nálada na Ohnivém draku zlepšila. Pokud nebyla úplně veselá, alespoň v sobě tajila naději. A ta naděje se rozšířila i na ostatní loď. Hadding rychle plul na sever.

Jak plavba pokračovala, pozorovali muži Gangleri-ho, jak jí a pije a sedí na lavici, stejně jako jí a pije král na trůně. Nikdy jej neviděli sundat si kalhoty ani jít spát. Divili se tomu, ale ne nahlas. Kromě Haddinga s ním promluvílo pár slov jen několik mužů. Většinu času trávil na přídi o samotě s Haddingem.

Občas je někdo zaslechl. Přesto zněla jejich slova spíše povzbudivě, než beznadějně. Gangleri dával Haddingovi nějaké rady týkající se války.

„Bude proti tobě stát větší armáda, než je ta tvoje,“ řekl. „Většina z nich je špatně vyzbrojena, ale kamenné sekery nebo kopí a kostěné harpuny nebo dřevěné palice dokáží zabít stejně jako železo. A navíc, jejich lučištníci jsou stejně dobří jako kdokoli z Dánů, a jejich vrhači jsou lepší. Málokdo z nich má drátěnou košili, ale tví sedláci jsou na tom podobně. Přestože Bjarmiané jen zřídka bojovali ve větším počtu, tihle se něco naučili od Švédů, kteří je povedou a budou jim dodávat odvahy. Jsou to lovci medvědů a velryb.

Mezi jejich kmeny existují krvavé spory a boje. Jsou daleko od domova a nemají kam utéct. Budou bojovat jako divoké šelmy zahnané do kouta. Jejich čarodějové je budou povzbuzovat a na tvé muže sesílat kouzla, aby je zastrašili. Nečeká tě žádný lehký úkol. Je dost dobře možné, že na dalekém severu složíš své kosti.“

„Možná ale chceš, aby to dopadlo jinak,“ odpověděl pomalu Hadding.

„Ano, chci ti něco říci. Až dosud neměly armády jako ta tvá žádné pořádné seskupení. Muži se snažili držet poblíž zástav svých velitelů a bok po boku přátelům. Když byli napadeni ze všech stran, vytvořili si štítovou zeď a snažili se udržet v kruhu. Jakmile jim ho ale nepřítel prorazil, rozsekal je pak na cucky. V jiném případě postupují armády ke střetu bez sebemenší strategie. Bitva pak není ničím jiným než obrovskou

rvačkou. Nikdo netuší, co se děje okolo něj. Zvládá jen nejbližší okolí na délku paže. Jiskra strachu nečeká dlouho a může zažehnout nespoutaný oheň. Muži pak ve strachu odhodí zbraně a slepě utíkají jako malá kuřata. Nepřítel se na ně vrhne jako lasička a bitva je prohraná.“

Hadding přikývl. Obličej mu zbledl. Tohle všechno si moc dobře uvědomoval.

„Teď ti tedy povím, co je lepší,“ hovořil dál stařec, „a když se nad tím zamyslíš, jistě mi to potvrdíš.“

„Už teď jsem si tím jistý - protože to říkáš ty,“ zašeptal král.

Lodě pluly dál a Hadding s Ganglerim si pořád povídali.

S příznivým větrem v zádech se král dostal do Nideringského fjordu tak brzy, jak doufal. Nemohl ale přijet ke králi, pozdravit se s ním a nabrat na pomoc více válečníků. I když se na dohled už objevila známá krajina, na severu se na obzoru vynořila mnohem větší flotila. Ti, kdo ji spatřili dříve, na ni upozornili své druhy. Všichni začali povykovat. Švédové a Bjarmiané jsou tady.

„Jak to, že se sem dostali tak rychle?“ divil se Svein. „Nás sem přece donesl vítr, který musel vát proti nim.“

„To nemusí být pravda,“ namítl Egil chladně. „O finských čarodějích se říká, že umí ovládat počasí.“

Svein se letmo podíval na starce s šedivým vousem, který v plášti a klobouku postával na zádi. „Myslím, že jednoho takového tu máme taky.“ Po těch slovech se otrásl.

„Tady se s nimi tedy setkáme,“ zakřičel Hadding na celou svou loď a na ostatní přes vodu. „Připravte se!“

Kormidloval k ostrovu Hitra, který spolu s dalšími ležel u ústí fjordu. Protože byl dlouhý, nízký a travnatý, nabízel břehy bezpečné pro přistání a louky vhodné pro boj. Jediní obyvatelé, které spatřil, byly dvě děti - pasáčci, které rychle zahnalý krávy do vzdálenějšího lesa.

Dánské lodě přistávaly u břehu jedna za druhou. Muži spouštěli kotvy. Ostatní skočili přes paluby na promáčenou půdu. Zanedlouho se to tu válečníky jen hemžilo. Železo se třpytilo v poledním slunci, zástavy se třepotaly ve větru a nad hlavami kroužili a skřehotali rackové.

Hadding stál na přídi Ohnivého draka a zatroubil na svůj roh. Jeho zvuk dal mužům vědět, že se mají shromáždit kolem krále. Král pronesl slavnostní řeč o tom, jak je dobré, že zahnali nepřítel daleko od svých domovů, jakou si získají slávu a později shromáždí bohatství - když nic jiného, alespoň hodnotné lodě na prodej. Zahřmělo provolávání díků.

Pak se utišili, protože jim začal přísně vysvětlovat, co po nich bude chtít. Gangleri, který mu stál po boku se třpytícím se kopím v ruce, jej naučil novému bitevnímu postavení. Vysvětlil jim vše v několika slovech. Na nic víc čas nebyl. Ani na to, aby se dohadovali o tom, kdo kde bude stát. Všechna místa jsou čestná. Gangleri půjde mezi ně a dovede každou skupinu se zástavou na určené místo. Nikdo jej nebude zdržovat otázkami. Žalostně by toho pak litoval.

Dánové rychle uposlechli. Přestože většina z nich starce nikdy předtím neviděla, jeho vzhled jim dodal potřebné úcty.

Gangleri je rozmístil po poli do tvaru velikého klínu. První řadu tvořili Hadding a Gunnar - ne proto, že byl Hadding král. Pro něj by bylo nejmoudřejší se držet vzadu. Tihle dva ale byli z celé armády nejlepší. Za nimi vytvářeli druhou řadu čtyři muži, třetí řadu osm válečníků a tak až do poslední řady, které přislíbili, že si boje užije každý dost. Na křídla postavil Gangleri lučištníky a vrhače.

Tak zaujali Dánové své postavení. Čekat nemuseli dlouho.

Thuning věděl, co jsou zač. Kdyby se pokusil jet dál, vydali by se za ním a pronásledovali by jej celou cestu. Jeho muži by nemohli přistát ani na noční odpočinek, aniž by je nepřátelé

nenapadli dříve, než by se stihli připravit. Nejlepší bude, když to zvládnou dnes. Dovedl svou flotilu o několik mil dále, přistál a vyvedl na břeh vlastní armádu.

Nebyl na ně pěkný pohled, když se přibližovali. Roztáhli se po trávě jako roj sršňů, který zlostně bzučí a vytahuje blýskavá se žihadla. Při každé zástavě pochodovali švédští válečníci v helmách a kroužkovém brnění. Mezi muži z kmenů se úplně ztráceli. Bjarmiané byli podsadití a houževnatí, s vystouplými lícními kostmi a úzkýma očima. Většina měla na sobě kůže a plst. Někteří měli kabáty pošíité železnými kroužky, které získali z obchodních lodí. Pár mužů mělo helmy. Měli mastné vlasy, ale často světlé jako kterýkoli Seveřan. Jejich kruté zbraně už porazily větší bestie, než jakými byli lidé. Mnoho mužů mělo na svém těle připevněné magické předměty. Rohy pratura nebo sobí paroží na čele, náhrdelníky z medvědích zubů nebo lebek fretek, ozdoby z orlích perel. Vzadu si dřeplo na zem několik starců. Nesli spoustu dalších takových podivných věcí a malé bubínky. Začali na ně bubnovat plochou stranou prstů. Do dunění bubnů se začal z jejich vrásčitých rtů linout táhlý zpěv.

Hadding tasil meč. „Hejááá!“ zakřičel.

Dánové zavyli a následovali jej. Thuning jim zařval v odpověď. Hnal se jim vstříc s vlastní zástavou.

Propukla bitva. Zbraně řinčely a bouchaly, muži ječeli, vrčeli a hekali, tětiny brnkaly a rackové skřehotali a vrány krákalý, zatímco bedlivě kroužily mužům vysoko nad hlavami. Do téhle směsice hluků se ještě přidalo dunění bubnů a zpěv čarodějů.

Na Dánech bylo znát, že v takovém bitevním seskupení stojí poprvé. Udržovali ho hůř, než by měli. I když se jim podařilo se vklínit mezi roztroušené nepřátele, nedokázali je rovnou převálcovat. Lučištníci a vrhači měli větší prostor, aby si

vyhlédli své cíle a skolili je. Thuningova zástava vlála o kus dál. Ostatní zůstali beznadějně stát na místě odříznutí od pomoci.

Nyní Gangleri odhodil plášť a odhalil tak, že má kolem krku pověšený pytel. Vyndal z něj luk. Vypadal jako hračka, ale najednou z něj byl ten nejdelší luk, s jakým se muži v těchto končinách kdy setkali. Ze svého postavení na pravém boku napjal tětivu a bral si šípy z toulců okolních Dánů. Když spatřili starce, jak si zvedá luk k uchu, úplně zapomněli bojovat. Když šíp vypustil, dřevo a struna se rozezněly jako vítr v bouři.

Zhroutil se jeden Švéd a drátěnou košili a tělo měl proklaté šípem. Gangleri střílel znovu a znovu. Jako kdyby vysílal deset šípů najednou. Co šíp, to jeden mrtvý.

Čarodějové bubnovali a kvíleli. Vítr nepřírozeně zesílil. Jeho dunění a skučení přehlušovalo hluk bitvy. Mrchožrouti ulétli. Od moře sem létaly slané kapky a dopadaly na pole. Na severu se shromažďovaly černé mraky a hnaly se po obloze. Zakryly slunce. Řinul se z nich šikmý déšť přímo do dánských řad. Do válečníků bušily kroupy jako pěsti.

Haddingova armáda zaváhala. Tohle nebyla obyčejná bouře. Kdopak by se postavil čarám? Bjarmiané vyštěkli radostí, postavili své rozprášené skupiny a tlačili se mezi Dány. Kamenné sekery a kostěné harpuny srážely jednoho muže za druhým.

Gangleri odložil luk a pozvedl ruce. Jeho plášť a vousy vlály ve větru, ale klobouk se mu neustále držel na šedivé hlavě a napůl zakrýval jednooký vychrtlý obličej. Zvolal k nebesům.

Nad východním vnitrozemím se zvedl další mrak. V modročerné hlubině jeho spodní poloviny udeřil oslepující blesk. Kopce se bíle rozzářily. Mrak se hnál nad bitevní louku. Jeho vítr bojoval s větrem, který vál za deštivým mrakem.

Mlha vířila, hrom burácel, stromy mávaly větvemi a sténaly. Déšť ustal a šed' ustoupila k jihu. Nebe se vyjasnilo a opět se ukázalo slunce. Mokrý tráva zářila různobarevnými odstíny. Mrtvoly tu ležely, promáčené křiklavě červenou krví.

„Hejááá!“ zařval Hadding. „Kupředu!“ Jeho válečníci se vzpamatovali, už beze strachu se vrhli na nepřítele a úplně jeho řady rozvrátili. Následovala jatka.

Pak se rozprostřelo naprosté ticho. Muži se snažili pomoci raněným, jak nejlépe uměli, nebo se sesedli a tiše si povídali, či seděli osaměle a zírali na moře.

Zapadající slunce vrhalo dlouhé paprsky na trosky lidí a věcí, které se povalovaly na udusané zemi. Dánové se brzy přesunou jinam, aby se uložili ke spánku. Zítra pohřbí své mrtvé, poražené nepřátele nechají ptákům a obsadí prázdné švédské lodě. Později se vydají do Nidarosu, aby vítězství před odjezdem domů řádně oslavili. Teď ale byli unavení až do morku kostí.

Hadding a Gangleri stáli poblíž rozsekaných a zapáchajících mrtvol čarodějů. Leželo mezi nimi i Thuningovo tělo. „Zachránil jsi nás, pane,“ děkoval král. „Jak se ti za to všechno odvděčím?“

Stařec se opřel o své kopí. „Není třeba,“ odpověděl. „Byla to má vůle.“

„Ale přinejmenším ti musíme nejdříve v Haakonově a pak v mém paláci vzdát hold.“

„To nejde. Já patřím jinam „

„Cože? A jak se dostaneš z tohoto ostrova, když ne na naši lodi? „

„Já mám své cesty.“ Gangleri na chvíli ztichl. Proletěli dva havrani, zakrákali a odlétli. „V tomhle životě už mě neuvidíš,“ řekl potom Haddingovi. „Pamatuj si, co jsem tě naučil.“

„Ano, budu.“ A opravdu. V severských zemích se klínovité postavení mužů v bitvě od té doby udrželo. Říkalo se mu kančí šik, protože se prorval nepřipraveným nepřítelem jako kly divokého kance.

„Ale... v tomhle životě?“ odvážil se zeptat Hadding.

„Tvůj život neskončí cizí rukou, nýbrž tvou vlastní,“ prozradil mu Gangleri.

Po krátké chvíli, kdy se ozýval jen vítr, moře a poletující ptáci, pokračoval: „Tohle ti radím. Nemaž léta malými potyčkami, ale pouštěj se jen do takových válek, které za bojování stojí. Veď je raději za hranicemi než blízko domova. Úkolem krále je chránit svůj lid.

Sbohem.“

Otočil se a odkráčel do lesa. Vysoká postava se rychle ztratila mezi stíny stromů.

XXIV.

Již v polovině té zim) ulehla znovu těhotná Ragnhilda na lůžko. Tentokrát musela bojovat ještě silněji. Někdy jí mezi zuby uklouznuło zasténání. Pokrývky byly tak zkrvavené, že je posléze museli spálit. Trvalo jí několik měsíců, než získala zpět svou sílu. Přesto bylo novorozeně - holčička - zdravé. Na svět přišla s takovým křikem, jako kdyby se zlobila, a matku bolestivě kousala do prsů.

Haddingovi se zdálo přiměřené, aby ji pojmenovali Ulfhilda, Vlčí Bojovnice.

Na jaře připlula ze Svithjodu loď s urozenými pány, kteří vyhledali Haddinga. Přinesli vzkaz od krále Uffiho. Prý už má po krk válčení, které mu nic nepřineslo. Dány také jistě stálo mnoho. Víc, než získali. Mohli by tedy vzájemně uzavřít mír.

Hadding ale odeslal tvrdou odpověď. Jeho lid se ještě má za co mstít. Nicméně je ochoten popřemýšlet o jistém výkupném, za něž by se mohl na nějakou dobu odmlčet, pokud se ovšem budou Švédové dobře chovat.

Celé léto jezdili poslové tam a zpátky. Uffi zaplatit nechtěl jednak proto, že by se tím musel podrobit, jednak kvůli tomu zlatu. Hadding to ale ani nečekal. Jenom prostě nechtěl, aby vypadal moc nadšeně. Cenu pak snížil za podmínky, že dánským obchodníkům slíbí volný přístup na gótské a švédské trhy, bez jakýchkoli překážek a daní. A tak se ti dva přetahovali dál.

Na podzim se zdálo, že se přiblížili k dohodě. Uffiho poslední vzkaz byl skoro přátelský. Pozval Haddinga do Uppsaly, kde by si mohli promluvit z očí do očí. Když se dohodnou, odpřisáhnou své přátelské vztahy v obětním háji, nejsvětějším místě severských zemí. Když jejich rozhovory nepřinesou výsledek, Dánové se budou moci bezpečně vrátit domů, s

loděmi naloženými dary. Uffi si ale je jistý, že k tomu nedojde. Kdysi řekl, že kdokoli Haddinga zabije, dostane jeho překrásnou dceru Arnborg. Teď to ale bere zpět. Jakmile uzavřou mír, dostane ji sám Hadding, aby své rody spojili svatým slibem.

„Máme to ale lákavou nabídku!“ zasmál se dánský král.

Ragnhilda se kousala do rtu, ale nic neřekla až do večera, kdy spolu leželi v posteli. Pak promluvila velice trpce. „Dokud jsem tady já, Dánsku nebude vládnout jiná královna. Jestli jí udělíš takovou poctu, vrátím se zpátky do svých hor.“

„To je jen návrh královské diplomacie,“ snažil se ji uklidnit.

Napjala se vedle něj. „To považuješ její krev za lepší, než je moje?“

Než odpověděl, chvíli se zamyslel „Ne, to jistě ne. A stejně tak bych jen tak kvůli nějaké dívce nezahlodil přátelství s tvým otcem. Dostalo mě do dobrého postavení. Mezi Skjoldungy a Ynglingy ale musí dojít k nějaké dohodě, jinak by mohla zase snadno propuknout válka, bezvýsledná jako vždycky. Může přebývat ve Skane a ty ve zdejších zemích, když ti na nich tak záleží.“

„To ano. Tvé milenky alespoň nemají titul královny. Nicméně se obávám, že by se jednoho dne mohl objevit nějaký tvůj levoboček a snažit se vzít kralování mému synovi.“

„Našemu synovi „

„Když nemyslíš na budoucnost ty, musím to dělat já.“

„Ty si o tom, kdo tě zachránil před obrem, moc nemyslíš, vid?“ odsekl „Budu si o něm myslet tolik jako on o mně.“

Obměkčil se „To znamená, že dost.“ Objal ji a přivinul k sobě. V té tmě z ní sálalo teplo. Vlasy jí voněly letními dny, létem, které ubývalo „Pak tedy nejezdi do Uppsaly.“ Třásl se jí hlas. „Nevzejde z toho nic dobrého. Jak by někdo mohl v sobě zničit tak hlubokou nenávist, jakou cítí Uffi k tobě?“

Jeho vztek se zase vrátil. „Copak mám dát najevo, že se ho bojím?“

„Ne, ale ani bys neměl vypadat neopatrně.“

„To posoudím sám,“ zavrčel. „To už stačilo, ženo.“

Znovu ztuhla. Vzal si ji. Tiše to přetrpěla.

V následujícím období k němu zůstala chladná. Moc nad tím nepřemýšlel, protože byl zaneprázdněný přípravami.

Přesto v předvečer jeho odjezdu, když spolu leželi v posteli, jen sami dva, uchopila jej Ragnhilda za obě ruce, podívala se mu do očí a zaprosila tichým hlasem: „Ať už tam budeš dělat cokoli, vrať se zpátky. Dny a noci tu bez tebe do té doby budou prázdné.“

Jeho srdce se rozhořelo. Usmál se na ni. Protože ale měla svou periodu, strávil noc s Gydou.

Ráno jej Ragnhilda spolu se služebnictvem a většinou sousedů sledovala, jak odjíždí. Sto válečníků odplulo ve dvou lodích. Větší počet by vypadal hrozivě. A kromě toho byly žně. Veslovali plni síly a odhodlání.

Byl na ně krásný pohled, když projížděli kolem skaneského pobřeží, které nízko lemovalo Sund a topilo se v mlze. Brzy už z nich byly vidět jen malé tečky, které se za chvíli ztratily.

Cesta probíhala hladce, s nočními zastávkami u pobřeží směřovali k Baltu ke Skerrygarthu a mezi jeho nespočetné ostrůvky. Armáda Švédů se utábořila na dohodnutém místě. Vedl je Hunding, Uffiho bratr. Stál v přístavišti, aby si s králem Dánska na uvítanou potřásl rukou.

„Cekali jsme tu na tebe, abychom tě doprovodili do Uppsaly s patřičnou ctí,“ zdravil Haddinga. „Děkuji, že jsi přijel. Všechn náš lid bude rád, když s tebou uzavře mír, ale já nejvíce.“ Polkl, nervózně zašmátral po broži, která spínala jeho kabát, a oděv si sundal. Byl ze šarlatové vlny lemované hedvábím a hranostajem. Rychle ze sebe vysypal: „Vezmi si

tohle jako symbol uvítání, a ať naše rody už navždy propojuje dobrá vůle.“

Když mu Hadding děkoval, zblízka si jej prohlédl. Hunding byl mladý a štíhlý, ale pěkně urostlý. Vlasy měl tak světlé, že se málem skvěly bělobou. Splývaly mu kolem ostrých rysů tváře, kterou měl jen málo porostlou vousy a z níž mu vykukovaly veliké oči. „Doufám jen v to nejlepší,“ odpověděl mu Hadding.

Armády toho večera společně pojedly v nedaleké vesničce. Pivo teklo proudem a obezřetnost se postupně měnila ve veselí.

Ráno se vydali na cestu. Hunding přivezl koně pro všechny. Širokou a bohatou rovinou pádili s větrem o závod. Pole se žlutohnědě vlnila, krávy se pásly na loukách, stohy se na čekaly na zimu, z usedlostí a dvorů se vinul kouř, na cestách skřípaly vozíky s nákladem tažené voly, ženci přestali žnout a děti křičely na projíždějící válečníky, kteří cinkali a blýskali se železem. Vítr svištěl ve větvích stromů, ale žádný větší les tu nezůstal. „Vaše království je mocné,“ prohodil najednou Hadding.

Hunding zčervenál a uhnul pohledem. „Nemůžeme tě pohostit, jak by se patřilo. Doufám, že to nepochopíš špatně.“

„Proč, co se děje?“

„Královský palác není na takové muže, jako jsi ty a tvoje družina, vybavený. Uffi tenhle rok vůbec nevyjížděl, ale zůstal celou dobu v Uppsale. Říkal, že tak musí učinit kvůli nějaké zdejší záležitosti, která mu dělá problémy. A také proto, aby mohl rychle odpovídat na tvé vzkazy. Výsledkem toho všeho je, že nezbyl čas na vyčištění komnat, ani na vydrhnutí budov a řádné vyvětrání. Všechny jsou špinavé a páchnou. Snažil jsem se ho varovat, ale neposlouchal.“

Hadding v sobě zdusil smích.

„Samozřejmě, že tě v tom nenechá bydlet,“ pokračoval rychle Hunding. „Nechal postavit nový dům pro návštěvníky. Tam zůstanete a tam vás bude hostit.“

„No, já vím, že král a jeho domácnost potřebují, aby během roku vyjížděl mezi lid,“ řekl Hadding, „a jestli letos Uffi nemohl, upřímně s ním soucítím.“ Odvrátil se od mladíka, aby Hunding neviděl jeho úšklebek.

„Jsi hodný,“ vyhrkl Hunding. „To je dobrá předzvěst přátelství.“

Do Uppsaly se dostali pozdě odpoledne. Sluneční paprsky svítily nově přichozím vstříc zpoza zdí, takže město rozložené na vyvýšeném západním břehu řeky vypadalo se svými hradbami a strážnými věžemi jako překážka ze tmy. Nad palisádou probleskovaly obyčejné střechy nad střechami posvátného místa, kde stály zlatem zdobené modly velkých bohů. Za zdmi se ve svatém hájku tyčily duby a jasany. I když se lístky ještě zelenaly, háj se zdál také nějak temný, jako kdyby vyrůstal na kostech obětovaných zvířat a lidí.

Jezdci se zastavili kousek před mostem, který vedl přes proud. U větší skupinky stromů stál dům. Čerstvě otesané trámy se proti stínům ve větvích a v hustém křoví zdály ještě světlejší. Přestože byla budova docela úzká, její délka a velikost Haddingově armádě více než dostatečně vyhovovala. Kromě kuchyně tu také byly stáje a ostatní přidružené přístřešky, které se nacházely neobvykle blízko. Postavili tak dvorec záměrně, aby se dal snadněji bránit. „Copak si Uffi myslí, že se díky tomu k němu nedostane žádný nepřítel?“ divil se Hadding.

„Město slouží jako pevnost,“ odpověděl Hunding. „Zde je ale dům míru.“ Ven rychle vybíhaly otrokyně a najatí sluhové. „Teď se s tebou na chvíli rozloučím. Všichni se potřebujeme umýt, odpočinout si a převléci se. Uvidíme se opět dnes večer, až se najíte. Zítra uspořádáme hostinu hodnou takové

návštěvy. Doufám, že později neodmítneš pozvání do mého domu.“

„Budu se snažit,“ odpověděl Hadding již méně srdečně.

„Král Uffi tě měl také přijít přivítat,“ pochopil Hunding jeho rozladěnost. „Také mě mrzí, že tu není. Možná, že jej náhle kvůli něčemu odvolali. Ale jistě přijde večer se mnou, abychom si připili, než půjdeme spát.“ Zatáhl prudce za otěže, otočil koně a odklusal pryč, následován svými muži.

Sluhů tu bylo jen pár a ženy žádné. Hlavní sluha tvrdil, že jich tu ráno bude spousta, aby připravily jídlo a pití a všechno ostatní. Zatím budou Dánům po ruce tihle. Když čeledíni odvedli oře, Hadding zavedl své muže dovnitř.

Místnost u hlavních dveří byla docela tmavá, protože měla jen malá okna ve velké výšce. Plály tu ohně, které oproti venkovnímu chladu příjemně hřály. Vybavení bylo velmi skromné a chudé. „Myslel bych si, že nám bude Uffi chtít předvést své bohatství,“ poznamenal Hadding.

Gunnar pokrčil rameny. „No, slyšel jsem, že je to skrblík.“

Ax-Egil se zamračil. „Vydát peníze na válku s námi nebo za život našeho pána jej ale nemrzelo.“

„Mně je to jedno,“ přidal se Svein, „dokud mu nedojde pivo. Dneska mám velkou žízeň.“

Pití bylo po ruce. Dánové rychle vyprázdnili rohy a další už pili pomaleji, zatímco si odkládali výstroj. Do lázně se tolik lidí nevešlo, ale v kuchyni neustále hráli konvice s vodou, které pak přinášeli spolu se žínkami. Válečníci se umyli a převlékli do čistých šatů. Sluhové přinášeli jídlo, pečené vepřové a jiné dobroty. Muži je snědli docela rychle, jelikož slunce zapadalo, šero houstlo a blížil se tedy čas příchodu hostitelů.

„Tak, teď bychom mohli začít s pivem,“ usoudil Hadding, když bylo vše sklizeno. „Naši královští hostitelé by se k nám měli brzy přidat.“

Čas utíkal. Na družinu se sneslo trapné ticho. Ohně hořely nízko, dovnitř se vkrádala tma.

Hadding se právě chystal poslat pro více dřeva a pro lampy, když Svein zvedl hlavu. „Slyším něco zvenku,“ řekl. „Jako nějaké kroky. Slyšíte to také?“

„Tak, konečně sem Ynglingové dorazili,“ zavrčel Einar.

„Ne,“ zamítl jeho domněnku Svein. „Poslouchejte. Nejdou k předním dveřím. Někteří jdou okolo. A je jich hodně.“

Za chvíli všichni přikývli. Hadding se podíval na sluhy. Oplatili mu jeho pohled zmatenými a vyplašenými obličejí. „Ano,“ zamumlal, „nevědí o tom. A myslím, že ani mladý Hunding.“ Naježily se mu chlupy na ruku.

„Půjdu se podívat,“ navrhl Gunnar. Odkráčel k východu a ztratil se jim z očí.

Slyšeli řev a chrastění. „Chopte se zbraní!“ zakřičel Hadding. Rychle sáhl po meči a štítu.

Za Gunnarem vyběhli ještě dva strážci. Zahlédli jej na zemi v otevřených dveřích. Křečovitě svíral kopí, které mu probodlo břicho, a snažil se vstát. Pak padl na podlahu. Vyřinula se krev a promáčela rohože. Nad ním se náhle odrazilo světlo ohně od drátěné košile a helmy válečníka. Vzduchem zasvištěl meč. Zasáhl Einarovu holou hlavu a roztal mu lebku. Do vchodu se tlačili další muži.

„Braňte dveře!“ křičel Hadding. Dánové popadli zbraně. Šli se postavit ke všem východům. Propukla zmatená a hlučná bitva. Muži se snažili si rychle navléci výstroj.

„Pomoz mi nahoru,“ požádal Hadding Egila. Starý válečník si klekl. Král si mu stoupl na stehno. Tak už byl dost velký, aby mohl za svitu hvězd pohlédnout ven.

Sestoupil. „Je kolem nás celá armáda,“ oznámil. „Uffi je musel mít všechny schované v lesích. To znamená, že zradu připravoval dlouho dopředu a vysílal posly, kteří mu měli oznámit náš příjezd. Vjeli jsme mu do pasti.“

„Pak bychom se z ní měli zase rychle dostat, než to tu zapálí,“ zavrčel Egil. „Tohle jsou nové trámy, ty hned tak nechytí,“ odpověděl Hadding. „Ale je jich mnohem víc než nás. Nikdy si nemůžeme prosekat cestu. Můžeme se jenom snažit se udržet tam, kde jsme. Možná, že než všichni padneme, něco se stane.“

XXV.

Nadcházel nový den, stejně bílý jako Hundingův obličej, když stál před Uffim a celý se třásl. Zranění královi muži seděli nebo leželi kolem domu pro hosty na rosou ztěžklé trávě. Z Uppsaly přišly ženy, aby pomáhaly o ně pečovat. Brzy je vezmou zpátky do města. Pípání ranních ptáčat se zdálo hlasitější než těch jejich pár unavených slov. Zevnitř domu se ozývalo temné dunění a chrastění Válečníci tam podřezávali krky raněným Dánům a prohledávali mrtvé. Foukal chladný vánek.

Od půlnoci, kdy se Hunding dozvěděl tyto novinky, přecházel vztekle tam a zpátky a zuřil. Teprve teď poznal, co je jeho bratr zač. „Tohle, tohle je ten nejhanebnější podraz,“ zakoktal se. „Zahodil jsi celou naši čest.. na hromadu hnoje.“

Uffi se zamračil. „Vždyť jsme tomu bídákovi nedlužili nic jiného než pomstu za našeho děda, otce a za všechnu tu škodu, co napáchal našemu lidu.“

„Porazil Svipdaga i Asmunda v otevřené válce, muž proti muži, protože mu Svipdag zabil jeho vlastního otce. Neudělal ve Svithjodu nic horšího než my v Dánsku. Slávu získáváme za to, co jsme udělali, za boj s takovým hrdinou. Pak sem přišel a chtěl uzavřít tebou navržený mír - ty sám jsi mu ho nabídl. Ale to byla všechno jen lež Od začátku jsi plánoval vraždu.“

„Bud' zticha!“ zaskřehotal Uffi. „Už mám dost těch tvých řečí.“

„Už ode mě také nic neuslyšíš,“ ujistil jej Hunding. „Už s tebou nechci mít nic společného. Zříkám se tě a já ani nikdo z mých lidí už nikdy nebude stát na tvé straně.“

Otočil se a celý rozechvělý vzteky odkráčel. Uffi za ním zlostně hleděl. Náhle králi poklesla ramena. Udílení rozkazů

ohledně péče o zraněné muže a dělení kořisti mu dalo hodně práce. Den se vyjasnil. Stráže, které Haddinga znaly podle vidění, přicházely jedna za druhou sdělit Uffimu, že dánského krále mezi padlými nenašly, dokonce jej neviděli ani jeho lidé či služebníci, kteří se jim dostali do rány. Nakonec Uffi zavyl, šel dovnitř a odhazoval mrtvoly, jako když se pes zuřivě snaží prohrabat za jezevcem. Žádný z těch vyvalených šedých obličejů nenáležel tomu, jehož tak nenáviděl.

Narovnal se. Na chvíli se mu tak sevřelo hrdlo, že nemohl ani mluvit. „Ten bastard utekl,“ zaskřehotal pak. „Musíme za ním poslat psy.“

Celé dny projížděli okolí, hledali, vyptávali se, vyhrožovali a nabízeli odměny. Chytili pár Dánů, kterým se také podařilo utéct, a poslali jejich hlavy k Uffimu. Ale ani ti nejzkušenější stopaři nezachytili jedinou stopu po Haddingovi. Uffi v hájku vraždil krávy a otroky a prosil bohy, aby seslali na jeho nepřítele smrt. Víc už ale udělat nemohl.

Když začalo žloutnout listí a vítr po obloze proháněl beránky, došla zpráva. Hadding se vrátil do Dánska a opět se ujal vlády. Uffi seděl sám mlčky na trůně, až konečně zamumlal: „Copak jsou bohové snad proti mně?“ Pak zvedl hlavu. „Stejně se jim nevzdám,“ pronesl do míhajícího se světla ohně.

Hadding se připravoval celou zimu a jaro. O silné muže nebyla nouze. Většinou se mu hlásili mladší synové, kteří se dychtili stát jeho novými vojáky. Pečlivě si je vybíral, plně je vybavil, dobře je krmil, stále je obdarovával a s pomocí starých válečníků je tvrdě cvičil. Nechal po království rozhlásit, že po zasetí se za hranice vydá velká armáda. Stejně tak zaslal zprávu i králi Haakonovi, který mu přislíbil dvacet lodí plných vyzbrojených Nideringů. Zatím pro svou armádu shromažďoval jídlo a pití na dva nebo tři týdny - uzené a

nasolené maso, zásoby ryb, sucharů, sýra, sudů piva - spolu s žebříňáky, koňmi a různými jinými potřebnými věcmi.

V určenou dobu se pak jeho válečníci nahnuli do Havenu a plavili se Sundem. Na severu se setkali s muži ze Skane vedenými Jarlem Eyjolfem. Všichni společně pokračovali dál.

Byla to mocná armáda. V čele jel král Hadding spolu se svými nejvyššími veliteli, za nimi vojáci. Pláště, které jim splývaly z ramenou, měly stejně světlé odstíny jako zástavy, které se jim třepotaly nad hlavami. Vzadu pak byli shromážděni všichni ostatní. Většina šla pěšky, šedohnědý dav se záblesky železa, v malých roztroušených skupinkách. Valili se napravo i nalevo, povídali si, zpívali, smáli se a křičeli. Země duněla pod jejich dupotem a oblaky zvířeného prachu se jen zvedaly. Pole za nimi zůstávala zdupaná. Klikaté cestičky využívaly jen naložené vozy, které po nich poskakovaly a skřípaly. Často museli muži pomoci koním táhnout, vytlačit kola z příliš hlubokých brázd, protáhnout je vysokou trávou nebo přes kameny v místech, kde se cesta ztrácela, tlačili je do kopce a brzdili z kopce, pomáhali jim přes brody, vytahovali je z děr plných bláta, když hodně přšelo. Na těle a špinavých oděvech se jim leskl pot, ztěžka oddychovali a nahlas kleli.

Přesto se armáda pohybovala rychle. Hadding ji nejdříve vedl na východ, pak na sever, aby se vyhnul horám. V nížinách kolem Baltu se šlo mnohem lépe. Většinou tu ležela orná půda nebo louky. Prošli kolem mnoha usedlostí a dvorců, ale zastavovali se jen na noc, když se chtěli utábořit. Když se dostali ze skaneské země ke Gótům, obyvatelé před nimi prchali, ale Hadding zakázal rabování, dokonce i pálení. Když popravil několik neposlušných mužů, zbytek mu uvěřil, že je to jen ztráta času a břemena navíc. Jen svým nejbližším přátelům, jako byl Eyjolf, prozradil, že by za sebou raději nenechával víc zla, než je nutné.

Uffi o jejich příchodu věděl díky obchodníkům, námořníkům a zvědům velmi brzy. Rozeslal po Svithjodu zprávu, že povolává do zbraně, svolal Góty, kteří mu dali své slovo, a postavil vlastní armádu. Nebyla tak velká, jak mohla být. Hunding, spolu s muži, kteří poslouchali jej místo krále nebo kteří si nemysleli, že následovat vraha hostů přináší štěstí, se držel zpátky. Přesto byla nakonec Uffiho armáda větší než Haddingova a mnoho válečníků cítilo, že bojují za své domovy.

Setkali se u pobřeží. Země byla porostlá stromy a zelenala se mladou trávou, která marně čekala na odehnaný dobytek. V místech, kudy prošli vojáci, zůstala ale černá a rozbahněná. Blyštěl se tu a šuměl úzký průliv. Za ním se rozprostíral ostrov zvaný Óland, nízký a porostlý vřesem. Zvedaly se nad ním čím dál tím hustší bouřkové mraky. Vítr foukal od moře, hlasitý, studený a slaný. Už se v něm z vnitrozemí shromažďovali havrani a rackové od vody. Věděli, co přijde.

Hadding se rozesmál tak, jak se může smát dravec. „Vybral si na boj pěkné území, ten dobrý král Uffi,“ řekl. „Jak je to od něj milé.“

Jeho velitelé poklusávali kolem vojska a štěkali rozkazy, aby muže dostali do klínu. Naproti nim se nepřítel formoval do šiků. Tryskem k nim vyjel muž. Měl bílý štít. Haddingův válečník mu vyjel naproti a přivedl jej ke králi, jak si jezdec přál.

„Přináším ti vzkaz od krále Uffiho,“ vyřizoval neohroženě. „Vyzývá tě k souboji muže proti muži.“

„Ať to dopadne jakkoli, naše vojska to stejně neuklidní,“ odpověděl Hadding pomalu.

„Ne. Ať se střetnou. Ale cesta ke králi by pro tebe měla zůstat co nejotevřenější.“

„Pak tedy přijímám,“ kývl Hadding. „Řekni králi Uffimu, že se na něj těším.“

Posel přikývl a odjel. Hadding se za ním díval. „Uffi je lepší nepřítel, než jsem myslel,“ zamumlal. „Kdokoli jej porazí, získá si dobré jméno. Za to by se mu mělo poděkovat.“

Šiky zaujímaly pozice. Jezdci odjeli na stranu, sesedli, uvázali koně a vrátili se. Na okamžik se rozvířila hladina a promlouval už jen vítr a blížící se bouře. Oblaky překryly slunce. Mraky roztál blesk.

Rozezněly se rohy. Nepřátelé zaječeli a dali se do běhu. Armády se srazily.

Dva obrovští muži v čele dánského klínu se rozmáchli sekýrami. Jeden vyrazil protivníkovi meč a zasekl mu vlastní zbraň do nohy až na kost. Druhý rozrazil nepříteli štít a jeho vrávorajícího nositele poslal za sebe, aby se tam utkal s někým jiným. Čtyři Dánové ve druhé řadě udeřili napravo, nalevo a před sebe. Tlak druhů zezadu jim pomohl, aby se rychleji dostali kupředu. Kančí šik se prodíral hlouběji a hlouběji.

Švédské řady ustupovaly a rozdělily se. Muži už nemohli stát jeden druhému po boku. Válečníci se motali kolem dokola a udeřili tam, kde to zrovna šlo, každý sám za sebe. Z dánských křídel vylétla sprška šípů a krupobití kamenů.

Hadding se přidal k pravému konci čtvrté řady. Tak se sice dostal do pozice nechráněné z boku, ale muži za ním byli připraveni rozsekat nebo probodnout kohokoli, kdo by se k němu jen přiblížil. Všichni muži, kteří mu byli nejbližší, pocházeli z elity jeho osobních strážců. Muž po jeho levici držel zástavu. Vyšitý havran divoce poletoval ve větru.

Před útokem si Hadding všiml zástavy krále Uffi-ho. Když se rozpřahoval, mrkl na ni jedním okem. Pohupovala se a třepotala nad přilbami Švédů. I švédský král zkoumal

postavení svého protivníka. Prosekávali a probíjávali se k sobě blíž a blíž.

Blesk na chvíli ozářil oblohu. Na ten okamžik se průliv rozžehl. Z nebeských výšin udeřil hrom. Strhla se bouře, při které záplavy deště bičovaly zemi. Muži bojovali napůl oslepení. Padlé válečníky zanedlouho omývaly potoky vody, která odplavovala jejich krev.

Prostor mezi Haddingem a Uffim se brzy vyčistil. Dánský král chytil za paži jednoho ze svých mužů, který držel zástavu, ukázal prstem a vyjel z klínovité formace. Za ním vyrazili ti muži, jimž nakázal, aby všude chodili s ním. Teď už na tom stejně nezáleželo. Kančí šik se také rozpadal do malých skupinek, protože jediné tak se nyní mohla většina válečníků přiblížit k nepříteli, který se bezmocně motal.

Poslední z Uffiho strážců vytvořili kolem svého pána zed' ze štítů. Bylo jich kolem dvou desítek, takže Haddingovu příjízďející skupinku počtem převyšovali. Děšť po nich stékal proudem. Zbraně se třpytily kapkami vody. Kdykoli se rozzářil blesk, naskytl se pohled na každý meč nebo kopí, chladně napřažené. Hrom burácel jako údery velikého kladiva.

Zed' se rozdělila. Ze středu vyjel Uffi. Nahrbil se jako medvěd a vyčkával. Horní část štítu měl na třísky a déšť se na jeho pořezané pravé tváři barvil do červena, protože Uffi se boji nevyhýbal. Nešlo ale o žádné smrtelné zranění a meč, který svíral, byl jeden z nejtěžších.

„Zaměřte se na ostatní,“ zavolal Hadding přes rameno na své muže. „Král je můj.“

Zastavili se asi na jeden nebo dva yardy od sebe. Stáli s nohama zabořenýma do bláta a dívali se jeden na druhého po dobu sedmi záblesků. „Myslím, že mě poznáváš,“ oslovil Uffiho král Dánska přes vytí větru. „Jsem Hadding Gramsson, kterého jsi tak dlouho hledal.“

Švédský král kývl. „A já jsem Uffi Asmundsson,“ odpověděl. „Haddingu Kulhavý, dnes půjdeš do pekla a díky mému otci se tam budeš belhat.“

„Myslím, že ty půjdeš první,“ namítl Hadding, „ale uvidíme.“ Udělal krok. Jeho ostří proťalo vzduch. Uffi je zachytil štítem. Mířil na Haddingovu nohu a mezitím se mu snažil vyrazit meč z ruky. Hadding již ale povolil svaly na druhé noze. Uskočil stranou a ráně se vyhnul. Ani on ale nezasekl ostří do Uffiho štítu hluboko. Udeřil na koso, aby rána šla přes žilkování, ale podařilo se mu štít jen naštípnout. Uffi štít natočil, aby jej mohl lépe uchopit, ale než jej stihl vrátit do obranné polohy, Hadding jej udeřil do obnažené ruky a rozsekl ji od lokte až k zápěstí.

Uffi sklonil hlavu a schoval se za štít. Železo hřmělo a zvonilo. Haddingův meč zachytil jen přilbu nebo drátěnou košili. Uffi sekl Haddinga do levého stehna. Drátěná košile zde také odvedla svou práci a ostří stočila, ale rána byla přece jen silná. Bez vycpávky pod brněním, která by úder ztlumila, dopadl drtivě jako kámen, když zasáhne holé maso. Hadding se zapotácel. Tak tak, že stačil nastavit štít mezi Uffiho ostří a vlastní krk. Uffi jej chtěl seknout do lýtky. Hadding uskočil, ale jeho chromá končetina jej zradila. Uklouzl po blátě a přepadl.

Uffi zaječel a vrhl se k němu, aby jej rozsekl shora. Hadding se převalil na záda. Vší silou nakopl Uffiho oběma nohama a zasáhl jej do břicha. Yngling také upadl. Vymrštil se ale na kolena stejně rychle jako protivník. Chvíli se potýkali vkleče.

Hadding se snažil couvnout. Když se mu podařilo srazit Uffiho meč k zemi, mohl vyskočit. Švéd se mu vrhl po nohou. Protože to ale dánský král čekal, stihl jeho úder zablokovat. Pravou botou dupl do bahna. Do očí nepřítele vystříkla notná dávka bláta.

Uffi zařval. Neř se rozkoukal, zasáhl jej Hadding jeřtě jednou do levého ředloktí. Tentokrát se meč zasekl lépe. Vystříkla krev. Štít králi vypadl z ruky.

Děř Uffimu omyl obličeř. Královo ostří kruhem sledovalo Haddinga. Hadding se nemohl přiblířit. Uffi se zvedl.

Neochvějně se schylovalo k dalšímu útoku. Meče se znovu střetly. Hadding si uvolnil meč a pak uskočil. Rána za ranou mu štípaly štít. Meč se mu ale nikdy nepodařilo zachytit. Náhle ale přece prolomil nepřítelův kryt a odrazil další ránu. Železo sklouzlo. Hadding zahlédl nechráněné místo. Jeho ostří zaútočilo jako zmije. Zanořilo se do Uffiho levé nohy a zasáhlo ji nad koleno, které zůstalo na okamřik nechráněné. Rána pronikla až na kost a přesekla ji.

Uffi se zhroutil. Klečel na zemi na pravém koleni a z bezmocné levé nohy mu proudem tekla krev. Děř neustával. Uffi lákal Haddinga: „Pojď a dodělej mě,“ zasípал, „jestli si troufáš.“ Do jeho slov burácel hrom.

„Mohl bych tu stát a dívat se, jak umíráš,“ řekl Hadding, „ale ty si zaslouříš něco víc. I když pochybuji, ře ty bys mi v podobné situaci dal řanci.“

Přistoupil blíž. Jeden meč se rozezvučel o druhý. Byl to těžký a nebezpečný boj, až nakonec Uffi padl. Ležel v blátě, zatímco z něj vytékaly poslední zbytky krve a probublávaly do hnědých pramínků. Bičoval jej děř. Světlo blesků se odráželo od jeho brnění.

Hadding se rozhlédl. Švédřtí osobní strážci bojovali statečně, zabili čtyři Dány a zbytek zranili. Oni ale utrpěli větší ztráty, a když spatřili svého krále, jak umírá, nechali boje a utekli. A Dánové byli příliš unavení, aby je pronásledovali.

Po celém poli se dali Švédové na úprk. Kromě zmrzačených a mrtvých tam nezůstal nikdo. Hadding se vydal shromáždit svou armádu.

Bouře se utišila. Noc byla klidná a nastalo překrásné ráno. Mlhy se táhly nízko nad bitevním polem, kde se slétali a křičeli ptáci. Hadding nechal své muže den odpočinout - kromě těch, kteří pohřbívali padlé přátele. Sám pak nakázal, aby svlékli Uffiho tělo, umyli je a zahalili do tří dobrých plášťů.

Dalšího rána poslal většinu svých věrných s jejich veliteli domů. Se třemi stovkami válečníků, kteří se ještě o této sezóně nemuseli vrátit, se vydal na sever. Obstarali si čerstvé koně, které naložili jídlem a výstrojí, takže mohli jet rychle. Jeden kůň nesl krále Uffiho.

Jak Hadding předpokládal, neměli cestou žádné potíže. Poražení muži se po jednom, dvou nebo třech trousili domů. Nezůstal nikdo, kdo by se mohl postavit i tak malé armádě, jakou nyní Hadding měl. Přesto svým lidem nedovolil způsobit jakoukoli škodu, možná kromě občasných krádeží kuřete nebo prasete. Měl totiž na mysli vyšší cíle.

A tak po několika dnech dorazili do Uppsaly. Opět přšlo, ale tentokrát jen lehce. Na zemi se snášelo šedivé mrholení, chladné a tiché. Zdálo se, jako by sama země naříkala. Město stálo za řekou v šedém oparu, skoro jako ve snu.

Přestože Dánové jeli rychle, ve městě už se o nich vědělo. Před mostem čekalo několik desítek válečníků. V čele seděl na koni Hunding. Vyjel k Dánům, meč ponechal v pochvě a byl sám. Hadding mu jel vstříc. Zastavili se.

„Bud' vítán, jestli si to přeješ,“ pozdravil Hunding tiše. Kapky deště se mu leskly ve vlasech na hlavě bez přilbice a stékaly mu po obličeji.

„Ano, přeji,“ odpověděl Hadding stejně tiše. „Máš odvahu, když ses do našeho doupěte vydal s tak malou silou.“

„Myslel jsem, že bude stačit na cokoli, co bychom potkali.“

„Přesto jsi další boj nečekal.“ „Ne. Slyšel jsem, na čí jsi straně.“ Hunding pokývl. Ukázal rukou. „Pohled“, vyzval Haddinga. Z hromady popela tam trčely ohořelé pahýly. „Nechal jsem ten zostuzený dům spálit.“

Haddingův hlas zvládněl. „To je od tebe milé. Co se mě týče, přivezl jsem tvého bratra, krále Uffiho, domů.“ Hunding vyvalil oči. „Byl to neohrožený muž, který vykonal veliké skutky“, vysvětlil Hadding. „Já bych mu jeho čest ponechal.“

Nerozeznal, jestli to byly kapky deště nebo slzy, co se Hundingovi zachytilo v řasách. „Teď vím, že jsi nejen veliký válečník, ale že máš i veliké srdce“, zašeptal Yngling.

Dánského krále přijali v dokonale připraveném královském paláci. Zůstal tu se všemi svými muži mnoho dní. Protože nikomu neublížili, ale namísto toho se chovali mile, město i sousedství se s nimi brzy spřátelily. Nemálo dívek začalo s těmito přitažlivými cizinci chodit, zatímco muži si s nimi často rádi dali nějaký ten pohár a popovídali si.

Hadding měl ale dost práce. Nejdříve s Hundingem dohlíželi na Uffiho pohřeb. Dříve, než se jim mrtvola začala příliš rozpadat, uložili jí do truhly, nechali vykopat díru a nanosit do ní velké kameny. Když byla hrobka hotová, položili do ní Uffiho a dali mu tam spoustu zlata, stříbra, skla a jantaru. Hadding tam pak přidal zbraně, které spolu s tělem přinesl z bitevního pole. Muži pak hrobku zasypali hromadou země tak, aby vytvořili mohylu, a okolo naskládali kameny do tvaru lodě. Na smuteční hostinu přišli lidé z celého okolí. Ve svatém hájku zabili Hadding a Hunding vlastníma rukama voly a koně. Na posvátném místě visely nad ohni kotle, ve kterých se maso vařilo před zraky bohů, dokud z něj muži nepojedli. Pak se tři dny jedlo, pilo, hrály se hry a hýřilo se, aby se Uffimu dostalo patřičného rozloučení.

S takovými počty ukončil Hadding nesváry mezi rodem Ynglingů a Skjoldungů.

Mezitím spolu Hadding a Hunding strávili mnoho času povídáním. „Měl bys dostat za ženu mou neteř Arnborg, která ti byla slíbena,“ uvažoval Švéd.

„Děkuji ti, ale to nemohu přijmout,“ odpověděl Hadding. „Přemýšlel jsem o tom. Ta panna je opravdu krásná. Ale lepší bude, když v Dánsku nebudou dvě královny. Neshody mezi jejich syny by mohly království rozdělit a tvé možná taky. Najdi jí silného muže, který ti za to bude zavázán.“

Hunding se usmál. „Nejraději bych, abys jím byl ty sám. Ale ustupuji před tvou moudrostí.“

Hadding vydechl. „Není zas tak hluboká. Děláám jen všechno pro to, aby zůstalo Dánsko svorné a bohaté. Když budeš teď králem tady ve Svithjodu ty, mohu se už zabývat jen menšími nepřáteli.“

Na tuto otázku už předtím jednou narazili. „Tak ty mi pomůžeš?“ vykřikl Hunding. „Nikdy, dokud budu já naživu, ti nebude chybět přítel... ne, bratr.“

Hadding přikývl. „To je dobře. Ten, kdo nemá bratra, jako by měl holá záda.“

Jakmile se rozneslo, že stojí za Hundingem, tím ochotněji tohoto mladého muže Švédové přijali jako svého nového krále. Hadding s ním jezdil od Rady k Radě a slyšel, jak mu lidé provolávají slávu. Uplynula už velká část léta, když se Dánové vraceli domů. Odjížděli obtíženi dary a jak čas plynul, přátelství mezi oběma králi se neustále prohlubovalo.

XXVI.

Dlouhá a dlouhá léta žily jejich země v míru. Jaro začalo hukotem větru a údery deště, ale mraky se prodralo vítězné slunce, vlhká zem se náhle zazelenala, žáby poskakovaly v bažinách a vraceli se stěhovaví ptáci. Nad žlutohnědými nebo bílými poli překypovalo léto a listy byly rozmanitější než hvězdy. Nízko na obzoru se vznášely mráčky - běloskvoucí na okraji, ale namodralé uprostřed. Moře se blýskalo a třpytilo. Podzim zabarvil svět do červena, žlutá a bronzova, až od sebe barvy rozdělil vítr a roznesl je na svých křídlech. Zima rozprostřela po holých stromech a prázdných loukách sních a oblohu pokryla šedí. Noci se prodloužily, dny se srazily na krátké záblesky nízkého a bledého jižního slunce. Když se ale vyjasnilo, pod měsícem a Velkým vozem se třpytil mráz.

Lidé se věnovali své každodenní životní činnosti. Sedlák oral, sil, sklízel, zabíjel a naplňoval krmelce, kotce a stáje bohatstvím svých lánů. Řemeslník bušil kladivem, řezal, spojoval a viděl, jak mu práce jde od ruky a zalíbila se mu. Rybář nahazoval sítě, obchodník cestoval s nákladem, smělí muži se odvážili zajet do ciziny dále než kdykoli předtím, a přinášeli domů historky o zázracích. Jejich ženy vařily, předly, tkaly, sázely a vychovávaly silné děti. Na trzích a obětištích, na svatbách i na smutečních hostinách se z davu ozývaly hlasy stejně veselé, jak vesele utíkal kouř z jejich ohňů.

V Dánsku se o vše staral a na vše dohlížel král Hadding. Jezdil od oblasti k oblasti. Ať se obydlí nacházela kdekoli, třeba na nejmenším z ostrůvků, všude se čas od času zajel podívat. Větší města a dvory jej vídaly častěji. Seděl v Radách a naslouchal každému, kdo se na něj obrátil. Žádné stížnosti nepovažoval za malicherné. Jeho rozsudky byly přísné, ale spravedlivé, nikoho neprotěžoval, všechno se dělo podle práva.

Kdokoli potřeboval a zasloužil si pomoc, dostalo se mu jí. A k tomu ke všemu pronásledovali za jeho dozoru správcové, šerifové a jejich válečníci všechny záškodníky. Honili zloděje, rozehnali pelechy Vikingů, nenechali jediného bývalého zločince, který pokračoval v obtěžování sousedů chodit volně na svobodě. Konečně se panny mohly procházet samy, celé míle a míle, a nemusely se ničeho obávat.

Když byl takto dánský lid zbaven hádek a nebezpečí, činil vše, jak nejlépe uměl, a dánského bohatství přibývalo. Potíže občas sice nastávaly - dobytčí mor, plísň, nepřízně osudu, stařecká slabost, všechna dávná trápení. Lidé se mezi sebou hašteřili jako vždycky, někdy potyčky přešly i ve vraždu. Ale tak už to ve světě lidí chodí. Celkově vzato ale považovali tento čas za nejšťastnější, jaký kdy království zažilo. Tak uteklo čtrnáct let.

Královna Ragnhilda už neporodila žádné dítě. Přesto s Haddingem žili bezstarostně. On si ani po boku neudržoval milenku. Pouze na cestách po království spal s jinými ženami, ale jen když byly pěkné a samy chtěly. Spolu se svou ženou sledoval, jak vyrůstají jejich potomci. Obě děti byly vychovávány v jiných domácnostech, jak se podle zvyklostí slušelo na urozené pány. Rodiče je ale navštěvovali, kdykoli mohli, nebo pozvali rodiny opatrovníků svých dětí na návštěvu.

Z Frodiho měli stejně jako jeho nevlastní otec Eirik Jarl radost. Byl to pěkný chlapec, statný a bystrý. Když chtěl, uměl každého potěšit. V hrudi mu ale tlouklo divoké srdce. Již v raném věku dychtil po hrách se zbraněmi a po lovu. často mluvil o válkách, které povede, až dozraje v muže. Hadding se usmál. „Ano, budeš bojovat,“ slíbil. „A můžeš začít bojovat po mém boku v mých válkách. Určitě se někde nějaká naskytne.“

Ragnhilda se kousla do rtu.

Ulfhildu už vídali méně, protože žila daleko ve Skane s Eyjolfem. Když ji navštívili, často je zneklidňovala. Byla hubená a měla ostré rysy a vlasy zrzavé jako liška; nebylo na ní mnoho ženského. Nenáviděla práce, které se měla naučit, schválně je prováděla špatně a křičela na ty, kteří ji učili. Stejně tak se rozhněvala na kohokoli, kdo nedbal její vůle. A její vůlí bylo rozkazovat ostatním. Chtěla bezhlavě pobíhat po horách a lesích, šplhat po stromech a házet kameny a hrát si s ostrými věcmi. Když se k ní někdy někdo nepozorovaně přiblížil, zahlédl, jak mučí ptáčka nebo malé zvířátko, které chytila. S Eyjolfovými psy ale vycházela dobře, a když byla dost velká na jízdu na koni, neustále naléhala na nevlastního otce, aby ji nechal jet divokým tryskem.

„Zajímalo by mě, kde se v ní vzala taková duše,“ divila se tiše Ragnhilda.

„Ale vždyť je jen bujná,“ odpověděl Hadding. „A bystrá. Brzy zjistí, že se se špatným chováním daleko nedostane. Není se čemu divit, když se dívka v jejím útlém věku chová takto bezhlavě.“ Neznělo to ale tak přesvědčivě, že by tomu sám věřil.

Ragnhilda se na něj dlouze podívala. „Ty sám se tak chováš, vid?“

„Ano, dny a roky jsou pořád stejné, neustále se opakují dokola. Mí válečníci se začínají ošívát. Mají své pozemky, na které musí dohlížet, mají úrodu, kterou musí sklízet, ale kde získají slávu?“

„Copak si musí získat jméno vražděním, loupením a smrtí v mladém věku? Copak není nějaký lepší způsob?“

Ted' se podíval Hadding na ni. „Myslím, že ty se také cítíš podobně jako zavřená v kleci.“

„Tak ty sis toho konečně všiml,“ vydechla.

Zamračil se. „Já se musím starat o jiné věci než o nějaké nálady a rozmary.“

Ragnhilda se urazila a toho dne už spolu nepromluvili.

Pak mu ale přece pověděla víc. Kousek po kousku. Sama úplně nevěděla, co jí vadí, proč se tak často cítí smutná a nešťastná. Nechtěla kvůli tomu fňukat. Nakonec to ale oba poznali.

„Stýská se mi,“ připustila. „Dánsko je sladká země - ale tak rovná, tak nudná! Žiji uprostřed všech poct -ale kdysi jsem se toulala po horách, vládla jsem lukem, pádila na lyžích, hleděla jsem na tu nesmírnost kolem sebe, cítila jsem se svobodná skoro jako muž. Ano, teď trochu rozumím tomu, co je v Ulfhildě.“

Hadding se zamyslel. Tady bylo v sázce víc než Ragnhildiny touhy a přání. Její otec, král Haakon, byl starý a jistě brzy zemře. Hadding si chtěl s Nideringy uchovat všechna pouta. Nakonec by bylo stejně moudré, aby mezi nimi trávil více času než dosud.

„Tady v království je všechno ve správných kolejích,“ řekl po dlouhé chvíli. „Kdyby se dělo cokoli špatného, není to pro mě víc než několikadenní cesta po moři. Můžeme tam zůstat i pár měsíců.“ Rozesmál se. „Vždyť i já sám bych také rád zase zažil nějakou změnu!“

Královna vzdychla. V očích plných slz se rozhořely plamínky. Objala jej kolem krku. Byli sami, takže ji mohl líbat a objímat a nakonec nezůstali jen u líbání...

Tak se asi kolem devátého roku velkého míru vydali lodí do Norska. Rok předtím poslali zprávu a žádali, aby pro ně postavili dům v divočině v horách, ale na dobře přístupném místě. V Nidarosu se jim dostalo slavného uvítání. Z Ragnhildy už zase sálala radost. Přesto toužila po jiném kraji a Hadding kvůli ní vyrazil dříve, než ve skutečnosti chtěl.

Naslouchal váženým mužům, hlavně Haakonovým synům. Jeden z nich bude vyhlášen po starcově smrti králem. Hadding doufal, že zjistí, který z nich by byl nejlepší, a tomu pak chtěl pomalu začít podávat pomocnou ruku. Království, které by se válkou rozdělilo mezi dva bratry, by mu bylo na nic. Přesto se svou ženou a s družinou odjel.

Jejich obydlí bylo široké a vysoké; postavené na hřebenu hory přehlíželo vrcholky, údolí, uspěchané potůčky a stříbrné záblesky vodopádu. Svahy byly poseté kameny, tráva se jen modrala hořci a břízy a borovice tu bujely mezi sebou promíchané. V oblacích se vznášel orel a zlaté paprsky slunce se mu odrážely od křídel. Malé kachny tu hnízdily na vodě, cupitali tu zajáci, pískali svišti. Tu a tam prošel kolem medvěd a většinu nocí tu vlci ve větru vyli na měsíc. Foukal chladný vítr, dul stále stejným směrem. Nejvzdálenější hora byla vidět tak jasně, jako by se člověk vznášel po boku onoho vznešeného orla.

„Jsem zase doma,“ zašeptala Ragnhilda. „Děkuji ti.“

Zpočátku se Hadding šťastně potuloval po okolí s manželkou, lovil, rybařil nebo zdolával útesy, na které se nikdo před ním neodvážil. Připomnělo mu to jeho dětství. Vzpomínal na Vagnhofdiho a Haflidi a přemítal, jak se asi mají. Vybavil si Hardgreip a přestože byla neotesaná, myšlenka na ni jej bolela víc, než by čekal. Zahnal ale takové přemýšlení a vrátil se k tomu, co sdílel s Ragnhildou.

Jak se ale dny protahovaly v týdny, potěšení se mu vytrácelo. Jeho žena jen vzkvétala, ale Haddingovy odpovědi na její veselost a zpěv byly čím dál kratší. Seděl tu, pán několika sluhů, a nedělal nic jiného, než se honil za jelenem, mysl nezaměstnával ničím důležitějším, než kam půjde zítra lovit. Za těmi horskými hřebeny ale mezitím svět nespál. Začal ty

hory nenávidět. Zadržovaly jej od jeho velikosti, oddělovaly jej od moře. Nakonec chtěl jen jediné - uniknout odtud.

Stejně jako většina dobře vychovaných mužů měl jisté nadání k umění skaldů. Ve dnech, kdy déšť držel všechny v domě, seděl v chladu a přitmí shrbený u dýmajících ohňů a pouštěl svou hořkost z mysli ve verších. Chodil po celé délce místnosti jako stín, jehož bělma a zuby zachytily záblesky té trochy světla, které se tu mihotalo. Jeho kroky těžce duněly a on se vypovídal ze všeho, co v něm bylo.

Proč tu jen musím zahálet, stísněný ve tmě, lapený v propasti pustých hor?

Ztratil jsem svobodu plavby na vlnách.

Nocí se táhne hlasité vytí vlků.

Jejich smečka mi nedovolí zamhouřit oka Divoce kvílejí a pozorují oblohu.

Medvědi vztekly vrčí na svou kořist, Číhající rys zaře, když udeří na svou kořist.

Prázdné pustiny a kamenné strže nabízejí hrdinům jen hrůzu.

Hnusí se jim ty tyčící kopce Je hrozné žít v téhle zemi.

Hrdinové touží po moři, které je k sobě láká, aby mohli brázdít vlny příděmi svých lodí, vyhrávat ve válkách nesmrtelné jméno, podnikat mohutné útoky na pevninu a přinášet domů cizokrajné kořisti -to je umění šité pro hrdiny, a ne dřepět u strmých úskalí hor nebo kácet stromy či se bezděčně potulovat po lesích „To už máš mé země tolik po krk? „ zeptala se Ragnhilda ostře v šeru.

„No, už uplynula dlouhá doba, měl bych se vrátit tam, kam patřím,“ zamumlal.

„Ano, bezpochyby se již musíme vydat zpět,“ vydechla.

„Příští rok se sem zase podíváme.“

Neřekl na to nic, protože už se začal chystat na cestu. Na cestě do Nidarosu toho také mnoho nenamluvili, ani když se pak plavili do Dánska.

Pohled na zelené nížiny, které leží uvelebené v moři jako žena v objetí milence, v něm vzkřísil radost, jež se probudila z dlouhého a trpkého spánku. Zakřičel, poplácal muže z posádky po zádech, vyměnil si s nimi několik sprostých vtipů a řehtal se tak nahlas, že vyplašil hejno racků. V Havenu uspořádal takovou hostinu, že palác i celé město praskaly ve švech. Veselí trvalo několik dní a nocí, vyprazdňoval se jeden vozík za druhým naložený sudy piva, až se nakonec poslední host odpotácel domů drže se za hlavu. Pak měl Hadding mnoho práce, protože tu na jeho rozhodnutí čekala spousta záležitostí. Vykonával ale všechny povinnosti s radostí.

Jakmile to bylo možné, odjel pryč. Sund, jenž se pomalu vinul kolem zaplevelených oblázků a jehož proud byl slabý jako oddychování spícího nemluvněte, nebyl tím mořem, po kterém toužil. Místo pobytu na jeho březích si vzal několik svých mužů a sluhů do dalšího královského paláce - na Skaw. Tady, na severním cípu Jutského poloostrova, se divoká krajina svažovala k velkým dunám a naplavenému dříví, pod nimi se rozprostíraly široké pláže a táhly se všude, kam až oko dohlédlo. Stromů tu rostlo jen málo a byly zakrslé, zkroucené a nakloněné na tu stranu, kam je ohýbaly neustálé větry od západu. Příboj se tu převaloval a hučel, burácel o pevninu a se sykotem zase ubíhal zpátky, vstříc následujícímu přívalu vody. Zelené a šedivé vlny se vzdouvaly a pěnily. Když bylo jasno, odrážely sluneční paprsky, a když se hnala bouře, zmítal jimi černý vztek. Mezi nimi se povalovali tuleni nebo se vyhřívali na útesech, o něž se rozbíjelo vlnobití. Kromě této mokré divočiny tu oko nezachytilo jedinou stopu po pevné zemi - severně za Skagerrakem ani západně za Severním mořem.

Vlhký, neustále neklidný a většinou chladný vzduch měl v sobě vždycky příchut' soli a voněl chaluhami a rybami. Kroužily a krákaly tu stovky racků.

Tento palác byl vystavěn jako pevnost, která měla dohlížet na mořské dráhy a rybářské vesničky u pobřeží. Na východě leželo město řemeslníků a obchodníků a neustále se tu střídaly lodě. Kousek odtud přes Kattegat leželo větší město Gótů. V těchto dobrých dobách tu mezi městy pravidelně křižovaly lodě. V sezóně bylo z paláce vidět mnoho dalších lodí, které tudy projížděly na delší cesty na Fríské ostrovy nebo do Anglie a vracely se domů sice potlučené, ale plně naložené. Prostě to jen stálo za pohled, asi jako když prolétají ptáci. Ragnhilda jen zřídka scházela do města. Zůstávala v pevnosti a vykonávala obvyklé povinnosti, zatímco Hadding jezdil po svých jutských krajích.

Domů se vracel rád, vyprávěl všemožné historky a těšil se na noc, až spolu půjdou do postele. Nyní ale zase s příchodem zimy začínala být strohá a duchem nepřítomná ona. Nabízela jí vše, co mohl - plavbu na lodi, jízdu na koni, lov, několikadenní výlety do vnitrozemí - takové věci, které měl rád on sám. Ona jeho nabídek ale využívala čím dál tím méně.

„Je to tady moc rovné,“ pokrčila rameny. „Nikdy se tu nemůžeš podívat do dále z vyššího bodu, než je tvá vlastní výška. Stejně tu toho k vidění ale moc není.“

Ukázal na kopec, který se strmě tyčil proti obloze. Na vrcholku jej pokrýval vřes a stál tam obrovský starý menhir, který vztyčil neznámý lid. „Vždycky jsem si myslel, že tohle je pořádná výška,“ řekl jí.

Vyštěkla smíchy. „V Norsku bychom to nazvali dírou v zemi.“

Vždycky když k nim přijeli nějací hosté, kteří jí povídali něco, co chtěla slyšet, nálada se jí trochu vylepšila. V jejich paláci

hlouběji uvnitř království takové návštěvy mívali méně často. Správci, obchodníci, cizinci a jiní ale měli ke králi jisté povinnosti. Skaldové mu přinášeli verše, poutníci přivázeli zvláštní dary z cizích zemí a doufali, že se jim král odvděčí. Palác jejich shromážděním halasil a překypoval, zlato se třpytilo a pivo teklo proudem a na trůně seděla Ragnhilda jako opravdová královna. Když ale hosté odešli, utápěla se opět ve své špatné náladě.

„Ty se tu cítíš opuštěná?“ zeptal se jí Hadding rozhořčeně, když už celé dva dny od vánočních hostin nepromluvila. „Sice to není Haven, ale určitě se tady toho děje víc, než se kdy stalo v Nidarosu. A... celé měsíce jsi bydlela v horách, kde nezahledneš živou duši několik týdnů, a nežívala jsi tam, ani jsi neměla špatnou náladu.“

Odvrátila se. „Už jsem tak dlouho pryč ze svých hor. Ach, sešla bych dolů, abych zase byla mezi lidmi. Ale v Nidarosu jsou hory vždycky nablízku.“ Král zavrčel až z hloubi hrdla a odkráčel. Rok uprchl za doprovodu plískanic a spršek mořské vody Slunce se pomalu šplhalo vstříc novému roku, každým dnem vystupovalo výš. Špinavý sníh ležel na hromadách a postupně roztával v bahno a čvachtající potůčky. Sněhové vločky se snášely na bělostnou zemi a z tmavých, holých lesů se kromě volání racků ozývalo pípání čejky Hadding našel Ragnhildu samotnou na pobřeží. Hleděla přes šedivé moře, které se převalovalo a rozbíjelo pod šedou oblohou. O kousek dál se u útesu tlačili tuleni. Jejich chraplavý křik unášel vítr, který se točil nad řvoucím příbojem. Vítr ale nebyl natolik silný, aby donesl nějaké pachy. Pohrával si jen s královniným pláštěm a zatoulanou loknou zrzavých vlasů. To byla jediná opravdová barva, která se na obzoru nacházela.

Zastavil se u ní. „Hledal jsem tě,“ promluvil na ni.

Nepřestala se dívat na sever. „Co bys chtěl?“ zeptala se bez zájmu.

„Nic.“

„Tak proč jsi mě hledal?“

„Myslel jsem, že když tě zastihnu samotnou, mohli bychom si otevřeně promluvit „

„O čem?“

Uhodil si pěstí do dlaně. „O tom, co se s tebou děje, sakra! Jsi nemocná? Očarovaná? Procházíš dny jako oživlá socha. Máš vyzáblý obličej, kruhy pod očima tmavé jako modřiny, v noci mohu dělat cokoli a s tebou to nehne, a pak se až do svítání převaluješ, takže se také pořádně nevyspím. Co tě trápí?“

„To je tím místem.“ Dosud se na něj nepodívala, ani nezměnila tón hlasu.

Chvilí stál a usilovně přemýšlel. Vítr kvílel a pohrával si s divokými vlnami. „Proč?“ zeptal se nakonec.

Nadechla se. „Jednou jsi pro mě složil báseň. Mám pro tebe také jednu. Vyslechněš ji?“

Rychle přikývl. „Povídej.“

Až nyní se mu podívala zpříma do očí. V hlase se jí náhle probudilo o hodně víc života, než v něm bylo slyšet před chvílí.

Můj domov nikdy nebude na pobřeží.

Štěkot tuleňů ruší můj spánek.

Vlny se tříští o skály.

A ničí mi můj klid v posteli vlhké mlhou.

Příliš brzy mě tahá z postele hnusný křik racků a proniká mýma ušima.

Nenechá mě v klidu ležet, pořád slyším ty ptáky, jak chraplavě řvou.

Je lepší být daleko v horách Tady nejsou žádné výšiny, není tu královský klid, je tu jen hukot vln a vrískat ptáků.

Stál mlčky, se složenýma rukama a hlavou skloněnou.

„No,“ dodala Ragnhilda, „já to přežiju. V létě jedeme zpátky do Norska.“ Odmlčela se. „Nebo ne? „

Hadding se narovnal. „Ne, nemohu být pryč tak dlouho.“

„Ale minulý rok jsi mohl. To je nějaké divné.“ „Mám vyměnit zoufalost za zoufalost?“ vyštěkl Hadding. „Ragnhildo, v horách mě neustále budili vlci, i když mi to nikdy předtím nevadilo, když jsem spával na lovu v lese. Stejně tak tě raci nikdy neobtěžovali v Nidarosu. Prostě když začneš nenávidět nějaké místo, začnou ti vadit i maličkosti.“

„To je možné. Já jsem ti ale řekla, že ve fjordu v Norsku jsem věděla, že se mohu do svých hor rychle vrátit.“

„Myslím, že tu jde o něco víc,“ zamumlal. „Ale to nikdy nepochopíme. Nemusíme už dál bydlet tady. Můžeme se zdržovat převážně ve městech - a ano, občas se zastavíme v Nidarosu.“

„A uděláme kratičkou zastávku v horách? „ vykřikla. „Ne! Ty si užíváš své mužské svobody, jezdíš po kraji, kdy se ti zachce, a pak si odjedeš na moře. Já si budu také užívat své svobody.“

Těžce polkl, ale byl natolik moudrý, že toho dne už nic nenamítal.

Koneckonců, pomyslel si později, její mladší bratři na ni hodně dají. Jejich dobrá vůle je pro něj důležitá. Protože je bystrá a smělá, může jeho jménem mluvit s urozenými Nory jemně, jak se patří na ženu, ale s ocelí pod jemnou slupkou. Pak mu může domů posílat novinky, jak se věci mají. Dokonce by mohla dosáhnout toho, aby s ním uzavřelo přátelství více králů ze vzdálenějšího Severu.

Přestože Hunding ze Svithjodu už mezi jeho přátele patřil, kdo ví, jaká špatná událost by je mohla rozkmotřit nebo jací nepřátelé z jiných krajů by mohli chtít v Dánsku plenit?

Dopadlo to tak, že se na jaře vydali do Nidarosu a Hadding se pak vrátil bez manželky. Oznámili, co bylo dosud pravdou, že Ragnhilda v těchto oblastech stráví nějakou dobu a bude svého muže zastupovat a o všem zpravovat. Jestli bude chvíli Haddingovým uchem či okem někde v divočině, kdopak by se odvážil se na to dánské královny ptát? Jinak ať si povídá, kdo chce, co chce.

Jejich poslední společná noc v sobě neměla tolik chuti a touhy jako dříve, ale zanechala jim v srdcích pocit blízkosti.

Hadding se rozloučil, vztyčil plachty a zamířil k Dánsku. Tam nebude o ženy nouze. Hlavně se ale stejně zdržoval mezi muži, od jarlů po domkáře, od řemeslníků po válečníky.

Převážně válečníci jej zahlcovali spoustou přání, jeho stráže, všichni mladíci, dokonce i starci; všichni si neustále brousili své sekery. Příliš dlouho zaháleli nebo se pachtili na farmách či ve městech. Kde jsou ty šikmé stěžně a vzduté plachtoví, nová pobřeží, jež se noří z vln, lesk štítů a řinčení zbraní, hrdinské skutky, umírání beze strachu, které zůstane navždy v pamětech, kořisti a vychloubání, jež se vozí domů pro údiv panen, přísahy mezi dvěma muži, které jsou hlubší než láska? Jak by hrdina mohl neustále nečinně sedět doma?

„Vzpomínám si, jak jsme se prodírali blátem a třásli se v dešti, jak se na nás v táboře hrnuly proudy vody, jak páchly a zíraly čerstvé mrtvoly, jak je člověk schopen okamžitě zabít kamaráda, když po několikáté řihne stejným způsobem,“ řekl jednou Hadding Ragnhildě. „A přesto...“

A kromě toho si nemohl udržet sílu, když ji nikdy nevyužíval.

Následující léto vedl přes Baltské moře flotilu. Pustošili území Vendů, veslovali po řekách v Gardanke, vrátili se naloženi zlatem, jantarem, kožešinami a otroky. Tak se zase v Dánsku na nějakou dobu rozhostil mír.

Cestou domů poslal Hadding většinu lodí napřed, zatímco on spolu s několika muži přistál na pobřeží Skane. Tam si pro sebe i družinu opatřil koně Jeli do Bralundu, kde chtěl navštívit svého přítele a jarla Eyjofa.

Jednoho dne během své návštěvy se vydal na procházku se svou dcerou Ulfhildou. Její nevlastní otec mu řekl, že se sice od Haddingovy poslední návštěvy lépe ovládá, ale v nitru zůstala stejně tvrdohlavá a rozmarná, jako bývala. Hadding si myslel, že by se mohl pokusit ji trochu lépe poznat. Byla přece také dcerou Ragnhildy.

Cesta se vinula strništěm. Za ním rostly stromy, které pěstovali pro dřevo. Břízám už opadalo skoro všechno listí a žluté nyní leželo na zemi a šustilo pod nohama. Jinde ještě přetrvávala zeleň, ale pomalu už bledla. Sluneční paprsky se rozlévaly tichým vzduchem, jenž voněl zemí. Nad hlavou jim letěly husy. Jejich kejhání se pomalu ztrácelo v dáli. Vrány krákaly, poskakovaly jako kousky noci a vyzobávaly zrní, které sběrači přehlédli. Ať si stěhovaví ptáci letí do neznáma, ale vrány tu zůstanou.

„Takže už se blíží tvá dvanáctá zima,“ promluvil Hadding. „To je pro tebe dobré. Zanedlouho se z tebe stane žena.“

Dívka zatřásla hlavou. „Je to pro mě ještě moc daleko. „ Hlasek měla tenký a chladný.

Otec se zasmál. „To protože jsi mladá. Mně už bude brzy padesát a přesto mi to přijde jako včera, kdy jsem jako chlapec žil mezi obry.“

Podívala se na něj. Nevypadal staře. Zlatavé vlasy a vousy už přecházely v plavé, na tvářích měl hluboké vrásky, a když přimhouřil oči, také se mu u nich rýsovaly. Kdysi pěkná pleť nyní vypadala jako suchá kůže. Kulhal trochu víc než dříve. Přesto ale měl většinu zubů, stále se držel vzpřímeně, měl široká ramena a meč po jeho boku byl vždy v pohotovosti.

„Musíme začít uvažovat o tvé budoucnosti. Poptám se ti po nějakém manželovi. Bude to muž, jehož sílu budeme chtít mít na své straně - ale zároveň to musí být dobrý muž, milý, s kterým budeš šťastná.“

Jeho dcera ztuhla. „Jak šťastná je moje matka s tebou?“ vykřikla. „Slyšela jsem o tom!“ Otočila se k němu zády a rozběhla se.

Nešel za ní. Zůstal stát a jen pozoroval, jak se její štíhlá postava rychle vzdaluje. Toho večera už toho v Eyjolfově domě moc nenamluvil. Následující den odjel k lodím.

Nastala zima.

Její nekonečné noci skončily.

Na jaře se Hadding plavil na sever. Starý král Haakon už zemřel, ale jeho syn Knut byl jmenován bez jakéhokoli odporu. Haddingovi došlo, že s tím má něco společného Ragnhilda. Knut krále Dánska srdečně přivítal a Ragnhilda s ním od první noci sdílela lože, jako kdyby se mezi nimi vůbec nic nestalo.

„Chyběl jsi mi, ach, tolik jsi mi chyběl,“ zajíkala se v teplé temnotě.

„Ty mně také,“ svěřil se jí. „Pojeď se mnou zpátky.“

Pomalů mu odpověděla: „Byli jsme moc tvrdohlaví, oba dva. Myslím, že nikdy nepřestaneme být. Naše duše nejsou stejné. Ale určitě si můžeme vyjít vstříc -dost často.“

Následující dny se stranili ostatních a mluvili o tom, jak by svou situaci vyřešili. Nakonec s ním odjela na jeho lodi do Dánska. Na čem dalším se ještě dohodli, už si nikdy přesně nevybavil.

V létě otěhotněla. Krátce po Vánocích, kdy v noci kvílel vítr a sníh s deštěm svištěl kolem paláce, musela ulehnout.

Bojovala celou dlouhou a tmavou noc, pak za záblesků dne a ještě jednu temnotu. Lampy poblikávaly, pochodně čoudily, na stěnách se táhly tmavé stíny. Komnata páchla kouřem ohně a potem, studeným a kluzkým, jenž promáčel každý plášť, který jí ženy přinesly. Slaměné sypky nasáklé krví musely služby odnést ke spálení. Porodní bába jen bezmocně pobíhala. V rozích se na svých třínožkách hrbily tři čarodějky, pro které nechala poslat, a zpívaly svá zaklínadla.

Ragnhilda těžce oddychovala. Porodní bába přinesla vodu a přizvedla jí hlavu, aby se mohla napít. Pak padla zpátky na postel. Proběhla jí další vlna křečí.

Znovu a znovu.

Hadding seděl v sále se svými strážemi. Pili. Ve dne něco pojedli, aniž by se o to nějak moc zajímali, a pak zase pili. Spánek brzy jednoho po druhém přemohl, až se nakonec všichni svalili na lavice nebo se roztáhli po rohožích a začali chrápat. Hadding seděl osamocen na trůně. Oči mu jen rudě žhnuly.

Svívalo. Přišla k němu porodní bába. „Pane, nesu vám smutnou zprávu,“ řekla. „Královna zemřela a dítě se narodilo mrtvé.“

Hadding se na ni podíval tak slepě, jak to jen muž dokáže.

„Byl to chlapec nebo děvče?“ zeptal se staženým hrdlem.

„Děvče.“

„Myslím, že by byla ráda.“

Zvedl se a ztuhle ji doprovázel do komnaty. Plameny těch pár lamp bledly, jak se sem zvenku vkrádalo ranní šero. Na krev a čoud byl zvyklý, nevšímal si jich. Přešel místnost, minul vážené čarodějnice a zůstal stát u Ragnhildiny postele. Chvilí tam postál a díval se na ni. Ragnhilda na něj zírala. Měla šedý a vpadlý obličej, který se v ničem nepodobal té tváři, kterou kdysi líbal.

Sklonil se, aby jí zavřel oči. „Byla jsi bojovnice,“ zašeptal. „Já bych takový boj nikdy nezvládl. Ať už jsi kdekoli, ať si tě tam váží.“

Pohladil jí vlhké zrzavé vlasy. Narovnal se a odešel.

XXVII.

Muž jménem Tosti. Byl to on, kdo porušil ten dlouhý mír. V těch dobách žili Dánové hlavně na svých ostrovech a ve Skane. Jen severní čtvrtina Jutského poloostrova platila králi dávky. Nicméně se jich čím dál tím víc stěhovalo, protože ze starších farem se sem hrnuli mladší synové. Většinou to probíhalo v poklidu. Jutu tam nežilo mnoho a ležela tu ladem spousta země, která jen čekala na nového majitele. Nově přichozí ji vyčistili, stavěli domy, orali a brali si dcery dřívějších obyvatel. Vyrůstaly tu dvory, některé dokonce přerostly v města. Lodě pluly mezi ostrovy, na souši také vzkvétal obchod a osadníci si vedli skvěle.

Dánský král tedy hlídal jen hranici asi dvě míle dlouhou a širokou, která ležela na pobřeží východně od Funenu. Haddingův otec Gram si ji vydobyl mečem, takže by tam měl mít nějakého správce, jenž by dohlížel na ten Malý Belt, který odděloval ostrov od země.

Jinde Jutům vládli králové, jež byli stěží něco víc než jen hádaví správcové. Nevlastnili celý zbytek poloostrova. Většinu západní části a země rozprostírající se k Frísku měli Anglové. Sasové vyplnili východní část její spodní šíje, i když se většina jejich území táhla od údolí Labe k údolí Yselu. Některá jejich království byla silná.

Přestože si o sobě Dánové, Jutové, Anglové a Sasové mysleli, že si nejsou nijak podobní, pokrevně si byli blízko a měli podobný jazyk a zvyky. Hodně se jich vydalo západně přes moře, aby napadli Franky a ukrojili si z Anglie nové domovy.

Tosti pocházel ze hřbetu středního Jutska. Byl synem chudého sedláka, který se na svých několika ubohých akrech sotva uživil. Otec mu zemřel jako malému chlapci a Tosti nikdy nevycházel s mužem, jehož si poté přivedla jeho matka. Stejně

tak netoužil žít stále tak bídne. Spolu s několika mladíky podobné povahy zanedlouho utekl. Jejich horda si počínala stále divočeji. Když vyrostli, začali přepadávat pocestné, které okradli a ubili skoro k smrti.

Rozneslo se to a na Radě byla vznesena obvinění. Otcové mladíků ale za ně nemohli zaplatit pokutu. Banda se ani neozvala. Místo toho vtrhli na osamocené dvory, zatímco byli majitelé na shromáždění. Znásilňovali, zabíjeli a kradli. Po této zvůli je označili za vlky svatostánku a kterýkoli muž měl právo je zabít, aniž by se musel zodpovídat z jejich smrti před zákonem.

Utekli do divoké přírody. Nejprve Tosti roztal lebku nevlastnímu otci.

Několik bitek mu jednoznačně vyneslo titul jejich vůdce, zatímco on nad sebou nikdy žádného pána neměl. Během následujících deseti let shromáždil okolo sebe další surovce. Svými nájezdy získávali dovednosti a zbraně a také ukradené zboží, které mohli vyměnit, za co chtěli. Když se je pokoušeli královi muži pochyťat, útok odrazili nebo se stáhli někam jinam. Hluboké lesy, mlhavé močály a bažiny, v nichž mizela každá stopa, jim skýtaly plno útočišť.

Tosti začal postupně prodávat také svou sílu. Doma byl zločincem. Žádný král by ve svém doprovodu nechtěl mít taková zvířata. Když se ale povolávalo do armády, takoví zloději by mohli být užiteční žoldáci - nebo dokonce více než užiteční, protože by přímo dychtili nepříteli podříznout krk.

Pak se vraceli do pevnosti, kterou si vybudovali. Stála osamocená na vysokém kopci a měla široký výhled na zamlžené bažiny a vřesoviště, porostlá hlodášem, lipnicí a roztroušenými houštinami. Palisádu tvořil kruh postavených kamenů, které tu zanechali dávní obrové. Tosti si utahoval z jejich duchů. Otroci umírali, když tahali těžké trámy,

vykopávali drny a rozbíjeli kameny, ze kterých se pevnost stavěla. Když byli hotovi, stavení se krčilo na temeni kopce jako nějaká troska, veliká, špinavá, divoká, ale jeho. Bučely okolo ní krávy, které se tu v létě pásly a v zimě je krmili senem získaným ze všech okolních luk. Všechny tyto a ostatní práce vykonávali otroci. Některé unesli z domovů, jiné koupili na trzích, kde je nikdo neznal. Více než polovina z nich byly ženy, které se dřely do úpadu, roztahovaly nohy, kdykoli jim to válečník přikázal a málokdy se dožily vyššího věku. Stejně tak jejich děti.

Ostatní potřeby jako zrní, šaty a železo přinášeli zvenku. Když byla koupě jednodušší než loupež, Tostiho parta si dovedla prostředky získat. V podstatě se Tosti stal samozvaným správcem s vlastními zákony. Kdyby se proti němu vydal s armádou jeden nebo dva jutští králové, Tostiho bandu by počtem převýšili a jistě by jej zabili. On ale mezi nimi chytře rozšířil ostražitost. Tak jednou řekl Ormovi z Donlundu: „Kdyby ses jednou vydal na mě nahoru, zanechal bys svou vlastní zemi otevřenou Svengirovi z Hrossmarku. Víš dobře, jakou zášť v sobě chová. Nebylo by pro vás oba lepší, abyste zůstali na mé straně? Odvádějte mi roční platby a my bratři vás necháme na pokoji. No, možná jednou za čas podnikneme nějaký malý nájezd, ale nic velkého. A kromě toho, Jutové by si měli pamatovat, že Anglové jsou neustále ve střehu. Nepokoušejte je.“

Tak rostla Tostiho moc. Možná se mohl stát ještě silnějším, kdyby jeho proradnost a krutost nešokovala i značně ostřílené muže. Začali mu říkat Zlý Tosti. To jej potěšilo.

Nebyl vysoký, ale velice podsaditý a tlustý a nohy do O měl silné jako medvěd. Na pohled měl strašný obličej. Oči se mu utápěly hluboko pod úzkým čelem, nos vypadal spíše jako prasečí rypák, z průrvy pramálo podobné ústům čněly křivé

zuby, na tváři mu rostly neupravené černé vousy a podél obličeje splývaly rozčuchané vlasy. Měl špinavé šaty, málokdy se koupal a poskakovalo na něm víc blech než na většině národa. Když si bral nějakou ženu, rád využíval pěsti a boty.

To vše mu u jeho mužů vynášelo bázlivou úctu. Nejenže neměli kam jít - bez jeho vedení by se brzy roztrousili a záhy by byli mrtví. A oni to dobře věděli. Ale také je dovedl k něčemu, o čem smýšleli jako o lepším životě než být chudým sedlákem nebo vandrákem bez domova. Když chtěl, byl svým drsným způsobem šťastný, a oživoval pitky, které by jinak moc veselé nebyly. Líčil jim jejich vysněnou budoucnost.

Jednou přijde den, kdy už nebudou zločinci postavení mimo zákon, kteří se honí za chudou kořistí. Ne. Budou v čele vlny, jež se přežene Jutskem, utopí každého nepřítele, svrhne nadutého Haddinga a nechá vzniknout mocné království.

Nešlo o pouhé vychloubání. Za několik let byl Tosti připraven vyrazit.

Kromě vlastních stoupenců shromáždil Juty od saských hranic. Věčné válčení v nich zanechalo nenávist a navíc se těšili vidinou kořisti. Armáda nebyla moc velká, ale muži byli odvážní a zvyklí válčit. Bez jakéhokoli varování rychle projížděli zemí na jih. Brzy se na všech střeších v dohledu rozkokrhal červený kohout.

Zástupce koruny ve zdejších oblastech, Syfrid, svolal co možná největší sílu a utkal se s nimi. Byla to krvavá rvačka. Sasové sice udrželi své území, ale jen obtížně, a stálo je to řady mrtvých spolubojovníků. Chvilí před západem slunce se Jutové stáhli a usedli k odpočinku. Tosti vyslal k Sasům muže s bílým štítem, aby se jich zeptal, jestli si jejich vůdce nechce promluvit.

Syfrid chtěl, i když do toho velkou chuť neměl. Ti dva se k sobě rozvážným krokem pomalu blížili přes vřesoviště, která

lemovali jejich muži. Havrani zamávali křídly a těžce se vznesli, aby si potravu vychutnali o kus dál. Jediné, co se tu vlastně ozývalo, bylo jejich krákání. Západ se zbarvil do ruda.

„Uzavřete mír?“ zeptal se Tosti místo pozdravu.

Syfrid si založil ruce a zlostně se na něj podíval. „Ty bys měl být snad tím, kdo o něj žádá,“ odpověděl.

„Proč? Dneska jsme vás porazili a zítra doděláme posledního z vás.“

„Dopadne to tak, jak si bude přát Otec vítězství. Tvoje smečka se ale určitě nikdy nedostane domů živá, když už na tebe svolává armádu i král, aby tě rozdupal.“

„Můžeme zmizet rychleji, než si myslíte, a zanechat za sebou pořádnou paseku. Proč by vaši zemané měli zbytečně trpět? Můžete místo toho spoustu získat. Časem by ses mohl dostat výš než tvůj král.“

Syfrid dlouho tiše stál, než se zeptal: „Jak by to bylo možné? „

„Musíš se k nám přidat ve válce s Dánskem. Zadrž!“ Tosti zvednul ruku. „Chci nalákat krále Haddinga do pasti a zabít jej. Bez něj zůstane země otevřená pro všechny, kdo do ní přijdou. Než se jeho jarlové nebo synové zmohou, aby Dány znovu sjednotili, bude už pozdě. O správce, kteří se k nám připojí, nebude nouze, protože dychtí po kořisti. Nejdříve se ale musíme zbavit Haddinga.“

„Ne, ty jsi šílený!“

Tosti se zašklebil. „Jestli ano, nemusíš mou šílenost se mnou sdílet. Jen mi řekni ne, a zítra zemřeš. Pokud máš v sobě ale trochu moudrosti, alespoň mě předem vyslechněš.“

Mluvili dlouho do noci. Hvězdy se otáčely, sovy houkaly, vlci vyli své písně. Tosti přemlouval, zastrášoval, trousil strašné výhrůžky, skládal všemožné sliby a nakonec Sasa zdolal. Nakonec si za svítání přísahali bratrství.

Lidé v Havenu o tom nic nevěděli. Právě pořádali velikou hostinu, kterou si jistě budou všichni dlouho pamatovat. Haddingův syn Frodi si totiž bral za ženu Viborg, dceru krále Hundinga ze Svithjodu. Ze Sjaellandu se sem trmácela celá stáda, aby nakrmila hosty, přijížděly celé vozy piva, medoviny a cizokrajné-ho vína, aby uhasily žízeň. Domy praskaly ve švech, stany a boudy zaplnily celé akry. Ohně hučely, povyk se vznášel k nebesům, skaldové pěli oslavné písně, herci předváděli své vylomeniny, všichni si povídali, zpívali, vyprávěli příběhy, dohadovali se, jen zřídka se hádali, a když už, tak ne moc, mluvili o tom, co přijde, skotačili a dělali si legraci a po setmění zplodili nejedno dítě.

Když doprovázeli nosiči pochodní mladého muže a ženu do jejich svatební komnaty a ostatní křičeli přání všeho dobrého, aby odstrašili zlé bytosti a pomohli plodnosti, jejich otcové se na chvíli vzdálili. Za svitu hvězd a srpku měsíce odkráčeli do polí. Vzduch byl chladný a nehybný. Hluk svatebního veselí se za nimi pomalu vytrácel.

„Tak,“ oddechl si Hadding tiše, „a je to. Ať jsou spolu šťastní.“

Hunding se spokojeně usmál. „Podle toho, co jsem slyšel o Frodim a co vím o tobě, soudím, že se moje Viborg nebude nikdy cítit opovrhovaná.“

„Být mužem a ženou není jednoduché a na jejich svazku může záležet víc než na jiných.“

„Jsi uvážlivý. Proč právě teď?“

Hadding se zahořkle pousmál. „Lidé stárnou.“

„Ale my přece z našich vlastních životů můžeme dostat jen to nejlepší, ne? Co s nimi udělají naši potomci, je čistě v jejich rukou, to už na nás nezáleží.“

„Přesto je sleduji, jak vyrůstají, a někdy se divím.“

„To ti musí dát hodně práce stihnout sledovat takové množství.“ Náhle Hunding chytil dánského krále za paži. „Neboj se, dobrý příteli. Ty na tomhle světě zůstaneš ještě dlouhou dobu. Možná mě přežiješ - a já se nebojím.“

Hadding se na něj podíval. „Ty jsi mladší.“

„Nikdo neunikne svému osudu. Ale dokud jsi naživu, budu šťastný a mezi našimi královstvími povládne mír.“ Hunding pokrčil rameny. „Pojď, už začínáme být moc vážní. Půjďme zpátky a dáme si ještě několik pohárů.“

Když se vraceli, všiml si, že Hadding kulhá víc než dříve.

Slavnost skončila, hosté se odebrali domů a nad udusanou zemí se rozhostilo ticho. Jednoho deštivého dne přicválali jezdci na koních Křičeli, že v Lollandu přistály lodě. Posádky vypadaly jako smíchané z Jutů a Sasů. Začali bez odporu pustošit zem, protože do Dánska se už mnoho let žádní Vikingové neodvážili. Přestože jich byly jen dvě nebo tři stovky, na muže ze sousedství to bylo moc. Podle toho, co se zatím ví, je vede jakýsi muž jménem Tosti.

„O tom už jsme slyšeli,“ procedil Hadding zaťatými zuby. „Brzy už o něm nikdo neuslyší.“ Poslal pro své válečníky a za svítání už jeli na jih.

Pádili přes Sjaelland, ve světlé noci sobě a koním dopřáli jen krátký spánek, pak se přeplavili na ostrov Falster. Za několik hodin jej přejeli a dostali se k další úžině, přes kterou se opět nechali převézt. Nad lollandskými zelenými poli a loukami posetými sedmikráskami se k nebi vznášel kouř. Ten jim cestu ukázal přesněji než lidé, kteří je míjeli, když prchali s čímkoli, co byli schopni pobrat.

Poslední část cesty k pláži přehradil vysoký les. Jeho ticho narušil klapot koňských kopyt. Paprsky odpoledního slunce proudily mezi lístky a odrážely se od kopí, přílbic a drátěného brnění, takže to vypadalo, jako kdyby lesními stíny poskakoval

neposedný oheň. Když Dánové na konci lesa spatřili moře, začali výskat.

Vjeli do pasti.

Zprava i zleva se z lesa vyhrnuli válečníci. Meče, sekyry a kopí začaly své krvavé dílo. Nejdříve to odnesli koně. Než mohla Haddingova armáda sesednout a začít bojovat, octla se ve víru křiku, řvoucích zvířat a útočících mužů. Koně shodili jezdce nebo na ně upadli se zlomenou nohou či rozpáraným břichem. Nad hlavami jim svištěly šípy. Jediný Dán nemohl zůstat stát po boku přítele, ani když se bezpečně dostal na zem. Každý sám za sebe sekal do davu nepřátel a sám také umíral. Někteří se probjovali z vřavy a utekli do houští. Hadding, který byl v první řadě, si prosekal cestu k pláži. Když se mu otevřela na dohled, upozoroval lodě po celé její délce. Bylo jich mnohem víc, než mu nahlásili.

Jeden statný mladý strážce se probjoval až k němu. Právě teď je nikdo nehledal. Všechn řinkot a řev se ozýval z lesa. „Pojď,“ zavrčel Hadding a vyrazil na východ. „Než nás najdou.“

Mladík si nemohl pomoci, aby se drsným hlasem nezeptal: „Proč?“.

„Odhaduj, že první útočníci přistáli tam. Rychle!“ Pospíchali podél vody, jež odrážela zapadající slunce. Zanechávali sice za sebou krvavé stopy, ale žádný z nich nebyl raněn vážně. Jejich prošívanou výstroj promáčel hlavně pot a plnil jim nozdry zápachem. V ústech měli sucho jako v peci. Hadding se za chvíli chytil za nemocnou nohu. Druhý muž mu podal ruku a šli dál.

Slunce klesalo níž. Začal vát jemný vánek. Kolem prolétlo hejno havranů.

Válečníci přelezli hřeben, který se tyčil nad pláží. Když se postavili na vrcholek, spatřili malý záliv, v němž stálo půl

tuctu lodí vytažených na břeh. „Ano,“ zalapal po dechu Hadding, „tohle musí být ti, o nichž jsme slyšeli.“

„A co z toho?“ zeptal se válečník. Hadding se ušklíbl bez známky veselí. „Copak nevidíš, jak nás Tosti pěkně napálil? Nejprve přijel jen s několika vikingskými kapitány. Vypadali tedy jako nájezdníci, kteří odjedou dříve, než se stihne zformovat nějaký opravdový odpor. Mým hlavním přáním bylo, abychom je chytili, ještě než odjedou. Mezitím ale jejich hlavní flotila připlula ze Saska. Začali vypalovat vesnice, aby nás nalákali blíž, než se dozvíme celou pravdu. Ach, ten Tosti je mazanější, než jsem si myslel.“

„Pak se tedy jeho hlava bude na kůlu dobře vyjímat,“ zavrčel válečník.

„Na to se musíme nejdřív my sami zachránit,“ belhal se Hadding z hřebenu.

Nepřítel nechal lodě hlídat před zloději a počasím jen pouhé tři muže. Přestože byli Dánové unavení, skolili je několika ranami. „Nemůžeme jít dál po souši,“ vydechl Hadding. „Šlo by nám to moc pomalu. Vezmeme to přes vodu.“

Některé lodě za sebou táhly čluny, které nyní ležely na pláži. Hadding vybral ten nejmenší, který se dal nejsnadněji ovládat. „Jestli nás budou pronásledovat, nebudeme v takovém stavu u vesel moc dobří,“ poznamenal strážce.

Hadding přikývl. „Žádný člun neunikne lodi. Ale my se na ně trochu podíváme.“

Na plavidlech se vždycky nacházely nějaké nástroje. Hadding a jeho válečník vyndali z podlahy prkna, vyvrtali do dna díry a pak prkna vrátili na svá místa. „To by je mělo trochu zpomalit,“ zasmál se král.

Ještě si s sebou vzali soudek s vodou a nějaké sušené jídlo, které našli, pak spustili člun na vodu a vydali se na cestu. Když

byli dost daleko od břehu, sundali si výstroj, vtáhli vesla do loďky a nechali se nést. Bolela je celá těla.

Když Hadding klesl na zád', dobře si svého společníka prohlédl. Byl to velký muž se světlými vlasy a tupým nosem. Byl příliš mladý na to, aby jej nějak moc poznamenala bolest. „Odpusť mi,“ omluvil se Hadding. „Po dnešním dnu mám v hlavě zmatek. Ty jsi Gudorm Thorleifsson, že?“

Válečník přikývnul. „Připojil jsem se k tvé družině před jedním nebo dvěma měsíci, pane, když se tvé myšlenky věnovaly hlavně svatbě. Ještě mě mnoho neznáš.“

„Myslím, že už ano, Gudorme. Tak se jmenoval můj bratr. To je pro nás dva dobré znamení, ne? Řekni mi ještě jednou - už na mě jde spaní - odkud pocházíš.“

„Z Keldorgardu, západně od Isefjordu, pane. Patří mezi největší majetek na Sjaellandu.“

Hadding přikývnul. „Ano, to jsem si měl zapamatovat. Od této chvíle už budu vědět. Teď si ale odpočineme.“

Král usnul. Gudorm ještě chvíli seděl a díval se na krále. Zapadající slunce propůjčovalo jeho šedivému vousu zpět jeho zlatý nádech.

Když bitva skončila, Tosti zavyl: „Kdo pozná Had-dinga? „ Někteří jeho vojáci jej už dříve viděli a většina už slyšela, jak tak slavný muž vypadá. Hledali jej mezi padlými válečníky. Když stále nic nenacházeli, Tosti se k nim přidal a začal odhazovat těla na všechny strany, nadával a vrčel. Ale ani on Haddinga nenašel.

Narovnal se a probodával pohledem ostatní. „Znamená to, že utekl? „

„Myslím, že do lesů nešel,“ usoudil Syfrid. „Vedl své muže, a když jsme zaútočili, byl už těsně u pobřeží. Pak seskočil z koně a dal se do boje. Nátlak byl silný. Nikdo se v té tlačenci nemohl ani pořádně rozmáchnout. Dánové, kteří se náhodou

octli vzadu, měli jako jediní malou šanci utéct, když viděli, že je porážíme.“

„Nicméně Hadding tu není,“ zaskřípal Tosti. „Pokud se nedostal až na břeh. Hr-r-r, jestli nám proklouzne, dnes nevyhrajeme.“

Poptával se a uvažoval. Jeden nebo dva muži si vzpomněli, že zahlédli dva válečníky, jak běží na východ podél vody. Tosti se sklonil a pobíhal pláží jako pes, který chytil stopu. „Ha!“ zařval. „Stopy a krvavé skvrny! Za nimi!“

Muži zavýskli. Běželi několik mil, vylezli na hřeben a spatřili své lodě a tři mrtvé válečníky ležet pod přídílí. Tosti si zastínil oči a mžoural do dálky. Slunce zapadalo a třpyt vody jej skoro oslepil, ale zdálo se mu, jako by v dálce spatřil něco, co by mohl být člun. „Na vodu! Tam je naše velryba! Plný měsíc zlata tomu, kdo ji harpunuje první!“

Muži si plivli do dlaní, sklonili se a loď se se skřípotem sunula dolů na mělčinu a pak dál, až plavala po hladině. Muži se brodili k ní a naskočili. Vesla zarachotila. Loď poskočila po vlnách.

Zdola začala proudit do lodi voda. Klokotala pod prkny, zvedala je a přelévala se po dně. Posádka se rychle chopila věder. Nevybírali ale vodu dost rychle. Loď se brzy pohupovala okrajem na úrovni hladiny, plná vody.

Tosti zařval vzteky. Nemohli dělat nic jiného, než loď dovléci na břeh. Tam zjistili, že jsou provrtané všechny lodě.

„Čekají na nás další lodě!“ zakřičel Tosti. „Rychle!“

„Když celou cestu zpátky poběžíme,“ zamumlal nějaký Jut, „budeme k smrti unavení.“

Tosti vytáhl nůž. „Budeš mrtvý okamžitě, jestli s námi nepoběžíš,“ pohrozil mu. Klusali mu v patách, jak nejrychleji stačili.

Nastala noc. Byla to světlá noc v polovině léta, modrá jako ve snu, takže poskytovala dostatek světla na rozhled. Šuměl teplý vítr.

Většina Tostiho skupiny zůstala na břehu a odpočívala. Právě jimi pak naplnil loď. Vesla skřípala, před s bubláním rozrývala hladinu, brázda za lodí se leskla a plavidlo začalo pronásledovat Haddinga.

Gudorm je spatřil v dálce za stmívání jako nějakou tmavou skvrnu, a vzbudil Haddinga. Král se na loď podíval námořnickým okem. „Ano, vydali se za námi dříve, než jsem počítal,“ poznamenal klidně.

Gudorm udeřil pěstí do zábradlí. „Měli jsme se již dříve vylodit na břeh a udeřit teď z pevniny.“

„Přemýšlel jsem o tom, ale byli bychom blízko místu, odkud jsme vypluli, a neměli bychom dostatek sil za sebou zahlazovat stopy. Trvá to nějakou dobu a dá to dost práce, to mi věř. Teď máme alespoň znovu nějakou sílu a jsme schopni uvažovat.“

„Budou u nás dřív, než se dokážeme dostat na břeh.“

„Pokud nás neuvidí, tak ne. Zatím jsme pro ně na vodě nízko, jen jako skvrna, pokud už nás vůbec zpozorovali. A už vůbec si nevšimnou dvou plavců, když nebudeme tropit hluk.“

Gudorm vyvalil oči. „Vy myslíte, pane, že bychom měli skočit přes palubu?“

„Ano, než si budou jisti, kdo jsme a co děláme.“

Válečnickova široká ramena náhle poklesla. „Neumím plavat,“ přiznal se. Loď se trochu zhoupla. Vlnky šplouchaly a matně se třpytily pod temnou oblohou.

Hadding si mnul bradu. „Hm. To je špatné.“

Gudorm se narovnal. „Zachraň se ty, můj králi,“ řekl, ale ne úplně přesvědčivě. „Obléknu si zbroj a až mě najdou, možná jich do hlubin vezmu pár s sebou.“

Hadding se usmál. „Takhle má mluvit správný strážce,“ odpověděl. „Ale to není dobré. Ty mi nezemřeš u nohou, tak, jak bys měl. Ty zemřeš, zatímco já budu utíkat.“

Gudorm na něj upřel pohled. „Co jiného by se mohlo stát?“

Hadding se zasmál. „Mám ještě v rukávu pár lstí. Když nás tahle zachrání, náš příběh nás o hodně věků přežije. Jestli ne, možná si jej budou vyprávět bohové ve svých palácích. Ale rychle, než připlují blíž a uvidí nás dobře.“

Gudorm se trásl zvědavostí. Vzpomněl si, že byl tento muž vychován mimo svět lidí.

Hadding uvázal strážci krátký kus kotevního lana kolem pasu a přivázal jej ke člunové sedačce. Pak začal skákat, až loď převrhl dnem vzhůru. Hadding pod ni proklouznul a chytil se sedačky. Prostor pod latěmi byl vyplněn vzduchem. Oba dva tedy viseli v tmavé mořské vodě a vyčkávali.

Tostiho loď se přiblížila. „Převrhli se,“ zavrčel.

„Jak se to mohlo stát, vždyť je hladina skoro klidná? „ divil se jeden námořník.

„Kdo ví?“ odpověděl jiný. „Silný závan větru, nějaký útes, velryba ... kraken, něco z podsvětí... Raději rychle pryč.“

„Jednou,“ zadoufal Tosti, „možná chytím rybu, která Haddinga sežrala, a sním ji. Tolik bych to chtěl vědět. No, tak tu loď alespoň vezmeme zpátky s sebou.“

„To by nám přidělalo potíže,“ varoval jej muž z posádky, „a navíc by nám mohla přinést smůlu.“

Všichni souhlasně mumlali. „Jak chcete,“ vyštěkl Tosti.

Král a strážce pod lodí naslouchali, jak se skřípot vesel vzdaluje.

Když si Hadding myslel, že už je to bezpečné, pomohl Gudormovi vyvléknout se a vydrápat se na převrácené dno. Loďku nemohli převrátit zpátky, ale Hadding alespoň vytáhl vesla. Upevnil je předtím v lodi tak, aby to vypadalo, že se

plavidlo převrhlo už před několika hodinami a vesla už odplavala. Sedli si obkročmo na kýl a pomalu veslovali k pobřeží. Doklopýтали do houští a usnuli.

Pak našli dům, ke kterému nájezdníci nedojeli. Dostali najíst, napít a znovu si odpočinuli. Majitelův syn běžel ke správci, aby mu o nich pověděl. I když byl správce díky Tostiho nájezdům ve značné tísní, přivedl jim koně. A tak se Hadding vrátil domů.

Doma začal povolávat muže do armády. Pak s celou velkou armádou nepřítele vyhledal a zaútočil. Jen málo Jutů a Sasů nezanechalo své kosti na bitevním poli. Hadding získal zpět velké množství kořisti a ještě se pomstychtivě vydal plenit jejich domovy. Na dlouhou dobu zase tamější národ nepomyslel na válku proti Dánsku.

Tostimu se ale podařilo uprchnout.

XXVIII.

Následujícího léta se král Hadding jako každoročně na svých projížďkách po Skane zastavil v Bralundu. Eyjolf jej vítal stejně přátelsky jako vždy. Přesto se Haddingovi zdálo, že je domácnost ponořena do jakéhosi stínu.

Třetí den jej Eyjolf požádal, jestli by si mohli promluvit mezi čtyřma očima. Osedlali koně a vydali se na projížďku. Usedlost se za nimi ztrácela z dohledu. Jen tenký proužek kouře se vlnil nad hájkem, zatímco ostatní domy se dálkou zmenšovaly. Pole dozrávala, na pastvinách se pásly krávy, podél cesty se pohupovaly modré a růžové divoké květy a na míle vzdálená místa postupně splývala s oblohou. V jeteli bzučely včely. Kopyta vířila prach, který v bezvětrí opět pomalu klesal na zem.

„Tohle teplo dělá starci dobře,“ promluvil Hadding po dlouhé době.

Eyjolf se na něj podíval. „Ty ještě nejsi starý.“

„Už jsem zažil více zim než většina mužů. Je čas přemýšlet o nástupcích.“

Eyjolf se nadechl. „To je to, o čem jsem chtěl mluvit.“

„A o Ulfhildě, vid?“ zeptal se Hadding tiše.

„Ano.“

„Zdá se, že už se docela umí chovat.“

„To jen proto, že jsi tu ty. Pane, ona se často chová jako vlčice. Přinejlepším plní úkoly nevrle. Jakmile jí někdo oponuje - ale většinou důvod ani neuhodneme - začne křičet, rozbíjet věci, šlehat okolo sebe rákoskou nebo dokonce i bičem. Domáci se neodvážejí proti ní nic říct, ale je zřejmé, jak ji nenávidí a bojí se jí. Klidně si sama odkluše na koni pryč, aniž by se rozloučila a řekla, kam jede. Přesto dokáže komukoli učarovat, kdy si zamane - svou krásou, bystrou

hlavou a divokým smíchem. V takové náladě koketuje víc, než je slušné, a to nejen s mladíky, ale také s ženatými muži, ano, a s ubohými domkáři.“

Eyjolf se zastavil. Chvilku bylo slyšet poklapávání kopyt a vrzání kůže. „Těžko se mi to říká,“ dodal. „Ale musel jsem ti to sdělit, protože nevím, jak dlouho ještě budu moci plnit úkol, který jsi mi svěřil.“

„V našich tělech koluje divoká krev,“ vydechl Hadding. „Má dcera Svanhvit, kterou jsem zplodil se svou milenkou Gydou, také nemá ráda ženskou práci a mluví o tom, že se chce stát vojákem.“

„Slyšel jsem o takových ženách, ale kolik se jich do armády opravdu dalo? A Svanhvit alespoň nemůže ohrozit nikoho jiného než sebe, ne?“

„To není tak jisté. Ulfhilda ovšem pochází z královského rodu po meči i po přeslici. Chtěl jsem ji provdat za nějakého krále, ale začínám si to rozmyšlet. Mohla by v něm podněcovat nenasytnost. A já nechci, aby se Dánsko rozdělilo válkou a aby Frodi musel bojovat za svá práva, až tu nebudu.“

„No, věk na vdávání už by měla - je jí šestnáct zim, jestli to dobře počítám.“

„Vezmu ji s sebou domů,“ vyřešil to Hadding, „a uvidíme.“

Eyjolf zvedl hlavu, jako by mu někdo z ramen sňal veliké břemeno.

Nejdříve byla dívka dokonale šťastná. Skákala, objímala svého koně, jako kdyby to byl její nastávající, a mezi výbuchy smíchu šťebetala jako potůček. „Jedu pryč, jedu pryč, já jedu pryč!“ zpívala. „Pryč od té trpké nudy, pryč z téhle usedlosti, jedu do světa!“

„Měla bys svým nevlastním rodičům poděkovat za jejich dobrotu,“ zavrčel Hadding.

Podívala se na něj s přimhouřenýma očima a už nic neřekla. Když odcházeli, opravdu si ale s Eyjolfem a jeho ženou promluvila. „Vím, že jste se mnou museli mít velkou trpělivost,“ řekla jim, „ale já nikdy nezapomenu, co jsem se od vás naučila.“

Hadding si potom pomyslel, že to mohlo být dvojsmyslné. Na cestě do Sjaellandu ale byla nejlepším spolucestovatelem, živým a radostným.

Když ji uvedl do paláce v Havenu, byla velice potěšená a rozkošná. Ta prostornost, bohatství, neustále se střídající návštěvy, vzácné zboží a daleké příběhy, skaldové a jejich díla, všechno pro ni bylo nové a skvělé. „Takhle má žít královna!“ vykřikla nejednou. Hadding se zdržel konstatování, že královnou není.

Postupně, jak měsíce ubíhaly jeden za druhým, zase se její chování měnilo. Hněv v ní žhnul divokým plamenem nebo doutnal jako malý oheň. Znovu začala útočit na lidi z domácnosti, podnikat divoké vyjíždky, urážet hosty a dělat oči na muže.

Hadding si nenašel druhou manželku, která by jeho domácnosti propůjčila pevný řád. Ani se ji moc hledat nesnažil. Od Ragnhildiny smrti spal s jakoukoli pěknou ženou, která se naskytla a nebyla proti, když se mu zachtělo, což nebylo tak často jako dříve. Přesto se mu stále líbila Gyda. Bydlela v Havenu v domku, který jí dal. Kdykoli se tu zdržoval, chodil k ní nebo ona jej navštěvovala.

Když se Hadding dozvěděl, že se s ní Ulfhilda hádala, křičela na ni, že je ošklivá stará děvka a rozškrábala jí tváře do krve, popadl jej chladný vztek. Zašel za dcerou do její komnaty, bolestivě ji chytil za ruku a přikázal: „Pojď se mnou.“ Vzpírala se mu a prskala jako kočka. „Když nepůjdeš, potáhnu tě,“ pohrozil jí. Poslechla.

Šli po cestě podél louky. Rok se chýlil ke konci. Obloha byla zatažená a v chladném větru po ní pluly cáry šedivých mraků. Tráva už zežloutla. Z nedalekých buků opadalo listí. Vrány létaly nízko a svým chraplavým hlasem krákalý.

„Toho hašteření a koketování okamžitě necháš,“ nařídil.

„Ta žena mě neustále zastíňuje,“ odpověděla Ulfhilda. „Sedí vedle tebe na trůně. Vůbec nedbá mých přání, přání královské dcery. Když se jí snažím poradit, je jí to jedno, jako kdybych byla nemluvně. Dneska jsem sluhovi Karkovi řekla, ať mi vykartáčuje mého koně Gullfaxiho. Gyda to slyšela. Chtěla po něm, aby jí přinesl nějakou krabici s věcmi z jejího domu. Žádala jej už předtím, ale... už toho bylo moc. Mám jí plné zuby.“

Hadding ji chytil za obě ruce, otočil ji obličejem k sobě a řekl:

„Copak jsi mě neslyšela? Už toho nech. Mám toho také dost.“

Dívala se mu do očí. Vychovali jej obrové. Sám zabil zlého obra a přemohl mnoho silných válečníků. Vyhrál bitvu s čaroději a prošel podsvětím. Ještě nikdy neviděla něco tak přísného, jako jeho oči.

Napětí z ní vyprchalo. Sklonila hlavu. „Omlouvám se, otče,“ zašeptala.

Pustil ji. „Dej si pozor, ať se chováš spořádaně.“ Za chvíli pokračoval, napůl už jen pro sebe: „Přemýšlel jsem o tom. Už pominul čas, kdy bychom měli z tvého života nějaký prospěch.“

Otočil se a odkráčel do paláce. Zůstala dlouho stát sama ve větru.

Od té doby se chovala lépe. Někdy zbledla a zalapala po dechu. Sevřela ale ruce do pěstí a neřekla ani slovo. Jindy se mračila a stranila se lidí. Čím dál tím častěji ale vycházela mezi lid a chovala se, jak se slušelo na urozenou dámu. čím dál tím častěji se zdálo, že se opravdu od srdce směje nebo že se

zájmem naslouchá tomu, co jí někdo povídal, nebo zpívala svým překrásným hlasem.

Mezitím Hadding svolal vážené muže a mluvil s nimi tiše, ale naléhavě. Dokázal prosadit to, co se mu zdálo nejlepší.

Noci se prodlužovaly. Deště promáčely zemi. Později se nad tenkou vrstvou sněhu tyčily temné borovice a jedle. Lidé se choulili u ohňů a toužili po slunci.

Ulfhilda měla stále ráda mladé muže. Nejčastěji si povídala a smála se s Gudormem Thorleifssonem, tím strážným, který s Haddingem uprchl z obsazeného pobřeží a visel s ním pod převráceným člunem. Král si toho všiml a vyhledal jej.

Blížily se Vánoce. Domácnost hučela přípravami na slavnost a obětování bohům. Jednoho dne řekl Hadding Ulfhildě, aby jej následovala.

Ponurým dnem přešli do ženské komnaty. U světla lampy, které jim kazilo oči, tam tkaly a štěbetaly služky. Hadding jim nakázal, aby zanechaly práce a odešly. Když zůstal s dcerou sám, ukázal na stoličku. „Sedni si, jestli chceš,“ nabídl jí. „Mám pro tebe novinky.“

Protože on si nesedl, zůstala také stát. Třásl se jí hlas. „Jaké?“ zeptala se tiše.

Usmál se, spíše přísně než šťastně. „O zimním slunovratu ti budeme připíjet na zásnuby.“

Vznešenějším ročním obdobím už by byl jen letní slunovrat. Ulfhilda si založila ruce na prsou. „Kdo je ten muž?“ vydechla.

„Všiml jsem si, že je ti s Gudormem dobře, a zjistil jsem, že by nebyl proti. Nyní mě požádal o tvou ruku. Bude ti dobrým mužem a udatným přítelem nás všech.“

Zalapala po dechu. „Vždyť je to sedlák!“

„Není ale žádný ubožák. Víš, že jeho otec nedávno zemřel. On je nyní jako nejstarší žijící syn pánem v Keldorgardu. Ten patří mezi nejbohatší dánské oblasti. A rodina má ještě jiné

pozemky a obchodní lod'. A není neurozený. Jeho otec Bjarni byl levobočkem mého pradědečka krále Skjolda.“

„Ale pořád je to jen sedlák.“

„Povýším jej na správce. Když mu to půjde, a já myslím, že ano, časem jej udělám jarlem. Jeho jméno bude v zemi hodně znamenat, stejně jako jména vašich synů.“

„Je tohle tvá vůle? „

„Ano, je,“ odpověděl.

Toho večera už nepromluvila.

XXIX.

Zdálo se, jako by se po Zlém Tostim slehla země. Hadding jej porazil s celou armádou na bitevním poli, většinu z nich zabil a zbytek uprchl. Domů král přivezl bohatou kořist. Pak se vydal rabovat a vraždit do zemí, odkud se nepřítel odvážil přijít. Projel Jutskem ke kromlechové pevnosti, pobil tam všechny muže na stráži a srovnal to tam se zemí. Chtěl, aby Tostimu nezbylo nic. Aby se musel schovávat a pro každého byl psancem. Aby musel žít jako vlk a živit se jen tím, co ukradne, až by neměl kam utéct a zemřel by jako ten vlk.

Přesto Tostimu zůstala loď s posádkou a jeho obratnost, vychytralost a nenávisť. Celý rok se schovávali v hlubokých fjordech Norska, až do podzimu napadali osamělé vísky nebo rybářské lodě, odkud se vyplížili dříve, než je stihl někdo vystopovat a pomstít se jim. Ztratil během této doby několik mužů a další od něj odešli. Stejně jich měl ale nakonec ještě pořád dost na to, aby se znovu vydal do Jutska.

Když se vylodil, nechal o sobě ve vnitrozemí po různých zločineckých doupatech rozšířit zprávu. Chytil se jí nejeden zloduch postavený mimo zákon a stejně tak i muži, kteří byli zoufale chudí nebo bez domova. Neměli co ztratit a Tosti býval svým způsobem mocný. Mohl by všechno získat zpátky a možná ještě víc.

Ne všichni jeho lidé byli chudí. Někteří z těch, kteří uprchlí Haddingovi, se vrátili domů. Přestože jim Hadding vypálil domy a donutil Juty a Sasy, aby jejich majitele postavili mimo zákon, přivezli si zlaté náramky, měšce plné cizích mincí a drahé zbraně a šaty-

„Najdeme si kamarády za mořem,“ řekl jim Tosti druhý rok. „Vrátíme se sem připravení vyrabovat dánské pobřeží a nepřestaneme, dokud nám Hadding nezaplatí za své království

výkupné. Pak svou sílu ještě zvětšíme. Nakonec budete žít na rozsáhlých lánech a spát pod peřinami vycpanými prachovým peřím s jakoukoli pannou se vám zamane.“

Vydali se do Anglie.

Lod' byla plná. Divocí muži se na sebe ve stísněných podmínkách snadno rozzuřili. Vzduchem létaly nadávky. Když došlo na pěsti, Tosti zasáhl dřív, než mohl napadený vytáhnout nůž. „Uklidněte se,“ přikázal jim. „Jen klid. Tady nechci mít žádnou krev. Vyřešíme to až na pevnině.“ Nesnažil se ale o nic jiného než o jakýsi vratký mír.

Anglie překypovala cizinci. Ve svých norách tu na ostrovech a v zálivech žili Vikingové. Zámořské dobyvačné kmeny vytlačovaly Britony hlouběji do vnitrozemí. Potulovaly se tu a drancovaly válečné bandy. Oblohu špinil kouř, ženy bezmocně plakaly nad popelem svých obydlí, ptáci vyklovali oči nepohřbeným mrtvolám. K tomu všemu se v místech, kde se shromáždili Anglové, Sasové, Jutové nebo Dánové, ozýval hluk sekyr, kladiv, teslic, zněl tu smích a hrdinské verše. Stavěli si tu pro sebe nový svět.

Tosti rozbil tábor u ústí Humberu. V tuto dobu zde nikdo nežil, i když ohořelé trámy poblíž napovídaly, kde stálo kdysi malé městečko. „Trochu si tu odpočineme a popadneme dech, než se tu rozhlédneme.“

„To nás bude brzy nudit,“ zavrčel jeden válečník.

„Proč? Můžete celý den hrát hry,“ zasmál se Tosti. „Něco vám ukážu.“

Mohli házet koulí, běhat o závod a zápasit, stříleli z luků. Tosti ale přivezl malý pytlík plný kostek. Zanedlouho muži už jen divoce házeli a sázeli.

Byli ještě pořád z cesty nervózní. Zase létaly nadávky a došlo na pěsti. Když někdo ztratil příliš mnoho hodů, měl sklony prohlásit o jiném muži, že podvádí. Teď se mezi ně Tosti

nemíchal. Místo toho je chytře popichoval. Propukly bitky. Blýskaly se zbraně. Muži umírali.

„Tohle je špatné,“ říkal Tosti. „Ale padl za své vlastní skutky. Ten by mi ukradl snad i bratra. Jeho výhra patří mně.“ A vzal si všechno, co poraženému muži patřilo. Protože tu nikdo neměl žádné příbuzné a nikdo se neodvážil něco proti Tostimu říct, když je přejížděl zlostným pohledem, shromáždil pro sebe většinu veškerého bohatství, které na lodi bylo. Zmenšil také posádku na vhodnější počet; zůstali mu jen ti nejostřílenější.

Po dlouhé době vytáhli kotvy. Zbytek léta se potulovali ve východní Anglii. Kde šlo plenit, plenili, ale Tosti hlavně hledal válečníky.

Když se setkal se sobě podobnými vůdci, obezřetně k sobě přišli, sedli si a pili, zatímco jejích muži je napjatě pozorovali, někdy se ale zklidnili a dokonce si vyměňovali dárky. Teprve na konci léta ale Tosti našel někoho, kdo by se mu zamlouval.

Bylo to ve Washi, kde severský král Koll kotvil se třemi loděmi. Tosti se k nim pomalu přibližoval s bílým štítem na vrcholu stěžně. Nikdo ale neměl ruku daleko od jílce. Nad vodou se nesly pozdravy. Za chvíli se nově příchozí cítili dost bezpečně na to, aby se vylodili na břeh.

Koll o Tostim už slyšel - jak o jeho dřívějších skutcích, tak i o letošních nájezdech. Muž, kterému se málem podařilo zabít krále Haddinga, si zasloužil být známý. Jak se ve východní Anglii stále drancovalo, množství uloupené kořisti se neustále tenčilo. Ba co víc, domorodci už nepředstavovali tak snadný cíl. S růstem měst rostl i jejich počet, který mohli kdykoli postavit proti nevítaným návštěvníkům. Koll pomýšlel na rabování ve Skotsku a odtud se chtěl přes západní pobřeží dostat třeba až do Irska. Seveřané ale tyhle části znali málo a také věděli, že tam je plno zkušených válečníků.

„Kromě toho, co jsem udělal v Lollandu, už žijí Dánové dlouho v míru,“ řekl Tosti. „Jejich bohatství narostlo a pozornost otupěla. Můžeme zaútočit a stáhnout se, a pak znovu a znovu. Hadding stárne. Jeho plamínek života už hoří nízko. Až si toho odneseme hodně, měl by nás chtít vyplatit. S takovým bohatstvím můžeme pokračovat a udělat ze sebe pány.“

„Ne, tvé myšlenky se vznášejí moc vysoko,“ odpověděl Koll. „Se čtyřmi posádkami udržet v šachu nejsilnějšího krále Severu? „

Tosti jej uklidnil. „Neříkám, že musíme zaútočit zítra nebo nějak brzy. Mohli bychom zkusit, jak nám to půjde společně.“

Nakonec obě skupiny přezimovaly na tomtéž místě. Na jaře se všichni vydali na cestu a drancovali, kde se dalo. Usídlili se pak na ostrůvku, jejž mohli dobře bránit, a následující zimu tam strávili utužováním sil. Za kořist spolu s tím, co Tosti získal z vražd mezi vlastními muži, si koupili ještě další dvě lodě s posádkami. Další rok se vydali na sever a na západ, jak zamýšlel Koll. Tam víc získali, než ztratili.

Tak to šlo celých pět let, zatímco Dánsko si s Had-dingem poklidně žilo v míru. Do té doby nashromáždili tučet plavidel. „Jestli si velikost nezískáme teď, tak nikdy,“ řekl Tosti. „Ten starý král už se belhá k hrobu. S jeho synem už to tak jednoduché nebude. Budeme potřebovat nějaký čas, abychom se na Frodiho připravili.“

Tím si Kolla konečně získal. „Ano, už jsem z toho neustálého toulání unavený,“ přitakal mu partner. „Chci domů, abych tam sledoval své syny, jak vyrůstají, a byl si jistý, že si mě po mé smrti budou pamatovat.“

Tosti odhalil zuby. „A já se připravím na pomstu.“ Tak se na počátku léta plavili se svou flotilou přes Severní moře k Dánsku.

Když spatřili pohoří jižního Norska, věděli, že jsou ve Skagerraku. Odpočinuli si jeden den na břehu a vydali se na jih do Dánska. Vál příznivý vítr, jenž se jim zdál nadějným znamením. Vytrvale se plavili nocí prosvícenou měsícem. Ráno na pravoboku uviděli pláň a pláže Skaw.

Pak zahlédli něco, co už se jim tolik nelíbilo. Dvě desítky válečných lodí se hnaly vlnami pod vesly. Podél zábradlí visely zářící štíty a přílby a na palubě se leskla kopí. Tosti utrousil několik nadávek. Koll na něj zaječel: „Tvrdil jsi mi, že tu nebudou žádné hlídky!“

„Kdo by to byl tušil?“ zavyl Tosti. „Stáhněte plachty a otočte lodi!“ Ostatní totiž byli na závětrné straně. Z pevniny je někdo musel sledovat a přepad naplánovat.

Přestože Vikingové jeli rychle, Dánové, kteří byli čerstvější a měli delší lodě s více veslaři, je pomalu předhlonili. Když se slunce přehouplo přes poledne, dostali se tak blízko, že se slyšeli. Na přídi první lodě stál vysoký muž. Jeho hlas zaburácel nad spěchajícími třpytivými vlnami a hučením větru:

„Hej hola! Kdo to sem míří?“

„Nejsme vaši nepřátelé,“ zařval Tosti. „Alespoň ne dnes,“ dodal polohlasem pro své posádky, aby si muži nemysleli, že se bojí.

„Podíváme se vám na palubu a přesvědčíme se,“ sdělil jim vysoký muž.

„Ne!“ vykřiknul Koll. „Pokud si k nám neprosekáte cestu! Kdo se to odvažuje nám rozkazovat?“

„Hadding, král Dánska,“ odpověděl vysoký muž.

Tosti divoce zařval vzteky.

Hadding si zastínil oči a zamžoural. „Jsi to ty, Tosti? Myslel jsem si to. Vítej na své poslední plavbě.“

„Připravte se k boji,“ zaznělo po celé délce vikingských plavidel.

„Udržujte kurs a promluvíme si,“ zakřičel Hadding.

„Cože?“ vyštěkl Koll.

„Možná, že dnešek přežijete. Ale jestli to chcete, musíte mě napřed vyslechnout.“

Kapitáni korzárů na sebe vzájemně povykovali. Veslaři položili vesla. Hadding se přiblížil na několik yardů. „Je na dostřel luku, je na dostřel,“ procedil Tosti.

Jako kdyby jej Hadding slyšel, varoval ho: „Jediný šíp nebo kopí a jste všichni mrtví. Dobře poslouchajte.

Pokud budeme bojovat na moři, dostaneme se na vás hůře než na pevnině, ale kdokoli spadne přes palubu, zbroj jej potáhne ke dnu. Mohli bychom vaše paluby pročistit, ale stálo by nás to víc, než chci obětovat. Bude pro nás lepší, když se vyložíme. Ty to víš, a proto to neuděláš.

A tak ti, Tosti, nabízím, abychom se utkali na pevnině my dva, muž proti muži. Každý z nás nasedne na člun, zatímco naše lodě se vzdálí tak daleko od sebe, aby nemohlo dojít k náhlému útoku. Když padnu, můžeš se včas dostat ke svým posádkám a uprchnout. Když vyhraji, vyprovodím tě ze světa a ulevím mu tak, aniž bych obětoval dobré lidi. Máš v sobě tolik mužnosti? „

„Mám jí ještě víc!“ vyhrkl Tosti staženým hrdlem. Všichni na něj upírali zraky a všechny uši byly natažené, takže už nemohl říci nic jiného, protože by poznali, že to jen hraje. A kromě toho se jen třásl spatřit Haddingovu krev.

„Koupil jsem dva jednomístné čluny,“ oznámil mu Hadding. „Jeden ti pošleme. Setkáme se na břehu pod tím srázem, kde rostou tři borovice.“

Tak se tedy stalo. Dánové se od Vikingů vzdálili na dvě míle. Nechali jim tam člun, který Hadding slíbil. Tostiho loď k němu přijela, zahákovala jej, přitáhla a Tosti do něj slezl. „Zabij ho, zabij ho,“ volali na něj jeho stoupenci.

„Zabiju ho, toho starého chromého psa,“ zakřičel na ně a odpádlolal.

Přes všechna ta léta, co strávil na cestách, byl velmi špatný námořník. Vesly zabral každou chvíli opačně, člun se houpal, točil, cákala do něj voda a stříkala mu na nohy, Tosti nadával a odfukoval. I když to měl Hadding dál, byl na místě první. Zhoupł se lehce po příboji až na mělčinu, vyskočil, vytáhl plavidlo a upevnil je kotvou. Tostiho člun převrátily vlny. Dosáhl sice na dno, ale jak se mu přes hlavu přelévávala jedna vlna za druhou, neustále klopýtal. Hadding se k němu dobrodil, chytil jej za ruku a pomohl mu na břeh.

Tosti vylezl, sotva popadal dech a supěl. Potůčky slané vody protékaly kroužky zbroje. Přesto rychle tasil meč a sundal z ramen štít. Hadding se držel kousek dál. Moře burácelo a pěnilo. Slunce pražilo do chaluh a vypékalo z nich nepříjemný zápach. Tady na pláži ležel tmavý písek a směrem k dunám postupně zářil světleji. Rackové poletovali, namáčeli zobáky do vody a skřehotali.

Tosti se zlostně podíval na Haddinga. „Chtěl jsi, abych se utopil? „

Hadding pokrčil rameny.

„Nebylo by mi to moc líto. Ale už jsem se těšil, až si na tobě osobně smlsnu.“

„Jak jsi o mně věděl? „

„Copak si myslíš, že bych mohl na takového darebáka zapomenout? Odměňoval jsem každého, kdo mi přinesl jakékoli zprávy o tom, kde se nacházíš nebo kde tropíš nějaké zlo. Když jsem se dozvěděl, že jsi odjel do Anglie, vyslal jsem tam důvěryhodné muže, aby toho zjistili co nejvíce. Když se proslechlo, že ses spojil s tím Kollem, zdálo se velice pravděpodobné, že se vrátíš a budeš nás znovu otravovat. Vysílal jsem neustále další zvědy. Když ses chvástal, že letos

vyrazíš, rozneslo se to a ihned ke mně vyrazila rychlá loď. Pravda je, že jsem nemohl předvídat, kam pojedíš. Zakotvil jsem tedy proti svému původnímu úmyslu tady u Skaw a doufal jsem.“ Hadding se zazubil. „Mé naděje se vyplnily. Otcí Vítězství by se mělo dostat pořádných obětí, až to tady spolu vyřešíme.“

„Ano, obětuji mu tebe.“

„Vezme si z nás dvou, koho bude chtít. I když si myslím, že do Pekelné říše srazí tebe. Jsi připravený?“

Tosti zařval, udělal krok a udeřil. Haddingovo ostří se s jeho mečem střetlo v polovině dráhy.

Železo zařinčelo, jiskry létaly.

Hadding držel štít vysoko, vyhlížel přes něj a pohyboval s ním tak, aby se dokonale kryl, podle toho, kam mířily rány. Některé zasáhly jeho zbroj nebo helmu, ale kov neroztály. Tosti mával mečem jako dřevorubec. Byl mladší, nekulhal, mohl by nepřítele unavit. Hadding útočil na krk, paže, na nohy, ale hlubší zásahy se mu nedařily. Pomalu couval nahoru do svahu nad pláží a většinou šetřil síly.

Tosti řval a neustále útočil.

Dosáhli čáry přílivu. Najednou se Hadding otočil na patě a udělal dlouhý úkrok. Znovu sekl po nepřítelově koleni. Soupeř tak tak stihl rychle uskočit. Ted' to byl on, kdo stál čelem k moři. A nyní se na něj Hadding vrhl se zuřivostí bouře. Králův meč řinčel, zvonil, drtil a sekal. Tosti se stáhl. Ten stařec se určitě brzy unaví.

Tosti dupal po suchém písku. Ten skřípal, přesýpal se a propadával se mu pod nohama. Tosti trochu zavrával. Napůl rozštípnutým štítem uhnul a odkryl se. Hadding, rychlý jako had, zasáhl Tostiho do krku. Vystříkla krev.

Král stál nad mrtvolou a popadal dech. Lodě se pohupovaly na moři, příliš daleko na to, aby někdo zahlédl, co se právě stalo.

Když vesloval k vlastní flotile, Vikingové se od nich odpoutali. Nepronásledoval je. Bez Tostiho zhoubné vůle je nic nebude vázat. Brzy se roztrouší, někteří pojedou znovu do Anglie, jiní se tu možná někde ze zoufalství skryjí, dokud je v dánských vodách nenajdou hlídky a nezabijí je.

„Ano,“ zašeptal. „Jsem starý.“

Podíval se na oblohu. Od západu se sem hnaly mraky, jejichž běloba přecházela v šed', a jim v patách šel déšť. „Chtěl jsem si dobýt jedno poslední vítězství, které by celé náleželo jen mně, jako muž mezi muži,“ pronesl do prvních závanů větru. „Ale co bylo tohle? Věděl jsem, jak to dopadne. Ten, který si říká Gangleri, mi prozradil, že mohu zemřít jen vlastní rukou. Nerozuměl jsem, co tím myslel, a ani nyní tomu nerozumím. Ale teď se to ke mně vrátilo a straší mě to. Slyšíte mě, vy tam nahore? Co ode mě chcete?“

XXX.

I když mu jeho muži bouřlivě provolávali slávu a skaldové skládali nádherné verše k jeho chvále, králova nálada se nezlepšila. „Bylo by lepší, kdyby tu byl s námi Frodi,“ řekl jednou.

Strážce, který to zaslechl, ohromeně vyhrkl: „Ale pane, vždyť nikdo nemohl vědět, kdy se Tosti ukáže nebo po jaké mořské trase připluje. Odtud až po Haven a po celé délce až k Velkému Beltu museli ležet a čekat hlídky.“

„Toho by se Frodi neúčastnil,“ odpověděl Hadding.

Jeho prvorozený syn vyštěknul: „To tu mám celé léto sedět a zívát, div mi nevypadne čelist a čekat, že bude co dělat, když pravděpodobnost nějaké události je velká asi jako mravenec? Ne, už jsem svým přátelům slíbil, že je povedu tam, kde si mohou získat slávu a bohatství.“

„Měl sis o tom se mnou nejdříve promluvit,“ vyčetl mu Hadding. Jeho hlas ztrácel barvu.

Frodi potřásl svou hezkou hlavou. „Ty jsi na svou první výpravu jel, když ti bylo o hodně méně než mně při mém prvním dobrodružství. A ani sis do toho nenechal moc od nikoho mluvit.“

„Tenkrát jsem neznal nikoho tak moudrého, aby mi ukázal, co je nejlepší. Za moudrost, kterou nyní mám, jsem musel draze zaplatit. Doufal jsem, že si ji s sebou do hrobu nevezmu.“ Hadding vydechl. „No, jestli jsi to ale slíbil, jsi nyní zavázán svou ctí. Jeď. Promluvíme si, až se vrátíš domů.“

Neřekl to nešťastné slovo „jestli“. A Prodi opravdu od té doby vyhrával všechny bitvy, a že jich nebylo málo.

Od začátku nadevše miloval zbraně a hru s nimi. Stal se z něj jezdec, lovec a námořník, ale o nic víc šikovný, než se na urozeného muže patřilo. S mečem, kopím, sekerou a lukem byl

smrtelně nebezpečný. Už jako malý chlapec, když bojoval s ostatními s tyčí, zkrvavil jim hlavy tak často, že si s ním nakonec nikdo nechtěl hrát. Ale už od té doby se začal učit zacházet se železem, ukovaným úměrně k jeho velikosti. Každým rokem pak museli zbraně kout větší.

Ve věku dvanácti let se mohl podle práva zúčastnit vikingské výpravy, ale kapitáni s sebou málokdy brali takové mladíčky. Frodi se zeptal, jestli by se mohl připojit k posádce, jež se připravovala na nájezd do Fríska. Asi by jej byli vzali, protože byl synem krále. Otec ale jasně řekl ne. Když se na něj Frodi rozzlobil, Hadding dal mladíkovi hřbetem ruky takový políček, že se svalil na zem. Frodi utekl. Nikdo jej neviděl celé dny. Vrátil se roztrhaný, špinavý, poškrábaný a vyhladovělý. Neřekl, kde byl, ale lidé hádali, že v lese. Ani Hadding se tou záležitostí nezabýval.

Když otec nechal matku v Norsku, Frodi to nesl těžce. Nezeptal se na to, stejně jako nikdo jiný, ale neustále mu to vrtalo hlavou. Frodiho chmurný výraz a odměřenost pomohly v Haddingových válečnících a ostatních bojechtivých mužích vzbudit chuť do boje. Aby je král uklidnil, vyplul s malou flotilou přes Balt a plenil v zemi Vendů a v Gardarike. S touhle výpravou jel i Frodi, kterému bylo v té době už patnáct let, výškou se rovnal většině mužů a každým dnem sílil. Bojoval bok po boku s otcem, seděl s ním u táborových ohňů, stál s ním u kormidla a díval se a díval, když je málem potopila vichřice, a sblížil se s otcem víc než kdykoli předtím nebo potom.

Následující rok se do Dánska vrátila Ragnhilda a zemřela, když porodila mrtvé dítě. Frodi tam tehdy nebyl. Vydal se se skupinou mladíků bojovat a plenit za moře a zimovali ve Franklandu. Náklady na výbavu je stály víc, než jim celá výprava vynesla.

Velkou vzpruhou pro něj byla svatba. Nevěsta byla půvabná a věnem dostala velké území a bohatství. Když Hadding vjel do Tostiho pasti, náhodou mu Frodi nestál po boku. Zato ale později stál v čele armády, která se jela pomstít a sklídila rudou úrodu.

Ve Frodiho hrudi nebije vlčí srdce. Když je zrovna doma, je milý ke své ženě, dětem i všem v domácnosti. Se svými válečníky se vždy veselí; když jde něco špatně, je pokaždé věrný a neoblomný; v darech je velkorysý. Nezastraší jej žádná bitva a po ní je připraven pomáhat zavazovat rány nebo sedět u umírajícího a chválit jej za to, co udělal dobře. Kdyby se jen zmínil, jeho muži by s ním šli i do Jotunheimu.

Rok co rok mu ale válčení ztenčovalo bohatství.

Když se Hadding vrátil po Tostiho smrti z Finska, přijel k Frodimu domů a řekl mu: „Nyní si musíme promluvit.“

„Sami?“ zeptal se Frodi.

„Ano.“ Hadding mluvil příliš tiše na to, aby jej slyšeli ostatní.

„Ty víš, o čem to bude, ale jediný z nás neví, co mu vylétne z úst.“

Frodi se zamračil.

„Nebudu přece sedět a radostně naslouchat, jak mě káráš,“ zamumlal.

Trochu vyvalil oči, když se král nepozastavil nad jeho umíněností a jen řekl: „Také můžeme dělat něco jiného. Často mi to pomohlo.“

„Hm. Chtěl jsem si někdy zajít na lov vodních ptáků. Můžeme jít spolu.“

Ráno se pěšky vydali na cestu. Nesli luky a sítě. Nedaleko paláce zasahoval rozsáhlý les do polí a luk. Muži prošli pod listy, jež spolu s rokem ztrácely barvu. Bylo chladné a tiché počasí. Frodi se dal známou jelení stezkou.

Za chvíli řekl Hadding synovi za jeho zády: „Děláš při chůzi docela hluk, můj synu.“

„A čeho bych se měl bát?“ vyštěkl přes rameno Frodi.

„Ničeho. Jen jsem myslel na tvé schopnosti. Procházet neslyšně křovím je jako využít na lodi co nejlépe větru.“

„A co má obojí společného s válčením? „

„Jde o něco víc než být jen mužem a králem.“

Frodi neodpověděl.

Zem postupně začala být bahnitá a vzduch vlhký. Stíny se kradla mlha. Když po dlouhé době konečně došli k hledané mokřině, vířila kolem nich mlha v chuchvalcích. Už neviděli slunce, ani oblohu. Rákosí a temná voda se po několika yardech ztratily. Jediným zvukem bylo kapání vody, která stékala z vrbových větví do bažiny.

„Zatraceně!“ vztekal se Frodi. „Šli jsme celou tu cestu úplně zbytečně.“

„Možná, že ne,“ řekl pomalu otec. „Tohle je místo právě příhodné na to, na co jsem pomýšlel. Zajímalo by mě, co to tak zařídilo.“

Frodi se otřásl. „Raději tady nejmenuj nadpřirozené bytosti či elfy nebo jiné zlověstné a tajemné bytosti. Ani bohy.“

„Ne. Ty na ně nejsi zvyklý.“

„A ty... Pojd'me se vrátit.“

Hadding položil Frodimu ruku na paži. „Zůstaň. Popovídáme si. Pokud se nebojíš.“

Mladík sevřel luk tak pevně, až mu zbělely klouby. „Tak mluv.“

„Víš, co ti budu povídat,“ začal Hadding. „Už jsme se toho tématu dotkli, ale zase jsme od něj utekli, znovu a znovu. Dnes si ale o tom spolu promluvíme.“

Odvrátil zrak do mlhy. Kapičky se mu blyštěly v šedivých vlasech. „Také jsem kdysi toužil po válce, vítězství, velikosti.

Navíc jsem chtěl hlavně pomstít otce a vybojovat si své království, což jsem nezamýšlel ani tak pro sebe, jako pro celý rod Skjoldungů. Pak přišel dlouhotrvající svár s Ynglingy. Ach, ano, také jsem se plavil a bojoval pro vlastní zisk, jako ostatní muži, ale nyní vidím, že to nebylo to pravé, k čemu je určen můj život.

A za tu dobu jsem se naučil jiné věci.“ Zasmál se. „Nebo mi v těch znalostech spíše bohové vymáchali nos. Od Hardgreip jsem se naučil něco o lásce, od tvé matky ještě víc.“ Dlouze se na syna podíval. „To není stařecký sentiment. Vzpomeň si, kdo byl tím člověkem, jenž v boji muže proti muži zabil Tostiho.

Frodi, můj mír s Hundingem nás neoslabuje. Naopak, dodává nám síly. A stejně tak bys měl vědět, kdo si vzal jeho dceru. Práce našeho lidu, sedláků, řemeslníků, obchodníků a všech Dánů, nad kterými bdí mí válečníci a já, vynáší stále víc. A já jsem musel hodně bojovat, abych doma zavedl právo. Protože muži by se měli nejdříve obracet k němu, až potom sahat po meči. Tohle je správná vláda.

Občas musíme pozvednout zbraně. Bylo by ode mě pošetilé, kdybych mužům zakazoval bojovat v cizině, když tím mohou získat. Ale Frodi, králova první a nejdůležitější starost se musí týkat království.“

Mladík stál a beze slov naslouchal. Milha vířila a kapala.

„Ty si myslíš, že jsem jen další viking?“ zeptal se nakonec.

„Já tě nijak nepodceňuji. Jsi můj a Ragnhildin syn a ten, kdo bude po mně pánem. To musím dodržet, jinak by se Dánsko rozdělilo a cizinci by Dány znovu považovali za kořist. Ale ty utrácíš zlato a životy, jako kdyby se nedaly nikdy vyčerpát. Zamysli se. Už máš vlastní syny. Co jim zanecháš? A co jejich synům a celému rodu Skjoldungů? Jak na tebe budou vzpomínat? „

„S úctou,“ řekl Prodi.

Hadding se otočil. „Můžeme jít.“

Následujícího dne se rozloučil a odjel i se svými muži. Do paláce v Havenu dorazil večer Tu noc, když ležel sám v posteli, se mu zdál sen.

Znovu stál ve slepé mlze, skrz niž nebylo vidět oblohu. Proudila kolem něj ve větru, který necítil ani neslyšel. Nikdy v životě ještě nebyl tak sám.

Náhle vystoupila ze šedi Ragnhilda a kráčela k němu. Pohřební rubáš se na ní zmítal ve větru, který jí také cuchal nesvázané lokny. Jejich rezatá barva byla jediným barevným odstínem na celém světě.

Ragnhildiny oči se dívaly skrz něj. Oči mrtvé ženy. Slyšel ji jako z nekonečné dálky.

Zplodil jsi divokého potomka, před jehož vůlí jihnou zvířata. Jeho pohled je tvrdý a strašlivý, schopný zkrotit i vlka.

Nemohl vykřiknout. Mohl natáhnout ruku, ale nemohl ji obejmout.

Pokračovala:

Dávej si pozor na svůj život. Falešnému ptáčkovi jsi byl otcem, podlému jako duše sovy, sladkému jako řeč labutě.

Posadil se ve tmě a tu noc už nezamhouřil oka.

Ráno poslal pro jasnovidce. Lidé z jeho domácnosti slyšeli, jak nahlas přemýšlí. Když čaroděj přišel, král jej vzal do místnosti v podkroví a zavřel dveře. Pak mu dal prut zlata a tiše řekl: „Ano, viděl jsem ve snu špatné znamení.“

XXXI.

Domov Gudorma Thorleifssona ležel na severozápadě Sjaellandu, asi jeden den cesty od Havenu. Gudormova pole, pastviny, lesy a rybníky byly rozsáhlé a bohaté. Měl mnoho stád, hejn drůbeže, ryb a divoké zvěře. Žily tu a pracovaly více než dvě desítky lidí - muži, ženy a děti. I s dvanácti otroky tu zacházeli dobře a živili je lépe než jinde.

Dlouhý dům byl postavený ze silných trámů a střecha z drnů. Spolu s ostatními budovami tvořil tři strany dvora vydlážděného plochými kameny. Na čtvrté straně lemovaly dvě stodoly východ s obrannou bránou. Poblíž stál hlouček obydlí sluhů a kousek dál chatrče otroků.

Severně odtud se zvedal nejbližší les, hustý háj smíšený z dubů, buků, jilmů a lísek. Na jeho okraji, který už před dávnou dobou vytvarovala ostří sekyr, stála vysoká mohyla Keldora, zakladatele usedlosti a rodu. Za každého úplňku mu domácnost obětovala jeden snop, ptáka a podsvinče a ve svátky jehně nebo tele. Jinak toto místo považovali za tajuplné a většinou sem nechodili.

Dvůr se neustále ozýval a tepal životem. Od ranního dojení až po večerní ustájení dobytka tu všichni byli zaneprázdněni uklízením, vařením jídla a piva, sekáním a stříháním, zabíjením, předením, barvením, tkaním, tesařinou a kováním, neustále dokola plnili úkoly, které každý rok přinášel a které nikdo nemohl předvídat. Zněly tu kroky, duněl klapot kopyt, skřípala kola, řinčela kladiva a pachem kouře, potu, masa, kůží, se na, trusu a půdy se ozývaly hlasy lidí a zvířat.

I zdejší obyvatelé se ale dokázali bavit. Užívali si každou volnou chvíli mezi těžkou prací, každý zlomek času. Zřídka kdy jej vyplnili tupou nečinností. Využívali volna k vyprávění příběhů a veršů, dávali si hádanky, zpívali písně a

tancovali kolové tance, závodili, zápasili nebo soutěžili, hráli míčové hry, deskové hry a nebo se opíjeli. Muži vyřezávali do dřeva propletené úponky révy nebo chodili na ryby. Mládenci a panny se po dvojicích procházeli a vraceli se s planoucími tvářemi a rozzářenýma očima. Když na Gudorma zavolali přátelé nebo on na ně, hodovní stoly se naplnily jídlem, pivo teklo proudem a veselí trvalo i několik dní. Když obchodníci rozbili své stánky v několik mil vzdáleném fjordu, muži brávali ženy na trh. A pak všichni zažívali ty malé, tiché radosti, které se považují za běžné. Za Haddinga si Dánsko žilo šťastně.

Jen Ulfhilda ne.

Na svatbě se chovala slušně. Jako paní Keldorgardu byla na poddané přísná, ale nekřičela na ně ani je nebila.

Přesto se naučili ji prosit o odpuštění a skákat podle její vůle, když jí hlas zpřísněl. Před sousedy se chovala jako dáma, často bývala i roztomilá. Říkali Gudormovi, že je stejně krásná na pohled jako urozená. Brzy zjistila, jak jej potěšit v posteli. Zpočátku si myslel, že je šťastný.

Proto jej pak měsíc po měsíci bolestně zraňovalo, když se od něj odtahovala. Kromě rozhovorů o chodu domácnosti s ním mluvila čím dál méně. Zřídka mu vracela polibky. Když se jim narodilo první dítě, zdravý chlapec, stála mu na krtinách po boku, ale neusmívala se.

Nakonec nechal své bolesti volný průchod ve tmě, když vedle něj na loži spočívala bez pohnutí. „Copak ti zamrzla krev v žilách? Jsi nemocná?“

„Mám nemocné srdce,“ odpověděla.

„Proč? Co se stalo?“

„Protože královská dcera je zaslíbena sedlákovi.“

„Cože? Vždyť jsi věděla, kdo jsem, a víš to... jsem velký zeman, bývalý králův strážce a jeho současný zástupce pro celou tuto oblast.“

„Ať se koupeš jakkoli často, pořád z tebe cítím, kdo jsi.“

Řekla mu ještě několik ošklivých slov a pak rozhovor zakončila: „A tak to bude i s naším synem a každým dalším dítětem, které ti porodím.“

Zachvěl se. „Mohl bych tě za to uhodit,“ byl velmi rozhněvaný.

„Uhod', a já tě opustím. Znáš zákon. A můj otec už nebude tvým přítelem. Na to dohlédnu.“

Gudormův vztek propuknul. „Vždyť, vždyť jsme spolu v jeho paláci byli šťastní,“ zakoktával se. „Seděli jsme vedle sebe, pili z jedné číše, strávila jsi se mnou víc času než s kterýmkoli jiným mužem. Proč jsi mě začala nenávidět? „

Nechala jeho srdce několik úderů tlouci, než odpověděla: „Ach, já jsem neřekla, že tě nenávidím. Jen nemám ráda tuhle nízkost. Chci, aby ses nad ni povýšil, aby ses za sebe nemusel stydět.“

„Král slíbil, že mě povýší na jarla.“

„Kdy? Má jich teď tolik, kolik potřebuje. Nepřijali by mezi sebe dalšího nijak vlídně a stejně bys nebyl k ničemu. V téhle nudné době míru není pravděpodobné, že by někdo brzy umřel a uvolnil tak cestu.“

Ani král, i když už je starý. A Frodi, který bude jeho nástupcem, nemá moc rád ani tebe, ani mne.“

„Co s tím?“ procedil Gudorm. „Mám se stát vikingem? Možná bych našel dostatek zlata, abych ukojil tvou nenasytost.“

„Ne.“ Přitiskla se k němu. Objala jej. „Řekla jsem přece, že tě nechci ztratit. Chci pro tebe to nejlepší, pro nás oba a pro naše děti. Přemýšlej o tom.“

Za chvíli jej ale přiměla, aby tu noc už nemyslel.

To ale bylo pro ni pořád málo. Ne, že by jej obtěžovala stále Pracovala na něm pomalu, jen občas, měsíc co měsíc, rok co rok. Zasela mu do mysli jedno semínko, kterému poskytovala slunce a teplo svou náklonností k němu, zalévala je bouřemi svého hněvu, odháněla od něj červy a vrány pochyb. Samotného Gudorma nechala sklízet plody a na jejich místě zasela dvě další semínka.

„I jako Eyjolfova nevlastní dcera jsem ve svátek nosila hedvábí,“ vzpomínala. „Tady mám šaty přinejlepším z plátna.“ Svým kožešinám a dokonale spředené vlně nevěnovala pozornost.

„Celý život se budeme pachtit na stejné ploché rovině, až nás nakonec přivede do hrobu,“ reptala. „A to jen v lepším případě. Pokud přijde plíseň nebo dobytčí mor či kruté krupobití, budeme hladovět. Krvácelo by mi srdce, kdybych slyšela naše děti plakat hladu a my bychom je nemohli nasytit.

Nazýváme se silnými,“ pokračovala. „Ale komu vládžeme? Pár otrokům a sluhům a několika kusům dobytka. Nazýváme se svobodnými. Ale jsme tu zavázáni tak pevně jako kdokoli z nich.

Velký muž vidí za obzor,“ udolávala jej. „Dělá si se životem a se světem, co se mu zachce. V myslích svých mužů stojí výš a milují jej víc než vlastního otce. Jeho rukama neustále proudí bohatství, které Uplynul další rok, než řekla: „Hadding sám není dobrým králem.“

Procházeli se zrovna sami na sklonku jednoho zimního dne. Pod nohama jim křúpala tenká vrstva sněhu. Na horizontu, kde právě zapadlo slunce, se táhl pás temných mraků a jinde se snášela čím dál hustší tma. Stromy tu stály holé a tmavé. Dvůr na obzoru vypadal jako chumel tmy. Nedaleko se tyčila mohyla. Z úst jim při výdechu vycházely bílé obláčky. V dálce krákalo hejno opožděných vran.

„Co tím myslíš?“ vyhrkl Gudorm. „Vždyť nás vede a chrání!“
„Ano, jako ty vedeš a chráníš své krávy. Já ale mám na mysli ještě něco víc. Vyprav si jeho život. Vyrostl mezi jotuny. Stal se milencem nevlastní matky. Měl co do činění s čarodějnicemi, čaroději, příšerami a kdo ví s jakými dalšími bytostmi. A co když se s nimi stýká dodnes? Zabil bůžka a padla na něj za to kletba. Je vůbec zažehnaná - nebo čeká na svůj čas? Sešel do světa mrtvých. Plaví se blíž větru, než umí kterýkoli zkušený kapitán. Kolik v něm je vlastně člověka a kolik něčeho jiného? Na zemi, jejíž král je tajemný, padne pohroma. Na zemi, jejímž králem je ale čaroděj nebo troll, musí padnout ještě něco horšího.“

„Je to tvůj otec,“ zašeptal Gudorm.

„Nenávidím ho.“ Ulfhildě se třásl hlas. Upřeně zírala před sebe do houstnoucí tmy. „Až se bude belhat cestou do pekla, budu se nahlas smát.“

„Co ti provedl tak špatného?“

„To nikdy neřeknu.“ A opravdu to neřekla. Nechala mu ta slova ležet v hlavě jako zmijí vajíčko.

Mezitím podněcovala jeho obavy a podporovala jeho sny. čtvrtý rok začal jezdit královstvím. Nepotřeboval víc, než dva nebo tři průvodce, spíše pomocníky. V zemi nebyli žádní zloději Dal na vědomí, že chce s ostatními muži prohodit určité nápady. Svolal ty, které mu Ulfhilda vyjmenovala, a mluvil s nimi podle jejích rad.

„Ano, mohu si být skoro jistý, že když Hadding zemře, zatímco Frodi bude pryč, budou stát při mně,“ potvrdil jí, když se vrátil z poslední takové cesty.

„Pak bychom měli dohlédnout na to, aby se tak stalo,“ odpověděla. „Jak?“

„Přemýšlej. Dáme se do toho později.“ Pustili se do toho u mohyly. Jejich pátý rok byl neúrodný. Nad holými poli a

suchou travou nízko pluly cáry mraků a utíkaly před vířícím a ostrým větrem. Proháněl se lesy za mohylou a kvílel v korunách. Ze stromů padaly mrtvé listy, točily se ve větru, chrastily a snášely se na chladnou zemi.

Ulfhilda si těsněji přitáhla plášť. „Tady můžeme mluvit pravdu,“ ozvalo se zpod její kapuce. „Tvůj předek, majitel této půdy, nad námi bdí.“ Gudorm zaťal pěsti. „Pokračuj.“

„Jako by nad námi bděli i bohové. Víš, že i když je už pozdě a sezóna už skončila, Frodi odjel se svými muži do Anglie a bude tam přezimovat. Ptala jsem se na to pár hostů z jeho sousedství.. prošli tudy, když jsi byl pryč... a dozvěděla jsem se, že odjel chvíli poté, co jej navštívil otec. Protože je oba znám, myslím si, že Hadding chtěl Frodiho trochu zkrotit, ale dosáhl jen toho, že se Frodi rozhněval. Sotva se vrátí domů dřív než na konci příštího léta, a bude stejně dravý jako vždycky. Budeme mít čas se na něj připravit.“

„A jak můžeme vědět, jestli nebude Hadding ještě naživu? „

„Ujistíme se „

V hlavě se mu proháněla hrůza. Teď, když se o tom zmínila, zmohl se jen na to, že ztěžka odpověděl: „Ne. On je můj král.“

„Už moc dlouho. Ať už byl jakkoli užitečný, teď není. Dřepí na svém trůně jako ropucha, zatímco naše naděje uvadají. Kdyby to s Dány myslel dobře, přinejmenším by se vzdal kralování. Ale on ne, on nás všechny přežije, ten nemožný troll, co bude do sucha vysávat zemi, která měla být tvá a tvých synů, dokud mu nevezmeme, co nám náleží.“

„Ty jsi berserk. Kdo by kromě tebe chtěl proti němu pozvednout kopí? Kdo by se odvážil?“

„Ano, má dobrou osobní stráž. Ale vzpomeň si, že jsem jej přiměla slíbit, že sem přijede, kdykoli jej požádáme a on bude moci. Tehdy jsem tím hlavně chtěla zažehnat veškeré pochyby,

které by o nás mohl mít. Nyní... bude sám a nic netušící. Jediná rána ostřím a budeme volní.“

Gudorm se na místě zapotácel. „Vražda? Pod mou vlastní střechou?“ Vítr vyl spolu s ním.

„Ne, ne tvou rukou,“ ujistila jej Ulfhilda rychle. „To by si lidé vykládali špatně. Má jiné nepřátele.“

Upřeně se na něj dívala žhnoucím pohledem. „Poslouchej mě. Pátrala jsem v minulosti, zjišťovala jsem různé věci a domlouvala si tajné schůzky. Asi před čtyřiceti lety se do královské pokladnice vloupali zloději. Její strážce, nějaký Glum, ji nehlídal dost pozorně. Hadding jej za to pověsil, i když byl starý a úctyhodný. Nedlouho předtím zemřel Glumovi syn, brzy po něm jeho žena, která ale po sobě zanechala jejich syna. Jmenoval se Styr a Glum jej vychovával. Kvůli tomu, co Hadding provedl jeho dědečkovi, vyrůstal Styr v chudobě, musel dřít pro ostatní všude tam, kde našel práci. Nemohl se nikdy oženit, jeho jméno bylo zhanobeno a nezbylo mu nic než nenávist. Myšlenka, že by se mohl pomstít, jej roznítila, jako blesk zapálí vyprahlý les. Je mu jedno, co se s ním potom stane.

Myslím, že jeho rána bude ještě přesnější, když bude vědět, že může vyrazit a posléze se setkat s někým, kdo mu dá stříbro a odvede jej někam, kde ho nikdo nezná.“ Zašklebila se. „A ten někdo jej místo toho může zabít. Nebo může být Styr zavražděn těsně po činu. To můžeme promyslet. Záleží jen na tom, že bude Hadding mrtvý.“

„Ne,“ zaskřehotal Gudorm. „Ne.“ Už ale věděl, že manželka stejně vyhraje.

XXXII.

Toho jara, když se Hadding vydal ke Skaw, aby si tam počíнал na Tostiho, se ještě zastavil v Keldorgardu. „Ne. Nebudeme na to potřebovat žádné posily,“ řekl Gudormovi. „Tady budeš užitečnější, když se budeš starat o svou půdu a zachovávat můj mír.“

Ráno před odjezdem si jej vzala Ulfhilda stranou a požádala ho, jestli by si nemohli promluvit o samotě. Šli kolem plotu, jenž ohraničoval pastvinu. Z rosy, jež se třpytila na mladé trávě, se zvedal opar. Pásly se tu hnědé krávy a jejich přezvykování se v okolním tichu hlasitě ozývalo. „Otče,“ zeptala se, „kdy se tu zase zastavíš a nějakou dobu tu zůstaneš?“

Hadding pokrčil rameny. „Jak to mohu říci? Jestli toho darebáka nechytíme teď, chci jej pronásledovat tak dlouho, dokud bude třeba. A i když jej chytíme brzy, musím ještě vykonat pravidelné pojíždky po království. Musím dohlížet na plno věcí.“

„Jak zřídka se ale podíváš na své příbuzné.“

Sklonila hlavu. Slyšel v jejím hlase smutek. „Ty něco chceš? Všechno se mi tu zdá v naprostém pořádku.“

„Cítím se od tebe příliš daleko, otče.“ Zastavil se v půli kroku. „To je ale překvapení. Ulfhildo, ty jsi byla vždycky umíněná. Myslel jsem, že budeš šťastná, když se přestěhuješ do vlastního domova. „ Za chvíli se zamračil a pomalu dodal: „A Gudorm se ke mně poslední dobou chová nějak odtaziťe. Nevím proč. Když se setkáme, mluví se mnou odměřeně. Doslechl jsem se, že jezdí po okolí a promlouvá s muži o nějakém svém nápadu. Rád bych mu poradil a pomohl. A přesto mi on, který už se mnou byl jednou nohou mrtvý, nic neřekne.“

„Je neklidný, protože cítí, že neuspokojuje své vyšší cíle. A já... když se ohlédnu, začínám si uvědomovat, jak moc ses o mě staral a jak málo jsem ti za to byla vděčná. Ach, otče, máme si toho tolik co říct. Řekni, že přijedeš! Bez armády válečníků a pánů. V jejich blízkosti bychom neměli na sebe čas. Ani bychom je nemohli ubytovat a živit. Přijed' tak, abychom si mohli posedět společně u krbu a být pohromadě, jak to má u příbuzných být.“

Hadding se usmál. „No, je hezké slyšet taková slova. Ale už jsem ti řekl, že nevím, kdy to bude.“

„Jistě ještě před Vánocemi? Budeš v Havenu. Skoro pokaždé tam vykonáváš obětování v polovině zimy. A předtím si odpočineš, po všech těch celoročních cestách a útrapách. Řekni, že přijedeš, když tě o to žádáme. Slib mi to, otče!“

Stála před ním v ranním světle, dcera, která byla tolik podobná jeho Ragnhildě, a vztáhla k němu ruce. „Je to dobrý nápad,“ kývl. „Ano, když mě nezdrží nic, od čeho bych se nemohl odtrhnout, přijedu. A děkuji ti, Ulfhildo.“

„To my ti musíme poděkovat,“ vydechla. Král odjel, následován svými muži. Od ztrát v Lollandu už jich zase bylo tolik, že jejich tábor zaplnil celou louku. Na nějakou dobu byl šťastný, jak už jej dávno neviděli. Když ale nečinně ležel a čekal na Tostiho, znovu se začal probírat v myšlenkách. Zdálo se, že vražda toho zločince na něj hází temnější stín.

Pak se vydal po království jako za starých časů. Scházel se s lidmi na Radách a v jejich domovech, dával rady a vynášel rozsudky, uklidňoval spory a vysvětloval lidem, že je lepší stavět a obchodovat než pálit a krást. Muži si mezi sebou povídali, někdy s úsměvem, jak se z toho divokého mladého korzára stal starý mírný dědeček. Ale někteří si říkali: „Jako by nám dával sbohem.“

Ve Skane zůstal několik dnů s Eyjolfem. „Rád bych pokračoval na sever do Uppsaly a pozdravil se s králem Hundingem,“ řekl poslední večer. „Cestou k přátelům by se mělo jezdit častěji, než jsme jezdili posledních pár let. Roční doba už se ale chýlí ke konci. Raději bych se měl vrátit domů.“ „Vy dva se ještě určitě setkáte,“ odpověděl jarl, „a mám pocit, že to nebude trvat dlouho.“

Hadding si vzdychl.

„Zbývá jen doufat.“

Když se vrátil do Havenu, jel se podívat na Frodiho a vedli spolu onen rozhovor u mokřiny. Pak se vrátil do paláce a zdál se mu varovný sen.

O týden později se dozvěděl, že jeho syn opustil Dánsko.

.. Brzy poté přijeli Gudormovi muži.

Byli to čtyři statní chlapi, nohy se jim pohupovaly skoro u kopyt jejich malých chlupatých koní. Hadding je znal jménem. Stáli nemotorně před jeho trůnem. „Co vás sem přivádí?“ zeptal se.

„No, pane,“ začal jejich mluvčí, „vyslali nás ze dvora, abychom vás požádali, jestli byste je nepoctl alespoň krátkou návštěvou. Sdělili mi, že jste jim to slíbil, pokud budete moci někdy v této době. To je vzkaz, který jsme vám měli předat, pane, ohledně vašeho odjezdu.“

„A řekli, proč mě tam chtějí?“ „No, pochopil jsem, že je to z rodinných důvodů. Byli by radši, kdybyste se vrátil jen s námi, pokud to není pod vaši úroveň. Víc o tom nevím, pane.“

Hadding se podíval na ten poutivý červený obličej a zamumlal: „Ne, Olafe, ty a tví muži to těžko můžete vědět. Možná, že to nevím ani já sám. Ale slíbil jsem to. Ano, pojedu. Nikdo neuteče svému osudu.“

Muži se zachvěli. Královi muži, kteří to vyslechli, se na ně podezíravě podívali. Král se nevesele usmál. „Musím se

nejdříve postarat o několik věcí,“ uzavřel. „Měli bychom být schopni vyrazit pozítří. Pak se tam dostaneme za jeden den, protože dny se krátí. Mezitím si tady odpočiňte, dobří lidé.“

„Může se jeden z nás ihned vydat na zpáteční cestu a oznámit váš příjezd, pane? Paní Ulfhilda řekla, že chce pro vás mít vše přesně připraveno.“ „Ano, to může,“ povolil Hadding. Mladík vyjel ihned. Ostatní krále do odjezdu viděli už jen málo. Přišlo jim to jako nejlepší řešení, protože se zdálo, že se neustále utápí v myšlenkách. Mohli pít, tlachat a veselit se s lidmi, kteří pracovali v paláci a s muži, kteří se chtěli přidat.

Následující den si vzal Hadding ven nového velitele svých mužů. Mluvili spolu dlouho a vážně. Pak velitel odeslal dvě desítky mužů na výpravu. Oznámil, že se doslechl o nějakém zloději, který by se měl schovávat v lesích uprostřed ostrova. Chtěl proto zjistit, jestli je na té povídačce něco pravdy, a když ano, tak toho muže zamýšlel vystopovat.

Hadding se zatím vydal do své pokladnice. Vzal si z ní nádherný bitevní roh vyrobený z rohu pratura a ozdobený stříbrem, do něhož kovotepec vytepal Valkýry, jak nesou padlé hrdiny k bohům.

Za úsvitu vyjel z paláce. Kromě tří mužů ze dvora, k němuž mířil, jej nedoprovázela nikdo. Jeli mlčky, protože král nic neříkal.

Když se blížila noc, zastavili se v domě, který měl Hadding na Isefjordu a kde měl i svou jachtu. Správci domu jim přinesli jídlo. Večeře proběhla také v tichu. Na konci se ale Hadding zvedl a přikázal: „Doneste těmto mužům tolik piva, kolik budou chtít.“ K nim pak dodal: „Občerstvěte se. Jdu na procházku.“

„Není zrovna moc nadšený, že znovu uvidí dceru a vnoučata, co?“, zamumlal jeden z nich, když se králův vysoký stín vybelhal ze dveří.

„Drž jazyk za zuby,“ napomenul jej Olaf. „Králové toho musí v hlavě nosit hodně. Já bych králem být nechtěl, to tedy ne. Hej, tohle je ale silné a chutné pivo. Jdeme chlastat, dokud mužem.“

...Dovnitř se vkrádal soumrak. Hadding stál na břehu a díval se na sever za vodu. Byla klidná, jen černá masa ostrova narušovala její ocelový třpyt, jenž se táhl až na obzor a ještě dál. Náhle do toho ticha a chladu promluvil: „Myslím, že ty jsi tím domovem, který jsem vždycky hledal.“ V dálce se mihotalo několik malých hvězdiček. „Jak ale může mít člověk domov v moři?“

Otočil se a zamířil do domu. Muži už chrápali na lavicích. Za světla uhasínajícího ohně našel své místo. Ráno vypadal, jako kdyby skoro nespál.

Do Keldorgardu dojeli před polednem. Obloha visela nízko, den byl šedivý, bez slunce. Asi míli na sever rostl hájek, který vypadal jako hradba jotunské pevnosti, před níž stojí vysoká mohyla. Poblíž stály menší domky a kousek dál sousední farmy, jejichž kouř byl vidět jasněji než malé budovy. Jinak se tu rozprostírala rovina bez stínů, jen holá pole, zvadlá tráva a spletené keře. Vzduch nebyl příliš studený, ale štípal.

Na dvoře se to jen hemžilo. Kopyta zvonila o dláždění. Všude se vinula vůně pečeného masa. Lidé se okolo nově příchozích točili a křičeli. Dokonce i jejich většinou vybledlé vycpávané oděvy dnes hrály barvami a Ulfhildin červený plášť zářil stejně jako její vlasy, když pospíchala otce pozdravit. Gudorm jí zůstával za zády. Byl dobře oděný, ale v obličeji měl zvláštní výraz.

Hadding seskočil ze sedla. Ulfhilda jej chytila za obě ruce. „Vítej, vítej!“ křičela. „Děkuji ti za to, žeš přijel. Jaká byla cesta? Určitě tu s námi musíš nějakou dobu pobýt. Tak, a teď

půjdeme do domu, dáme si číši medoviny a trochu pojíme, když budeš chtít, a potom koupel.“

„Ano, vítěj,“ přidal se Gudorm stroze. „Máme si toho hodně co říct.“

Haddingovy oči se střetly s jeho. „Máme mnoho společných vzpomínek, ty a já,“ odpověděl. „Jsme rádi, že tě vidíme, pane.“ „Já držím své slovo.“

Ve dveřích Hadding vytáhl svůj meč a uložil jej podle zvyku na polici. Ranec si odnesl k posteli, již pro něj připravili stranou, a vybalil z něj čisté oblečení. „Ano,“ kývl. „Jsem na čistotu víc než připraven.“

Otrokyně v lázni nalila vodu na doruda rozžhavené kameny. Hadding se hřál a odpočíval. Když se chatrč ochlazovala, sloužící na kameny nalil vědro plné horké vody a další přinesl více rozpálených kamenů. Po třetím nahrátí jej vytřeli do sucha a on vystoupil z lázně svěží a posílený. Ve vedlejší místnosti si oblékl zelené vlněné kalhoty ozdobené zkříženými pásky z kůže z kůzlete, boty z telecí kůže, na plátěnou košili si navlékl brokátovou tuniku lemovanou kuní kožešinou a pás se stříbrnou přezkou. U krku měl stříbrnou sponu, na ruku zlaté náramky a na hlavě zlatou čelenku, jež mu přidržovala dobře učesané vlasy. Do domu vstoupil s úsměvem a našel Ulfhildu mezi jejími pracujícími služkami.

„No,“ řekl, „nyní jsem připraven se setkat s dětmi a zjistit, jak od poslední vyrostly. Přinesl jsem jim několik maličkostí.“

„Je mi líto, otče,“ sdělila mu. „Myslela jsem, že by se nám tu pletly pod nohama, poslala jsem je proto k našemu příteli.“

„Aha.“

„Než ale pojeděš, samozřejmě je vyzvedneme. Ale nejdříve bude slavnostní hostina a zítra si pak my tři o všem popovídáme.“

„Ano.“

Hadding šel ke Gudormovi. Gudorm sedel a rozladěně jídelním nožem ořezával kousek dřívka. „Počítám, že ty toho máš se mnou k povídání víc, než jsi říkal,“ promluvil k němu.

Gudorm nespustil oči ze svých rukou. „Málo jsme se vídali,“ zamumlal.

„Možná. Rád bych slyšel o čemkoli, co tě přinutilo projíždět královstvím.“

„Řeknu ti to. Později.“

„Jak myslíš. Já jsem na tu noc pod člunem nezapomněl.“

„Ani já.“ Gudorm se zvedl. „Odpusť mi, pane. Raději bych měl dohlédnout na přípravu hostiny. Brzy prostřou stoly.“

Bylo pozdní zimní odpoledne. V domě už se zešeřilo, i když v krbu praskal oheň. Za světla plamenů nebylo vhodné jíst, ale pít se mohlo až do svítání.

Sluhové přinesli třínožky a dali na ně sedátka. Nebyl tu trůn, takže si Hadding sedl doprostřed lavice stojící u jižní stěny. Naproti němu přes podlahu s rohožemi byli Ulfhilda s Gudormem. Po obou stranách jim dělali společnost tři nebo čtyři muži odění ve svém nejlepším, i když hrubém oděvu. Byli to Gudormovi nejpřednější muži, zkušení sedláci s vlastními právy a nejzámožnější sousedé. Kdyby je na první večer ne-pozval, aby se setkali s králem, urazil by je.

Ženy je obcházel a nalávaly jim pivo. Hadding jedné z nich něco šeptal. Přinesla mu něco z ložnice. Bylo to zabalené do látky.

Gudorm vstal a pozvedl svůj pohár. „Napijme se na bohy,“ pronesl do zakouřeného, mihotavého šera. „Na Njorda, Freyru a všemocného Thora, na boha rybářství, úrody a počasí.“

„Na ně,“ zahřmělo místností a muži si dali pořádný doušek. Ženy jim dolily.

„A nyní se napijme na našeho hosta, krále Haddinga,“ vyzval Gudorm. Hlas mu náhle zdrsněl. „Na jeho zdraví a dlouhý život.“ „Na krále, na krále.“

Král se zvedl. Světlo ohně se odráželo od drahého cizokrajného skla, které kdysi věnoval této domácnosti. „Napijme se na Gudorma, našeho hostitele a mého zástupce v této oblasti, a na jeho paní, Ulfhildu, mou dceru,“ zvolal. „Ať je jejich čest vždy tak vznešená, jako jejich myšlenky.“

Gudorm zatajil dech. Ulfhilda se ani nepohnula. Když pokládali poháry s pivem, Hadding vybalil válečný roh. Nádherně vytepávané ozdoby mu v rukou zářily jako hvězdy. „Gudorme,“ obrátil se k němu, „znám tě jako válečníka, jako muže zrozeného pro velké činy a velkou slávu. Vezmi si ode mě tento roh a ať s jeho pomocí brzy svoláš muže, které potřebujeme.“ Jedna žena roh Gudormovi přinesla. Gudorm dar pozvedl nad hlavu, aby si jej všichni mohli prohlédnout a obdivovat, a mezitím králi nedbale poděkoval. Už byl značně opilý. Dům se otrásal smíchem. Ulfhilda roh pověsila za řemínek nad hlavu na dřevěný hřeb v táflování.

Nyní přinášeli třínožky a tácy naložené jídlem. Muži se na ně vrhli. Všichni si hlasitě povídali a občas se někdo zařehťal. Gudorm skoro ani nepromluvil, zato Ulfhilda každému tiše odpovídala. I když toho měl Hadding na srdci plno, zůstal vážný, jak se slušelo na krále a starého muže.

Jeho oči ale zůstávaly neustále ve střehu -jako oči lovce nebo námořníka. Den se chýlil ke konci. Sluhové přikládali do ohně dřevo a přinášeli lampy, ale přesto světla stále ubývalo. Hadding zahlédl nějakého muže, který vešel zadními dveřmi a posadil se do temného kouta. Přestože bylo v místnosti teplo, muž se choulil do otrhaného pláště, který mu skrýval tvář.

Hadding na něj ukázal. „Kdo je to?“ zeptal se Ola-fa po své levici.

Muž zamžoural. „Em, špatně odtud vidím, ale znám ho. Chudý darebák jménem Styr. Nedávno se sem odněkud přistěhoval. Gudorm jej nechává přespat ve stodole, pomáhat otrokům a jíst s nimi. Myslím, že mu Gudorm dovolil, aby si tu vzal nějaký žďibec a mohl naslouchat někomu jinému než jen kravám. Ten Gudorm je dobrý chlapík.“

Všichni už se najedli. Sluhové sklidili ze stolů. Dva z nich přikutáleli sud piva, postavili jej ke krbu a vyrazili zátku. Muži zavýskli. Začali si poháry a rohy doplňovat sami, takže už k tomu nepotřebovali ženy. Ty už se najedly předtím, takže se nyní mohly také napít a rozptýlit mezi hosty.

Gudorm a Ulfhilda se k nim přidali. Dokonce i ten lump Styr se vyplížil ze svého rohu. Hadding zůstal sedět, jak se sluší na krále, a nechal k sobě přijít všechny, kteří s ním chtěli mluvit. Haddingovu číši pozorně doplňovali.

Ulfhilda, jež si neustále s někým rozmarně povídala, se přesunula na vzdálenější konec místnosti. Šly za ní nejen ženy, ale i někteří muži, protože byla jasnější než plameny ohně a krásná na pohled. Zanedlouho se okolo ní všichni shromáždili a smáli se s ní. Styr, se kterým si nikdo nepovídal, stál sám.

Podíval se na Haddinga, narovnal hubená ramena a pomalu přešel ke králi. „No?“ oslovil ho Hadding. „Co bys ode mě chtěl?“

Styr se před ním zastavil. Uprostřed hnízda zcuchaných vlasů a vousů se mu křečovitě škubal propadlý obličej.

„Tohle,“ řekl hrubě. Odhrnul si plášť. Visela pod ním sekýra. „Tohle, ty vrahu!“

Vytáhl těžké ostří. Plameny sledovaly jeho svištivý let.

Kdyby býval Haddinga nevaroval jeho sen a nebyl by ostražitý, byl by na té hostině zemřel. Protože si ale dával pozor, uskočil stranou. Ostří se zakouslo do lavice, na níž

dosud seděl. Styr skočil za ním. Hadding couval. Měl v ruce jídelní nůž, ale to nebylo proti sekeře nic.

Muži křičeli a ženy ječely. Necháпали, co se děje, protože v místnosti bylo šero. Ohromilo je to. Styr neustále na Haddinga útočil. Král se opřel zády o severní stěnu. Chňapl po rohu, který věnoval Gudormovi, a přiložil jej k ústům. Celou tu dobu útočníkovi uhýbal. Rozeznělo se válečné znamení.

Muži přiskočili na pomoc. Pletli se jeden druhému do cesty a žádný z nich neměl jinou zbraň než Hadding. Styr se postavil mezi ně a jejich zbraně, které nechali u vchodu. První sedlák zavrával a chytil se za rozřátou ruku. Krev vystříkla do krbu a zasyčela. Doklopýtal k ostatním.

„Stoupněte si k sobě!“ zařval Gudorm. „Stůjte těsně vedle sebe!“ Protože jej znali jako válečníka, shlukli se zmatení muži nemotorně před ženami.

Mezi Styrovými výpady zatroubil Hadding podruhé a potřetí na roh. Pak jej nastavil sekeře, jako by to byl meč. Další ránu tím zastavil, ale pak se mu roh roztrhl v ruce. Hodil po Styrovi úlomek. Zasáhl jej do čela. Muž zaklopýtal. Hadding se rozběhl ke vchodu. S kulhavou nohou byl ale příliš pomalý. Styr se vzpamatoval, vyrazil za ním a zahnal jej zpátky ke zdi.

„Obejdeme dům,“ zavolal Gudorm. „Vezmeme si naše zbraně a zastavíme ho.“

Muži jej ze zadních dveří slepě následovali do noci. Pod zataženou oblohou museli klopýtat podél zdi. Uvnitř mezitím dostal Styr před zraky žen Haddinga do kouta.

Sotva popadaje dech se král soustředil. Svůj skok nebude moci dokončit, ale nožem by mohl nepřítele zasáhnout.

Se vzteklým řevem a řinčením železa se sem od vchodu řítili Haddingovi muži. Styr je sotva zahlédl a vtom jej probodlo kopí. Když padal na zem, válečníci útok nezastavili. Rozsekali jej na cáry a kousky.

Jejich velitel chytil krále za obě ruce: „Není ti nic? „ vykřikl. Hadding upadl. Z ruky mu vypadl jídelní nůž. „Jsem živý,“ odpověděl. „Díky vám.“ Pomohli mu na lavičku. Usedl si a zíral do stínů na něco, co oni neviděli. „Díky tobě, Ragnhildo,“ zašeptal.

Ulfhilda vyběhla z hloučku žen. „Ach otče, otče, ty žiješ!“ Rozpřáhla ruce, aby jej mohla obejmout. Haddingovi ozbrojenci ale kolem svého pána postavili zeď ze štítů.

Jeden po druhém se dovnitř plížili vyděšení sedláci a Gudormovi muži. Pod přísným dohledem stráží odešli k ženám do zadní části. Uprostřed místnosti stála jen Ulfhilda, sama, vzpřímená, a obličej se jí proměnil v masku. Upadl jí kapesníček. Plameny si pohrávaly s prameny jejích vlasů, jako by také hořely.

„Přineste mi pohár,“ přikázal král. Jeden z válečníků se pro něj rychle vydal. Když Hadding pohár vyprázdnil, vstal a pevně promluvil. „Rozestupte se. Musím na to přijít.“

Stráže ustoupily, ale kopí si nechaly v rukou, sekery na ramenou a meče připravené. Hadding se rozhlédl tím tichem a kouřem. „Kde je Gudorm?“ zeptal se. „Nevím,“ odpověděla Ulfhilda pevně. „To je divné?“ přemýšlel Hadding. „Je divné, že jej nenapadlo bránit mne nebo nařídít mužům, aby alespoň na útočníka házeli různé předměty. A jak dlouho mu trvalo, než s nimi obešel dům. Než by se vrátili, byl bych dávno mrtvý a Styr by mezitím utekl zadními dveřmi. Také je zvláštní, jak obratně zacházel ten zloduch se sekerou. Kdo mu ji dal a naučil používat? „ „Nevím,“ pokrčila rameny Ulfhilda. „Já jen doufám, že je to jen zlý sen a že se z něj brzy probudím.“ „No, já jsem měl také sen,“ sdělil všem Hadding. „Donutil mě přemýšlet. Bez většího množství důkazů bych tu nechtěl nikoho obvinít. Ale nechal jsem tyhle muže, aby sem přijeli po vedlejších cestách a včera v noci se proplížili do hájku za

mohylou. Museli být v táboře, mrzli a možná by tam museli zůstat, než bych jel domů. Oni mi ale zůstali věrni. Když zaslechli troubení na můj roh, rychle ke mně přispěchali. Tak, a kde je tedy Gudorm?“ „Půjdu se podívat,“ navrhl velitel vojáků. Spolu s dalšími čtyřmi muži zapálili u krbu pochodně a odešli do noci.

Brzy se vrátili. „Leží kousek za branou,“ oznámil velitel. „Musel si s sebou vzít svůj meč. Upadl na něj.“

Ulfhildina chladná tvář povolila. Zvedla sepnuté ruce. „čáry, černé čáry!“ zaječela. „Vždycky jsi byl namočený v nějakých zlých čarách, Haddingu, odchovance jotuna.“

„Není vůbec jisté, že s tím měla co dělat magie,“ zavrtěl hlavou král. Ještě chvíli zůstal sedět. Oheň a lampy dohořívaly.

Zvedl se. Zazněla jeho slova. „Poslouchejte. Tohle mohla být Gudormova práce a nikdo jiný s tím nemusel mít nic společného. Opravdu si myslím, že jste čestní lidé. Ale mohlo to být součástí hlubšího a rozsáhlejšího dění. Příštích pár dnů tu všichni zůstaneme. Rozhlásíme, že jsem mrtvý, a uvidíme, co se bude dít.“

Pak ztišil hlas. „Jsem unavený. Mohl by mi někdo, kdo tu bydlí poblíž, přenechat lůžko? Pod touto střechou nebudu spát.“

XXXIII.

Zpráva dorazila přes Sund, Skane a Gotland až do Svithjodu. Hadding, král Dánska, je mrtvý. Padl rukou šilence. Zprávu pak šířili muži z Havenu, kteří jí sami uvěřili. Jejich velitel jim také věřil a rozeslal se smutnou zprávou po Dánsku další muže. Pokaždé, když zastavili koně, novinka se rozšířila po celém sousedství. Varovala jarly, šerify, správce a sedláky, aby se připravili na potíže. Žádné ale nebyly. Žádné povstání, žádný útok z ciziny. Když zjistil, jak se věci mají, vrátil se král do svého paláce. Odtud vyslal posly za těmi předešlými, kteří ale tentokrát vše uvedli na správnou míru.

Přišla ale veliká bouře. Celé dny a noci bičovala zemi a vylévala potoky vody. Dokud neskončila, nemohla do Skanie přijet jediná loď. Tak se ta původní zpráva dostala až ke králi Hundingovi v Uppsale. Vyprávěli mu ji důvěryhodní muži. Hadding, bratr, který z něj udělal to, co je, už nežije.

Pán Švédů si po té zprávě sedl celý oněmělý. Po dlouhé době pomalu řekl: „Jeho život byl delší než většina jiných, ale také cennější než kterýkoli jiný. Nebyl ale dost dlouhý a od této chvíle si musíme dávat pozor, protože síla, která zachovávala náš mír, už není.“

Později dodal: „Tomu, kdo mi dal všechno, oplatím vším, čím mohu. Vystrojím mu smuteční hostinu, která jej bude hodná.“

Byla polovina zimy, když se zde na obětování sešel lid z daleka. Věděl, že většina by nemohla cestu za tak krátký okamžik zvládnout dvakrát. Obě události tedy spojil.

Požádal každého váženějšího muže, který bydlel poblíž, aby přijel. S rodinami a přáteli čítali hosté dvě nebo tři stovky. Královský palác v Uppsale byl největší a nejkrásnější na celém Severu. Celý týden to tu vřelo přípravami.

Král se doma zdržoval jen zřídka. Většinou jezdil po vnitrozemí, nemilosrdně bodal koně ostruhami, nedbal zimy, deště ani šera, a snažil se zahnat smutek.

Hosté se sjížděli. Hunding je jednoho po druhém dobře uvítal. Když si sedali na lavice, on a jeho žena usedli na nejčestnější místo. Naproti stál prázdný trůn.

Plameny osvětlovaly palác po celé délce a zaháněly chlad za dveře. Kouř ohňů sládl vůní sušených bylin. Na třínožkách zářily nádoby na pití, které dal král přinést z pokladnice: byly vyrobeny ze zlata, stříbra nebo skla. Dokonce i rohy byly zdobené drahými kovy. Na nejzazší konec síně přinesli muži sud dvakrát širší, než je výška člověka, a z poloviny tak těžký. Až po okraj jej naplnili pivem. Nejdříve ale nalévaly ženy ze džbánek víno z jižních zemí. V mihotání světla se zdálo, že se mezi stíny pohybují bohové a hrdinové vyřezaní do sloupů a hrdinové a zvířata vetkaná do závěsů.

Hunding vstal a slavnostně pozvedl pohár. „Napijme se na Freyra, Njordova syna, boha, jemuž první obětoval král Hadding,“ zvolal.

„Na Freyra,“ zahřmělo do praskání ohňů.

Hunding se rozhlédl po místnosti. „A nyní se napijme na krále Haddinga, pro něhož jsem uvolnil svůj trůn,“ vyzval hosty.

V odpovědi zazněly rozpaky. Někteří shrbili ramena.

Nepřišel ale žádný duch. Nyní přinesli sluhové jídlo. Hromady hovězího masa, vepřového, skopového, srnčího, kachního, husího, tetřevího, masa z lososa, pórek dušený s kuřecím, pšeničný chléb, máslo, sýr, med a další spousty jídla. Pila se medovina, dokud každému nebzučelo v hlavě léto, jež tento lahodný nápoj vyprodukovalo. Jako vlny se tu převaloval smích a hovor - krom okamžiků, kdy před krále předstoupili skaldové a pěli chválu na něj a jeho přítele. Bohatě je odměňoval.

Než sklidili ze stolů, venku padla noc. Hosté se po místnosti přesunovali jako vlny v přílivu a neustále drželi číši nebo pohár. Klevetili, žertovali, vychloubali se, vzpomínali na dny dávno minulé, přemýšleli o budoucnosti, zapomínali na to, co říkali, a přeskakovali k jinému tématu. Když hrozilo, že vzplane hněv, rychle mezi soupeře někdo vkročil. Protože se nacházeli v paláci krále, jenž truchlil pro toho, kdo jej povýšil nad všechny ostatní. A oni k němu také chovali úctu.

Hunding se zvedl ze svého místa. „Vzdám mu čest,“ promluvil zastřeným hlasem. „Sám budu obsluhovat ty, kteří jsou zde, aby jej uctili.“

Královna jej chytila za rukáv.

„Stůj,“ prosila. „Ztratil jsi rozum.“

„Neztratil,“ odpověděl Hunding. „Chci mu vzdát hold.“

Dokolébal se k sudu. I když si z něj muži a ženy nabírali, kdy chtěli, naplnil svůj zlatý pohár, chodil po místnosti a rozléval z něj pivo do ostatních nádob. Většina se ale vylila na podlahu nebo něčí šaty. Nikdo nic neřekl, jen se dívali. Za chvíli si toho všiml.

„Jak chcete,“ řekl. „Poslužte si sami. Ale já, já přinesu svému bratrovi pití, na trůn.“

Prodíral se davem k sudu. V ohništi hořely pod kládou tenké větvičky. Položili je na silný kmen, ale ony propadly pod něj. Vyletovaly jiskry. Stíny se přelévaly sem a tam.

Splašený král měl zmatený pohled a zakopl. Upadl na sud a spadl do něj. Čelem se bouchl o jeho okraj. Tekutina vycákla, jako když se vlna rozbíjí o útes, a král se potopil do vlastního piva.

Opilým hostům pomalu došlo, co se stalo. Vytáhli jej. Nevěděli, co s ním mají dělat, když ležel roztažený na zemi, bez dechu a se srdcem ztichlým, s očima upřenýma k trůnu.

XXXIV.

Toho roku byly Vánoce chladné a tiché. Lidé se hrnuli k obětování do Havenu. Ti, kteří nenašli ubytování, rozbili stany a stánky kolem svatého hájku. Ve dne jejich venkovní ohně dýmaly kouř až nad koruny stromů a v noci tu pod hvězdami červeně žhnuly rozpálené uhlíky.

Z největší dálky, až z Bralundu ze Skane, sem přijel Eyjolf Lysirsson. Ještě nikdy předtím sem v tuto roční dobu nepříjel. Tušil ale, jaký smutek v sobě musí chovat jeho starý přítel a král, a chtěl mu být nablízku a podat mu pomocnou ruku. V polovině zimy přešel hluk a neklid v řev. Nízko na jihu svítilo slunce, aniž by vydávalo teplo, a osvětlovalo shromážděná zvířata. Koně dupali a řehtali, krávy koulely očima a bučely, prasata chrochtala a kvičela a přecházela v ohradách sem a tam. Všechna zvířata tušila, že je čeká něco zlého, a pach jejich strachu začal být odporný. Na krk jim dali provazy, muži je chytili silnýma rukama a jedno po druhém je táhli k hájku. Pod holými stromy, před svatostánkem postaveným ve středu, čekal kamenný oltář. Kladivem zvíře omráčili, rozřezali nožem a krev nechali prýštit do číše. Zvíře zemřelo, odtáhli je pryč a na řadu přišlo další. Diváci natlačení kolem mezitím vzývali bohy.

Pak se dav začal sunout ke stavbě. Rýsovala se dlouhá a úzká, z temných trámů, tři řady šindelových střeš položených na krovech, konce jejichž trámů byly vyřezány do podoby dračích hlav. Svazky čerstvě spletených vrbových větvíček postříkali obětníci stěny zvenku i zevnitř krví. Stejnou horkou rudou krví pocákali vcházející lidi. Uvnitř hořel veliký oheň. Nad ním visely kotle, v nichž se vařilo maso obětí. Na vzdálenějším konci se tyčila postava Odina s kopím, Thora s kladivem a Freyra se vztyčeným ráhnem. Na sloupech byly rytiny, které

představovaly skutky bohů, Fenrisovo spoutání, vytažení Midgardského červa ze dna moře, honbu za zlatým kancem. Vedle ohně stály hluboké sudy plné piva a hromada rohů na nápoj. Také tam byl král Hadding. Ne ženy nebo sluhové, ale jeho muži, zpocení v přilbách a zbrojích rohy naplnili a podali mu je. Nad každým udělal znamení požehnání a přes oheň je podal uctívači. Muži nechali rohy dlouho kolovat. Mačkali se jeden přes druhého. Vyvalili více sudů.

Král nechal vyprázdnit první roh za Odina, vítězství a moc, a druhý za Thora a ochranu před zlými bytostmi. Třetím žádali Vaniry o mír a dobrou úrodu. Pak pili, na co chtěli. Většinou si připíjeli při vzpomínce na někoho drahého, kdo už nebyl mezi nimi. Někteří mladí ale pozvedli Bragiho pohár a nahlas přísahali, že vykonají ten či onen skutek.

Když bylo hotové jídlo, král ho také požehnal. Kuchaři jej nabírali do misek, které si uctívači přinesli. Dostali polévku s kusy masa, sádla a pórku pro jeho nadpozemskou sílu. Tak Dánové slavili a hostili své bohy.

Když svatostánek opouštěli, svítilo na ně zapadající slunce. Povykující vyhledali své přístřešky a prohrábli ohně. Veselí pokračovalo další dva dny a dvě noci, než se odebrali do svých domovů. Mnoho žen, které sem přišly s muži, aby se zúčastnily ženských rituálů, porodilo za devět měsíců potomka.

Ti, kdo bydleli v domech, museli ujít delší cestu. Nemálo lidí následovalo krále do paláce. Byl skoro úplněk. Křupavý sníh se třpytil bělostí. Dupot kopyt se hlasitě rozléhal.

V čele jel po boku svého pána Eirik Bjornsson. Tiše spolu rozmlouvali. „Vypadáš unaveně,“ řekl jarl.

„Ano, jsem unavený,“ připustil Hadding. „Víc, než si myslíš.“

Eirik přikývl. „Všiml jsem si toho, když jsme se dozvěděli o smrti krále Hundinga, ne-li ještě dřív. Neměl by sis to dávat za vinu. Byla to nešťastná náhoda.“

Hadding zavrtěl hlavou. „Nejen to. On, můj bratr, zemřel předčasně kvůli lži, kterou jsem já rozšířil.“

„Vždyť říkám, že to byla nešťastná náhoda.“

„Ne. Cítím to až v morku kostí. Peklo se rozlítlo, že se pije smuteční číše za živého člověka. Bojím se nějakého neštěstí, jestli se tato urážka nezmírní velkým výkupným. Štěstí krále je štěstím celého království.“

Eirik si těsněji přitáhl plášť, aby mu nebyla zima. „Ty jsi měl k takovým věcem vždycky blíž než kdokoli jiný. Na co myslíš?“

Hadding pozvedl hlavu ke hvězdám. „Jestli nic jiného, tak alespoň uctím svého bratra stejným způsobem, jakým on uctil mě.“

„Velikou hostinou... ale s lepším výsledkem? No, tahle roční doba je k tomu jako stvořená.“

„Ne.“ Hadding mu položil ruku na paži. „Na pohostinnost nemám myšlenky. Zůstaň při mně jako už mnohokrát. Buď hostitelem v mém domě. Dohlédni na pohodu a veselí mých hostů. Řekni jim pravdu, že se mi zjevilo znamení a že musím vyřídit nějaké neodkladné záležitosti s bohy.“

„Ano, to pro tebe mohu udělat,“ slíbil Eirik bezděčně.

„Můžeš udělat ještě víc. V minulosti, když jsem byl pryč, jsi za mě řídil království a dařilo se ti to skvěle. Kdyby se mi něco stalo, udělej to znovu. Zachovávej mír, který jsem pracně vybudoval. Vyšli loď, aby našla Frodiho, jakmile se umoudří počasí. Nebude těžké jej nalézt. Popros jej, ať se ihned vrátí. Postarej se, aby jej zvolili králem. To je vše.“

Eirik se zamračil. „To se mi nezdá jako malý úkol. Leží před námi dny plné zmatků, možná i bojů. Jestli mohu mluvit upřímně, pane, tvoje dcera Ulfhilda...“

Hadding vydechl. „Přemýšlel jsem o ní, ale nebudu se o tom šířit. Je stále mou dcerou, i Ragnhildinou. Nech ji být, ať si vezme, koho chce. Ať z toho vznikne cokoli, záleží to na Nornách. A stejně dobře vím, že Frodiho srdce je stejně divoké jako její. Mé také kdysi bývalo. Udělal jsem, co bylo v mých silách. Všechno jednou končí.“

Eirik se na něj dlouho upřeně díval a pak zamumlal: „Vzpomínky neumírají, vzpomínky na to, co člověk za život vykonal.“

Další cestou k paláci už nepromluvili. Přestože bylo v lázni příliš tma, sluhové přinášeli džbery s horkou vodou. Muži se svlékli, smyli sraženou krev, natáhli si čisté šaty a ulehli, aby si na ložích, lavičkách nebo jen na podlaze odpočinuli.

Hadding vstal za svítání. Proplížil se mezi spáči k Eyjolfově posteli a Skaňana probudil. „Pojď“,“ zašeptal. „Dnes pojedeme, pamatuješ? Není třeba dělat zbytečný hluk.“

„Jsem s tebou, pane,“ muž tiše přehodil nohy na rohože.

„Ty jsi byl vždycky,“ odpověděl Hadding Mluvili o tom spolu o samotě před obětováním. Král mu sdělil jen to, že musí ihned po obětování na několik dní odjet a chtěl by s sebou společníka. Jinak vzal ještě dva své muže, o kterých si byl jistý, že budou držet jazyk za zuby.

Koně a cestovní výbava už na ně čekali. Několik zívajících otroků vidělo čtveřici odjíždět. Východ slunce je zastihl na cestě na sever podél břehu moře.

Nikdo jiný po ní nejel a ani po celý den nikoho nezahlédl. Nalevo ležela zasněžená pole, temné lesy, pár farem a občas nějaká víska, u níž ležely na břehu vytažené loďky, a obyvatelé většinou seděli uvnitř domků u rašelinových ohňů. Napravo

omývala kameny a chaluhy voda Sundu a třpytila se pod skaneskými vrchy. Rackové křičeli, vrány krákaly. Vzduch byl čistý, studený a nehybný.

„Vypadáš odpočatě, pane,“ promluvil Eyjolf.

Hadding kývl. „Spal jsem dobře. Tíha, která na mně ležela, už odchází.“ Měl rovná záda a vztyčenou hlavu.

„Tomu nerozumím.“

„Ani nemusíš. Musím na něco dohlédnout, pak se můžeš vrátit.“ Hadding poplácal Eyjolfa po rameni. „Děkuji, že se mnou jedeš. Š přáteli se jede lépe.“

Když viděl, že má král dobrou náladu, smutně se na něj podíval a prohodil: „No, těšil jsem se na to, že budeme pít a ležet se ženami. Možná si to ale vynahradíme později.“

„Jak tě znám, ty si to ujít určitě nenecháš,“ smál se Hadding.

Mluvil pak o minulých dobách a byl to tak příjemný rozhovor, že jeho společník ztratil veškerá neblahá tušení a skoro zapomněl, že nezná cíl cesty. Vzpomínali na všechna ta léta, na útrapy a radosti, hrozby a zisky, smutek, velké činy, na smích a zázraky, na toulky Severem z Dánska do Gardarike, na přesun z divočiny do bohatého města. Hadding si připomněl plavbu na moři, bušení vln o loď a hukot větru v lanoví, slanou příchut' na rtech a pěnu a vlny před očima. Skoro si ani nevšimli, jak jim krátký den uběhl.

Když se ale od nich slunce začalo odvracet, ztichli. Jako by vyprázdnil pohár paměti. Nad Skane vyšel úplněk a poslal na vodu třesoucí se most a na sních jiskry. Zimní dráha zmrazila nebe. Velký vůz jel kolem Polárky. Freyjino vřetení zářilo uprostřed tisíců třpytících se hvězd. Tady na severním konci Sjaellandu nebyla žádná obydlí, jen bílé pláně se táhly pod dohledem měsíce, na nich houštiny a několik osamocených stromů se tyčilo jako černé stařecké ruce. Daleko na západě ležel okraj temného lesa.

Silnice přešla v pouhou stezku, ale už nebylo třeba jít o moc dál. Na konci pěšinky stála osamocená chatrč postavená z proutí a za ní bublal pramínek. Hadding zatáhl za otěže. „Nechávám si ji na lov v okolí nebo když chci být nějakou dobu sám,“ vysvětlil. „Mohou ji využívat i pocestní, ale přicházejí zřídka. Na noc postačí. Když otevřeš dveře, bude uvnitř dostatek měsíčního světla. Najdeš tam nasekané dříví a třísky na podpal, aby sis mohl rozdělat oheň a ohřát jídlo.“

„Jak to, ty tu s námi nezůstaneš?“ zeptal se Eyjolf.

Hadding potřásl šedivou hlavou. Měsíc ji postříbřil. „Ne. Říkal jsem vám, že mám nějaké záležitosti s bohy. Když se do rána nevrátím, hledejte mě na pobřeží.“ Ukázal na sever.

Oba průvodci se na sebe podívali. Ve skrytu stínu udělal jeden z nich prstem znamení svastiky - slunce.

Eyjolfův pohled mířil ke králi.

„Je to tvá vůle?“

Hadding se usmál. „Měl bys mě znát dost dobře na to, abys to věděl. Dobrou noc, starý příteli.“ Natáhl se, aby podal Eyjolfovi ruku. „Ať jsou tvé cesty vždy dobré.“

Pobídl koně a odjel přes pláň. Sledovali jej, až se jim ztratil z očí.

Poslední část cesty země trochu stoupala. Když se stezka dostala k moři, náhle přešla ve strmý útes, který spadl k pruhu oblázků. Na vrcholu stál dub, nespočetná staletí trýzněný a ohýbaný větrem. Jeho větve se vztahovaly jako ruce, holé proutky jako prsty směřovaly ke hvězdám.

Tady Sund ústil do Kattegatu. Skane už bylo jen temnou skvrnou na východě. Jinak bylo vidět jen moře. Našeptávalo něco zemi, měsíční svit dopadal na místa, kde se rozbíjely malé vlnky, ale za nimi se táhlo dlouhé a hluboké oddychování hlubin, stejně mocných ve spánku jako v hněvu, a světlo přes ně utíkalo jako oheň, stejně studený jako vzduch.

Hadding seskočil z koně. Uvázal jej k houštině. Kůň si odfrkl a sklonil hlavu. Hadding jej podrblal v drsné hřívě. „Udělal jsi svou práci. Odpočiň si.“

Odvázal ze sedla ranec a položil jej na zem. Měsíční světlo odhalilo chléb, sýr a uzené maso, ostatní výbavu na cestu a provaz, který jej nikdo neviděl vkládat dovnitř. Rozvinul jej, prsty hbitě uvázal smyčku a kývl: „Ano,“ řekl nahlas, „ještě mám své schopnosti.“

Hodil si provaz přes rameno a vydal se na okraj útesu. Chvilí sledoval své moře. Vycházely z něj na východě hvězdy a na západě se do něj potápěly, stejně jako plují lodě.

Pak pronesl: „Zde přinesu poslední oběť. Za svou čest, krev a za můj lid. Ať půjdu kamkoli, podívejte se, vy tam nahoře, a pamatujte si, že ten, kdo k vám přichází, byl králem.“

Otočil se a odkráčel k dubu. Tam si odvázal meč, vytáhl jej, pochvu a pás pustil na zem a ostří zabodl kolmo do země. Železo se v měsíčním světle lesklo.

Odhodil plášť a zul se. Zvedl ruce, chytil se nejnižší větve a začal šplhat.

Lezl výš a výš. Takhle vždycky šplhal po stromech jako malý chlapec, plný smíchu, daleko v divočině a nevědoma o podivnostech, které život přináší. Když se postavil na větev, viděl ještě dál na moře, po kterém se kdysi plavil do zemí, kde válčil, vyhrával, prohrával a vracel se zpátky, aby znovu vítězil. Skane se jevilo jako měsícem a mlhou zalitý horský hřeben. Severozápadně za ním leželo Ragnhildino Norsko. Po jeho horách nikdy nepřestala toužit. Na jih a západ leželo v objetí moře ploché Dánsko. Nad hlavou mu zářily hvězdy.

Strom nebyl velký. Mořské větry jej trápily příliš dlouho. Nejvyšší větve by jeho tíhu neunesly. Už se ale dostal dost vysoko. S chlapeckou hbitostí přešel po větvi, až se pod ním houpala. S námořnickou obratností uvázal provaz na větev nad

sebou. Smyčku si dal kolem krku. Ještě chvíli stál a díval se na moře, zalité měsíčním svitem.

Skočil.

Eyjolf a ostatní muži jej našli ráno. Probudil se vítr. Zpěněné vlny se dmuly a tříštily. Provaz vrzal, jak se Hadding pohupoval. Na každém rameni mu seděl jeden havran. Oči mu ale nevyklovali. Když se muži přiblížili, ptáci roztáhli černá křídla a odletěli na východ.

XXXV.

Lístky probuzené slunečním světlem ve větru šustily. Stál vedle jasanu, jehož kmen byl silnější než hora a koruna mu sahala výš, než je nebe. Větve se natahovaly do šířky tak, jako by obsáhly všechny světy. A on věděl, že tři kořeny stromu se dotýkají tří z nich, tří světů: bohů, obrů a mrtvých.

Vítr si mu pohrával s vlasy. Zahlédl jeden pramen; měl zlatý odstín. Oblečen byl v šatech, jež zářily modrou, zelenou a bílou - barvami letního moře. Když procházel po zemi, kterou pokrývala nízká vířivá mlha, vytratilo se z jeho kroku kulhání.

Někdo na něj čekal. Byl vysoký, šedivé vousy mu splývaly po modrošedém plášti. Pod širákem mu svítilo jen jedno oko. Přesto měl ale pohled stejně pronikavý, jako byl lesk kopí, jež držel.

Mužův hlas byl hluboký jako hrom. „Zdravím tě a vítám.“

Nově přichozí se před ním zastavil. „Tak jsme se opět setkali,“ zašeptal. „Říkal jsi, že už se neuvidíme.“

„Ne na zemi a když jsi byl tím, čím jsi tehdy byl. Ale tomu je nyní konec.“

Přichozí si přejel rukou po čele. „Tomu nerozumím. „

„Ne. Prošel jsi nejdelší cestu ze všech a dosud jsi zmatený. Ale brzy si vzpomeneš na vše, co jsi na chvíli zapomněl. Pojd’.“

Vydali se oblohou mezi oblaky. „Bylo to třeba,“ řekl Poutník. „Trpěl jsi velkým bezprávím a tvůj hněv byl stejně veliký. Když jsi mi sliboval přátelství, měl jsi svá práva. Rozdělení by ale vedlo k další válce mezi bohy, k válce, jež by je předčasně zničila. Jak se můžeme očistit od toho, co se stalo, a zase získat zpět celou tvou čest?

Slovům Norn se nedá odporovat. Co se stane, stane se navěky. Když jsem se ale procházel časem se znalostmi, které jsem

získal na vzdálené straně smrti, zjistil jsem, že některé skutky se mohou v budoucnosti opakovat, a tak se zlo může odčinit. Musí to být opravdové skutky, ale vykonané bez tušení jejich významu. Prožívaný život a život sám pro sebe.“

„Začínám to chápat,“ zašeptal ten, který se vrátil.

Také začal vidět. Oba už sešli z oblohy dolů. Nad vysokou horou, kde se nyní nacházeli, byla napůl jasná a napůl zatažená. Nedávno pršelo. Mokrá tráva se blyštěla kapkami deště. Přesto viděli daleko a daleko, přes lesy, louky, domovy lidí a moře, které hučelo podél širokého břehu. Začala se ukazovat duha.

„Ale tohle je přece země!“ zvolal.

Poutník kývl. „Znovu jsi ji poznal.. .myslím, že lépe než kdykoli předtím.“

Kráčeli dál a dál se stejnou neúnavnou svižností. „Byl jsem Hadding,“ vzpomněl si ten, který se vrátil.

„Tak ses narodil v rodu Skjoldungů,“ potvrdil Poutník. „Tak jsi žil; jako muž z masa, kostí a krve. Hrdina, otec králů, ale pořád jen člověk. Sdílel jsi smutek a radost, rány i dobro, vítězství a porážky, lásku a ztráty, jež jsou údělem lidí, a nakonec jsi zemřel tak, jak lidé umírají.“

Haddingova duše byla ale tvá. Měl svobodu volby jako každý člověk, ale protože jsi jím byl ty, zvolil to, co bys zvolil ty. Umístil jsem jeho život do Midgardu do takových vod, které s určitou moudrostí sledují cestu, kterou jsi ty udržoval mezi bohy. Pomáhal jsem mu, aby se vyhnul tomu nejhoršímu, co potkalo tebe, a pomohl jsem mu znovu, když by jej bylo porazilo černé čarodějnictví a on by nestačil vyhrát to, co mu náleželo. Jinak ten, kdo byl tebou, plnil číši skutků, která byla stejně jeho jako tvoje. Získal si jméno, které bude žít, dokud světy stojí A tahle čest je také tvá.“

„Posílal jsi jej na podivné cesty.“

„Ano, protože jsem chtěl, aby plně poznal, kdo a co je ten, jenž mu pomáhal v úzkých. Viděl příliš mnoho zlých čar, příliš brzy a příliš zblízka.“

„Ale ne všichni, kteří jimi vládli, byli jeho nepřáteli.“

„To je pravda. Ale taková byla cesta, kterou se musel dát, stejně jako cesta, kterou jsi šel ty a tví příbuzní. Na počátku byla nespoutaná země, nemilosrdná, bezstarostná a troufalá. Pak přišly války a divoké cesty, jež náležely Aesirům. Potom vzkvétala tvá duše, která bude růst i když naše duše už nebudou.“

Protože ty sám a jediný budeš mezi námi žít bez viny. A jasnovidka, která mi prozradila, co přijde, předpověděla, že až bohové padnou, vrátíš se domů ke svým Vanirům. A až z moře vznikne nový svět a Baldir se vrátí ze světa mrtvých, budeš tam na něj čekat ty, abys pomohl vybudovat jeho mír.“

Zastavili se, protože došli k počátku duhy. Její chvějivý most sahal až ke zdem Asgardu.

Než na něj vstoupili, položil Odin ruku na přítelovo rameno. „Ale nejdříve,“ řekl, „obnovíš tady a teď naše sliby? Na konci svého života se mi Hadding odevzdal. Tak sis vzal to, co jsem ti nabídl, a jsme znovu bratři.“

„Ano,“ odpověděl Njord, bůh moře, „od dnešního dne až navěky jsme bratři.“

DOSLOV

Příběh o Haddingovi, který je tajemný a drsný dokonce i v měřítkách ságy, je jedním z nejzáhadnějších, jenž k nám přišel ze starého Severu. Podíváme-li se na něj zblízka, odhalíme víc než jen řadu dobrodružství a hrdinských činů. Je v nich jakási jednota, hlubší význam. Ale jaký? Nad tím přemýšleli mytologové a folkloristé celé jedno a půl století.

Kromě několika náhodných zmínek v jiných pramenech je naším jediným zdrojem Gesta Danorum od Saxa. K ironii ještě přispívá fakt, že o tomto spisovateli pramálo víme.

Byl to Dán. Tvrdí, že jeho otec a dědeček bojovali za krále Valdemara I., který vládl od roku 1157 do roku 1182. On se tedy musel narodit někdy okolo roku 1150. Z jeho kladných zmínek o lidech ze Sjaellandu v porovnání se zmínkami o obyvatelích království a zahraničí se dá usoudit, že z tohoto ostrova pocházel a pravděpodobně tam strávil většinu svého života. Říká, že se této práci ujal na příkaz ctěného arcibiskupa Absalona. Ten zemřel ještě před dokončením knihy, takže je věnována jeho následovníkovi arcibiskupovi Andreasovi a králi Valdemaru II. Stalo se tak kolem roku 1208, jenž se zdá být rokem pravděpodobné Saxovy smrti.

Jeho kněžské konexe - skutečnost, že psal latinsky, a jeho (trochu omezené) klasické vzdělání - zapříčinily, že jej většina učenců samozřejmě považovala za mnicha. Nemáme o tom nicméně jediný přímý důkaz. Jeho šovinismus, záliba ve scénách plných odvahy a příležitostné erotiky nám nabízí i možnost, že byl laikem, tedy že s kněžstvím neměl nic společného. Jméno „Grammaticus“, jež znamenalo „mistr slov“, mu přiřkli v patnáctém století, kdy o něj obnovili zájem.

Co se týče jeho kroniky, zamýšlel napsat historii Dánska od doby vlády krále Sveina Estridssona (zemřel 1076), ale Absalon jej přesvědčil, aby vyhledal a sepsal ústní tradice z dřívějších let. Přestože už byli obyvatelé Skandinávie asi dvě stě let křesťany, nepřestávali obdivovat skutky a víru svých předků. V těchto ohledech byli významní Islandané a Saxo jim tedy dává svou důvěru. Nějaký člověk nebo možná více lidí z tohoto ostrova zaznamenali básně, kterým říkáme Starší Edda. Snorro Sturluson, pocházející z generace po Saxovi, napsal

Mladší Eddu, Heimskringlu a velice pravděpodobně také ságu o Egilu Skallagrimssonovi. Podíleli se na nich i jiní.

Nevíme, jak dlouho či jak hluboko Saxo pátral, koho se ptal a jaké si dělal poznámky, co si zkrátka vybavil z toho, co slychával v dětství nebo u krbu, co dal dohromady ze střípků minulosti nebo díky vlastní představivosti. Je zřejmé, že znal staré básně ještě v jazyce skaldů a obyčejného lidu. Přepsal je pak do prózy nebo je překládal do latiny. Někdy máme možnost porovnání se severskými verzemi. Většinou se ale můžeme jen pokoušet o rekonstrukci originálů z materiálů, které nám zanechal.

Jeho vyprávění je většinou nepřikrášlené, sloh květnatý a často kazatelský. Hodně toho nepochopil a ještě větší část překroutil. Přesto nám tento poklad zachoval, i když jej trochu poškodil. Je v něm také nejstarší dochované provedení Hamleta. Všechna čest Saxovi Grammaticovi.

Haddingův příběh se objevuje ke konci první knihy. Hledat v něm historické jádro nemá smysl. Saxo umístil Haddinga tři generace před Hrolfa Krakiho. Sága je nepochybně podložená pravdivým základem, který bychom mohli datovat do poloviny šestého století. Pozdější obsáhlejší islandské zpracování ale není v souladu s Gesta Danorum. Haddingův syn Frodi například nemůže být ztotožňován s Hrolfovým pra-strýcem stejného jména. Saxo pravděpodobně sešíval všechny nalezené kousky v jaksi libovolném stylu.

Kromě toho není Haddingův příběh vlastně ani legendou. Je to mýtus. Saxo to možná tušil, ale pokud ano, tak jen mlhavě. Zahrnul do své kapitoly neobratný popis Odina jako smrtelně nebezpečného čaroděje, ale pak tohoto boha vůbec nepoznal, když se osobně zjevil Haddingovi.

V bleděmodrém tu pak máme velkolepou historku, plnou děje, barvitosti a záblesků světa, které jsou nám také cizí. Dlouho

jsem je chtěl porovnat s moderními lektory. Skvělá studie Georgese Dumézila *Du mythe au roman: La Saga de Hadingus et autres essais* ukazuje, že byl Hadding vlastně bůh Njord. Díky tomu mě napadlo, jak se z příběhu mohlo stát něco víc než jen další románec o bojování a čarování. Mnoho také vděčím Eddám, Heimskringle a práci archeologů a literárních učenců.

Celkově vzato se pozemská část mého převyprávění shoduje se Saxovým textem. Snažil jsem se ji dát hlavně do reality, nalézt příčiny a motivace událostí, které nechává nevyjasněné, a vykreslit jejich pozadí. To je čistě anachronické - nejde tedy o germánskou dobu železnou, kdy se příběh údajně odehrává, ale o vikingskou éru. Společnosti, technologie, horizonty a skutky patří do devátého nebo desátého století, stejně jako u Saxa. Přestože jsem se snažil co nejvíce vyhnout latinismům, nepodařilo se mi zpodobnit strohý styl Islandců. Co bylo známé jim, neříká nic nám a potřebujeme to vysvětlit. Doufám, že jsem nějaké takové dojmy probudil.

Některé věci se vám mohou zdát nešťastně zvolené. Třeba různá jména, která se dají snadno zaměnit, konkrétně Hadding, Hunding a Haakon. Netroufnul jsem si je nijak měnit a stejně tak ani jinou důležitou část zdroje, ale pokusil jsem se psát srozumitelně. Stejně tak jsem ani nijak neobcházel brutalitu a etnické předsudky - obzvláště proti Finům - nebo postavení žen - i když v té době bylo ještě značně vysoké oproti pozdějším časům. Byly to prostě takové životní podmínky. Většina jich přetrvala i v následujících stoletích. I v našem století se některé z nich znovu probudily. A co se týče lidských pocitů o vlčích, zvířatech, která mám také rád a obdivuji je, bylo to obdobné. A je tu určitý důvod si myslet, že byli v podstatě pro člověka nebezpečnějšími předtím, než se objevily střelné zbraně.

Občas se musím uchýlit k dohadům. Nejpatrnější je to v případě Nideringů. Kromě toho, že žili někde v Norsku, nám o nich Saxo neříká nic. Prastaré jméno Trondheimu - Nídaros - mi vnuklo myšlenku, že by bývali v té oblasti mohli žít. Možná se pak smísili s historickými Throndy nebo možná jen vznikli z lingvistického zmatku v Saxově hlavě. Kromě této fantazie, která potřebuje zeměpis reálného světa, celkem o nic nejde.

V otázce nebeské klenby a jejích bytostí jsem si ponechal ještě volnější ruku. Jen tu a tam narážejí letmo řádky na něco, co muselo kdysi být vznešené, a zdá se, že nejen Hadding byl přestrojeným bohem. Snorri také mýty racionalizuje a nechává nás jen hádat, co původně říkaly - a ne, že by mytologie národů, jež neměly vlastní písemnictví, byly nějak promyšlené a důsledné. O válce mezi Aesiry a Vaniry nevíme kromě toho, že proběhla, skoro vůbec nic. Zjistil jsem, že s nějakými úpravami a několika menšími dodatky mohu dát dohromady pár zlomků. Do určité míry jsem se přiblížil domněnce Viktora Rydberga z devatenáctého století týkající se Hymirova zajetí Njorda, Freyra a Freyji. Píše se, že si Odin s Lokim kdysi přísahali bratrství, které pomáhá vysvětlit, jak se Loki dostal po svém činu na tak dlouho pryč. Nevíme ale proč. Tato událost je mým výmyslem. Tak je tedy samozřejmě celé pojetí Haddinga bráno jako vlastní vtělení Njorda, ne jako jeho nové zpracování.

Svithjod neodpovídá dnešnímu „Švédsku“. Jižní cíp této dnešní země, Skane, patřil tehdy k Dánsku. Její severní část obývali patrně lidé známí z Beowulfa nebo jako Gótové. Není to jisté, ale předpokládám to. Severně od nich pak leží Svithjod, vlastní říše Švédů. Hranice nebyly jasné a měnily se a nastávaly komplikace, jelikož zde také sídlily další kmeny, které jsem úplně opominul. Podobně je tomu s oblastmi jako je

Vendsko (zhruba území pobřeží Pruska, Polska, Litvy a Lotyšska) a Gardarike (zhruba severozápad Ruska).

Tyhle detaily jsou ale důležité jen pro nadšence a ti už o nich stejně vědí. Celá tahle kniha jen vypráví příběh. Ať se vám líbí.

Poul Anderson Válka bohů

Z anglického originálu WAR OF THE GODS přeložila Helena Emmerová

Obálka a grafická úprava obálky Petr Bauer

Sazba Laser Books s r o , Plzeň Litografie obálky Filip Cubr, Plzeň

Odpovědný redaktor Eva Hallerová

Vydalo nakladatelství PERSEUS publishmg, s.r.o. jako svou 131 publikaci Plzeň 1999, 1 vydání

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

Cena včetně DPH 169 Kč

ISBN 80-86030-95-4